A DICTIONARY
OF THE
MIXED TELUGU

MIXED DIALECTS AND FOREIGN WORDS

USED IN

TELUGU

WITH AN

EXPLANATION OF THE TELUGU ALPHABET

CHARLES PHILIP BROWN

A DICTIONARY

OF THE

MIXED TELUGU

A DICTIONARY

OF THE

MIXED DIALECTS AND FOREIGN WORDS ARABIC, HINDUSTANI, & C.

USED IN

TELUGU

WITH AN

EXPLANATION OF THE TELUGU ALPHABET

CHARLES PHILIP BROWN

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

NEW DELHI ★ MADRAS ★ 2001

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

- 31, HAUZ KHAS VILLAGE, NEW DELHI - 110016
  Tel : 6560187, 6568594 Fax : 011-6852805, 6855499
  e-mail : asianeds@nda.vsnl.net.in
- 5, SRIPURAM FIRST STREET, MADRAS - 600 014,
  Tel : 8265040 Fax : 8211291
  e-mail : asianeds@md3.vsnl.net.in

Price . Rs 165 00 (Special Popular Edition for Andhra Pradesh)
First Published: Madras, 1854
AES Reprint : New Delhi, 2001
ISBN 81-206-1563-8

Published by J Jetley
for ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
31 Hauz Khas Village, New Delhi - 110 016
Processed by AES Publications Pvt Ltd , New Delhi-110 016
Printed at Shubham Offset Press DELHI - 110 051

A DICTIONARY

OF THE

MIXED DIALECTS AND FOREIGN WORDS

USED IN

T E L U G U.

WITH AN

EXPLANATION OF THE TELUGU ALPHABET.

BY

CHARLES PHILIP BROWN,

AUTHOR OF A DICTIONARY AND GRAMMAR OF THE TELUGU LANGUAGE, &c. &c.

MADRAS:

PRINTED AT THE CHRISTIAN KNOWLEDGE SOCIETY'S PRESS,
CHURCH STREET, VEPERY.

1854.

బ్రాణ్య మిశ్రభాషా నిఘంటు

DICTIONARY

OF MIXED TELUGU

ALSO AN

EXPLANATION OF THE TELUGU ALPHABET

MADRAS:
PRINTED AT THE CHRISTIAN KNOWLEDGE SOCIETY'S PRESS,
CHURCH STREET, VEPERY.
1854.

PREFACE.

Government business in Southern India is chiefly transacted in the language of the Hindus, either Tamil, Telugu, Kannadi, Malayalam or Marata; while the Musulmans still speak Hindustani (as well as the local native tongue) but Hindustani is seldom written.

The long continued dominion of the Musulmans introduced many foreign words into the various Hindu languages. Thus the modern Telugu contains a variety of Persian and Arabic expressions. In later years, some English words have crept into use. The present vocabulary of the Mixed dialects therefore forms a requisite supplement to a Dictionary of the Telugu language: and it contains only those phrases which are current among the natives.

This dialect is convenient: resembling Law-Latin on which Judge Blackstone has pronounced an eulogium. See his Commentaries, Vol. 3, p. 318—323 and 149. And the Gentleman's Magazine, 1813, part 2, page 643. It deviates from Telugu nearly as much as Law-French deviated from the language of Parisians: for instance (Coke upon Littleton, t. 2, p. 1.) "En ce tierce liver, ascun chose sera dict a toy mon fitz, de parceners, de joint tenantz," &c.

Indeed the business dialect may be considered another language, often deviating both in words and Syntax from correct Telugu. The following is an instance; clearly intelligible to any native who is acquainted with business.

యీనంబరులోడిఫెండంటుసమ్మనుచూచిసైను (or దస్ఖత్) చేశివాయిదాచొప్పున కోర్టులోహాజరుఅయి ఆన్సిరుయియ్యకపోయినందున యిందులోయెక్సపార్టి దర్యాప్తుచేయవలెనని ప్లేంటిఫ్ ప్లీడరు మోశనుచేశినాడుగనుకఆమోశనురికార్డులోదాఖలు (or ఫయిలు) చేశిఅందులోదర్ఖాస్తుచేశినచొప్పుననడిపించేలాగునప్రోసీడింగునులోఆర్డరుయెంటరుచేయడంఅయినది.

Which might be thus expressed in the English character: the foreign words being marked in Italics.

I' *number* ló, *defendant*, *summons* çūchi, *sign* (or *dastkhat*) chési, *wāida* çoppuna *Court* lō hāzir ai, *answer* iyyaca-pōinanduna, indulō *ex-parte daryāft* chēya valen' ani, *plaintiff pleader motion chesināḍu* ganuca, ā *motion record* lō *dākhil* (or file) chēsi, andu-lō *darkhast* chēsina çoppuna nadipinchē lāguna, *proceedings* ló *order enter* cheyadam ayinadi.

This in English would run thus:—

'The Defendant in this case, having seen the summons, and having signed it, has failed to appear in Court at the fixed time to present his answer. The plaintiff's pleader thereupon made a motion wherein he prayed that an *exparte* trial may be made; that motion was therefore filed in the record, and an order was entered in the proceedings that this should be done according to his desire.'

The diary of any court of justice in the Telugu country will furnish specimens of this useful though inelegant dialect. The instance now given is copied from the journal of the Court at Masulipatam.

The language used in familiar intercourse is often of the same description: and those who wish for specimens may turn to my Telugu Reader; for instance page 138, where is given an account of Baillie's defeat in the year 1778.

The grammar and syntax of the mixed dialect are far from complete: and as it is generally written with celerity, the style is in many places obscure. Yet it is easier to translate than the correct and grammatical Telugu found in the familiar writings of educated natives.

The Hindus are unable to enunciate several of the sounds which occur in the English and the Persian alphabets. Foreign words are therefore often erroneously spelt. "Collector" becomes కల్టరు Kalcaṭar, "assistant" ఆశిష్టాంటు "ashistaunt" Gholām, gulāb; wāqif, wākhab, and wākhoob: dārōgha, dĕrōgh. Jawāb, an answer, has been changed into *Zābu*, which now means an epistle.

In copying foreign phrases they sometimes leave the syntax unaltered, though contrary to the Telugu idiom—Thus instead of *Kadapa Desam* (the Cuddapa country,) they often use the Persian phraseology *Tālūk-i-Karpa*. But not understanding the genitive sign ("i") which connects the words, they dispense with it.

The Hindustani dialect is used in some modern Telugu poems: particularly in the రాధామాధవసంవాదము, బలరామచరిత్ర, భళ్లాణచరిత్ర, and in many శతకములు. Even some poems of eminent merit such as the దశావతారచరిత్ర and the కళాపూర్ణోదయము written by పింగళిసూరన్న admit some Hindustani phrases. Thus in the days of Dryden, Addison, and Pope, many English compositions admitted French or Dutch expressions.

To each word in this vocabulary I have appended a Telugu synonyme. This will aid those who wish to get rid of these foreign words. Perhaps one word in twenty may merit preservation. But in talking and writing Telugu we ought to avoid this mixed dialect.

Some years after preparing this glossary I perused two manuscript collections which gave me much aid. One of these is a series of Telugu Letters collected by me in eight volumes. The other is a set of "Local Records" including all the modern historical documents in the Mackenzie Library; which are slightly noticed in Professor Wilson's Descriptive Catalogue.

The Local Records (transcribed under my orders, and at my expense) fill sixty-two volumes: which (with the Telugu Letters) I bestowed on the Library of the Madras College: wherein are also lodged the original records, collected by Mackenzie. Many of his volumes are perishing: being written with English ink (which soon fades) on country paper which the worms rapidly destroy. But the copies made under my directions, and at my cost, are written on English paper with country ink: which being made with lampblack does not fade.

The same library now contains my own ample collection of Telugu and Sanscrit manuscripts.

Some passages in this vocabulary allude to privileges, fines, dues, rights, fees or gratuities which, (like the *corvées* and arbitrary exactions legalized in France under the *ancien regime*) no longer exist.

An explanation of Telugu orthography is placed in this volume.

This Dictionary is printed at the expense of the Society for Promoting Christian Knowledge. I desire to tender my hearty acknowledgments to that Venerable body for. thus producing a work which otherwise might not perhaps have been printed.

C. P. BROWN.

EXPLANATION OF SOME REFERENCES.

"Fifth Report," on the affairs of the East India Company. London 1812, folio.

Selections from the Records at the East India House, relating to Revenue, Police, Civil and Criminal Justice, 4 Vols. folio, 1820.

"MM." Molesworth's Marata Dictionary.

Wilks—Colonel Wilks's History of Mysore, 3 Vol. 4to.

ML. S. J. (or) Lit. Soc. Jour.—The Journal of the Madras Literary Society.

Prinsep—The Journal of the Asiatic Society : edited by the learned Prinsep.

Sullivan's British India Analyzed, 3 Vols.

"Treaties"—"A collection of Treaties and engagements with the Native Princes, &c." Printed for the Hon'ble E. I. Company, London 1812.

Local—A collection of "Local Records," Manuscript, in 48 Volumes : chiefly in Sanscrit, Canadi, and Telugu.

"Fr. Bu. Ha."—Dr. Francis Buchanan's "Mysore"—He afterwards took the name "Hamilton." His work on Eastern India was published by Mr. Montgomery Martin ; who leaves the reader to believe the work was written by himself

"Elphinstone." Report on the Territories conquered from the Paishwah, 1819.

Malcolm's Memoir on (Malwah) Central India.

Steele (Arthur) on Hindu castes, laws and Customs. Fol. Bombay, 1827.

"Qanun-i-Islam." Herklots on the Mahomedans.

Lres Ed. "Letters Edifiantes at Curieuses."

Transactions of the Bombay Literary Society.

In the year 1824 various Catalogues of Revenue Expressions were compiled in the different Zillas, at the desire of the Board of Revenue. The lists are referred to as "Bel." "Cud," "Nell," &c. &c. denoting the lists prepared at Bellary, Cuddapa, Nelloor, or elsewhere.

WORKS PUBLISHED BY MR. BROWN.

A Grammar of the Telugu Language. First edition, 1840.
English-Telugu Dictionary.
Telugu-English Dictionary.
Dictionary of Mixed Telugu, and the language used in business.
Telugu Reader: being a first book in the language: with English Translation, Grammatical Analysis, and Little Lexicon.
English Irregular Verbs explained in Telugu.
Telugu and English Dialogues, with Grammatical Analysis. These have also been printed in Tamil: and in Kannadi.
The Vakyāvali, or Exercises in Idioms: English and Telugu. This has also been translated into Hindustani.

NOTE.—*The above books are all that the learner requires. The volume of Histories must be added, when complete.*

The Verses of Vemana: with an English version. Printed in 1829.
Essay on Telugu Literature.
Zillah Dictionary; a glossary in the English character.
The Proverbs of Solomon and the Book of Psalms: in Sanscrit metre: reprinted in the Telugu character from the Calcutta edition.
Three Treatises on Mirasi Right, by Ellis, Blackburne and Munro.
The Tale of Nala: and the Adventures of Harischandra: in Telugu metre.
The Tales of Nala and of Savitri in Sanscrit: from the Mahabharat.
Cyclic Tables of Hindu and Musulman Chronology.
An Ephemeris, shewing the corresponding dates according to the English, Hindu (Telugu, Tamil, and Malayalam) and Mahomedan Calendars from A. D. 1751 until 1850, with Table of events: and explanatory Preface, 600 pages royal octavo.
Memoirs of Hyder Ali Bahadar, and his son Tippoo Sultan, translated from Marata into English.

PREPARING FOR PUBLICATION.

A second edition of the Telugu Grammar.
A Treatise on Hindu rites and ceremonies translated from the French, with emendations.
Telugu Histories and Tales, with a Translation: being a continuation of the Reader.
A Telugu Translation of the Holy Bible.
The Book of Common Prayer, in Telugu.
Shāsan' A'nus'āsanīcam; శాసనానుశాసనికం Chronological Tables, of Indian History: in Telugu.
The Hitopadesa, in Sanscrit, with explanatory notes in Telugu.
Various volumes for the School Book Society.
Popular Telugu Tales.

EXPLANATION

OF THE

TELUGU ALPHABET.

[BEING THE FIRST BOOK OF THE TELUGU GRAMMAR.]

THE TELUGU language is written from left to right, like English: and the best writing is upright: or sloping a little, (unlike English) towards the left. The words are in general pronounced, (as in Greek) precisely as they are spelt: thus the ear is a sufficient guide in orthography. In the round hand used in books every letter stands separate as in printing. In running hand the letters are shaped differently, and are combined, as in English; the words not being divided from each other. To render the alphabet easy it will be requisite first to explain the principles on which it proceeds.

Many letters have two forms: one appears in the alphabet as a capital or primary, and the other is secondary. Thus అ, ఇ, ఉ, are the alphabetical or capital forms of the vowels A, I, U, which are respectively called అకారం, ఇకారం, ఉకారం, Acāram, Icāram, and Ucāram: because cāram is equivalent to 'letter.'

Thus the consonants క, గ, చ, are Ka, Ga, Cha; the mark ✓ above each being the Talacaṭṭu or sign of A. కి, గి, చి, are Ki, Gi, and Chi: and కు, గు, చు, are Ku, Gu, Chu. With this last vowel ు, the ✓ talacaṭṭu is retained, though it is not pronounced.

The letters క, గ, చ, have as secondary shapes, ర, ం, and చ, which are written under the line. Thus అక్క akka, అగ్గ agga, and అచ్చ açça; which last is pronounced atsa, or as azza would be sounded in Italian.

The talacaṭṭu, or A, is thus attached to most letters. Thus ర Ra, ద da, త ta; but some letters write ✓ talacaṭṭu and ి gudi, separately. Thus స sa, సి si, ప pa, పి pi.

Ten consonants never use the sign talacaṭṭu: for it is sounded though not written. These are ఖ kha, ఙ gna, జ ja, జ za, ఞ jna, ట ta, ణ ṇa, బ ba, ల la, ఱ ra. Excepting these, it is not the custom to write any letter, even in the alphabet, without the talacaṭṭu. In modern printing, the Kannadi (or "Cannarese") types ప, స are used; which remove all doubt.

The mark | called జడ jada, or ఒత్తు ottu, or వెత్తు vottu, is a breathing, and being placed under some letters, makes them aspirates. Thus బి Bi, ది Di, బు Bu, దు Du, are not aspirated. But భి Bhi, ధి Dhi, భు Bhu, ధు Dhu, have the aspirate sound.

A circle, ం, is in some places used for N or M. Thus అంత is anta, అంబ is amba, పంపుట is pamputa 'to send.' The circle (called సున్న sunna) is usually formed like the Eng-

lish letter o. Thus అంగం is angam; but, for the sake of clearness, the form ం is frequently used in this grammar.

As certain consonants have the vowel A "inherent" so the consonant య ya (of which య is the second form) has the vowel I, inherent. For if written without ్ the letter య is i or yi. Thus పోయి is pō-yi (pronounced pō i) having gone.' వెయ్యి veyyi (ve-i) 'a thousand.' చెయ్యి cheyyi (chē-i) 'the hand.'

The mark ా is called దీర్ఘం dīrgham; and is the common name for broad ā. Thus కకారదీర్ఘం kakāra-dīrgham signifies (కా kā) the consonant k with ā added.

As I is inherent in y, యీ is yī; sounded as ī in machine, or ee in seen.

The *letter* ă అ is called అకారం acāram or 'letter A' as in Amelia; but the *sign* ్ ă is called తలకట్టు talacaṭṭu or crest. The *letter* ఇ I is called ఇకారం i-cāram: but the *sign* ి ĭ, is called గుడి gudi 'a whirl.' The *letter* ఉ U is called ఉకారం Ucāram: but the *sign* ు is called కొమ్ము commu 'a horn.'

Instead of కారం cāram, the word త్వం twam (a word like *ness* as పటుత్వం stoutness, గురుత్వం heaviness) is sometimes used. Thus these three vowels are at pleasure called అత్వం, ఇత్వం, ఉత్వం, atwam, itwam, and utwam.

If two consonants meet, one is written without a vowel, under the other. Thus నక్క

a a
n c, *nacca* 'a fox.' కుక్క ku k, *kukka* 'a dog.'
c k

e
బల్లెము b l mu, *ballemu* 'a spear.' గుర్రము
l

a
gu r mu *gurramu* 'a horse.' Here we see
r

that B బ is written without the vowel a; and GU గు has the vowel a written above it, but not pronounced.

In గుర్రము the mark ర్ is R and comes between gu and ram. This mark shaped ర్ or ్ or ్ is called క్రారావడి crā-rāvadi. That is "The syllable crā, (and) (rā-vadi) R written beneath." Here the name 'Rāvadi,' would suffice, without prefixing the syllable క్రా Crā.

The letter ్ is used in writing: but in printing it is more convenient to use the ancient forms ర్ or ్ thus క్ర or క్ర kra This form is used in inscriptions on some ancient temples; and is retained in many manuscripts, both Telugu and Cannadi.

The letter that stands on the line is pronounced first; then the one, or two, under it. Then the vowel above. Thus ప్ర is pra: and

ī
స్త్రీ s, strī, a woman, also written స్త్రీ; that
t
r

is, స్త్రీ sī with ్ t and ్ r beneath.

ā i •
Thus also శాస్త్రి s s that is, Sāstri, 'a learn-
t
r
ed man.'

Sometimes a consonant is marked as "silent;" no vowel being attached to it. The silent mark called పొల్లు pollu is ్ or ్ added to the top of the letter instead of a vowel. Thus పృథక్ pridhac (*i. e.* separately, apart.) Here the mark written above k shows that it is silent. Thus also ల is the letter La; but by adding this sign it becomes ల్ as in the word హల్ hal; meaning a consonant. So అచ్ ach (*i. e.* a vowel.) Thus త ta becomes త్ as in the word అవశాత్ avasāt 'unexpectedly.' The letter స sa becomes స్ as in the word తేజస్ tējas 'lustre.' Thus ప or pa becomes ప్ as అప్ ap *i. e.* water. These are Sanscrit words and rarely occur in the free dialect.

The letter న Na when *silent*, assumes the form న్ as in the word ఇంటన్ intan 'in the house;' లోపలన్ lopalan 'within

This mark is called నకారపొల్లు nacāra-pollu.

The letter ర R when followed by another consonant adds it beneath, as in the word ar-

a
ca అర్చ ar or sometimes changes places with
c

a
it and assumes the form ౯ thus అచ౯ acr.

a a
So ధర్మం Dh r m, *dharmam*, may also be writ-
m

a a a a
ten ధమ౯ం dh m r m. So కర్త c r *carta* 'a
t

a a
lord' may be written కత౯ c t r. Thus పూ
a
ర్వం p r m *pūrvam* 'formerly' may be written
ū v

a
పూవ౯ం, p v r m. Either way the pronunci-
ū

ation is the same.

This mark ౯ is called గిలక gilaca (literally a rattle, from a fancied resemblance in shape) or more usually వలపులగిలక valapala gilaka, which means, "the gilaca on the right hand," *i. e.* placed beyond the letter.

The letters of the alphabet appear very numerous, but the reason is that a separate character is used for each sound, instead of using the same letter with two or three different sounds, as happens in English.

The consonants also are multiplied and have such a variety of forms, because they use a separate shape for each variety of sound. T has one form and Th another; K has one form and Kh another. And this happens also in the Greek alphabet.

This spelling is easy; as the letters when correctly pronounced, never deviate from the sound given in the alphabet.

But a difficulty (felt by those who have advanced far) arises from the liberty of spelling the same word in various ways.

The student should provide himself with the edition, lately printed in the Telugu character, of the Sanscrit Bhagavad Gītā. This will furnish a good key to the character if he already knows the Sanscrit alphabet.

When we have occasion to write Hindu or Mahomedan names in English letters, too great precision would be pedantic. It is usual to write Bramin for Brahman, or Bramban; and Rajahmundry for Rājamahēndravaram.

When a letter is written under the line it is usually larger than if written on the line.

It is not the custom to separate the words. Thus a paragraph looks as if it was all one word. But in printing it will be found easy to separate words, as is done in English.

The mark | is used as a comma; and || is used for a period. The comma is used at the end of each line in poetry except the last; which is marked with the period.

In some Telugu printing, the English comma, semicolon, period and other stops have been introduced with good effect.

A letter is called అక్షరము axaram. An aspirated letter is called ఒత్తక్షరము or జడ్డక్షరము likewise means a syllable. Thus స్త్రీ strī 'a woman' is considered to be ఏకాక్షరము ēc āxaram, a monosyllable: lit. one letter.

Unless thoroughly acquainted with the principles of spelling and the variations therein allowed, we shall not be able to find words in the dictionary. The reader must therefore pardon what he may consider a tedious degree of preciseness regarding orthography.

The vowels cannot be correctly pronounced without opening the mouth wide, looking up,

and using a loud tone. Natives complain that the English mumble their words.*

The learner should write the letters on a slate, in a large flourishing style; this is the easiest method of attaining fluency in writing.

THE ALPHABET.

Vowels.

అ ă ఆ ā ఇ ĭ ఈ ī ఉ ŭ (or ఱ ŭ) ఊ ū (or ఱ ū) ఋ rŭ ౠ rū ఌ or ఌ lŭ ఎ ĕ ఏ ē ఐ ai ఒ ŏ ఓ ō ఔ au.

Consonants; (in five classes.)

Class					
1.	క ca	ఖ kha	గ ga	ఘ gha	ఙ gna.
2.	చ cha	ఛ chha	జ ja	ఝ jha	ఞ jna.
3.	ట ṭa	ఠ ṭha	డ ḍa	ఢ ḍha	ణ ṇa
4.	త ta	థ tha	ద da	ధ dha	న na
5.	ప pa	ఫ pha	బ ba	భ bha	మ ma

Miscellaneous.

య ya ర ra ల la ళ ḷa వ va.
శ ṣa ష sha స sa హ ha క్ష xa.

The dots placed under the letters ṭ ṭh ḍ ḍh ṇ ḷ and ṣ denote that these letters are sounded hard. They are sometimes marked with accents, as t′, t′h, d′, d′h, n′, l′, and s′.

Numerals.

౧ ౨ ౩ ౪ ౫ ౬ ౭ ౮, ౯ or ౯, ౧౦,
1 2 3 4 5 6 7 8 9 9, 10
౧౮౫౦.
1850.

The numerals ౩ three and ౭ seven are frequently confounded in manuscript.

The first 25 consonants are arranged in *classes* or sets (called వర్గము vargamu) having five letters in each: and on arranging these in five lines, we shall observe that the first and third letter in each line, are simple: but the second and fourth are aspirated. For the sake of distinction the consonants that stand in the first column, being క, చ, ట, త, ప, &c., are called పరుష hard: and గ, జ, డ, ద, బ, &c. in the third column are called సరళ soft. Thus Ga is the soft sound of ka: and P is the hard sound of B.

In some places a hard initial is softened: that is, T changes into D; or P into B, &c. Thus తమ్ముడు Tammudu 'a younger brother changes into దమ్ముడు dammudu, పోవుట pōvuta 'to go' becomes బోవుట bōvuta, పడుట 'to fall' becomes బడుట baduta, and కలుగుట caluguta 'to be' becomes గలుగుట galuguta. But a soft letter is never changed into a hard one.

The expressions dentals, palatals, labials, &c., which are used in Sanscrit Grammar are needless here: or belong only to the rules regarding Sanscrit words.

In expressing the sounds in English letters, the spelling used in the works of Colebrooke, Jones, Wilson, and Wilkins is the most convenient.

The rules for spelling, which native grammarians inculcate, are tediously minute, and widely different from those used in ordinary writing; which they consider beneath their notice; giving rules for the poetical dialect alone. Hence their rules are of little use to a foreigner; and my object being to assist the foreigner, the present grammar is so constructed as to meet his wants: the rules for the poetical dialect are therefore removed from the beginning to the end of the grammar. Indeed, we need notice no rules of permutation but those requisite for finding words in the dictionary.

* The native tutors also complain that English pupils touch their mouths with their hands: and then defile books with hands thus dirtied. Hindus hold spittle in abomination. We should respect their prejudices, and treat them kindly.

The alphabet exhibits the capitals or first forms. The secondary form of అ ă being ్ this is added to the consonants. In some grammars all the consonants are exhibited without vowels attached; but it seems useless to give forms that are not in use.

Six consonants ఘ, ప, ఫ, స, శ, హ, gha, pa, pha, sha, sa, ha, use this sign, as here shewn, above the letter; but written without touching it. If they were joined, the letter itself would change; thus, పశ are pa, sa; but వన are va, na.

In common writing, the letters often take other shapes. Thus over the letters క, త, కి, తి, ka, ta, ki, ti, we often see the vowel written without touching the consonant.

The nasals are placed at the ends of those classes in the alphabet to which they belong.

All the nasal letters may be changed into ం sunna (the sign or contraction for N or M) either when they are followed by a consonant or when they are final. Thus గ్రంథం grandham 'a book' would according to Sanscrit rule be written గ్రన్థమ్; and అంగం angam 'the body' would be written అఙ్గమ్.

Regarding Telugu words also, instead of కన్ద kinda, the spelling in use is కంద. The sound remains unaltered.

In the Dēvanāgari alphabet, as exhibited in Wilson's Sanscrit Dictionary, the appropriate nasal is retained; but in Telugu, as in common Dēvanágari or Bangāli writing, the dot or circlet is substituted. Thus అలఙ్కారమ్ alancāram (ornament) is written అలంకారం which form alone is intelligible. This occasionally alters the place of a word in the dictionary.

ON SPELLING.

If a word borrowed from Sanscrit ends in a long vowel, this is generally shortened. కళా calā becomes కళ cală; and దేవీ Dēvī becomes దేవి Dēvĭ. Monosyllables, as శ్రీ srī and స్త్రీ strī retain the long vowel.

The sound of అ A is that used in ăbout, ăround. Thus the name అలకనంద is pronounced Alacananda. నల Nala, the name of a certain prince, is sounded like the Latin Nulla. హరి Hari, a name of Vishnu, is pronounced like the English word hurry. అమరకోశ Amara cōsha (the title of a Dictionary) is written Ummuru Koshu by those who prefer that mode of spelling.*

The long (or broad) ā ఆ is sounded as in the English words half, hard, laugh. తాత tāta, 'grandfather' is sounded as the English pronounce Tārtar. మాట māta 'a word' like the English 'Martyr.' In ఆంధ్రం A'ndhra (the learned name for Telugu) the first vowel is long, as though written ārn. The second shape of ā is ా as in తాత tāta 'grandfather.' This ా is called దీర్ఘం (long) and is, added to the letters thus.

కా kā ఖా khā గా gā ఘా ghā
చా chā ఛా chhā జా jā ఝా jhā
టా ṭā ఠా thā డా ḍā ఢా ḍhā ణా or ణ ṇā
తా tā థా thā దా dā ధా dhā
నా nā పా pā ఫా phā బా bā భా bhā
మా mā యా yā రా rā ఱా ṛā లా lā
ళా ḷā వా vā ఙా ṣā షా shā శా or సా sā హా hā క్షా xā.

The vowel ఇ is short I as in 'India. Thus ఇఱి irri 'a fawn' ఇల్లు illu 'a house' ఇచ్చి iççi 'having given.' The word English is written ఇంగ్లిషు *Inglishu* and England is ఇం

---

* The short vowel A is written in eight ways in English: with five vowels and three dipthongs: thus (A) Ashore, Amelia, Victoria, Woman, (E) writer, flower, other, (I) stir, Cheshire, (O) London, son, mother, Hertford, (U) gun, cup, until, (IE) soldier, (OU) neighbour, (IO) fiction, occasion. The Sanscrit asti and santi, become in Latin est and sunt; the a changing into e, and into u. Many Sanscrit words are identical with Latin. సంతి santi *sunt*, ప్రవహంతి pravahanti *provchunt*. These instances shew, that the Sanscrit vowel A is convertible into E, I, O, and U.

ఇంగ్లండు Inglandu. The ఇ is called ఇత్వం it-wam : (త్వం twăm is the name given to the vowels only ; while cāram as అకారం Acāram, కకారం cacāram is common to both vowels and consonants :) the long sound is named ఈత్వం ītwam. The secondary shape ి is called గుడి gudi (like goody) and the long sound is ీ గుడిదీర్ఘం gudi-dīrgham. It is sounded ī or ēē like ī in machine, ravine, Louisa. Thus స్త్రీ (a woman) is strī, or strēē. లీల Līla (a comedy) is sounded Leeler. The sign for dīrgham or the longer sound is often omitted in writing; it is the accent written above. Thus తి కి సి are ti, ki, si (short) but తీ, కీ, సీ tī, kī, sī are long.

Added to various consonants this somewhat changes their shapes. Thus

కి ki కీ kī ఖి khi ఖీ khī గి gi గీ gī ఘి ghi ఘీ ghī or ఘా ghī.

In *ghī* we see that instead of adding the accent above, they add the sign ా dīrgham at the end.

చి chi చీ chī జి ji జీ jī ఝి jhi ఝీ jhī or ఝా jhī టి ṭi టీ ṭī టీ ṭī or టీ ṭī ఠి ṭhi ఠీ ṭhī డి ḍi డీ ḍī ఢి ḍhi ఢీ ḍhī ణి ṇi ణీ ṇī or ణీ ṇī ణా ṇī తి ti తీ tī or తీ ti తీ tī థి thi థీ thī ది di దీ dī ధి dhi ధీ dhī ని ni నీ nī పి pi పీ pī ఫి phi ఫీ phī బి bi బీ bī భి bhi భీ bhī [*in common writing* చి chi ఛి chhi and బి bi భి bhi *are shaped alike*] మి mi మీ mī or మీ mī యి yi యీ yī (*This consonant having the vowel inherent*) రి ri రీ rī లి li లీ lī ళి ḷi ళీ ḷī వి vi వీ vī శి ṣi శీ ṣī షి shi షీ shī or షీ shī సి si సీ or సీ sī హి hi హీ హీ hī హి hi హీ hī క్షి xi క్షీ xī.

It will be observed that some of these letters have two or three forms just as happens in English. In common writing లి li and వి vi are shaped alike.

Instead of the initial (or capital forms) ఇ ĭ ఈ ī they use యి yĭ and యీ yī which however are pronounced simply ĭ and ī. Thus యిక్కడ iccada (here) యీడు īdu (age) are written instead of ఇక్కడ and ఈడు. The initial forms ఇ, ఈ are seldom used unless in poems and dictionaries.

It will be observed that the six consonants ఘ gha, ప pa, ఫ pha, ష sha, స sa, హ ha, which have the vowel 'a' written separate from them, likewise have the vowel ి (i) written in the same manner separately.

ఉ or ఉ the short vowel U as in *Superb*, or ŏŏ in book. Thus ఉప్పు uppu 'salt' పులి puli 'a tiger.' And ఊ or ఊ is the same vowel long, as ū in Lucy, chuse, choose or oo in root, shoot. Thus ఊగుట ūguta 'to swing.'

In common business this is best represented by ŏŏ ; thus Ramoodoo for Ramudu : for in the affairs of ordinary life more precision in spelling would be pedantic.*

The form ఉ is constantly used for this vowel, thus ఉత్తరువు uttaravu 'an answer,' is written ఉత్తరువు ; but grammarians assert that this form belongs to R, as will be stated in a future page.

The second forms are ు and ూ with which ్ (the sign of ă) is used : excepting as regards the ten letters that never use ్ These are ఖ ఙ జ ఞ ట ణ బ ల ఱ which are written ఖు, ఙు, జు, ఞు, టు, ణు, బు, లు, ఱు. The rest use it as follows :

కు ku ఖు khu గు gu ఘు ghu చు chu ఛు chhu జు ju ఝు jhu టు ṭu ఠు ṭhu డు ḍu ఢు ḍhu ణు ṇu తు tu థు thu దు du ధు dhu ను nu పు pu ఫు phu బు bu భు bhu ము mu యు yu రు ru లు lu ళు ḷu వు vu శు ṣu షు shu సు su హు hu క్షు xu. కూ, చూ are kū, chū, formed by adding the ా to ు.

Here it will be observed that the letters ప pa ఫ pha and వ va add the vowel ు in a

* See on this subject Prinsep's remarks in Journal of Asiatic Society, June 1834, page 281.

peculiar manner. This is done to distinguish them from ఘ gha and మ ma. But in common hasty writing these distinctions are sometimes confounded.

In like manner న 'N' is often written for స S; and వ V is often written for ప P. But over S and P, when thus written, a little upright dash is often placed to shew the difference, and to denote that the vowel ought to be separated from the consonant.

Instead of the initial forms ఉ and ఊ the consonants వు vu and వూ vū are generally used. Thus the words ఉప్పు uppu 'salt' ఉడుత uduta 'a squirrel' are in the dictionary spelt ఉప్పు and ఉడుత; but in common life వుప్పు vuppu, and వుడుత vuduta. But the V or W is not sounded and accordingly the sounds are uppu, uduta, or ooppoo, oodoota.

The short ŭ when it is final is written indeed, but is very often (like the silent e in hare, ride) dropped in pronunciation. Thus చేను chēnu 'a field' is always called చేన్ chēn; బాతు bātu 'a duck' is pronounced బాత్ bāt; తాళుతాళు stop! stop! is pronounced తాళ్ తాళ్ Tarl! Tarl! or Tāl Tāl! దున్నపోతు 'a he buffalo' in like manner is called దున్నపోత్ dunnapōt. Words that end in ము mu as బేరము, bēramu 'merchandize' కారము cāramu 'acrid' are always pronounced బేరం bēram కారం cāram. In such words the final U is necessary only in poetry: for in Telugu as in French verse each syllable is enunciated. In the words borrowed from Hindustani, English or other languages (and which have a final silent consonant) as fir-yād (a complaint) vakīl (a pleader) *book, major, line, number,* (the English words) the Telugus do indeed add a final u, thus ఫిర్యాదు, వకీలు, బుక్కు, మేజరు, లైను, నంబరు; they write the vowel U, but do not pronounce it.

At the end of a verse in poetry, the syllables లు, ని, ను, often drop their vowels and are contracted into ల్, న్. Thus పనులు becomes పనుల్, అతనికిని and వాండ్లకును become అతనికిన్, వాండ్లకున్. But vulgar copyists instead of dropping the vowel, lengthen it; thus పనులూ, అతనికినీ, వాండ్లకునూ.

Many Telugu words use the vowels A and U in the second syllable at pleasure; thus వాలగ vālaga, or వాలుగ vāluga, బుడములు or బుడుములు, మెరగు or మెరుగు, తరము or తరుము, అటక ataca, or అటుక atuca. The same happens in verbs, thus పరచుట paraçuta, పొగలుట, పలకరించుట may at pleasure be spelt పరుచుట paruçuta, పొగులుట, పలుకరించుట, or dropping both vowels పర్చుట parçuta, పల్కరించుట palkarinçuta. Accordingly if we do not find one form in the Dictionary we must look for the other.

The short vowel ఋ is rĭ or rŏŏ as in the words rig, rich, trick, rŏŏk, brŏŏk. Thus ఋషి rishi 'a prophet' ఋతువు rutuvu 'a season' ఋణము debt. The second form is ృ as in తృప్తి tripti 'satisfaction' కృప cripa 'favor' సంస్కృతము Sanscrit.

In common writing, the letters జు zu and జూ zū are often shaped exactly like the vowels ఋ ri and ౠ rū. And instead of the capital ఋ they use రు. Thus ఋణము is written రుణము. But this is wrong.

The vowel ౢ is also written (but not pronounced) along with ఋ. Thus కృ crĭ గృ grĭ పృ prĭ సృ srĭ, &c. But తృప్తి tripti is generally, though not correctly spelt తృప్తి trupti and గృహం griham (a house) is wrongly written గృహము; while కృష్ణ krushna or krishna, (a certain name) is vulgarly written కృష్ణ and వైకృతి vaicriti is written వైకృతి.

The vowel ౡ Lu as in *will run, shall read,* is rarely used, and the learner may safely neglect it. Indeed ౢ (that is, the consonant L) is generally substituted, Thus clripta క్ఱప్త (short) is written క్లుప్త and pronounced clupta. The word ప్ఱత pluta 'extension' is written ప్లుత. Plava ప్లవ the name of a year is pronounced like the English word Plover. In fact ౡ is peculiar to a few Sanscrit words, and ought to be pronounced lri as in bell-ringer. But no one gives it that sound.

The short vowel ఎ is E short, as in Bella, Betty, periphery. Thus ఎనుము enumu 'a she buffalo' తెలుగు Telugu or తెనుగు Tenugu* (the name of this language) చెన్నపట్నం Chenna-Patnam, the original name (still in use) of Madras. వ్రాసె vrāsĕ 'he wrote' పలికె pălĭkĕ 'he spoke.' If such words are written in English characters the addition of h (vrāseh, palikeh) will conveniently shew that the ĕ is to be sounded as a syllable: not being silent. Thus in Latin bonĕ, talĕ, malĕ.

The long vowel ఏ is ē long as in the French words mēme, blēme and the Persian words shēkh, shēr, dēr; different from the sound given in English to the vowel a in name, or same. Thus ఏమి ēmi 'what' ఏనుగ ēnuga 'an elephant' తేనె tēnĕ 'honey' లేడి lēdi 'an antelope' లేళ్లు leḷḷu 'antelopes.'

The short vowel a is vulgarly changed into e in a few words. Thus గడ్డి gaddi 'grass' is pronounced గెడ్డి geddi, గంధకం, గెంధకం. The word వేళ vēḷa 'time' is written and pronounced వ్యాళ vyāḷa. These are mere vulgarisms and should be avoided. So నేదరి nēdari 'lout' లేక lēka 'without' లేత lēta 'soft' become న్యాదరి n-yādari, ల్యాక l-yāca, ల్యాత l-yāta; while వేట vēṭa 'venison' (the common word also for a sheep) becomes వ్యాట and యాట v-yāta and yāta.

By a similar error, which is universal, the words beginning with చే or తే, &c., are perpetually written చా and త్యా; thus చేయుట *to do* is almost invariably written చాయుట; and చేరుట (to arrive) చారుట; చేత chēta (by) చేప chēpa (a fish) are usually written చాత, చాప chāta, chāpa: because the illiterate spell by the ear alone. బట్టమేక batta-mēka 'a bustard' is pronounced vulgarly butter-maker. పేట a suburb becomes ప్యాట p-yāta, తేట téta 'clear' becomes త్యాట t-yāta. So పేరు a name (instead of pēru) becomes ప్యారు p-yāru. And (as vulgarism is capricious) the contrary happens: thus శరీరం ṣarīram 'the body' is always written శెరీరం serīram.

This must be remedied in searching for a word in the dictionary. The correct spelling is uniform: the vulgar forms are devoid of rule; and various people use various spellings. They often know and acknowledge these deviations to be wrong, and entirely approve the more correct mode of spelling. Among ourselves orthography has only in late years become fixed: our ancestors cared little for the spelling even of proper names.

The final short ă is sometimes written ĕ. Thus అల్లిక, పెంటిక, allică, pentică are written అల్లికె, పెంటికె allikĕ, pentikĕ.

The second forms are ె ĕ and ే ē. Thus కె kĕ కే kē ఖె khĕ ఖే khē గె gĕ గే gē ఘె ghĕ ఘే ghē, &c.

The long vowel differs from the short only by adding the ి mark above called పొల్లు pollu; which in ordinary writing is omitted. Thus the long and short vowels are written alike. Sanscrit writing never uses the pollu; but the sound is invariably long.

In the copies of the Telugu Poems which have been transcribed for me (now amounting to some hundred volumes) the spelling has been left as it was in the original. To rectify the vulgar errors would have been an endless task: the spelling has been rectified only in those volumes which have been prepared for printing.

The shapes ా ా are drawn from right to left, (backwards) and ా the sign of ā is drawn (forwards) the opposite way. Thus కా is kā, but కె is kĕ, and కే is kē. Accordingly we have these forms ఖె khĕ, గె gĕ, ఘె ghĕ, ఙె gnĕ, చె chĕ, ఛె chhĕ, ఞె jnĕ, జె jĕ, ఝె jhĕ, టె ṭĕ, ఠె ṭhĕ

* It is high time to abolish the absurd name Gentoo which was introduced by the Portugueze, and is ignorantly used by some persons for the name 'Telugu.'

డె ḍĕ, ఢె ḍhĕ, ణె ṇĕ తె tĕ, థె thĕ, దె dĕ, ధె dhĕ, నె nĕ, పె pĕ, ఫె phĕ, బె bĕ, భె bhĕ, మె mĕ, యె yĕ, రె rĕ, ఱె ṛĕ, లె lĕ, ళె ḷĕ, వె vĕ, శె śĕ, షె shĕ, సె sĕ, హె hĕ, క్షె xĕ. And if the accent is added, thus కే kē, ఖే khē, గే gē, ఘే ghē, &c. the vowel becomes long.

Instead of the initial form of ఎ ĕ (which is confined to poems and dictionaries,) యె yĕ is in use. Thus for ఎవడు evadu 'who' ఎక్కడ eccada 'where' ఎనిమిది enimidi 'eight' ఎందుకు enduku 'why' we write and pronounce యెవడు yevaḍu, యెక్కడ yeccaḍa, యెనిమిది, yenimidi, యెందుకు yenduku. And the long vowels as ఏతాం, ఏల, ఏగాణి are always changed into యాతాం or యేతాం, &c.

The letter Y though thus written (the learned say) ought not affect the pronunciation.

The vowels A and E are in vulgar writing used for one another: chiefly in initial syllables. Thus యెనిమిది enimidi 'eight' is written యనిమిది yanimidi; యెక్కడ is spelt యక్కడ; యెవ్వరు evvaru becomes యవ్వరు yavvaru.

It will be observed that the six letters over which the vowel ఇ i is written without touching them, likewise have ĕ and ē written in the same manner.

ఐ ai; ఐశ్వర్యం ais-war-yam, (prosperity) ఐక్యం aik-yam 'unitedness.' This is sounded as the English sounds of sky, like, heights.

Words beginning with this vowel use the shape ఐ in the dictionary, (See rules for finding words in the dictionary) but in common use this is laid aside, and అయి ăyi is substituted. Thus ఐనాను I became is written అయినాను ayinānu. Under the vowel ఇ it has been shewn that యి yi is used for i, and in fact does not retain the sound y (which is reckoned as a consonant) thus a-yi-nā-nu is pronounced ai-nānu. The second form is ై: thus కై Kai, ఖై Khai గై gai, &c.

The forms therefore are as follows:

కై ఖై గై ఘై చై ఛై జై ఝై టై ఠై డై ఢై ణై &c.

This vowel must always be expressed by AI in English—never by Y. Thus నైఋతి is nairruti, not nyruti; పైకము is paicam, not py-cum; సైన్యము is sain-yam, not synyam. If it is written Y, this leads to uncertainty, as will be seen in the remarks on the consonant Y. For the letter Y is, in Sanscrit and in Telugu, always a consonant; and cannot be used without a vowel following it.

The vowel ఒ is ŏ as in Sŏphia, Pŏlice, prŏduced, Mŏravia, pŏtential, Lŏcated. Or the French words folle, monnoie, montagne. The longer sound ఓ is that which occurs in the Persian words shŏr, tōp, mōr, or in the French words lorgner, monde, fosse.

These initial forms are found in the dictionary, but are laid aside in common use. వొ vŏ and వో vō being substituted.*

But the consonant V if followed by U or O is not pronounced.

Thus వొ is simple ŏ and వో is long ō.

ఒప్పు ŏppu 'right' is usually written వొప్పు.

ఒకటి ŏcati 'one' is written వొకటి or even వకటి.

ఒత్తుట ŏttuṭa 'to press' is written వొత్తుట.

ఓగు ōgu 'wicked' is written వోగు.

ఓపిక ōpica 'patience' is written వోపిక.

ఓమము ōmamu 'bishop's weed,' is written వోమము.

Elsewhere the long vowel is changed into వా; thus the word for a boat or ship is always written and pronounced వాడ vāda; unless in poems, where it is written ఓడ ōda.

* The alphabet is called ఓనమాలు ónamálu from the words ఓంనమఃశివాయసిద్ధంనమః which is to Hindus what the Bismillah is to Musulmans.

The short ŏ has two forms, viz. కొ co, గొ go, ఖొ kho, &c. and the second form is ఘొ ghŏ, ఝొ jhŏ, మొ mŏ, యొ yŏ, పొ pŏ వొ vŏ, &c. The second form is compounded of ొ ĕ and ు the sign of u.

This compound form is used by all consonants: but all do not use the simple form. The simple forms are these;

కొ ఖొ గొ చొ ఛొ జొ టొ ఠొ ṭho డొ ḍo ఢొ ḍho తొ థొ దొ ధొ బొ bo భొ bho రొ ro లొ lo. Four letters have a peculiar shape పొ po ఫొ pho షొ sho సొ so.

All these may be made long by adding the accent, thus కో cō, గో gō, &c.

Some are elongated by adding ొ (dirgham) to the second form, as కొొ cō, ఖొొ khō, &c. పొొ pō, వొొ vō, నొొ nō.

Thus ē and ū compounded (like eau in French) become ō. But four letters omit the sign ు when the vowel is long. ఘొొ ghō, ఝొొ jhō, మొొ mō, యొొ yō. Thus one commu is omitted: but uneducated persons often use two.

It is a very common error to write the long ō, instead of the short ŏ. Thus కొంత, కొందరు are written కోంత, కోందరు. This does not affect the pronunciation: which remains short.

The vowel ఔ au or ow, as in cow, out, mount; but it is compounded of A and U; and accordingly in common writing the initial shape ఔ is never used; అవు avu or awu, being substituted; and the V or W being silent as already shewn, this is pronounced aw or au. Thus అవుట awṭa or avuṭa (to become) which in the dictionary is ఔట auṭa: pronounced like the English word outer. Thus ఔదార్యం audāryam 'generosity' ఔన్నత్యం aunnatyam 'loftiness' are commonly written అవుదార్యం, అవున్నత్యం, but the pronunciation remains unaltered. In these Sanscrit words this change is not approved.

Few of the Telugus are able to pronounce the short vowel o in the English words lost, hot, horse, top, God, law, lord, order, which they make లాస్టు, హాటు హాసు, టాపు, గాడు, లా, లాడు, ఆర్డరు. thus born becomes barn, God, guard, and former, farmer. In the Telugu newspapers Hong Kong is spelt హాంగు కాంగు Hangu-Kangu. In English neither sound is used unless in some districts as Derbyshire where honey and more are pronounced in the ancient manner: the sounds are quite different from those of rod and rode.

The sign ్ is (very needlessly) retained in combination with au as regards some letters. Thus మౌ mau, యౌ yau, హౌ hau.

The following are the shapes used,

కౌ	ఖౌ	గౌ	ఘౌ	చౌ	ఛౌ	జౌ
ఝౌ	టౌ	ఠౌ	డౌ	ఢౌ	ణౌ	తౌ
థౌ	దౌ	ధౌ	నౌ	పౌ	ఫౌ	బౌ
భౌ	మౌ	యౌ	రౌ	లౌ	వౌ	శౌ
షౌ	సౌ	హౌ	ళౌ			

Throughout the grammar I have used the common forms of the initial vowels. For the sake of uniformity *in the dictionary*, however, monosyllabic forms of ai and au are used. Thus for the words పయిట payita (a woman's veil) and కవుజు cavuzu (a partridge) we must use the spelling పైట and కౌజు. Sanscrit words invariably use the monosyllabic forms. Telugu words use these or the dissyllabic forms at pleasure. Poets adopt whichever form suits the metre; thus కౌగిలి cau-gi-li (an embrace) is a dactyl formed of a long syllable and two shorts. But this may be written కవుగిలి căvŭgĭlĭ (four shorts) or by inserting ం (that is N,) poets write కవుంగిలి căvŭngĭlĭ whereby the second syllable becomes long.

Thus, besides the forms exhibited in the alphabet the vowels take the following forms; both in poems and in every day business.

అ a becomes య ya
ఆ ā ..... యా yā
ఇ i ..... యి yi
ఈ ī ..... యీ yī
ఉ u ..... వు vu (but sounded u or ŏŏ)
ఊ ū ..... వూ vū (sounded ū or ōō)
ఋ ri ..... రు rŭ or ఋ ri
ఎ ĕ ..... యె yĕ (or *wrongly*, య ya)
ఏ ē ..... యే yē (or *wrongly*, యా yā)
ఐ ai ..... అయి a-yi
ఒ o ..... వొ vo, wo, or యొ yo
ఓ ō ..... వో vō, wō, or యో yō
ఔ au ..... అవు a-vu, awu.

ౠ rū and ఌ lu are not in use.

A short vowel is called హ్రస్వము hraswamu, హ్రస్వాక్షరం hraswāxaram, or లఘువు laghuvu : each of which words literally means (levis) light; as opposed to గురువు guruvu 'heavy' which is the same as దీర్ఘం dīrgham 'long.' A vowel which is long by nature as ఆ, ఈ, ā, ī, &c., is called దీర్ఘం dīrgham : but it is called *guru* if long either by nature or *position :* that is by being followed by two consonants. Thus in the words అంత anta 'all' అన్న anna 'elder brother' తమ్ముడు tammudu 'younger brother' &c. &c., the first vowel is short ; but is *guru* because followed by two consonants. The word *guru* is only used in prosody.

In the Rambler, No. 90, Johnson uses the preferable expressions *strong* and *weak* syllables. These words are referred to in various parts of Telugu Grammar and therefore are here noticed. They are also used regarding the గణప్రస్తారం or Table of (గణములు) Prosodial feet : wherein the sign | (a short upright line) is used for *short*, and ◡ (our mark for short) denotes *long*. As the quantity of every syllable is evident to the eye, scanning is perfectly easy, and the marks | and ◡ are rarely used. We may therefore without any inconvenience use the marks found in Latin and Greek. In reading verse, the natives use particular chanting tones which to our ear are far from agreeable. It is such as the Romans used, according to Ovid, (Art. 3, 345) Vel tibi compositâ cantetur epistola voce. This passage should have been noticed in Monk's Life of Bentley, Vol. II.' p. 324. See Smollet's remarks (Humphrey Clinker, letter of 13th July,) " Every language has it's peculiar recitative" &c. Natives are accustomed to read in a very loud voice : whenever we find this disagreeable, we merely need remark యెందుకుఅరిచేది ? మెల్లగాచదవండి. The student will find it useful to read the first two sections of the chapter on Telugu Prosody.

On the Consonants.

The first 25 consonants, as shewn in the alphabet, stand in five lines, each of which contains four letters besides a nasal.

The four letters which thus form one line are often looked upon as equivalent. This particularly happens as regards initials changed by grammatical rule ; which will be explained elsewhere. The " Primary" letters క చ ట త ప ka, cha, ṭa, ta, pa, are changed into "Secondaries" and respectively become గ జ డ ద బ ga, ja, ḍa, da, ba, or గ స డ ద వ ga, sa, ḍa, da, va.

The sounds of many consonants require no explanation. Thus, క ka గ ga చ cha జ ja న na ప pa బ ba మ ma య ya ర ra ల la వ va స sa హ ha are usually pronounced like the corresponding English letters as sounded in Kate, Gate, chase, jackal, no, put, be, me, you, row, low, vale, sale, hale. The letter G is always hard, (as in gorge,) thus గిన్నె *ginneh* 'a cup' and గెలుచు *geluçu* 'to conquer;' but it is never pronounced soft as in *George.*

The aspirates are the following.

ఖ kha as in ' park-house ;' ' buck-horn ;' ఘ gha as in ' log-house,' ' stag-horn ;' ఛ chha as in ' coach-horse ;' ఝ as in ' hedge-hog ;' ఠ ṭha as in ' cart-horse ;' ఢ Dh, as in ' bid him ;' థ ṭha as in ' but-him ;' ' not-here ;' ధ tha as in ' ad-here ;' ఫ pha as in ' up-here ;' భ bha as in ' club-house.'

వుండడు	he will not stay	వుండదు	she will not not
పలకడు	he speaks not	పలకదు	she speaks not
వినడు	he hears not	వినదు	she hears not.

This aorist form is used in all verbs. The following call for particular attention;

వాడు వ్రాయలేడు	he cannot write
వ్రాయలేదు	he did not write
వాడు చదవలేడు	he cannot read
చదవలేదు	he did not read.

The difference between the following words is equally important,

శోణము	crimson	సోన	a waterfall,

And between soft and hard L.

పేలు	lice	పేళ్లు	names
రాలు	to flow	రాళ్లు	stones
కాలు	a leg	కాళ్లు	legs.

The hard sound of ణ is exemplified in the words కణితి kaniti, 'an elk' and కణుజు canuzu 'a partridge.'

The letters P Ph B Bh M call for no remarks in addition to what is stated already regarding aspirates.

The letter Y is always a consonant, and requires the addition of a vowel. Thus చేయుట chē-yu-ṭa 'to do' చెయ్యి che-yyi 'the hand' కొయ్య co-yya 'wood' బియ్యము bi-yya-mu 'rice' అయ్యా a-yy-ā 'sir.' Likewise in Sanscrit words as పద్యము pad-ya-mu 'stanza' న్యాయము nya-ya-mu 'justice' కన్య can-ya 'a virgin' సూర్యుడు sūr-yu-du 'the sun.' When yy occurs in a name we may conveniently express it by ii. Thus వెంకయ్య Venk-ayya and సూరయ్య Surayya (certain names) may be written Venkiia and Suriia.

The letter య 'y' is denominated కియ్య or కియావడి.

The letter R is a fruitful source of idle disputation among the learned: some of whom assert that in certain words, as మరియు, మరచి, కర్ర, &c., we ought to use the obsolete form మఱియు, మఱచి, కఱ్ఱ. It is sufficient to point out that the shape ఱ is obsolete. and good authors neglect it. In ancient times the two letters varied so far in sound that they were not allowed to rhyme together: and the excellent poet who wrote the Telugu version of the Srī Bhāgavat is blamed by pedants for neglecting this refinement. The letter ర is called మంచిరేఫ and the letter ఱ is called బండిరేఫ.

The obsolete ఱ R and (the semi-circle have crept even into some of the books printed under my directions. These letters ought to be set aside and not allowed a place at the compositor's table. In the language of Burma the letter R ◡ (crara vadi) is written under the letter, and shaped thus. The Burmese letter G is also shaped like the form ◠. The letter H is also similar. Some other characters also are evidently cognate.

When R is connected with a consonant, with no vowel between, it may be written thus; కర్త carta 'Lord' కర్మము carmamu, 'act' మర్మము marmamu a 'secret.' Or the mark ౯ called వలకులగిలక is placed beyond: thus కర్త౯, కర్మ౯ము, మర్మ౯ము.

The letter R in such places must always be clearly pronounced as in the practice of the Scotch and of the Germans. The English are apt to *slur* or omit the sound.

In some printed books the silent ర R is shaped ర్. This is chiefly used in foreign words; as గవర్ నర్ Governor, సీన్యర్ senior, జూన్యర్ junior.

Many pure Telugu words have a liberty of adding R to the initial consonant: thus తోవ, త్రోవ, దోవ, ద్రోవ tova, trōva, dōva, drōva, all mean 'a road' కొత్త cotta (new) may be spelt క్రొత్త crotta: and కింద kinda (under) may be spelt క్రింద krinda: thus in English there are words that resemble others in the initial, as cave, crave, gave, grave; tie, try, die, dry; cape, crape, gape, grape; pay, bay, pray, bray; couch, or crouch, babble, or brabble, petty, or pretty. Chaucer writes droil for toil, prin for pin, grin for gin (a trap) and brids for birds. Spenser writes thrust for thirst (F. Q. 3. 7. 50.) A similar liberty is found in all languages of the Celtic family. In English these are separate words, but in Telugu they are often only various spellings of the same word. For this reason, in the dictionary I have mingled these four classes. While the

consonants were classed separately, in the Telugu dictionary, this uncertainty regarding the initial often rendered it requisite to search for a word in three or four places before it came to light. By mingling the initials, and excluding the optional R, all the various modes of spelling usually appear in the same page. This arrangement diminishes the size of the dictionary; as formerly two or more forms were inserted; and were explained separately, or referred to another page.

By "pure Telugu words" (అచ్చ తెలుగు) or "Radical Telugu" grammarians intend such as are not derived from Sanscrit. The principles of Telugu and Sanscrit spelling are widely different: but as it is requisite to explain both, the reader will observe that such rules as mention one of these languages apply to it alone.

The expediency of the present arrangement of the dictionary will be hourly felt in reading: when asked whether we are to look for the word in question, under the primary initial K or the secondary G; under Ch or J (చెట్ట, జెట్ట and సెట్ట *chetta, jetta,* and *setta* are all the same word,) under T or D: under P or B; under స s or శ ś, a native tutor is very apt to reply that either spelling is equally good.

The letter ల is L as in తెలుగు Telugu. The letter ళ is the same pronounced harshly turning the tongue upwards: thus పేళ్లు pēḷḷu 'names' కోళ్లు cōḷḷu 'birds.' Certain Sanscrit words always use ల and others always use ళ.

The letter వ V or W; this is generally sounded V; thus, వాడు vāḍu 'that man, వీడు vīḍu 'this man' యెవడు evaḍu 'who.' In Sanscrit words it ought to be pronounced V as వయసు va-yasu 'age' వీణ vīṇa 'a lute;' but in many Telugu words the sound is more like W, thus వట్టి vaṭṭi 'mere' is usually sounded waṭṭi. The learned prefer the sound V, the illiterate often use the sound W. In English words the Telugus find V hard to pronounce; usually changing it into W When it is doubled, as in పువ్వు puvvu 'a flower' కొవ్వు covvu 'fat' దవ్వున davvuna 'afar' it is usually pronounced as W, thus pu-wu, co-wu, da-wuna. In common talking the V is often dropt: thus వేట vēṭa (hunting, the chase, venison, a goat) is generally changed into యేట yēṭa and యాట yāta. Elsewhere V changes into O. Thus వచ్చె vaççe 'he came,' is pronounced by rusticks ఒచ్చె oççĕ.

The three letters శ ś ష sha and స sa are as different in sound as the English words sharp, action, soul. They are exemplified in the names శనివారము, లక్ష్మివారము, సోమవారము Sanivaramu 'Saturday' Laxmivāramu 'Thursday' Sōmavāramu 'Monday.' As distinct names are convenient, some call these శాంతిశకారము śanti śacāramu, కష్టషకారము cashṭa-shacāramu, సులభసకారము sulabha-sacāramu: others use the words దశమి, షష్ఠి, సప్తమి. The commonest phrases are, విష్ణుషకారము, శివశకారము, వ్యాససకారము, because the names Vishnu, Siva, and Vyāsa exemplify the three sounds. Any three words in a similar order are more easily remembered than the grammatical phrases ఓష్ఠ్యము 'labial, దంత్యము dental, and తాలవ్యము palatal.'

The learned state that శ Sānti-Sacāramu, belongs solely to words of Sanscrit origin: and wish us to exclude it from all Telugu words. Thus they think వలశినది 'must' ought to be written వలసినది: and చేశి, వేశి, వ్రాశి should be చేసి, వేసి, వ్రాసి. But the voice of the nation is against them: and common usage is the best guide in this matter.

The word శ్రీ, or శ్రీ "blest, happy, auspicious" is superstitiously placed at the beginning of papers and books; but in government business at Calcutta this is forbidden: and books printed at Madras omit it at pleasure.

The consonant హ H takes peculiar forms with the various vowels; thus హ ha హా hā హి or హ్మి hi హీ or హ్మీ hī హు హూ hū హృ hri హె hĕ హే hē హై hai హొ ho హో hō or హొ hō హౌ hau.

The interjection ఆహా āhā denotes yes.

The letter హ H is sometimes pronounced as F. Thus జిహ్వ Jihva, pronounced jifva

(ignorantly written జింహ్వ Jimha) is the Sanscrit name for the tongue. ఆహ్లాదం āhlādam (āftādam) delight. It sometimes changes places, in pronunciation, with the letter under it. Thus the name బ్రహ్మ Bramha (a name of God) is written Brahma. And the name for a bramin is written బ్రాహ్మణుడు brāhmanudu but pronounced brāmhanudu.

Thus in Danish Hval is the name for *a whale*. In Swedish Hvad is *what* and Hvar is *where*. See Rae Wilson' Norway and Sweden 1826, Page [60] Appendix.

When the letter H is silent, as in Rāmah it is expressed by two dots ః thus రామః and దుఃఖము duh-khamu.

The letter క్ష csha, more conveniently expressed by X, is a compound of క ka and ష sha; and is sounded like cti in action, direction, section. Thus అక్షి axi 'the eye' పరీక్ష parīxa 'examination' అక్షరము axaramu 'a letter of the alphabet.'

The letter X is in Spanish pronounced like ch. Thus Texiera and Xeres are sounded Teshira and Sheres, or Sherry.

The letter X is placed by the native authors at the end of the alphabet. In Wilson's Sanscrit Lexicon it is placed with the letter k.

The Telugus are as negligent in spelling as the English were before the days of Johnson. The words borrowed from Sanscrit are often misspelt. Thus స్త్రీ strī 'a woman' is often written శ్రీ Srī 'fortune' and vice versâ. The word అన్నం annam 'food' is constantly written and pronounced వన్నం. The word బ్రాహ్మణుడు Brāmhanudu is frequently mispronounced బ్యామనుడు Biāmanudu.

On the Sunna and Half Sunna.

It has already been stated that the circle or cipher ○ called sunna is used as a substitute for a nasal letter. But it is wrong, though customary, to place it in conjunction with న N or మ M. When N or M occurs double, as అన్న, అమ్మ the vulgar write అంన, అంమ or even అంన్న, and అంమ్మ.

The following observations regarding the circle and semi-circle need not be read by beginners. They can only be understood by those who have made some progress in the language.

When sunna is followed by a consonant of the first four classes (varga) it is N; but the remaining letters (pa, pha, ba, bha, ma, ya, ra, la, va, ṣa, sha, sa, ha, xa,) sound it as M; and it likewise is M whenever it stands at the end of a word. Thus the word Sanscrit సంస్కృతం is pronounced sams-cru-tam. The Sanscrit words సంవాదం conversation, సంశయం doubt, are pronounced sam-vādam, sam-ṣayam. When followed by Y, the sunna is pronounced, nasally: thus సంయమి say-ya-mi, 'a hermit,' సంయోగము say-yōgamu, 'juncture:' here the nasal sound of n is used, as in some French words, bien, sien, chien, requin. Thus sunna is *written* full but only half *pronounced*.

These words are Sanscrit; but in some Telugu words the letter ⊂ called the half sunna or semi-circle is used by some grammarians* but in common use the circle alone is used: though it sometimes is pronounced full N, as in the English words song, long.

The learned declare that the semicircle is peculiar to verse, and that to use it in prose is absurd.†

The spelling used in ordinary writing deviates from that approved by the learned. Thus అతండు atandu is pronounced అతడు atăḍu.

In some particular words the sunna is inserted *after a short syllable*. Thus తమ్ముడు tammuḍu may become తమ్ముండు tammunḍu; అల్లుడు becomes అల్లుండు a son-in-law; తోడ పుట్టువు, తోడంబుట్టువు. M. 17. 1. 55. ఏనుగు or ఏనుంగు an elephant. వెలుగు or వెలుంగు.

---

* It is analogous to the sign used in old Latin printing for m or n. Thus gemitu, indignata sub umbras became 'gēitu, īdignata sub ūbras.' In some ancient Latin words the letter N was optional; thus toties or totiens; quoties or quotiens. In his life of Numa, Plutarch mentions Pontifex as written Potifex.

† The printers of many recent publications seem to be unaware of this rule. In a Telugu version of the Arabian Nights we even find (p. 582) such odd forms as కుంపుంజూచి; and similar refinements may be seen in most pages of that book.

The sunna thus inserted is called ఆదేశసున్న or *optional N.* Thus అరటి becomes అరంటి. వెడద or వెడంద; పైట, పయిట or పయింట; తొల్లిటి or తొల్లింటి; కడక, కడంక. తెలుగు Telugu or తెలుంగు Telungu also spelt తెనుగు Tenugu (See M. Virat. 1. 6.) or తెనుంగు Tenungu, and even త్రెనుగు Trenugu or త్రెనుంగు Trenungu.

It is inserted before గా when that adverbial affix is added to the *Root in A.* Thus రాగా or రాంగా; ఎరుగగా or ఎరుగంగా.

And after words of colour. Thus యెర్రగా or యెర్రంగా redly. నల్లగా or నల్లంగా blackly.

It is sometimes inserted in the verb, in the third person singular masculine of the negative voice. Thus పడడు or పడండు; ఉండడు or ఉండండు. Thus (Līla XI. 83.) మెచ్చండు for మెచ్చడు 'he disapproves:' వుండండు for వుండడు. This spelling is rustic; and is used in verse merely to lengthen the preceding short vowel.* Also in other parts of the verb, as తలకుట, తలంకుట; తొలగక, తొలంగక; కలగుట 'to grieve' may become కలంగుట. It seems to be prefixed to the letters K. G. D. and B alone.

It is even inserted in pronouns, ఎవ్వడు becomes ఎవ్వండు (M. XII. 6. 615. here ĕvăḍŭ becomes ĕvvanḍu.) And ఎప్పటి, ఎప్పంటి the genitive of ఎప్పుడు.†

In such places the N is used or dropt at pleasure: like U in honour or favour. Practice alone can determine where we must use it.

In the ancient pronunciation of Telugu, (which the rustic classes still retain) the nasal sound was very prevalent: but the educated classes have laid aside this disagreeable accent. In England the rustic pronunciation, particularly in Derbyshire, is more antique and nasal than that of the higher ranks.

The nasal (following a *long syllable*) is preserved among the illiterate in many Telugu words: as వాడు vāḍu 'he' వేట vēṭa 'hunting' the chase' వీక vīka 'strength' తోక tōka 'a tail' కాక kāka 'heat' జాడ zāḍa 'trace,' లేడు, కాడు he is not: which the rustic classes write వాండు, వేంట, వీంక, తోంక, కాంక, జాండ, లేండు, కాండు. The verb కాచుట is written కాంచుట which properly is another verb. ఆచుట is the spelling in the dictionary, but ఆంచుట in ordinary writing, though condemned. ఆడది; is written ఆండది; పొతాడు, పోంతాడు; రాండు for రాడు. The learned have attempted to reconcile this discrepancy by using ఁ the semicircle; they wish such words to be written thus వాఁడు, వీఁక, తోఁక, కాఁక. In like manner the forms చేయగా *chāyagā*, పోవగా *pōvagā* రాగా rāgā (doing, going, coming) are commonly written and pronounced చేయంగా *chēyanga;* పోవంగా *pōvangā;* రాంగా rāngā. This is the older spelling, now disused by the learned. The slightly nasal sound answers to the indistinct N used in French or in the Hindustani language.

This semi-circle is occasionally used in poetry (when written on palm leaves) as a hyphen at the end of a line.

The vulgar often write the long vowel short and substitute the circle for ardha sunna. Thus వీక vīca 'force' is written వింక vĭnca, రోజుట is written రొంజుట and జోరింగ is written for జోరీగ పోక pōca 'a nut' is written పొంక pŏnca, గోగు becomes గొంగు, తొంచగా for తోచగా. తింగె for తీగె tēgeh. పింట for పీట. Rasica. 1. 52. Though written wrong these words are pronounced right. This error often occurs both in poems and in ordinary letters: and must be observed by the student who otherwise may be misled in the dictionary. On the other hand, sunna is omitted with equal carelessness: thus ఇంగువ is written, యిగ్గువ, ఇంగిలము, యిగ్గిలము, కుంకుమ, కుక్కుమ

* It is sometimes omitted to suit the metre. గురించి becomes గురిచి, పేరంటాలు becomes పేరటాలు. In M. 4. 2. 169. we find ఎరిగి, యెరింగి erigi, eringi, here the same word is used twice; with and without sunna, to suit the metre. See quotations in the dictionary.

† The poets (like Homer) sometimes alter the spelling of words to suit the metre. Thus ఎప్పుడు eppudu "when" is —◡◡ a dactyl · but may change into ఎపుడు epudu [a tribrach ◡ ◡ ◡] or even ఎపూడు epūdu ◡—◡ 'an amphibrach' or ఎప్డు epdu, —◡ a trochee.

కంచి, కన్గి, పొంది (go ye) పొది, కాంచి Kanchi (a certain town) is written కాచి, వంగోలు the town of Ongole is written వన్గోలు and yet no one pronounces the words in the wrong way. Thus in hasty English writing, letter, teller, litter, tiller, tetter, titter, may easily be understood, though written wrongly.

The semi-circle has never come into general use among the people, and it will be hard to prove the expedience of a refinement like this: which is discountenanced by most manuscripts of the poets and it is unprofitable.

Experience and the advice of sound scholars among the natives has shown me it's futility; but some bramins of ordinary learning uphold this character. They acknowledge that in practice it is laid aside, and that there is no rule in any grammar to vindicate the various ways in which the ardha bindu is inserted.

They insist upon an English pupil acquiring the practice of using the semi-circle; as well as the obsolete R; and leave him to find out, by experience, that both these are unknown to all but pedants. Yet as few students continue the study after acquiring a smattering of Telugu, the emptiness of these instructions generally remains undetected.

The ordinary teachers are apt to speak to students on some learned subjects which are ill suited to beginners. The tutor should on such occasions be desired to read the following caution. ఇంగిలీషువారుఆంధ్రముచదవనారంభించేటప్పుడు కేవలంసంస్కారదూరులైవున్నారుగనుకశబ్దపరిచ్ఛేదం,క్రియాపరిచ్ఛేదం,మాత్రముతోలుతనేర్చుకోవలసినదేగానికళ - ద్రుతం - సంధి - సరళాదేశం - తద్భవం - తత్సమం - దేశ్యం - యిత్యాదిప్రమేయములనుగురించిప్రస్తుతంతలపెట్టనేలేదు - యీహేతువు వల్లనే యీ ప్రమేయములు యీవ్యాకరణములో ఆదిభాగములో వ్రాయక అంత్యభాగములో వ్రాయడమైనది - పైగాఆరంభములో పద్యాలుచదవడముఅన్నివిధాలానిష్ఫలముగనకతోలుతఅర్జీలు - జాబులు - వాడ్రాలములుగాక మరియేదిన్ని చదవనగత్యములేదు. In reading any manuscript with a learned Bramin, we shall find him object to the spelling in almost every line, asserting that the ignorance of the transcribers has vitiated the book. But our business is to study the language as it is: to take it as we find it: and errors that do not injure the sense or the metre may safely be left unaltered. Much that is pressed upon our notice as highly momentous, is in truth mere learned trifling.

Some modern pedants among the Telugus have attempted (in imitation of some Dēvanagari printing to abolish the ం: thus instead of అందము, and ఆంధ్రము they affect to write అన్దము, and ఆన్ధ్రము. This idle whim appears in some recent publications both Sanscrit and Telugu. It is an empty innovation and is not likely to become popular.

From what has been stated the reader will observe that there are (as in some other languages) two or even three modes of spelling: one in daily use and indispensable; this alone is used in the present grammar; the second mode is poetical, and uses particular forms of certain initial and final letters, as ఒప్పిదము for (in common spelling) ఒప్పిదము, and వానికిన్ for వానికిని; and a third, which is pedantic, using the obsolete R and the obsolete semi-nasal.

In poetry a word may sometimes stand part in one line, and part in the next: thus Nala Dwip. 2. 831. తదను + మది and in 2, 166, the word అయితి + వి 'thou becamest' is thus divided.

It will be seen in the chapter on Elision that the final M is often dropped in Sanscrit words. Thus గ్రంథం + ఆరంభం grandham—ārambham becomes గ్రంథారభం grandh'ā-rambham: the Elision being the same as occurs in Latin. But with Telugu words the rule is different; thus భోగము an actress, ఆట play, may form భోగమాట bōgam-āta 'the actress's play' never భోగాట. And కరణము అన్న caranamu-anna 'the clerk's brother' may become కరణమన్న *caranam anna* but cannot become కరణన్న *caran'anna*. In Sanscrit in such places a long vowel would be used. But in Telugu this never is allowed.

On Dialects.

Just as happens in English and French, certain forms of expression and of spelling are in common use; others are found only in poems. Most words belong to the common stock; and those peculiar to the higher and lower dialect are altogether but few in number. Such occur even in the verb; thus "shalt not, wilt not," would be the poetical form; "shall not, will not," is the common form, and shan't, won't is the colloquial. Native grammarians condemn and neglect the colloquial forms, which they consider vulgar; though it is easy to prove their occurrence, (as in English) even in the writings of the best authors.

We are aware how totally the rules for Elision used in French, differ from those of Latin: and the difference between Sanscrit and Telugu in this respect is yet wider. What is right in one language is, sometimes, wrong in the other.

The rules for elision, permutation and softening initials are required in poetry; but not in the common Telugu we talk or write: and these poetical refinements are not admissible in books written to teach either a language or a creed. Our native teachers would willingly reject common Telugu altogether, and teach us the poetical dialect alone: which they themselves however cannot use in daily talking and writing.

In ordinary sentences, as గ్రంథమున్నది *grandhamu unnadi* 'there is a book' వానికియిస్తిని *vaniki istini* 'to him I gave it' ఛందమునఅనగాయేమి *chhandamu anagā yēmi* 'what is Prosody?' they would direct us to spell these words thus; గ్రంథమున్నది *grandham'unnadi*, వానికిస్తిని *vānik'istini*, ఛందంబనంగనేమి *chhandamb'anangan ēmi*. This mode of spelling would be correct in poetry; but in common life no one uses it; and if we wish to be intelligible, we must use the common dialect. The two dialects differ almost as much as ancient and modern Greek; and were a resident in Athens, to attempt to transact business in ancient Greek (using likewise poetical elision!) he would not be easily understood: nor will the Telugus understand us unless we speak and write as they do.

These remarks are made in consequence of the publication, by natives at Madras, of some small works on Grammar and on religion, which by using poetical rules are rendered hard to understand.

Writers regarding China have noticed that a similar pedantry prevails there; grammarians considering the language of common life wholly beneath their notice.

On Accent.

The accent accords with the spelling; and is easily understood. In words that consist of short syllables the accent falls on the first, thus పది *padi* 'ten' ఎనిమిది *enimidi* 'eight' పని *pani* 'work' would in English spelling be *puddy, ennimiddi, punny.*

The following instances of the accent may suffice: and to each is appended an English or Latin word of similar sound. సరి sari (Surrey) 'right' సమ sama (summa) 'even' అట ata (utter) 'they say.' మణి maṇi (money) 'a jewel.' హరి hari (hurry) 'a certain name. కళ caḷa (colour) 'a ray.' పుసి pusi (pussey) 'rheum.' చెరి cheri (cherry) 'each, apiece.' మడి madi (muddy) 'a field.' తెర tera (terror) 'a curtain.' పులి puli (pulley) 'a tiger.' శతకము satacam (shuttercome) 'a set of one hundred stanzas.'

In all these we perceive that the vowels are short in both syllables and the accent falls on the first. These words also shew that in English we express the first vowel (short a) sometimes by u and elsewhere by other vowels. But a double consonant as ల్ల or న్న or మ్మ has a different accent; as is perceived in English when the two consonants are in separate words thus; royal-lady, begin-now, unnamed, unnumbered.

When a long and short syllable come together, the accent falls on the long: thus యీటె ītĕh 'a spear' పాము pāmu 'a snake.'

When long syllables come together the accent falls on the last. Thus కూడా kūḍā 'together.'

In reading aloud, it is the custom to open the mouth wide; and to raise the voice to a

high pitch. In fact they inculcate the rules used by music masters in England.

"Those who wish to make themselves understood "by a foreigner in his own language should speak with "much noise and vociferation, opening their mouths "wide. The English ..... pursue a system diametri-"cally opposite. For example, &c." See Borrow's *Bible in Spain*, Chapter 1.

The spelling of some Sanscrit words is retained, as హరి Hari (for హరిః Harih) a name of Vishnu. కవి Kavi (for కవిః Kavih) a poet, &c., wherein the termination is but slightly altered: these are denominated తత్సమము Tatsamamu, a word more fully explained in the appendix: as well as తద్భవము Tadbhavamu or Permutations.

After making some progress in Telugu or Canarese the student should read over those chapters of Sanscrit Grammar which treat of (Sandhi, Vriddhi and Samāsa) Elision, augment, and compound words. Doubtless many read Telugu without this: but if we ever make any real progress in the language the student will require the aid of the Sanscrit Dictionary, and cannot even talk or write Telugu with any ease or precision, unless he masters the first principles of Sanscrit orthography.

Hindus and Musulmans usually mispronounce English names: and both the English and French, particularly in names of places, have equally corrupted the pronunciation of names used in India. The accent is misplaced in almost every proper name.

We call Muh'ammad, Mahomet, and Goo-da-loor, Cuddalore. We change Tee-pu టీపు into Tippoo, and Tiru-valli-keni (a suburb in Madras) into Triplicane. Cānchīpuram కాంచీపురం or కంచి is changed into Conjeveram; and Tirupati becomes Tripetty: Eranāoor యెరనావూరు becomes Ennore. Pudicheri becomes Pondicherry. Benglū-ru becomes Bangalore: and the name కరిమణల్ Carimanal, (a small insignificant village north of Pulicat near Madras) has been changed into Coromandel; and is applied to the entire coast. It has been furnished (by English ingenuity) with a Sanscrit root "Cholamandal or land of the Chola grain!" a name unknown to natives; who assert that the Curu race (which name some Europeans imagine to be the root of *Kuru mandalam* Coromandel) was in the north of India, not in the Peninsula.

When reading verse the Telugus like all other Hindus use a sort of vociferous chant; the Papists call it "intonation," and at the end of every stanza they are taught to drawl out the last syllable in a kind of quaver which to our ears is absurd. It is needless for us to imitate this method which a native tutor will lay aside when he finds that it does not please the English ear.

Though the learner must enunciate loudly, he need not do so after he has obtained some familiarity with the sounds.

Contractions.

The common contractions of words, (whether Sanscrit, Telugu, Hindustani or English) used in letter writing and accounts are as follows:—The Hindustani words are marked (H.)

ఆ‖	*i. e.* ఆదివారము	Sunday.
ఆ‖	ఆక్టింగు	Acting.
ఆన‖		Anno Domini.
ఉ‖	ఉత్తరము	Answer.
క‖	కసుబా (H.)	Cusbah 'a town.'
కృ‖	కృష్ణపక్షము	The dark fortnight, or wane.
ఖ‖	ఖండి *i. e.* పుట్టి	Candy or Indian ton.
గ‖	గరిశ	A Garise, or measure.
గగ‖	వరహా	A pagoda or gold coin.
గు‖	గురువారం	Thursday.
గు‖	గురించి	Respecting.
గు‖	గుమస్తా (H.)	Gumashta, 'a writer or agent.'
గు‖	గుజారశి (H.)	In charge of.
చం‖	చందు (H.)	(Persian, *on date*) as చం‖ ౨౨ జూన్ on the 22d of June.
చా‖	చాట్సున	According to, at (the rate of.)
చ్తా‖	చేత	By.
జ‖	జయవారము	Tuesday.
జ్న‖	జన or జనము (H.)	People.
డ‖	డబ్బులు	Pence.
త‖	తర్వాత	Afterwards.
తా‖	తారీఖు (H.)	Date.
తా‖	తాలూకు (H.)	Appertaining or belonging to.

తా॥	తాలూకా (H.)	A division of a district.
తా॥	క॥ తాజాకలం (H.)	Postscript.
ద॥	దస్తత్ (H.)	(The Persian word dastkhat) 'signature.'
ది॥	దివ	A day.
ని॥	నిమిత్తము	On account of.
నెం॥	"Number"—*i. e.*	Case, letter, field, trial, &c.
ప॥	పరగణె (H.)	Pergunnah 'a division or district.'
ప్ర॥	ప్రశ్న	Question.
ప్ర॥	ప్రథమ	First.
ప్ర॥	ప్రకారము	According to.
బ॥	బహుళ	The dark fortnight, or wane.
బా॥	బాబతు (H.)	An item, or belonging to.
బా॥ బా॥	బాఖియతు బావందు	(P.) Be it known (to you.)
బు॥	బుధవారము	Wednesday.
మం॥	మంగళవారము	Tuesday.
మం॥ or మా॥	మాజే (H.)	A village.
మా॥	మారీఫత్ (H.)	By the hand of; in charge of.
మిం॥	మింజుమలే (H.)	Out of.
మొ॥	మొకాం (H.)	A station; also, 'Dated at.'
యి॥	యిసం (H.)	An individual
యి॥	ఆ॥యిజ్జతు, ఆసారు (H.)	*Izzat-i-āsar.* "Endowed with honour: Dignified." "Homage to the Tokens" See Herklots p. 236. This is a Sectarial exclamation among Musulmans of the Sheea creed. But it is used by Hindus without any idea of the meaning.
రా॥ రా॥ రా॥	Signifies రాజమాన్యరాజపూజితులైనరాజశ్రీ "His Honour" the common salutation at the beginning of a letter.	
రు, ర్పు, రూ, ర్పూ	meaning రూపాయలు	Rupees.
వ	'*Wa*' (P)	And.
వ॥	వగైరా (H.)	Etcetera.
విం॥	విన్నపములు	Letter, statements.
శ॥	శనివారము	Saturday.
శు॥	శుక్రవారము	Friday.
శే॥ or సే	శేవకుడైన	Your humble servant.
శు॥ ధ	శుద్ధము	The light fortnight.
శ్రా	శానా	Much, many.
స॥	సదరహీ (H.)	Abovementioned.
సన్॥ or స్న॥	"San" (P.)	Year.
సం॥ సం॥రం	సంవత్సరము	A year.
సం॥రపు	సంవత్సరపు	Of a year.
సం॥రాలు is	సంవత్సరాలు	Years.
సా॥	సాకిన్ (H.)	Sākin 'Inhabitant of.'
సా॥	సాహెబు (H.)	Sāhib (a gentleman.)
సో॥	సోమవారము	Monday.
హా॥	హంగామా (H.).	Temporary.
హౌ॥	హౌన్సు (H.)	Hunn 'a pagoda.'
+	*caret;* denoting omission of a word.	

In poetry it is customary to designate metres in the same manner. Thus క॥ సీ॥ గీ॥ ఆ॥ తే॥ ఉ॥ చ, శా॥ మ॥ denote the metres called కందము, సీసము, గీతి, ఆటవెలది, తేటగీతి, ఉత్పలమాల, చంపకమాల, శార్దూలము, మత్తేభము and వ॥ stands for వచనము *i. e.* prose; which (as in Lalla Rookh) is mingled with verse. The letter వు vu and even వ్వ will often be found written by mistake for ఉ॥ *i. e.* Utpalamala. Further details regarding metres are considered in the chapter on Prosody.

To represent Italicks in Telugu printing we can use the plan which appears in Greek books: either spacing the types, thus అ త ని కి or enclosing the word [అతనికి] in brackets.

On other Contractions used in Writing.

Where two short vowels occur in a word the second is not always written. Thus తిరిగి tirigi 'again' గనక ganaka 'therefore' తరువాత taruvāta 'afterwards' వెనక venaca 'behind' కొలిమి colimi 'a furnace' వలసిన valasina 'must, ought' అలుగు alugu 'a spear head,' &c. are

pronounced as here written: though they are often written thus, తిర్గి tirgi, గన్క ganka, తర్వాత tarwāta, వెన్క venka, కొల్మి colmi, వలస్న valasna, and అల్గు algu.

In poetry such contraction is used for the sake of the metre: thus పలికితిని may become పల్కితిని, తిరిగి may become తిర్గి, మేలుకొని mēluconi becomes మేల్కొని mēlconi, the u being dropt.

The colloquial contractions, లే for లేదు, &c. are explained in the chapter regarding those words.

The following and similar words particularly such as have three syllables and the middle syllable లు or డు or రు frequently are contracted by dropping the U of the middle syllable. Thus చిలుక chiluca becomes చిల్క chilka 'a parrot.' కాలువ cāluva becomes కాల్వ cālva 'a kennel.' This even takes place (as elsewhere stated) when two words are combined. Thus తోడు + బోతు becomes తోడ్బోతు tod-bōt, కారు + పోతు becomes కార్పోతు, కోలు + పులి becomes కోల్పులి cōl-puli.

Though this does not profess to be a Sanscrit lexicon, it contains some Sanscrit words, preserved because newly explained. Thus *Putticā Vamri* and *Sithili* (పుట్టికా, వమ్రి, శిథిలి) are now proved by quotations (particularly from the Laws of Manu) to be a white ant, or termite: while all the lexicons, and commentaries (even that by Loiseleur Longchamps) on Amera have hitherto explained the words otherwise. Few Sanscrit words appear here without assuming Telugu forms: as in the English Dictionary few Latin words appear without assuming the English garb.

Note:—These remarks are reprinted with some emendations, from the Second Edition of the Telugu Grammar.

END OF REMARKS ON THE ALPHABET.

మిశ్రనిఘంటు

A DICTIONARY

OF THE

MIXED DIALECTS USED IN TELUGU:

EXPLAINING FOREIGN WORDS,

ARABIC, HINDUSTANI, &c.

THAT OCCUR IN BUSINESS, LETTERS, AND CONVERSATION.

BY CHARLES PHILIP BROWN.

అ A. Some words in this vocabulary begin with H as well as with an initial vowel.

అంకారించుట v. n. ہنکارنا *Hancarna.* To set sail. (Pritchett's Tel. version of St. Luke.) వాడచావలెత్తిపోవుట.

అంగరకా n. s. انگرکھا *Angarkhah.* A jacket. చొక్కాయి.

అంగియ n. s. *angiya,* A boddice that ties behind. వెనకముడివేసేరవిక.

అంగీ n. s. انگی *Angī.* A man's long jacket. నిలువుటంగి.

అంగుస్తాను n. s. انگشتان *Angushtān.* A thimble. (Tel. తుడుపు.)

అంగూరు n. s. انگور *Angūr.* A grape or grapes. ద్రాక్షపండ్లు.

అంచనా n. s. Estimate, valuation. తుకము. అంచనాదారుడు a surveyor, appraiser.

అంజాం n. s. انجام *Anjām.* End, termination, accomplishment. అంత్యము.

అంజీరు n. s. انجیر *Anjir.* A fig. సీమమేడిపండు.

అంటిసా n. s. (A bad word but much used) Connection. తగులాటము. దానికీవాడికీకొంచెము అంటిసావున్నట్టున్నది she has something to do with him.

అండబాళ్లవాడు n. s. (Nelloor) A sub-renter. See లోపాయికారి, లోపాలివాడు.

అండీ Error for హండి n. s. A large pot, a kettle.

అంతరువు n. s. Interval. వ్యవధానము. అంతరువుపడ్డ annulled, suspended, intermitted.

అంతస్థు n. s. Money given secretly, a bribe. M. M. రెండోవాడికితెలియకుండాలంచముగాయిచ్చేరూకలు.

అందాజు n. s. اندازہ *Andāz.* Estimate, valuation. తుకము.

అందాయత్తుగావుండే, or అందాయత్తైన adj. Neat, pretty, handsome. సొంపుగావుండే. ఈ బండిఅందాయత్తుగావున్నది this carriage is neat.

అందేషా n. s. اندیشہ *Andesha.* Doubt, guess, conjecture. సంశయము.

అంబరసా (M.) n. s. Expressed juice of ripe Mangoes. మామిడిపండ్లరసము.

అంబారము n. s. (from انبار *Ambār.*) A heap; a heap of corn or grain upon the threshing floor. రాశి. అంబారముపోయుట to heap up grain. అంబారములుగాపడియుండుట to lie in heaps. పుభయరాశిఅంబారము a heap of grain containing both the shares due to the Government and to the landholder.

అంబారి, or అంఢారి n. s. امارى *Amāri.*) A howdah: the seat or throne on an elephant's back. హౌదా.

అంమ్రాయి n. s. (امراي *Amrāi.*) A garden or grove of mango trees. మామిడితోట, మామిడివనము.

అకస్వారీ n. s. عكسوارى Spite, malice, ill will, (కసి, అసహ్యము.)

అకారత్ adv. *Akārat.* Without cause. నిర్హేతుకముగా, వూరికె.

అకీకత్ for హకీకత్ n. s. حقيقت *hakīkat.* Account, narration, explanation, affairs, events. సంగతి.

అక్కసరి adj. عكسوارى Neighbouring, near. సమీపములోవుండే. అక్కసరివూరు A neighbouring village.

అక్కసు, or హక్కసు n. s. عكس *Aks.* Spite, malice. కసి, చలము.

అక్కుశాయి, అక్కుషాయి, అక్కాయి or అక్షాయి n. s. حق سعى *Hakkussai.* Commission granted to the seller of goods; or to the broker. తరుగు. See Miles's Hyder Naik, p. 143.

అఖాతివాసు n. s. (Marata, *Akkha Tivasi,* from అఖా whole తివాసు a carpet.) A large carpet. H. 5. 394. పెద్దరత్నకంబళి.

అగతా n. s. An advance of money. ముందురూకలు. An Udya (Ooria) word.

అగాడీ adv. اگاڑى *Agārī.* Before, in front, forward, further on. ముందర. n. s. The ropes with which the horse's fore feet are tied. గుర్రముమెడకు లేక ముందరికాళ్లకుకట్టేతాడు. ఆ గుర్రము అగాడీఫిఛాడీలను తెంచుకొని పరుగెత్తిపోయెను The horse broke its head ropes and heel ropes, and ran away.

అగాదు n. s. Discharge, explosion. వేటులేవడము. తుపాకినిఅగాదుచేయుట to discharge a gun. వొకఅగాదు one volley or one shot.

అగావు n. s. اگاؤ *Agāu.* An advance of money. ముందురూకలు.

అచ్చారము n. s. (Tamil அச்சாரம்) Earnest money. సంచకరువు.

అచ్చిమట్టము or అచ్చుమట్టము n. s. (Tamil அச்சு மட்டம்) An Acheen or Pegu poney. పైగోగుర్రము.

అజా n. s. Amount, gross product, grand total. మొత్తము.

అజరుంచుట v. a. 'To underrate or value unfairly. To embezzle.' (Guntoor.) తక్కువగావేసిదొంగిలించుట.

అజూద n. s. A certain game. ఒకఆట.

అజ్జాయించుట v. n. To doubt, hesitate. సందేహించుట.

అజ్మాయిషి n. s. آزمايش Trial, proof, examination, experience. పరిశోధన.

అట్కాయించుట v. a. from اٹکانا *Atkana.* To prevent, stop, hinder: check. నిలుపుట.

అట్కారి n. s. A certain caste of silk weavers. ఒకకులము.

అట్కావు اٹکاؤ *Atkāo.* n. s. Stop, prevention, hindrance. అడ్డి.

అట్టవణై n. s. (Tamil அட்டவணை) A cash-book, a ledger, an index, a register. కవిలె, లెక్కపుస్తకము.

అట్టాని for అట్టాలై n. s. A stone seat or low wall; built for carriers to place their loads on when resting: called in Tamil சுமைதாங்கி. మూటలుదించుకొనేతిన్నె.

అతావణీబంట్రోతు n. s. A revenue runner or peon. రెవిన్యూబంట్రోతు.

అత్వాడ n. s. اٹھواڑا *Aṭhwāṛa* a week. వారము. అత్వాడలెక్క a weekly account. ఎనిమిదిదినములకుపైకమాటు యిచ్చేలెక్క.

అడంగు n. s. Home, birth-place? ఉత్పత్తిస్థానము. అడంగువెల cost price, prime cost. పుట్టినవెల.

అడతిదారుడు n. s. (Hindi, *arhatīya* ارهتيا) A broker. తరగరి.

అడదడి, or అడావడి n. s. Ravage, riot: అల్లరి, దడబిడలు, దాడు. అడదడిచేయుట to ravage.

అడమానము n. s. (Tamil அடமானம்) A mortgage. కుదవ, తాకట్టు.

అడసట్టాలెక్క n. s. (K.) A rough estimate.

అడాయించుట v. a. To stop, sieze, arrest. నిలుపుట, పట్టుట.

అడావడి, or అడావుడి n. s. (properly) *Harāhari.* Confusion, uproar; routing, fright. దడబిడలు.

అదితి n. s. Premium, commission. తరుగు.

అదితిమనిషి, or అదితిదారుడు n. s. *Arhatīya* (Hindi) A broker or middle-man in trade.

తరగరి. Buchanan Hamilt. Eastern India vol. 1. p. 367-380.

అడిమె n. s. (Tamil அடிமை) A slave, slavery. దాసుడు, దాస్యము.

అడియన్ n. s. (Tamil அடியன்) A slave, a servant. దాసుడు. అడియేన్ (அடியேன்) I am (your) slave. It is a Vaishnavite word.

అడియాలము n. s. (Tamil அடையாளம்) Mark, sign, bearing. గురుతు.

అడుకు n. s. (Tamil அடுக்கு) A pile or heap. దొంతి.

అడుచుట v. a. (Tamil அடைக்கிறது) To close, to shut మూసివేయుట. అందులో నాలుగు బాకిండ్లు అడిచివున్నవి four of the gates are closed, walled-up. ఆగుడ్డలనుయీ పెట్టెలో అడుచు cram the clothes into the box.

అడుపు n. s. (Tamil அடுப்பு) A fire place, hearth. పొయ్యి.

అడ్డాకుల చెట్టు n. s. A certain tree. M. L. S. J. 1838. p. 140, 141.

అణకట్ట or అనకట్ట n. s. (Tamil அணை) A dam or embankment. అడ్డకట్ట.

అణా n. s. The sixteenth part of a Rupee. పం ద్రెండువయిసాలు.

అణ్యము for అన్నెము adv. (Sea term) Abaft, that is, behind. వెనక. అణ్యముపుణ్యముయెరగను I know neither good nor bad about it. Here అణ్యము is an *anuk*.

అతలసు n. s. اطلس *Aṭalas*, or *Utlus*. Satin: (formerly called in Europe "Atlas," or Damask.) వస్త్రవిశేషము. అతలసుకర్ర satin wood, or a sort of timber resembling mahogany.

అతిరసాలు n. s. A sort of sweet cakes. బూరెలు.

అతుకుబడి n. s. Fixing, posting. Letting on a lease. అతుకుబడిచేయుట to rent out.

అతుకుబాటు n. s. Giving or letting out on rent.

అత్తరు n. s. عطر *Aṭr* 'Ottar' of roses. Perfume, essence. సుగంధతైలము, వాసనద్రవ్యము.

అత్రాపు n. s. اطراف *Aṭraf*. Quarters, country, parts. Erroneously used for surrounding, adjoining. చుట్టూ, సన్నిహితుల.

అదంతరము for అతంత్రము adj. Unstable, infirm, weak. అస్థిరమైన, జబ్బైన.

అదపు or అదుపు n. s. (Tamil அடைப்பு) Swelling. వాపు.

అదబు n. s. ادب *Adab*. Respect, politeness, awe. భయము. అదబులోపుంచుట to keep in awe.

అదమాయించుట v. a. To reprimand, to admonish. గద్దించుట.

అదాచేయుట or అదాపరచుట v. a. ادا کرنا To perform, to pay, discharge. ఆచరించుట, తీర్చుట, చెల్లించుట.

అదాలతు n. s. عدالت *Adālat*. Justice, equity: (vulgarly, severe punishment, vengeance.) A court of justice. న్యాయము, న్యాయసభ.

అదావత్ n. s. عداوت *Adāwat*. Enmity, hatred, spite. కార్పణ్యము, చలము.

అద్ద n. s. A stamp or seal. పట్టిముద్ర.

అద్దపుదోసిలి n. s. The fee for the looking glass. A gratuity formerly granted to barbers at harvest time. This is one of the vexatious fees now abolished by the British Government. Under the old Hindu and Musulman Governments there were numerous fees under various pretexts. ధాన్యరూపమైన పెక్కుతంత్రము.

అద్దలవాడ n. s. అనగా ఉప్పుచెయ్యడానకుఆరంభము. D.

అద్దలవాడు n. s. He who stamps or marks the salt heaps. A marker or stamper. Also a salt manufacturer. ముద్రమనిషి, ఉప్పుచేసేవాడు.

అద్దికె n. s. Mortgage. తాకట్టు. (a Cuddapa phrase.) అద్దికెభూమి mortgaged land.

అధర్గణము for అతర్కణము adj. (Marata) Wrongful, bad, erroneous. అక్రమమైన.

అధర్గళము for అతర్కణము n. s. Wrong, transgression. తప్పు, అతిక్రమము.

అధోరి n. s. ادھوری *Adhorī*. A hide, half-dressed leather. చర్మము.

అధోలి n. s. A small silver coin, a half-rupee. M. M. అర్ధరూపాయి.

అనవటిల్లుట v. n. Rice and other grain, after it is boiled and separated from the water, to *settle, dry and cool a little*, so as to be fit for eating. ఉమ్మగిల్లుట.

అనాజ్ n. s. اناج *Anāj*. Grain, corn. ధాన్యము.

అనాదీయము adj. * Immemorial, aboriginal, of unknown origin. పూర్వీకపు.

అనానాసు or అనాసు n. s. The pineapple. అనాసపండు.

అనామతు انامت *Anāmat.* A corruption from అమానతు, امانت *Amānat.* Deposit, any thing committed to the charge or care of another. సధ్యాపెకరిఅధీనములోవుంచిపెట్టడము. ఆరూకలుకచ్చేరిలో అనామతుగావుండినది the money was deposited in the office.

అనాయకము for అరాజకము n. s. Anarchy, misrule, confusion.

అనాసపండు n. s. A pineapple: Bromelia ananas: a corruption from انناس *Ananās.*

అనీం (from అనీ انی) n. s. The point or edge. మొన. The bows or front of a ship. వాడముఖముయొక్కచెంపలు.

అనుభవీకుడు n. s. He who enjoys; who is experienced. అనుభవించేవాడు, అనుభవముగలవాడు.

అనుభోగత n. s. * Enjoyment, experience. అనుభవము.

అనుభోగించుట v. a. Error for అనుభవించుట To enjoy.

అన్నవపక్షి n. s. A sort of bird?

అన్యాలు n. s. Anyāl "Cress-seed?" (See printed Tariff.)

అపరజినుసు n. s. 'All sorts of goods?

అపరధాన్యము or అపరాలు n. s. Miscellaneous grains. Podded grain, such as beans &c. called కాయధాన్యములు. One verse says ఉత్తరేపూర్వసస్యానిఅపరసస్యానిరేవతౌ.

అపవిల్లంగము n. s. (From Tamil விவலங்கம்) A false claim. దుర్వ్యాజ్యము.

అపసాక్షి n. s. A false witness. తప్పుసాక్షి.

అపసాక్ష్యము n. s. False evidence. తప్పుసాక్షి.

అప్పుణ n. s. (K.) Permission, leave. శలవు, ఉత్తరువు.

అప్పుసము n. s. "The cut at which water is let into a field." మడవ.

అఫజుదు or అఫ్‌జూద్ n. s. افزود *Afzūd.* Increase, addition. adj. more, greater. అభివృద్ధి, మిక్కిలి.

అఫత n. s. for هفته *Hafta, Huftuh.* A week. వారము.

అఫరాతఫిరి n. s. for افراط تفريط Ifrāt, tafrit. Confusion, commotion. అల్లరి, కలహము.

అబ్‌వాబ్ n. s. See అబ్వాబు.

అబటుచేప n. s. A sort of fish, a species of Balistes. Russell, Fishes, plate 21. మత్స్యభేదము.

అబిసీ n. s. for حبشی *Habshi* An African. హబిసీవాడు, ఆఫిరికాదేశస్థుడు.

అబ్బాలాడుట v. n. To grope. దేవులాడుట.

అబ్లోసు n. s. *Ablōs.* The *wake* of a ship. వాడపోతూవుండగావెనకనీళ్లలో తెలిసేజాడ.

అబ్వాబు n. s. ابواب *Abwāb.* (lit; Doors, chapters.) Miscellaneous heads in Revenue accounts. "The usual heads in Revenue accounts are Māl and Abwāb. The *Māl* or *Regular* revenue is collected on land and customs, including taxes on liquor &c. The *Abwāb*, or *Miscellaneous* includes the difference of exchange (often considerable) between that of the market and the fixed rate at which the revenue of the district is paid; causal aid or support of the Government officers; fees to the shroff; and contributions to various feasts." Malcolm page 48. Vol. 2.

అభిని n. s. from افیمی *Afīm.* Opium. నల్లమందు. But అభినిపాలు milk opium, which is sold in leathern bags.

అమంజి or అమంజి n. s. (Tamil அமிஞ்சி) Unpaid labour, work done by people who are impressed. Drudgery. వెట్టి.

అమరకము for అమరము n. s. A feudal tenure. See the word అమరము in the T. E. D.

అమల్ or అములు n. s. عمل —— Rule, reign, sway, government. An office or post, a public charge. Execution, fulfilment, the period of one ruler's government. ఏలుబడి, దొరతనము, హయాము, నెరవేర్పడము. అతని అములులో in his reign or sway. ఆకలక్టరువారి అములులో in that Collector's days. ఆతీర్పుఅములులోతేబడ్డతరువాత after the decision was executed. వానిమీద అములుబట్టినారు they took steps against him, they accused him of embezzlement. మూడుగంటలఅములువున్నది it is about three o'clock.

అమలుదారుడు or అములుదారుడు n. s. for عملدار *Amaldār*. An officer, a native collector of revenue. A native head of Police. అధికారి.

అమాంతగాడు n. s. امانتدار An interloper. నడికొల్లగాడు.

అమాంతముగా adv. from امانت Unexpectedly, all at once. Totally, wholly. లటక్కున, యావత్తున్ను. ఆరాళ్లను అమాంతముగా యెత్తినాడు he raised the rocks bodily.

అమాంతవర్తకము n. s. Interloping, tricks in trade. బేరములోనడమవచ్చికొట్టుకొనిపోవడము.

అమాంతవర్తకుడు n. s. An interloper in trade. నడికొల్లగాడుగావుండేవర్తకుడు.

అమాదింసు n. s. for همجنس *Hamājins*. All goods, market wares, as grain, or vegetables. అన్నిదినుసులున్ను.

అమానత్తు or అనామత్తు n. s. امانت *Amanāt*. Deposite, charge. ఊరికెపెట్టిపెట్టబడ్డది. ఆరూకలను అనామత్తుగాపెట్టిపెట్టినారు the money was laid without being brought into use.

అమాని n. s. امانی *Amānī*. What is in charge of a collector on the part of the Government: in opposition to that which is rented out to tenants of the soil గుత్తకివ్వకదివాణఖువిచారణకిందవుండేటిది. అమానిగ్రామములు villages which are under the immediate care of the Collector; not being rented. ఆముతాఅమానిఅయినతర్వాత after the land was taken into the collector's own charge. ఆశ్రోత్రియమును అమానిదాఖలుచేసుకొన్నతర్వాత after the free land was taxed. అమానిభూములు lands that like Crown Lands are in the hands of a collector on behalf of Government.

అమానిబాజీబాబు n. s. امانی بعضی باب *Amāni bāzī bāb*. Sundry farms under a collector's management. పన్నులేకుండామేడిపాలుయిచ్చేభూమి.

అమానుదస్తు n. s. for هاوندستہ Hāvandasta. A pestle and mortar for pounding betelnut. వక్కాకుకొట్టేరోలురోకలి.

అమారు, అమారుతాడు n. s. A cable. From the Portugese *amarra*. మోకు.

అమీనా n. s. امین امینہ An *Ameen*. A petty revenue officer who has temporary charge of any district. A native Judge. సధ్యాటంపించబడ్డఅములుదారుడు, న్యాయాధిపతి.

అములు n. s. عمل *Amal*. See అమల్

అమేష for హమేషా adv. ہمیشہ *Hamīshā*. Always, perpetually. ఎల్లప్పుడున్ను.

అమ్రాయి n. s. See అంమ్రాయి.

అయబు, or అయిబు n. s. عیب *Aib*. Fault, defect, blemish, disgrace, infamy. దోషము, న్యూనము, అవమానము, అపకీర్తి.

అయింద adv. آیندہ Aindah. Hereafter, henceforth, next time, in future. ఇకమీదటికి. సాలాయింద next year.

అయిను adj. عین *Ain*. Net, clear, mere, all, whole. మొత్తమైన, నికరమైన. అయినుజమ the net collected Revenue. అయినుబేరీజు grand total, the entire sum. అయినులెక్క general account. ఆగ్రామముయొక్కఅయినుబేరీజు the net produce of the Village.

అయిబు, or అయిపు n. s. See అయబు.

అయిమా n. s. Usually యోమియా. *Ayima* Meant for یومیہ Yomaya. A pension భరణము.

అయిమాయిషి, అజమాయిషి, or అజిమాయిషి n. s. ازمایش Estimate, rough calculation, or conjecture, measurement. ఒకదుతుకముచేసినదిసరోకాదోఅనిమరియొకడుపోయిచూడడము. అమీనాతుకముచేసినచేలను తహసీలుదారుడుఅజమాయిషిచేసినాడు The Aumeen put a rate on the fields; and then the Taseeldar, estimated the same, to see whether the estimate was right or wrong.

అయివజు n. s. عوض *Iwaz*. Substitute, exchange, recompence, money, property, stock, principal, capital. బదులు, చెల్లు, రూకలు, మూలధనము, బండోలము. నీకుఅయివజుమనిషివచ్చిచేరేవరకున్ను until your successor's arrival. అయివజుకుయింకాపుత్తరువుకాలేదు the order for money is not yet issued. వానికేమన్నాఅయివజాకరములువున్నవా has he any means of subsistence?

అయ్యాం, or హయాము n. s. ایام *Ayyām*. Days, times, period. కాలము. అతనిహయాములో in his days.

అరకట్లపుత్సవము n. s. (From Tamil அறைக்கட்டு) The feast of tabernacles. శివునిగుడిలోమార్గశిరమాసములోచేసేపుకతిరునాళ్ళ.

అరగడి for అరగోడ n. s. (from అర a half and గోడ a wall.) A low wall, breast high. కోట

అరగడికిందవుండేసొరంగము the subterraneous passage under the wall of the fort.

అరగడిబతేరి n. s. The curtain wall attached to a battery. కోటబురుజులనడమవుండే పొట్టిగోడ. See అరగడి.

అరచట్ట n. s. (Tamil அரைச்சட்டை) A jacket, a coat. అరచొక్కా.

అరజు n. s. عرض *Arz.* Price, value, estimate. ధర, విలువ. అర్జుబాజార్ price current, market price. అంగటివెల.

అరణభరణశక్తిచేత adv. By every means in his power. యావత్తుత్రాణచేతను.

అరతట్టువేయుట v. a. To imprison. ఖయిదుచేసుట, చెరలోపెట్టుట.

అరతూకు n. s. (Tamil அரைத்தூக்கு) "Half hanging:" i. e. The pillory (a Madras word.) నేరస్థులకుప్రాణముపొయ్యేంతహింసను కలగచేసేవుకయంత్రము.

అరదట్లుగా adv. Insufficiently. చాలీచాలనట్టుగా.

అరవు n. s. حرف Blame, censure. నింద, అపవాదము.

అరమాషుఫరమాషు or అర్మాయిషిఫరమాయిషి n. s. فرمائش Provision supplied gratis. దయనుకోరిఉచితముగాయిచ్చేసామగ్రి.

అరముడి adv. "Again and again." D. మాటిమాటికి.

అరముడి, or అరమూడి n. s. (Tamil அரைமூடி) The silver or gold fig leaf worn by female infants. బిడ్డలకుమొలకుఅడ్డముగాకట్టేటిది.

అరాబా n. s. عرابه *Arāba.* A wheeled carriage, a gun carriage, a cart. Bo. 1. 153. బండి, పిరంగిబండి.

అరిణకట్లు, or పెద్దకట్లు n. s. Large dams in the saltworks. (Vizag.) పెద్దగనిమలు.

అరిమినెవాడు n. s. ارمني (Armani.) Armenian. అర్మీనియాదేశస్థుడు.

అరువు n. s. (Tamil அறிவு) Sense. తెలివి. అరువు తప్పిన foolish.

అర్కాటి n. s. *Arcāti.* A pilot. From the Arabic حركت change of place.

అర్కారా n. s. هركاره *Harkāra.* A messenger. దూత, పనివాడు.

అర్జి n. s. عرضي *Arzi.* A petition, a letter. మనివి.

అర్జిదారుడు n. s. عرضي دار *Arzīdār* for عرضي گذار Arzi guzār. Petitioner, applicant. మనివి వ్రాసుకొనేవాడు, అర్థి.

అర్జిదాస్తు n. s. عرضداشت *Arzdasht.* A written petition, address, memorial. వ్రాసుకొన్న మనవి.

అర్జు ارز *Arz.* adj. Cheap. n. s. Price, value. Breadth. The measurement, round the bottom, of the widths of a heap of grain. (See తులార్జులు.) చౌకగావుండే, ధర, వెడల్పు. అర్జుబాజారు ارزبازار *Arzi bāzār.* Price current, market price or rate. అర్జుపట్టికనుపర్చుట or అర్జుపట్టించుట To test, to thrash out one rick, as an experiment: to see whether the grain therein corresponds with the estimated quantity. అర్జుకట్టుట "to re-examine."

అర్బాబులు n. s. for هرباب (Har, *every,* and Bab, *head.*) Various items; miscellaneous sources of revenue. ఆయావద్దులు.

అర్రు n. s. *arru* A certain tree which is small, crooked, and bushy; called Bauhenia parviflora. Rox. 2. 323. ఒకచెట్టు.

అలంగము n. s. النگ *Alang.* A rampart. కోటగోడపైభాగము.

అలంపోతు n. s. The Ourang-outang. తోకలేనికోతి.

అలగా adj. الگ *Alag.* Separate, unconnected. ప్రత్యేకమైన. అలగాభూమి Pastures; waste lands kept for grazing.

అలగాపుల్లరి n. s. (from الگ *Alag.* separate.) Grazing tax, levied on cattle not belonging to the village. పొరుగూరిపశువులుమేసేదానికితీశేరూకలు.

అలగాసామి n. s. الگ اسامي *Alag āsāmi.* (A *separate* man.) An inhabitant, a private individual: one not concerned. అలగా సామీలు. Loose folk, not regular cultivators.

అలబ్దు n. s. العبد *Alabd.* Signature. Countersignature. (Literally "Your obedient servant"—) or "*The Slave.*" సేవకుడు. అలబ్దురామరావు your servant Rama Rao. తమసేవకుడైనరామరావు.

అలలిసాబు, or అల్లల్ హిసాబు adv. علي الحساب *Alal hisāb.* According to account. లెక్కప్రకారముగా.

అలష్ఠ error for అలసట n. s. Exhaustion, weariness, languor. పరిశ్రమ, ఆయాసము.

అలాక్ n. s. (error for الگ Alag) Attachment, connection. సంబంధము.

అలాకు for హలాకు n. s. هلاک *Halāk.* Ruin, slaughter, death. పాడు, హతము, చావు. అలాకుచేయుట to ruin, or destroy. వాండ్లుఅలాకయినారు they were killed: or *half-dead.*

అలామతుకర్ర n. s. (from علامت *Alāmut*, a mark కర్ర a stick.) A buoy, for anchors. బోయాకట్టె, అనగాసముద్రములోగురుతుకైవేసిపెట్టేటిది.

అలాయిదా, or అలాహిదా adj. and adv. *alāhida* علاحدا Separate, apart, distinct. వేరే, ప్రత్యేకముగా.

అలావతు n. s. Practice, custom. వాడుక, అలవాటు.

అల్కా for హల్కా adj. هلکا *Halka.* Light, mean, vile, base. తేలికైన, నీచమైన.

అల్కాబు n. s. plu. القاب *Alkāb.* The direction, superscription. A title. పయివిలాసము, కితాబున్ను.

అల్కాసు الکاس *Alkās.* The forecastle of a ship. వాడముందరిభాగముయొక్కపైతట్టు.

అల్కాహ్ for హల్కహ్ n. s. (حلقه halqa) A knocker of a door, a ring, a box handle, a hasp. వలయము, పెట్టెమొదలయినవాటివలయము.

అల్గోజా, or అల్గూజా n. s. الغوزه *Alghōza* A whistle, pipe, flageolet. పిల్లంగోవి.

అల్తంగా n. s. التمغا *Ultumgha* A diploma bearing the royal signature. రాజుయిచ్చేయోగ్యతాపత్రిక.

అల్దడి n. s. for అల్జడి (اجهاو aljhāo) *Aldaḍi.* Confusion. అల్లరి.

అల్బత్తా adv. البتّه Certainly, indeed. అవశ్యముగా.

అల్మాని n. s. عليماني *A'lamani* (i. e. d' *Allemagne*, German) The older kind of rupee: somewhat less in weight than the modern one. Said to have been originally coined by a native of Germany. మునుపటిరూపాయి.

అల్మార n. s. الماري *Almar.* (French *Armoire*, Spanish *armario.*) (Port *Almário.*) An *almira.* A press, chest of drawers, book case. ఈడ్పులుగలపెద్దపెట్టె. అల్మారలోనేరు a well with steps down into it.

అల్లిరాగులు n. s. (*alli-ragulu.* Tel.) The fruit of the blue lotus.

అల్లీసి, or అల్లీసుకర్ర n. s. (*allis.* هليس) An oar. పడవతోసేకర్ర. అల్లీసుకర్రలుతీయుట or అల్లీసలతోనీళ్లుతీయుట to row.

అల్లెసద్దు n. s. Boundary? limit? land mark. సరహద్దు. See Local XVII. 200-208.

అవతప్పితము n. s. (a bad word.) A mistake, error, oversight. పొరబాటు.

అవదు This is a rude vulgar form of కాదు, "it is not so."

అవనాయము for అవన్యాయము* n. s. Injustice. అన్యాయము.

అవపథ్యము n. s. Breach of rule in eating. Error in diet. అపథ్యము.

అవాజబీ adj. (from واجبي wajibi, justice, with the అ "privative A.") Unjust, improper. అన్యాయమైన, అయుక్తమైన. Several words thus falsely compounded, of Sanscrit and Arabic, occur in these pages.

అవాజా, or అవాదా for అవాజ్ n. s. آواز *A'wāzā.* Voice, sound, noise, report, fame, echo, a whisper. కూత, శబ్దము, పుకారా.

అవాయిచువ్వలు n. s. Fire-arrows; sky rockets. ఆకాశబాణములు.

అవాయీ n. s. هوائي *Hawāi.* A rocket. పయికిబొయ్యేబాణసంచు. D. ఆకాశబాణము.

అవిరేజి n. s. The English word, '*average.*' సరాసరి.

అవుటుగుండు n. s. اوت *Aut.* (Meant for) Howitzer. బొంబసుగుండు.

అవుడు n. s. A water spout in which the stream descends: if the stream ascends, it is called పీరసుండి q. v.

అవుతుఖానా n. s. *Aut khānā.* Error for Hauzkhana,. A reservoir, a cistern, pond, bath. తొట్టి, గుంట, స్నానవాటిక. Comment on Vasu. 1. 57. Satya. 2. 57.

అవుధైర్యము, or అవధైర్యము n. s. A vulgarism for అధైర్యము.

అవ్వల్ اول *aval*, adj. First. మొదటి.

అశుంట for అషుంట adv. Further, or farther. ఆవతల.

అశమందము n. s. (Tamil அசமந்தம்) Carelessness. అజాగ్రత.

అసిరవేసుట v. n. To delay, put off. కాలహరణ ముచేసుట.

అసలన్ adv. اصلا *Aslan.* (aslan An Arabic adverb.) Originally ప్రథమతః.

అసలు adj. Original, principal, excellent, real, genuine, legitimate. మొదటిదైన, ముఖ్యమైన, స్వచ్ఛమైన, సంకరముకాని. అసలుదావా original complaint. అసలువాది original complainant. అసలు n. s. (plu. అసళ్లు the originals.) The principal, in contradiction to the interest. మాతృక, మూలధనమున్ను. అసళ్లుపెట్టుకొనినకళ్లు యిచ్చినాడు he retained the originals and gave the copies.

అసిమి n. s. A sack. గోనెసంచి.

అసున్నతి n. s. (from the Arabic سنت *sunnat*, circumcision; with the Sanscrit "privative A") Uncircumcision. This is the best phrase ; used in Pritchett's Telugu translation of the Gospels, printed in 1819. అసున్నతీయులు they who are not circumcised.

అస్తరు, or అస్త్రీ n. s. استر The lining (of a garment) A patch. అస్తరువేశికుట్టుట to line.

అస్తావెస్తము n. s. Foolishness, madness. చాదస్తము. అస్తావెస్తపుమనిషి a fool. చాదస్తుడు.

అస్నాదు n. s. plu. اسناد *Asnād.* (Arabic plural of Sunnad) Orders, deeds, vouchers. సన్నదులు, దస్తావేజులు.

అస్బాబు n. s. plu. اسباب *Asbāb.* Goods and chattels, furniture, tools, apparatus, baggage. Things. వస్తువులు, సామానులు, కొరముట్లు.

అహలేకారులు n. s. plu. اهل کار *Ahlikār.* Public servants, official persons, men of business. ఉద్యోగస్థులు.

అహశాంబంట్రోతు, or అహషాంబంట్రోతు n. s. احشام *Ahshām.* A police peon. పోలీసుబంట్రోతు.

అహ్వాలు n. s. احوال *Ahwāl.* State. Particulars. స్థితి, విశేషములు.

ఆ

ఆ A ; broad.

ఆంక్ష n. s. *A'nchha.* Check, coercion, restraint. Excommunication. దురాయి, వెలిన్ని.

ఆకిం n. s. حاکم *Hākim.* A ruler : governor, commander. ఏలేవాడు, నాయకుడు.

ఆఖరు, or ఆఖిరు adj. اخیر *Akhir*, or *Akhīr* Last, final. కడపటి n. s. End, termination. తుద, అంత్యము. ఆఖరున adv. اخر *ākhiran.* Finally, latterly. నెలఆఖరుకు at the end of the month. ఆఖరయినది It is finished, or expended.

ఆఖిరిని adv. اخرا *Akhiran.* At last. Finally. తుదను.

ఆగవేగముగా adv. *A'ga-vēgam.* With all speed. అతిత్వరగా.

ఆచూకి, or ఆజూకి n. s. *A'çuki, A'sooki,* (a word of uncertain origin, but in frequent use.) Trace, token, sign. జాడ, పోబిడి.

ఆజీలు Error for హాజరు adj. حاضر *hazir* Ready, present. సిద్ధముగావుండే.

ఆజూబాజు adv. آزوبازو Azūbāzū Around, about, in the vicinity. చుట్టూరున్ను, ఆప్రాంత్యములో.

ఆజ్మాయిషి, or అజమాయిషి n. s. آزمایش *A'zmāish.* Trial, proving. పరీక్ష, సరిచూడడము. ఆజ్మాయిషిచేసుట to try, test.

ఆణ, ఆణా Error for అణా (marata) n. s. The sixteenth part of a Rupee.

ఆణ్యాలు n. s. *Anyāl.* "Cress-seed?" (See printed Tariff.) Perhaps meant for *Anise.*

ఆదరబాదర, or ఆదలబాదల adv. Hastily. అతిత్వరగా, అవసరముగా.

ఆదా n. s. ادا *A'dā.* Profit, gain, advantage. ఆదాయము.

ఆదాచేయుట, or ఆదాపరచుట v. a. from ادا Ada, To realize or collect the value. To pay, discharge, liquidate. రాబట్టుట, చెల్లించుట యున్ను.

ఆదాబాదా adv. ادا بادا Adhā bada, Hastily, confusedly. ఆతురముగా.

ఆదాబు n. s. آداب *A'dāb.* Respects, salutation. మర్యాదలు, వందనములు. ఆదాబతస్లీమాత్వ, కూర్నిశాతి, బందగి, బజామేఆవరదు *Adābi taslimat wa cūrnishāt-i-bandagi ba-ja mē avard,*

آداب تسليمات و كرنشات بندگي بجامي آورد a common Persian expression at the head of letters; "having duly offered his respects, salutations and prostrations, he presents his homage."

ఆదావతు for అదావతు n. s. عداوت *Adāvat.* Spite, ill will, hatred, strife. చలము, ద్వేషము, పగ.

ఆదుర్దా n. s. Alarm, trouble, distress. భయము, తొందర. ఆదుర్దాపడుట to be in trouble. తహతహపడుట.

ఆన *A'na* meant for *Anno Domini*: it answers to A. D. Thus, ఆనగా౧౮౫౨ అడోమినంవత్సరము AD. 1852.

ఆనవాటుపొలము n. s. "Disputed land." కరకసాపొలము.

ఆపము n. s. (Tamil ஆப்பம்) *Hopper*, crumpet. అప్పము.

ఆపుచేసుట v. a. To check, stop, stay, suspend. నిలుపుదలచేసుట.

ఆఫత్తు n. s. (Arabic آفت Tamil ஆபத்து) Misfortune. ఆపద.

ఆబాదాని n. s. آبادانی *A'bādāni.* Cultivation, population. వ్యవసాయము, కాపులు.

ఆబాదు adj. آباد *A'bād.* Flourishing, thriving, well-peopled. Cultivated, inhabited. అభివృద్ధిగావుండే, బస్తీగావుండే, సాగుబడిచేయబడ్డ.

ఆబాదుచేయుట v. a. from آباد Abād. To make populous, or flourishing. బస్తీచేసుట. ఆగ్రామమునుఆబాదుచేసెను he made the village a great town.

ఆబుకారి, ఆబ్కారి, or ఆప్కారి n. s. آبکاری *A'bkāri.* A tax on spirituous liquors. కల్లుసారాయాలకుతీసేపన్ను, హాసీలు.

ఆబురి and ఆబ్రూయి for ఆబ్రూ n. s. ابرو *ābrū* Honour, character, renown. బయిసి, పరువు.

ఆబ్రూ, or ఆబ్రూబు n. s. آبرو *Abru.* Honour, character. మానము, గౌరవము. ఆబ్రూబుదక్కించుకొనుట to maintain or rescue one's character.

ఆమదని, or ఆమదను, or ఆముదని n. s. آمدنی *A'madani.* Income, import, revenue. వచ్చుబడి.

ఆమదోరఫ్తు, or ఆమదురుఫ్తు n. s. آمدورفت *A'mad-o-raft.* Receipt and expense. వరపుశలపు.

ఆమిషము, or హామిషము n. s. Means, property, worth, resources, gross product. అయివజు, సొత్తు, ఉత్పత్తిఅయినమొత్తము. ఆగ్రామమునకుపోయి ఆమిషముచూచుకొనివచ్చినాడు he went to the village and examined what its resources were. Pritchett's version of Acts V. 1. says తనహామిషముఅమ్మిఆవిలవలోకొంతదాచివేసి.

ఆమీను n. s. امین *A'mīn. Aumeen.* A temporary superintendent, supervisor, surveyor. కొన్నాళ్లపనికిపంపించబడ్డఅధికారి.

ఆమీల్ n. s. عامل *Amil.* The governor of a province, a superintendent. దేశాధిపతి, అముల్దారుడు.

ఆము n. s. عام People, folk. ఆమంతాచూచినారు all the people saw it.

ఆమేజాధారము n. s. (*A'mēz.* آميز Mingled, *ādhāram* source.) Land having more than one sole resource. Such as land watered both from wells, and from a river. నదీమాతృకముగానున్నదేవమాతృకముగానున్నవుండేటిది.

ఆమేజు adj. and n. s. آميز Amēz, Mixed, mixing, mixture. కలిసిన, మిశ్రితమైన, మిశ్రమము.

ఆమేజుగా adv. Confusedly. మిశ్రమముగా. ఆమేజుగావుండే mingled.

ఆయన్ n. s. (Tamil ஆயன்.) A shepherd (a word used in the old Telugu version of the Bible.) గొల్లవాడు.

ఆయము n. s. (Tamil ஆயம்.) Toll, tax, custom, income. ఆయము or ఆయపట్టు a vital part of the body. సుంకము, దేశములోజీవాధారమైనచోటు, వచ్చుబడి. ఆయకట్టు A yard, an enclosure. ఆయింటిఆయకట్టుకులోగా within the compound of the house.

ఆయా n. s. آيا *A'yah.* A waiting woman, maid, maidservant. జాతులవారియిండ్లలోవుండే బానిసది, పనికత్తె, దాసీది.

ఆయిందా, or అయిందా adv. آيندہ *A'inda.* Hereafter, henceforth. Next time, in future. ఇక మీదట.

ఆయీనుజమా n. s. عين جمع *Ainjama.* The grand total. నికరంమొత్తము.

ఆరకాటి See ఆర్కాటి.

ఆరిందా n. s. آرندہ *Arinda.* A porter, a carrier; one who carries the levies or taxes to the treasury. A broker; being an agent, or merchant on behalf of others. మునీబు, అడితిదారుడు, మూటవాడు, కూలివాడు, గొల్ల.

ఆరె *A'rē* The name for 'Marāta.' ఆరెకాపులు A certain class of farmers. ఆరెలిపి Marāta writing. ఆరెలెక్కలు accounts written in Mahratta.

ఆర్కాటి *A'rcāti.* A pilot. See అర్కాటి.

ఆలగోడుబాలగోడుగావుండడము n. s. Roaring, yelling. పెడబొబ్బలు, మొత్తుకోళ్లు.

ఆలము n. s. عالم *A'lam.* The world; the Universe. ప్రపంచము.

ఆలుగడ్డలు n. s. plu. آلو Potatoes. ఉరలగడ్డలు.

ఆలె n. s. [Tamil ஆலை] A sugar cane press. చెరుకుగానుగ.

ఆలెగాండ్లు n. s. Servants; people in an office. పాళెగాండ్లచేతికిందికొలుపుడుగాండ్లు.

ఆళ్మాఘాణము n. s. (Tamil ஆள்மாகாணம்) Peons. బంట్రోతులు. తాలూకాలోవుండేపారుపత్తీతాణేదారులు ఆళ్మాఘాణమువగైరా "The overseers, policemen, and subordinates." The superintendent of the district, the officers and peons.

ఆళ్లకోసి n. s. The kind of crow called stinkard.

ఆవర్జా or, (ఆవార్జా) or ఆవర్దా آوردہ n. s. A journal, a diary. దినవహి.

ఆవాయినువాయిలు n. s. Rockets. ఆకాశబాణములు, ఆకాశచువ్వలు.

ఆశూరుఖానా, or ఆషూర్ ఖానా n. s. عاشورخانہ *āshūr Khāna.* A house for the reception of the banners &c. carried during the first ten days of the Mohurram. మొహరములోజండాలుమొదలయినవికట్టేవాండ్లువుండేచావిడి, (వాడుకగా) సత్రము, [illegible].

ఆసరా n. s. آسرا Shelter, protection, patronage, support. ఆదరువు, ఆధారము. ఈవూరికినీళ్లఆసరాలేదుగనక as this village has no resources for watering the lands. ఆసరాకవులు an assurance of protection.

ఆసాను adj. (from احسان *ihsan,* kindness) Easy, convenient, commodious. సులభమైన, ఒనరైన. but this is commonly used for ఆసరా support, prop, protection. ఆవూరికిజలఆసాను లేదు that village has no resources for watering the lands.

ఆసామి n. s. آسامی *āsāmi.* A person or individual. Defendant: a contemptuous word like *fellow;* a renter, or tenant. మనిషి, పాయకారిన్ని. వాడుచెడుఆసామి he is a cruel wretch.

ఆసామీవారు adj. آسامی وار *āsāmī wār.* Nominal, personal; individual. రయతువారు, యిసుమువారు, నఫరుగతి. (as a settlement that is made separately with each tenant.)

ఆసు, or హంసు n. s. (At cards) the ace. కాకితాల ఆటలోవొంటిచుక్కగలకాకితము.

ఆసోదా for ఆసూదా (from آسودہ tranquil) n. s. *āsōda.* Rest, repose, refreshment. విశ్రాంతి, సేదదేర్చుకోవడము.

ఆస్తావేస్తముగానుండేవాడు, or ఆస్తావెస్తముగావుండేవాడు n. s. A fool, a simpleton. చాదస్తుడు.

ఆస్తే for ఆహిస్తా adv. آهستہ *āhista.* Gently, quietly, softly. మెల్లగా, తిన్నగా.

ఆస్మానిరంగు n. s. آسمانی *āsmānī rang.* Sky blue. ఆకాశవర్ణము.

ఆస్రా n. s. See ఆసరా.

ఆహిరియుంట n. s. A pill of opium. నల్లమందువుంట.

ఇ

ఇ The vowel I, as ఇజారా izara. ఇనాం inām For this letter the common dialect always uses యి as యిజారా yzāra, యినాం ynām.

ఇంకి n. s. "Ink." మషి, శాయి. (English ink made with galls, which fades rapidly, is always so called: to distinguish it from శిరా q. v. the common native ink made with lampblack which never fades.)

ఇంతిహాను n. s. امتحان *imtihān.* Trial, proving, examination, experiment. పరీక్ష.

ఇంసాఫు for ఇన్‌సాఫు n. s. انصاف *insāf.* Equity, justice: investigation. న్యాయము, న్యాయవిచారణ.

ఇక్కరివరహా n. s. اکیری ہوں The old Mysore Pagoda: coined at Ikkeri: a coin equal to nine Cantharai fanams. "It is to a gold Rupee, as 100 is to 25-884." Prinsep. ఒక నాణ్యము.

ఇఖ్తియారు n. s. اختیار *ikhtiyār.* Will, pleasure, choice, liberty. స్వతంత్రము, యథేచ్ఛ.

ఇగ్గరము n. s. Error for విగ్రహము.

ఇజరి for ఇజారి n. s. اجری *izāree.* A sort of cotton cloth. ముఖ్యముగాయిజారులుకుట్టేవొక గుడ్డ.

ఇజాఫా n. s. اضافہ *izāfa.* Increase, supplement: complement, augmentation, surplus. వృద్ధి, అభివృద్ధి.

ఇజారా n. s. اجارہ *ijāra.* A contract, a monopoly, a farm of the revenue customs &c. గుత్త.

ఇజారాదారుడు n. s. اجارہ‌دار *ijāra-dār.* A contractor or farmer-general. "Tithe farmer" is the term used in Ireland. గుత్తచేసుకొన్నవాడు.

ఇజారు n. s. ازار *izār.* Breeches, drawers, trowsers. మొలనుంచి చీలమండలదాకా వేసుకొనేటిది.

ఇజ్జతాసారు عزت‌آثار *izzat-āsār.* Marked with honour and dignity. It is a complimentary phrase used without a knowledge of the meaning.

ఇత్తరాజి n. s. اعتراضی Anger, displeasure, malice. కోపము, చలము.

ఇత్తిల్లా n. s. اطلاع *ittillā.* Notice, information. తెలియచేయడము.

ఇనం n. s. (Tamil இனம்) Sort, kind. రకము.

ఇనాం n. s. انعام *inām.* A present, a gratuity to a dependant; land granted in gift, rent free for ever. బహుమానము, మాన్యము. These pensions were named, from the circumstances in which they originated: thus గ్రామమునుకట్టినయినాము land given to the founder of a village. బురుజుయినాం برج انعام to the family of the builder of برج *burj* a castle. నెత్తురుకట్టుయినాం (lit: a *blood gift*) to such as had lost blood in battle; &c. కదీంయినాం قدیم انعام *Qadim inām* an old bequest. చ్ఛత్రి or సత్తీగియినాం Gift to one who bore the umbrella. దివిటియినాం Land given to a torch bearer. బాగ్‌మారియినాం *bāg māri inām,* a living granted to one who has killed a tiger.

ఇనాయతు n. s. عنایت *ināyat.* Bestowing, granting. ఇవ్వడము, ప్రదానము. ఇనాయతునామా عنایت‌نامہ *ināyat nāmah.* A patent or *grace*: a warrant of donation, a respectful expression for "your letter:" your honour's letter or commands. తాకీదు. ఇనాయతు చేసుట to grant.

ఇబానామ for హిబానామా n. s. ہبہ‌نامہ *Hibba nāma.* A deed of gift. దానశాసనము.

ఇమితిహాను n. s. امتحان *imtihān.* Examination, trial; proving (but not in a judicial sense.) Experiment. పరీక్ష.

ఇరాదా n. s. ارادہ *irāda.* Intention, design, purpose. ప్రయత్నము.

ఇరుసాలు, or ఇర్సాలు ارسال *Irsāl.* A sending, a remittance of money, sent with a guard. అంపించడము. దివాణపురూకలను అంపించడము: usually the government money sent. పంపించబడ్డదివాణపురూకలు. ఇరుసాలుచేయుట to remit gold or silver, thus ఇర్సాలునామా an invoice of the sums sent and of the coins in which the payment is made.

ఇలాకా n. s. علاقہ *ilāqa.* Relation, interference. Jurisdiction, connection by business &c. (not by blood) commonly it denotes charge, possession. సంబంధము. అధికారములోచేరిన ప్రదేశము, స్వాధీనము. మాయిలాకాదారులు, మాయిలాకావాండ్లు those who belong to me, my people.

ఇలాయి n. s. *ilahi* A pole shaped like a cross, or T, bearing a light at each end of the cross bar at its head.

ఇల్ల A Canarese word for లేదు *it is not.*

ఇషారా n. s. اشارہ *ishāra* Sign, hint, suggestion. సైగ, జాడ.

ఇరుళ్లు n. s. plu. White-ants with wings. ఉసుళ్లు.

ఇస్క్రూ n. s. (E) A "screw." మర.

ఇస్తిక్బాలు n. s. إستقبال *istaqbāl.* Reception. The ceremony of meeting and receiving a visitor: a deputation sent to meet a great man. ఎదుర్కొనడము.

ఇస్తిమ్రారి adj. إستمراري *istimrāri.* Perpetual; in perpetuity, continual. ఎడతెగని, నిరంతరమైన.

ఇస్తిరి n. s. إستري *istiri.* Ironing of cloaths. బట్టలు మెరుగుగావుండడమునకై చిన్న యినుపపెట్టె లోక పెట్టినిప్పులు వేసిరాచడము.

ఇస్తిహారు n. s. إشتهار *ishtihar.* Proclamation. చాటించడము. ఇస్తిహారునామా إشتهارنامه *ishtihar nama.* A written proclamation. ప్రకటన పత్రిక.

ఇస్తీఫ n. s. إستعفا *ista-fa.* Resignation; quitting office. కొలువునువిడిచిపెట్టడము, రాజీనామాయివ్వడము.

ఇస్తువ, or ఇస్తువు n. s. Property, estate. సొత్తు, ఆస్తి.

ఇస్పేటు, ఇస్పేటుకాకితాలు n. s. Playing cards.

ఈ

ఈ The vowel *ī*, or ee. This, in ordinary Telugu is disused: and యీ yi substituted. Accordingly in this glossary they will be found under the letter యి *yī*.

ఈదలు n. s. plu. The sides of a pit in salt works.

ఈన For the Sanscrit హీనమైన.

ఈరట్టు n. s. (Tamil ஈரொட்டு) Uncertainty. సందేహము, సందిగ్ధము.

ఈస, or ఈసకర్ర n. s. The wooden cross beam of an anchor. లంగరుమొదటికిఅడ్డముగాకట్టే కొయ్య.

ఈసవి n. s. عيسوي *Isavi. Eeswee.* The Christian Æra or *Anno Domini*: from عيسى *Isā*, Jesus. క్రీస్తువారిశకము. Thus ఫసలిన ఎనిమిదివందల ముప్పదియెనిమిదవ ఈసవి In the Fusly year 1238 answering to A D 1828.

ఉ

ఉ U, or OO. This initial is written వు vu, and in this glossary are placed under వ VU. The letter ఉ‖ or వు‖ u is used as a contraction for ఉత్తరువు answer.

ఉండది (for ఉన్నది present tense of ఉండుట) She or it is.

ఉండాడు for ఉన్నాడు He is.

ఉచ్చావచ్చముగా adv. In all sorts of ways. ఉచ్చావచ్చములాడుట v. a. To abuse in all sorts of ways. హెచ్చుతగ్గులుగాఆడుట.

ఉచ్చి n. s. (Tamil உச்சி) The crown or top of the head. మాడు. దానికివుచ్చితాకినది she is suffering from the evil imagined to be caused by letting the nipple touch the top of her child's head.

ఉజాడైన adj. أجاڑ *Ujār.* Depopulated, waste, deserted. బేచిరాకుగావుండే, వయిరాను, పాడుగావుండే. ఆగ్రామముఉజాడైనది the village was depopulated.

ఉజియబొడ n. s. Starboard; (a sea phrase) కుడిపక్క.

ఉతావుతి for హుతాహుతి n. s. Hastiness. అతిత్వర. ఉతావుతిపైనము a forced march. ఉతావుతిగావచ్చిచేరిరి they arrived with speed.

ఉడవ n. s. A fish. చేపు.

ఉడామి for ఉడాక n. s. اڑان *urān* Flight, rapid pace. ఎగరడము, వడిగాపోవడము.

ఉడాయించుట v. a. اڑانا *urāna* To cause to fly, to spend extravagantly. ఎగరవేయుట, దుర్వ్యయముచేసుట; but usually To make away with, usurp. హరించుట, సొట్లోవేసుకొనుట.

ఉతాళించుట, or ఉత్తాళపడుట v. n. To be hasty or rash. ఎగిరిపడుట. Satyabhama 21. 40.

ఉదాసించుట v. a. To abuse. దూషించుట.

ఉదాసీ n. s. اداسي *udāsī,* A friar of a particular order of Gosawees. గోసాయీలలోవొకతెగలోచేరినవాడు.

ఉదాసీనపుమాటలు n. s. plu. Abusive language. దుర్భాషలు.

ఉదాసీనుడు n. s. He who is indifferent or unconcerned. నిశ్చింతభావముగలవాడు, వాడుఅం

దులోకలియకవుదాసీనుడుగావుండెను he was an unconcerned spectator. A philosopher or cynic.

ఉద్దారి n. s. A superintendant (Viz.) విచారణ కర్త.

ఉపరిరయ్యతు n. s. اُپری رعیت *upari-rayat.* A tenant at will (Elph. p. XIV.) పాయకారి.

ఉమేజు for ఉమేదు n. s. اُمید *ummaid.* Hope. ఆశ, కోరిక. ఉమేజుచేసుట To live in hope, to be a hanger on, as an expectant.

ఉమేజువారి for ఉమ్మేద్వారి n. s. اُمیدواری *Ummaid wari.* Expectancy, waiting for an appointment. ఆశించుకొనియుండడము, ఉద్యోగమునకైకనిపెట్టుకొనియుండడము.

ఉమ్మేదువారు n. s. اُمیدوار *Ummaid war.* A candidate for employment: an apprentice, an expectant. ఉద్యోగమునకైకాచుకొనియుండేవాడు, ఆశించుకొనియుండేవాడు.

ఉరఫు for ఉర్ఫు n. s. عرف *urf, ooroof,* (Applied as an adverb.) Alias, otherwise called. లేక, అనే. గంగయఉరఫుచిన్నరాజు Gungaya alias Chinna Rāju.

ఉరల n. s. (Tamil உரலை) A roller.

ఉలుఫా, or ఉల్ఫా n. s. علوفه *ulfa.* Presents: supplies furnished to travellers. Batta, undressed rice, pulse &c. given to bramins or others బహుమానము, బత్తెము, స్వయంపాకము.

ఉల్టా adj. اُلٹا *ulṭa* Reverse, the wrongside, opposite, contrary, turned back. లోతట్టు, అడుగుతట్టు. ఆశాలువను ఉల్టాగాకప్పుకొన్నాడు he wore the shawl the wrong side up.

ఉల్లంగి, or ఉల్లింకాయ n. s. The bird called a lapwing. ఒకపక్షిపేరు.

ఊ

ఊ U′ or *ōō* This initial is always written వూ. under which letter such words will be found.

ఊడాడుట v. n. (Tamil ஊடாடுதல்) To be in familiar friendship with one. కూడామాడాలుండుట.

ఊదా, or హూదా n. s. اودا Brown, purple, lilac, dark flesh colour.

ఊదు n. s. (—) عود *ūd.* Frankincense, benzoin. సాంబ్రాణి. ఊదుబత్తి, or ఊదువత్తి a pastile. సాంబ్రాణివత్తి.

ఊళిగము n. s. (Tamil ஊழியம்) Service, function. కొలువు.

ఎ

ఎ E, *short.* This is commonly written యె *ye* or య *ya* when initial. Words beginning with ఎ will be found under యె. It is wrongly substituted for *a* after the letters ch, j, sh. Thus the Sanscrit words చమత్కారము, చంద్రుడు, శరీరము are written చెమత్కారము, చెంద్రుడు, శెరీరము. The Hindustani words చలావణి, జవాబు, ఝుండ become చెలావణి, జెవాబు, ఝెండ. Likewise the Telugu గడ్డి, గడియ become గెడ్డి, గెడియ.

ఎకరారు for ఇకరారు n. s. اقرار Admission, acknowledgement, confession. ఒప్పుకొనడము. యెకరారుపడుట to confess.

ఎకరే, or ఎక్రా n. s. The English word *acre.* నాలుగువేలయెనమన్నూటచదరగజములనేల.

ఎకాయకీ, or ఎకాయెకిగా adv. يکايکی *Yakāyaki.* Suddenly, unawares, unexpectedly, speedily. లటక్కున, పున్నట్టుండి, అతిత్వరగా.

ఎగాదిగా adv. Violently.

ఎడగరి n. s. The cold weather crop of paddy. (Raj.) చలికాలములోపండే పైకవరిపయిరు.

ఎతిరాజి See ఇత్తరాజి.

ఎదిరి n. s. (Tamil எதிரி) A foe, defendant. శత్రువు, ప్రతివాది.

ఎళవు n. s. (Tamil இழவு) Mourning for the dead. Damage, injury, loss. దుఃఖము, చేటు.

ఎల్లాపితనము n. s. Cunning, guile, roguery, swindling. దొంగతనము, కేపుమారితనము.

ఏ

ఏ E *long,* is vulgarly changed into yā. Thus తేప *tēpa* and కేక *kēka* become త్యాప *t-yāpa* and క్యాక *k-yāka.* The change however is not systematic, as లేరు and లేవు &c. are never so altered.

ఏకచ్ఛాయ n. s. A bond signed by several persons. [Ganj.] In Telugu ఉమ్మడిపత్రము.

ఏకరంగి n. s. يكرنگى *ēkrangi.* Velvet which is of "one colour" contrasted with *dorangi:* shot silk or damask. T. 4. 202. మొహమలు.

ఏకరి n. s. *Ekari,* A tribe similar to the పుట్ట వాండ్లు q. v. ఒకకులముపేరు.

ఏకాదా [Mahratta] adj. One, some one, any one ఒక, ఏదొక.

ఏకూన్ n. s. *ekōn* [Mahratta] Total, (generally) the sum total. మొత్తము, వెరశి.

ఏకోన్‌దారులు n. s. Fellow holders, joint partners. సరిపాలివాండ్లు. ఏకోను, ఏకేంద్రా total, general: the sum total. వెరశి, మొత్తము.

ఏరి-పాలి-జత-కప్పి n. s. A three sheaved pulley. మూడుచక్రములుగలకప్పి.

ఏరువ n. s. A ship's keel. వాడవెన్నుపలక.

ఏలము n. s. Auction. ఏలమువేసుట to sell by auction (see యాలాము.)

ఏల్చా n. s. ايلچه *elcha.* The snipe, generally called however by the English name; corrupted into యిస్నాఫు *isnauf.*

ఏవిరేజి n. s. Corrupted from the English word '*Average.*' సరాసరి.

ఐ

ఐ AI. For this letter the form అయి AYI is generally substituted: and the words are in this vocabulary classed accordingly.

ఒ

ఒ As an initial, O is commonly written వొ wo, or యొ yo. The vowel *A* is often pronounced *O*, as in ఒప్పగించుట for అప్పగించుట, తొవ్వ for తవ్వ and రొండు becomes రెండు.

ఒంపు n. s. A small kettle used instead of a బాన or still.

ఒగరపుమూట n. s. A certain fee, or allowance in grain, granted to reapers &c. See బిళ్లరుగు.

ఒప్పణము (Tamil ఒప్పణా) adv. As, like. వలె. ఆయనకుబిడ్డవొప్పణముగావున్నది she is to him as a daughter.

ఒప్పారి n. s. (Tamil ఒప్పారి) Nominal connection: as that of two men who call each other brother.

ఒలాందావాండ్లు n. s. plu. (*les Hollandois.*) The Dutch. ఒలాందామల్లె the Dutch tuberose. ఒలాందాకమలము a diamond cut in the Dutch fashion.

ఒలాతడము n. s. (Tamil ఒలాతడము) అనగా ఠలాయించుట. To walk slowly. పచారుచేయడము.

ఒళుంగు n. s. (Tamil ఒழுங்கு) Order, a disposition of things in their proper order. Survey-measurement of land.

ఓ

ఓ The vowel O′ when initial is generally written వో that is; *wo,* or *vo.*

ఓకు n. s. A telescope. దుర్బీను.

ఓళిగ for పోళి n. s. (K.) A sort of cakes. తెలుగులో వొబ్బట్లు అని అంటారు.

ఓల్ఖానా n. s. اول خانه *olkhana.* The Prisoner's ward. Watch house. ఒకవిధమైనచెరశాల.

ఓవరి n. s. *ovari.* (Error for آبرو *ābrū* ?) Politeness. అణుకువ.

ఔ

ఔ All words beginning with AU will be found under అవు AWU.

క K, ఖ Kh, గ G. ఘ Gh.

The words beginning with these four consonants are classed together; numerous words being written with any one of the four, indifferently, as an initial. The Arabic *Kaf* and *Qaf* in Telugu become క; and *Gaf* and *Ghain* are expressed by గ G and ఘ Gh.

క|| A contraction for కస్బా قصبه *Kasbah, Cusba* A town.

ఖ|| A contraction for ఖండి a Candy, or పుట్టి putti.

గ|| In accounts stands for గండు, a cant or disused name for a pagoda, q. v. గగ ౨౫ signifies 2 pagodas and a half.

కం, or కమ్మి adj. کمی *Kami.* Less. కంకిస్ మ్జమీను کم قسم زمین *Kam Kism zamin,* Land of an inferior sort. అనగాకనీసపుతరంపొలము.

కంకర n. s. کنکر *Kamkar.* Gravel, broken bricks. జల్లి.

కంగరు n. s. کنگرہ *Kangara.* A scaling ladder. నూలునిచ్చెన.

కంగాణము n. s. (Tamil கண்காணி) Watch, guard.

కంగాళీ for కంగాల్ adj. کنگال *Kangāl.* A miserable wretch, wretched. దిక్కుమాలిన. కంగాళీమంచము a flock bed, a wretched bed. కంగాళీబత్తెము paltry batta, a wretched pittance.

గంగుడుచెట్టు n. s. A tree called Cæsaria Tomentosa. Rox 2. 421.

కంగోరి n. s. کنگورہ *Kangora.* An arch or dome. The moulding in brick-work.

కంచాయిలు n. s. A "consignment" of goods.

కంచినీ n. s. کنچنی *Kanchini.* A dancing girl, an opera dancer, actress, courtezan. బోగముది.

గంజాయి n. s. گانجا *gānjā.* The hemp plant (cannabis sativa) The fructification when nearly ripe is bruised and smoked to produce intoxication. గంజికా, జ్ఞానపత్రము.

కంజాయింపు, or కజ్జాయింపు n. s. قضیہ *qazyah,* Quarrel, wrangling, regarding distribution of water from a stream. నీళ్లజగడము.

గంజిఫాలు n. s. گنجیفہ *ganjīfālu.* A pack of cards, a game at cards. ఒకజత ఆడేకాకితాలు, పెకవిధమైన కాకితాల ఆట.

కంటి, or కణతిచేప n. s. A sort of fish. ఒకవిధమైనచేప. Russell plate 104 where చల్లనీరుకంత is rendered A species of *sparus:* with a prickly head and large eyes.

కంతీరాయవరహా, కంతీరాయహొన్ను n. s. رائی کنتیرائی فانم A cantaroy (Kantherai) pagoda; equal to Rs. 2. 14. 8 being equal to ten cantaroy fanams: another rate gives Rs. 2. 13. 0. ఒకనాణ్యము.

ఖండిక, or ఖండ్రిక n. s. A small hamlet. చిన్నపల్లె.

ఖండిగుత్త n. s. "A fixed rent." *Ganj.* శాశ్వతచేరీజు.

ఖండి n. s. کھنڈی *Khandi.* A certain measure of grain. పుట్టి.

కండీగచేప n. s. "*Kundinga.*" A sort of fish. Russell No. 203. "A species of Clupea."

కందుబయిచేప n. s. The sepia or cuttle fish, which produces the కందుబయిపుయిక the bone from which pounce is made.

కండ్రావి n. s. (Tamil கண்ணறுவி) A disgusting sight, a horrible spectacle. చూడఘోరముగావుండేటిది.

ఖండ్రిక n. s. A small hamlet. చిన్నపల్లె.

ఖండ్వా n. s. *Khandwa.* A sort of cotton upper cloth, a kind of fringed cloth. దుప్పటా.

కంతిరీన్ adj. کمترین *Kamtarin* Least, most humble, humblest, meanest.

కందాచార adj. کنداچار *Candāchār,* (K.) Military. దండుసంబంధమైన. కందాచారము n. s. The native militia కట్టుబడివాండ్లు.

ఖందోటి n. s. *Khandoti* (M) A bag of money. రూకలసంచి. (Bellary.)

కంబరుతాడు, or కంబారుపట్ట n. s. Coir rope; a mat made of coir. ఒకవిధమైనమోకు.

కంబలేట n. s. From "Camlet." ఒకదినుసునాణ్యమైనకంబళి.

కంబాయి n. s. *Cumbay.* A sort of cotton cloth called *charcona.* వస్త్రవిశేషము.

కంబారులు n. s. Servants, labourers. పనివాండ్లు.

కంబితీసుట v. n. (A phrase at Madras,) To run away. ఉరుకుట.

కంభర్తియినాము n. s. کم بھرتی انعام *Kam bharti inam.* A supplementary or additional grant of inam land. యింకాపయిగాయిచ్చినమాన్యనేల.

కక్కిసచెట్టు n. s. "*Nella kakisha.*" Rox. 1. 712. A tree called Posoqueria uliginosa. ఒకచెట్టు.

కచావర్ n. s. *Cachāvars.* Trickery, league, combination. మోసము.

కచేరి, or కచ్చేరి n. s. کچہری *Kach-heri.* An office, or place for publick business. A publick court. A nautch; the ceremony of dancing at a wedding &c. కొలువుకూటము, అధికారివి

చారణజరిగించేయిల్లు, పెండ్లిమొదలయినవాటిలో బహుమందికూడిబోగమువాండ్లను ఆడించడము.

కచ్చా adj. کچا *Kach cha.* Unripe, raw, unsettled or rough, not fair, mean, low, base. కుం డని, కుదరని, నీచమైన, అల్పమైన. కచ్చాసేరు the lesser seer, as defined under శేరు. కచ్చామనిషి a mean fellow. కచ్చామాట nonsense, a foolish expression. కచ్చావసూలు trial for extortion: making him account for his collections.

కచ్చుగడా, or కచ్చుకడా n. s. کچھ کڑا *Kach Karah.* Tortoise shell. తాబేలుపెంకు, దీన్ని ఖడ్గ మనిన్ని అంటారు.

గజము n. s. گز *gaz.* A yard. Trick. నేలకొలిచే మూడడుగులకోల, మోసమున్ను. నూరుగజాలు hundred yards.

గజరా n. s. گجرا *gajra.* Bracelets made of flowers, which at marriages are given to the guests. చేతికివేసుకొనే పూలకంకణము.

ఖజాంచి, or ఖజాంజి n. s. خزانچی *Khazanchi,* (also wrongly spelt ఖజాంజీ) A Treasurer. దివాణపురూకల కొట్టువీాదవుండేవాడు.

ఖజానా n. s. خزانہ *Khazana.* A treasury. దివాణపురూకలకొట్టు.

కజాయి for ఖసాయి, or ఖసాయివాడు n. s. قصائی *Kassai.* A butcher. కటికవాడు.

కజ్జా for ఖజియా n. s. قضیہ *Kazya.* A quarrel, dispute, altercation. జగడము. ఖజ్జాపడుట to quarrel.

ఖజ్యా, or ఖజ్య n. s. for قضیہ *Qazya.* A quarrel. జగడము.

కటాకటీ for ఖటాఖటి n. s. for کھٹپٹ or کھٹکھٹ *Khatkhat.* Wrangling. జగడము, పోరు.

ఘటాటోపు n. s. گھٹاٹوپ *Ghatātop.* Covering of a pālkī or carriage. Thick clouds. పల్లకీలేక బండియొక్క బురకా. మబ్బుఘటాటోపుచేసుకొనివచ్చినది it is overcast.

కటాయి, or కటాపు n. s. کٹائی کٹاؤ *Katai. Katā-oo.* Cutting. కోయడము. నజరుకటాయి the money paid for leave to reap a crop. కోతకు సెలవుతీసుకోవడమునకు గానుయిచ్చేరూకలు.

కటాయించుట, or కతాయించుట v. a. from کاٹنا *Katana.* To enter in an account. To post in an account (Mahratta.) దాఖలుచేసుకొనుట.

కటావణి, ఖతావని, కతావణి n. s. کتاونی A ledger, an entry, a statement.

కట్టియగాండ్లు n. s. plu. (Tamil கட்டியக்காரர்) Heralds, panegyrists. భట్టువాండ్లు.

కట్టుతూములు n. s. Allowances or remissions made in Guntoor to those who (కట్టినారు) have repaired the tanks under which they cultivate.

కట్టెము for కట్యము n. s. Proclamation, a declaration to give notice, ప్రకటనకావడమునకై అరిచిచెప్పడము.

ఖట్లా n. s. کھاتہ *Khatla.* A bad debt (Bel.) చచ్చుబాకి.

కడంబె n. s. (Tamil கடம்பை) The Elk. కణితిమృగము.

కడప్పు n. s. (Tamil கடப்பு) An inferior sort of grain called నవాబిగింజ, వడ్లలోభేదము.

గడబడ for గడిబిడి n. s. گربڑی *garbari.* Rumour: hubbub. దడబిడలు.

గడమంచె, గడవంచి or కడవంచి n. s. گھرونچی *gharonchi.* A frame with legs to put the things on. మూటలకుకిందవేసేటిది.

ఖడాయించుట v. a. کھڑا کرنا *Khara karna.* To erect, set up, establish, found, to pitch a tent. నిలుపుట, నిలువబెట్టుట.

ఘడి n. s. گھڑی *ghari.* An hour of twenty-four minutes. గడియ.

గడిబిడి n. s. گربڑ *garbar.* Confusion, puzzle. దడబిడలు. గడిబిడిమనిషి a violent man, an outrageous person. దడబిడలుచేసేవాడు.

గడిస్థలము n. s. from گڑھی *ghari.* A fortress, a hill fort. కోట, దుర్గము.

గడెకారి n. s. A mason. కాసెవాడు, కొల్లమవాడు. The attendant who carries the spear before an elephant. ఏనుగ ఈటెవాడు.

గడ్డ n. s. A water course (Ganj.)

గడ్డపీలిక n. s. Tow, caulking stuff. జనుముదువ్వగాడేపనికిమాలినపీచు.

కడ్డాయము (Tamil கட்டாயம்) or ఖడ్డాయము n. s. Violence, force, compulsion. బలవంతము. Distraint, as by government. దివాణమువారు చేసేజోరావరి. వడ్లకడ్డాయముపోయమనేఆజ్ఞ a government order to merchants to receive grain at a certain price which they were compelled to pay. This was a Musulman custom abolished by the English: it is similar to billeting soldiers. కడ్డాయముచేసుట to constrain, to force.

ఖడ్డీ for కడ్డి n. s. A stick. తుడక.

గడ్డెం i. e. గడ్డాయము n. s. Compulsion, force. బలాత్కారము.

కణజ n. s. An embankment, anikut, or dam.

కణిశము n. s. (Tamil கணிசம்) Proper weight or value. Usually. adv. about, nearly. సుమారు.

కణిశించుట v. a. (Tamil கணிசிக்கிறது) To judge of the proper weight or value. ఉజ్జాయించుట.

కతల్ చేయుట v. a. from قتل کرنا *Qatl karna.* To slay or kill. చంపుట.

కతాయించుట v. a. See కటాయించుట.

కతావణి See కటావణి.

కతేల్ n. s. Khatel (M.) A packet or bundle of papers.

కత్తరించుట, or కత్రించుట v. a. from کترنا *Katarna.* To cut *cloth with scissors* or *shears.* To snuff (a candle.) To clip, to crop, to poll the head. కత్తెరతోతుండించుట, నరుకుట.

ఖత్తు n. s. خط *Khat.* A letter. జాబు. A style or school of music, రీతి, తరహా, as కర్నాటక ఖత్తు and దేశీయఖత్తు.

కత్తువ n. s. A dam, mole or bank. ఆనకట్ట.

ఖత్ల n. s. خطلہ *Khatla.* A bad debt. చచ్చుబాకి.

కదపా n. s. An agreement, a written bond. ఒడంబడికె, పత్రము.

కదము for ఖదము n. s. قدم *Qadam.* A footstep. Twelve inches. అడుగు,పండ్రెండుఅంగుళములు.

కదిర n. s. *Kadira?* ("*Kuddera*" Russell No. 175-176-277-178) A slender pipe-shaped fish. మత్స్యవిశేషము.

కదీం n. s. قديم *Kadim.* An old servant, an old inhabitant. కదీములు the old and hereditary cultivators of a village. మిరాశికాపులు.

కదుపా n. s. See కదపా.

గద్దాయించుట v. a. گرمانا *Garmana?* To browbeat. గద్దించుట.

గద్యాణ n. s. (K.) *Gadya-anna.* A weight used in weighing silver. (Reeve) ఒకనాణ్యము, ఒకపుడికట్టు.

కనకపిల్లె n. s. (Tamil கணக்கப்பிள்ளை) A clerk. కరణమువాడు.

కనగర్త n. s. A species of fish: a species of scomber. Russell plate 136. మత్స్యవిశేషము.

కనము, or కనముచెట్టు n. s. A tree, called Saccharum exaltatum. Rox. 1. 245.

కనముచేప n. s. *Canamu.* A fish: a species of Cyprinus. మత్స్యవిశేషము. Russell, plate 204.

కనసచేప n. s. *Canasa.* A fish: a species of Sparus. మత్స్యవిశేషము. Russell plate 109.

కనాలి n. s. *Canāli.* (French.) A canal. కాలవ.

కనిసిచేప n. s. *Canisi.* A sort of mullet. Russell plate 181. మత్స్యవిశేషము.

గనీం n. s. غنيم *Ghanim.* An enemy, an invader. శత్రువు, దళుడుచేసేవాడు. T. 2. 173.

గనీబు adj. (Perhaps an error for غني Ghani) Opulent, rich. ఆ కాపులునింకాగనీబులు they are opulent, or substantial men.

కనుకూలి n. s. *Canu-culi.* Fees taken for viewing and sorting coins.

కనుజు n. s. *Canuzu.* See కణుజు.

గప్‌చిప్ adj. and n. s. غپ چپ *Ghapchup.* Silent. "Silence!" చిటుకుపాటుకు.

కపాతు, or కబాతు n. s. *Cabāt.* A capon. విత్తులు తీసినకోడి.

కపాయి for కబా n. s. قبا *Qabā.* A gown reaching to the ancles. తురకలుతొడిగేపొడచొక్కా.

కప్పరపోలు n. s. کپڑپھول *Kaparphūl.* Gauze. గాజుగుడ్డ.

గప్పాలు n. s. plu. گپ *Gap.* Bragging, boasting. జంభాలు. గప్పాలుపుడాయించుట گپ مارنا to brag, boast.

కబరు n. s. قبر *Qabar.* A tomb. గోరి.

కబరు, or ఖబరు n. s. خبر *Khabr.* News, report, a message or notice. సమాచారము. నిజకబరు certain intelligence. ఖబరుకాగితము a newspaper.

ఖబరుదారి n. s. خبرداری *Khabardārī.* Care, tending, attention. జాగ్రత.

కబరుస్తాను n. s. قبرستان *Kabristān,* A burial-ground. పాతేచోటు.

ఖబర్దారు interj. خبردار *Khabardār.* Beware! take care. Avaunt! keep off! stand off. భద్రము, జాగ్రత. ఖబర్దారుచేయుట to take care.

కబాటు, or గబ్బాటుజింసు n. s. گباٹ *Gabbāt.* (also called కబాడుసరుకు, కిరాణం, or ఖిరాడా.) Huckstery; a phrase for treacle. జిలకర, కొబ్బెర, గ్రంథ్యములు, మిరపకాయలు, మసాలా, వక్కాకు these constitute a minor source of revenue.

కబాడము n. s. A bullock load (of grass, firewood &c.) కబాడియెద్దులు bullocks carrying firewood or forage.

కబాతుకోడి n. s. کپاٹ *Kabāt.* A capon. విత్తులు తీసినకోడి.

కబాబు کباب *Kabāb.* A ragout. A made dish of roast meat. పేల్చినమాంసము.

కబాయి, or కపాయి n. s. قبا *Kabā.* A shirt, an ornamental garment. శృంగారార్థముగా అన్నిటికి పైనవేసుకొనే చిన్నచొక్కా. KP. 5. 232. నవపుష్పవనము నానామణులు గ్రుచ్చిన పచ్చపట్టుకబాయి బాగునెరపు.

కబుజ n. s. قبضہ *Kabza.* Hilt, haft, పిడి. కబుజబావి a small well.

కబుజు n. s. قبض *Kabz.* A receipt for pay. రసీదు.

కబురు n. s. (for ఖబరు خبر *Khabr.*) News, tidings. వర్తమానము, సమాచారము.

కబూలు n. s. قبول *Kabūl.* An agreement. సమ్మతి. కబూలుఅయినాడు he agreed.

కబేలా n. s. for కబాలా قبالہ *Kabāla.* A document, title deeds. దస్తావేజు, యింటిపత్రము.

కమరకాయ for కమరక్ n. s. قمرق Name of a fruit. (Carambola.) తమరతకాయ, కర్మరంగము అనేకాయ.

కమరసాల for కంయిరసాల n. s. کم ارسال The sum short in the remittance. ఇరసాల్ కమ్మి.

గమాతు for గామత్తు n. s. A leak in a ship. ఓడు. గమాతుపడ్డది there is a leak.

కమాను n. s. کمان *Kaman.* Meant for the French "command," a march or military journey. ఒకతుక్కుడీగాసిపాయీలుపోవడము.

కమాను n. s. کمان A bow, an arch. విల్లు, విల్లువంపుకట్టడము. కమానుకర్ర the bow of a drill. కమానుబద్ద the spring of a watch. తీరుకమాను تیرکمان *Tīr-kamān.* A bow and arrows. కమాన్ దస్తా, or చూదేకులకమాందష్టాన్ A large bow for cleaning cotton.

కమాయషుదారుడు for కమావీసుదారుడు n. s. کمایش دار *Camayish-dar.* The officer appointed to collect the revenues of a district. తాలూకా అములుదారుడు.

కమాయిషి, or కమామీసు for కమావీసు n. s. کمایش The business of collecting revenues. Period of Government: time of management. Affairs, business, details. The whole: the entire. This phrase is known to be wrong; it was introduced by the late Nabob of Masulipatam in corresponding with Asaf Jah the Vizier. దివాణపురూకలనుతండేపని. Usually the management of affairs. నిర్వాహకము, వ్యవహారదక్షత. అతని కమామీసులో in his time మాకమామీసుచూచేవాడు our agent.

గమారువాడు for గవారువాడు n. s. (گنوار *Ganwar.*) A villager. నాటుపురవువాడు.

కమిచీ n. s. قمچی *Kamchi.* A whip. కొరడా, చబుకు.

కమితరీన్ کمترین *Kamtarīn.* adj. Least, most humble. దీన.

కమితి, కంతీ n. s. کمتی *Kamtī.* Less, deficiency. తక్కువ, లోపము.

కమిలి n. s. کمل *Kammal.* A blanket. కంబళి.

కముపేషి for కంమోబేష్ adj. کم وبیش *Kamobesh.* More or less. సుమారు.

గమేళా n. s. *Camēlā* (Portugueze, *Camera?*) The tops of masts (in which the men stand.) వాడస్తంభములో మనిషినిలిచేటట్టుగాకట్టియుండే అంతస్తు.

గమ్మత్తు n. s. گمت *Gammat.* Diversion, amusement. వేడుక, తమాషా.

కమ్మర్ పట్ట n. s. کمرپٹا *Kamr-patta.* A waist belt. నడికట్టు.

కమ్మరు n. s. كمر *Kamr.* The waist. నడుము. కమ్మర్‌బందు, నడికట్టు a belt.

కమ్మలి n. s. (From كمل *Kammal.*) A blanket. కంబళి.

కమ్మి n. s. كمي *Kamī.* Deficiency. లోపము, తక్కువ.

గమ్ముత్తు n. s. گمت *Gammat.* See గమ్మత్తు.

గయాళపడ్డ adj. قيد *Gayāl.* Deserted, abandoned. పాడువేయబడ్డ, విడువబడ్డ.

గయాళుభూమి n. s. Waste, uncultivated land. పాడువేయబడ్డనేల.

గయావాళి n. s. A bramin subsisting upon the offerings made by pilgrims at Gaya. Usually, a term of reproach for a Bramin. అపచరితుడుగావుండే బ్రాహ్మణుడు, ఆఘాత్యగాడుగావుండేబాపడు.

కయిజారు n. s. *Caisar.* Scissors. కత్తిరి.

కయిదు n. s. قيد *Kaid.* Restraint, prison. చెర, నిర్బంధము, కావలి. ఆ లెక్కలుకయిదుచేసినపిమ్మట after the accounts were closed.

కయిఫు n. s. كيف *Kaif.* Intoxication. మత్తు, మయికము.

గయిరువిలియా adj. (Marata) *Ghair vilya.* Not in the class, not in order. అక్రమమైన.

కయ్యరముత్యము n. s. An inferior sort of pearl. ఒకమట్టజాతిముత్యము.

గరండీలు n. s. *Garandīl.* Grenadier. ఎత్తుగావుండేసిపాయి. గరండీలకుంపిని a company of grenadiers. పొడుగాటిసిపాయీలదళము.

కరకసా, ఖరఖసా for కర్‌కషా n. s. خرخشه *Karkasha.* Tumult, riot. వ్యాజ్యము, జగడము. కరకసాభూమి Land that is debateable, as lying on two boundaries.

గరజు n. s. غرض *Gharz.* Need, want, occasion. అక్కర, అగత్యము.

ఖరడాకాకితము n. s. *Kharla, Rough,* coarse paper. ముతకకాకితము.

కరపాణి n. s. (Tamil கரப்பான்.) Scurf, eruptions on children. Ainsl. 2. 530.

కరవచేప, or కారవచేప n. s. *Carva, carava.* fish, being a species of Sparus. Russell, plates 89-125-139. కరితె Russell No. 106. A fish: a species of Sparus.

కరవాడు for కరువాడు n. s. (Tamil கருவாடு.) Dried salt fish. ఉప్పుచేప.

ఖరా adj. كهرا *Kharā.* Pure, prime, best sort, genuine, honest, candid, sincere. నిశ్చయమైన, యథార్థమైన. వాడుఖరామనిషికాడు he is not an honest man. ఖరాగా adv. Positively, assuredly, *regularly,* without error, without fail. నిజముగా, గట్టిగా, స్థిరముగా.

ఖరాజు n. s. خراج The government revenue. దివాణపువచ్చుబడి.

కరాణజినున్ను, ఖిరాణజినున్ను n. s. Medical drugs. మందుదినును. See కబాటు.

కరాణి n. s. A scribe, a writer. లేఖరి.

ఘరానా n. s. گهرانا Family, household. ఘరానామనిషి a respectable man.

ఖరానా n. s. probably an error for كهڑاوان A wooden shoe with an iron ring worn to keep the shoes from the dirt or mud. అడుగునయినపవుంగరమువేసినవొకవిధమైనశప్పాతుకట్టె.

కరామత్ n. s. كرامت A miracle. మహిమ.

ఖరాయితులు n. s. plu. A whipper, a flogger. జేరుబందుతోకొట్టేవాడు.

కరారు n. s. قرار Agreement, engagement. నిష్కర్ష, నిర్ణయము. కరారునామా قرارنامه a deed of agreement. ఒడంబడిక.

కరారువాక్కుగా adv. Perhaps an error for وعاقى Honestly, exactly. ఖండితముగా, సరిగ్గా.

కరాళితేజి n. s. A furious horse. తుళ్లేగుర్రము.

కరిడి n. s. (Tamil கரடி.) A bear. వెలుగ్గొడ్డు.

కరితె n. s. A sort of fish: the perch with a bifid fin. Pristipoma Carissa. Cuvier. 5. 261. 331. A species of Sparus: or, Sclopsides.

గరిది for గదిన్ n. s. گروي Invasion, incursion. Tour, round, rule, government. దౌడు, సవారి, ప్రభుత్వము.

కరిముక్కు n. s. A fish, a fresh water fish. ఒకచేప. See in Buchanan's Mysore 3. 344.

ఖరీదు n. s. خريدي Price, value. వెల. ఖరీదుచేయుట to buy.

ఖరీదుబంది n. s. خريدبندي Settlement of price. వెలయొక్కయేర్పాటు.

గరీబు adj. and n. s. غريب Poor, mild, humble. A stranger. బీదవాడైన, తిన్ననివాడు, పరాయివాడు,

గరీబుపర్వరుసలామతు غريب پرور سلامت Salutation to thee, oh cherisher of the poor! (a perpetual phrase in letters, like "your obedient humble servant.") దీనరక్షకుడా నీకు దండము.

కరుపులు, కరుకువరహాలు n. s. plu. A pagoda worth four rupees. నాలుగురూపాయాలవరహా.

గరుజు for గరజ్ n. s. غرض Want, occasion, necessity. నిమిత్తము, అక్కర, అగత్యము.

కరుడులెక్క n. s. Daily account, a running account. దినవహి. లెక్కలుకరుడుచేసుట to balance or settle.

కరుబూజా n. s. خربزه A musk melon. కరుబూజాపండు.

కరుబూజాదోసకాయ n. s. A musk melon.

కరోడా n. s. An overseer, an inspector. A Collector. అధికారి.

కరోలి n. s. قرول A large matchlock. పెద్దకర్రాటకపుపాకి.

ఖర్చు for ఖర్చ n. s. خرچا Expenditure, expense, subsistence. శలవు, వ్రయము. ఖర్చుకులేదు I have no money. ఖర్చుకుచాలదు the money is not sufficient. ఖర్చుకుకావలసినది I want money. గ్రామఖర్చు, బాజాఖర్చు village fees. A cess levied on the villagers by the accountant and head farmer on various pretences. The money so collected forms a parish fund: which is laid out in bribes to superior servants, in feasting travellers, in feeding passing troops of dancers, or jugglers, and so forth: but the greater portion is appropriated to the private use of the village authorities. These are similar to the *Poors Rates*: both in severity of exaction and wantonness of expenditure. This wretched system is now in some degree abolished, being forbidden by Government.

ఖర్చుచేయుట, or పెట్టుట v. a. خرچ کرنا To expend or lay out, discharge, pay away. వ్రయముచేసుట.

ఖర్జకాయలు n. s. plu. A kind of small tart. తక్కారవిశేషము.

కర్నా n. s. قرنا A trumpet. పూదువాద్యవిశేషము.

కర్మాయి n. s. an error for قرمز *Krmiz*. The colour used in painting. కక్కుకర్మాయివన్నె "Lake" red. Crimson.

కలం n. s. قلم A pen (of reed) A paragraph. లేఖిని, ప్రకరణమున్ను.

కలంకారి n. s. قلمگاري A kind of chintz. (Lit: pencil work, being painted with pencils or painting brushes.) కలంకారిగుడ్డ chintz. ఒకతరహారాతవన్నెగుడ్డ.

గలంగచెట్టు, or గులంగ n. s. A tree called Limnonia Pentaphylla. Rox. 2. 381.

కళంగము, or అప్పనపొలము n. s. Land that pays no tax unless cultivated. పయిరుచేస్తేపన్నుయిచ్చేభూమి.

కలంజివిత్తులు n. s. خولنجان (Also spelt Kalōnji.) A plant, Galega maxima. Ainslie 2. 157. the Tamil word is காடவேனை or கொள்ளுக் காடவேனை. Telugu వెంపలి.

కలందాను n. s. قلمدان A pen case; a standish; an inkstand. కలాలపెట్టె.

కలపతి n. s. Caulking. లప్పము.

కలబు for కలబ్ adj. قلب Base, adulterated. చెల్లని, తప్పు. కలబురూపాయి a false rupee. (coin) See కళవి.

కలబెట్టుట v. a. To stir, agitate. కలుపుట.

గలభ, or గల్భ n. s. غلبه Uproar, confusion, disorder, disturbance. G. 7. 30. and 7. 63. అల్లరి, తారుమారు, కలత.

గలభరించిన adj. Troubled, disordered, confused. తారుమారుచేయబడ్డ, గందరగోళముచేయబడ్డ.

కలమరచేపు n. s. A fish, a species of Sparus. Russell No. 92.

కలముగెడి n. s. A great gourd or melon.

కళరుభూమి n. s. Alkaline earth. చవుటనేల.

ఖలలు n. s. خلل Ruin, mischief, harm; commonly in Telugu, disorder, confusion. చెరుపు, హాని, కలత.

కళవాసము n. s (Tamil களவாசம்) Some grain left on the thrashing floor for the labourers in part payment for their labour. సేద్యగాండ్లకుకళ్లములోవిడిచేధాన్యము.

కళవి for కల్బి adj. قالب Rejected, base, adulterated, bad (as coin) చెల్లని, తప్పు. See కలబు.

ఖలసా for ఖాలిసా adj. خالصه Retained under Government, not rented or alienated. దివాణముపారుస్వాధీనముగాపెట్టుకొన్న. Fiscal.

కలాబత్తు n. s. كلابتون *Kalabutūn.* Gold or silver thread : and it is sometimes used for *gulāb.* కులాబ. (Shak. 1286 and 2023) Handle, staple, hinge, link, hook, clasp.

కలాయి, or కళాయి n. s. قلعى The silvering at the back of a mirror. Tinning of copper pots. అద్దమునకురసము వేయడము, సీసముపూయడము.

కలాలి, or కలాళి adj. كلاى Of or belonging to arrack. సారాయిసంబంధమైన. కలాలిపని the spirit trade. కలాలుఖానా an arrack shop, a gin shop, an arrack manufactory.

కలావరు, or క్లావర్ n. s. كلاور Clubs (at cards.) ఆడేకాకితములలో నొకజాతి.

గలాసు, or గ్లాసు n. s. The "*glacis*" of a fort. Also a wine *glass.* కోటగోడతో చేరినట్టుగా యేటవాలుగావుండే ప్రదేశము, గాజుగిన్నె.

కళాసువాడు n. s. خلاصي A *Khalassy.* i. e. a sailor, a lascar, a tent-man, a gunner. కామాటిపనివాడు.

కలింగలు n. s. (Tamil கவிங்கல்) The sluice. అలుగు.

గలిబిలి (an error for گربري) A squabble, uproar, confusion. గందరగోళము. గలిబిళ్లాడుట to squabble. గలిబిలిచేసుట to confuse.

గలీఫా, గలేబా, గలేబి for غلاف గలాఫ్ n. s. A cover, a case. ఒర.

కల్తా n. s. Suspicion, mistrust. మనోమలికితము.

కల్తి n. s. Mixture, medley, confusion.

కల్దారు n. s. كلدها Granulated, crystallized, milled (as a rupee) on the edges. అంచులోగీతలుగీతలుగావుండేరూపాయి.

గల్బతు n. s. Confusion, turmoil. అల్లరి. (Gruff goods: gruff crops as turmeric, onions. &c.) (Nelloor ?)

గల్భాయించుట v. a. غلبه كرنا To throw into confusion. గందరగోళముచేసుట, తారుమారుచేసుట.

కల్మా n. s. A curl. ముంగురులు ? Lavanya. 3. మగువనీసొగసుకల్మాతళుక్కనినంత.

కల్మీపర్మాన్ n. s. The driver or spanker boom. A shoulder-of-mutton main-sail in a lugger. ఒకవిధమైనవాడచాప

గల్ముచ్ఛ, or గల్మీచా n. s. كل مچهه Mustachios. పుస్తీలు.

గల్ల n. s. گلا The neck. గొంతు. గల్లుచడాయించుట to hang.

కళ్లంతీరువ n. s. A fee of about twenty seers at each threshing floor, i. e. a harvest fee granted by the owner to several persons, or granted by the owner to ploughmen. కళ్లంమిట్టలో వారివారికియిచ్చేరుసుము.

కల్లచేప and సరికల్లచేప n. s. A species of perch with an oblong tail. Russell on Fishes No. 123.

గల్లా n. s. غله Grain, particularly before thrashing. Also, a shopkeeper's *till.* నూర్చనిధాన్యము, అంగడివానిపెట్టె.

గల్లి n. s. گلى A lane. సందు.

కవలచేప n. s. (Query, "*Kowal*") or కొహ్వళ్లు ? Russell, No. 186. a fish: a species of Clupea.

కవాడము n. s. (Tamil கவாடம்.) A bullock load of grass or fuel &c.

కవాడు n. s. A relay or relief, as of bearers. అంచె.

కవాయితు, or కవాతు n. s. قواعد Rules; Manœuvring, evolutions. Drill, parade. సిపాయీలుకసరతుచేయడము.

గవారు adj. گنوار Gross, rude, inelegant, vulgar, dirty, coarse, foul. మడ్డి, మోటు.

కవులు n. s. an error for قول An agreement. Stipulation. ఒడంబడిక. కవులుకమ్మ, or కవులుదిమ్ము An agreement, with its counterpart. Articles and stipulations exchanged.

కశము, or కశెము n. s. چشمه A fountain. బుగ్గ.

కషాల్ for కసాలా adj. كساله Bitter, salt (water) చేదైన, ఉప్పని.

కసదు n. s. قصد Pursuit, the business in which they are engaged. పూనుకొన్నపని.

కసబు n. s. كسب Trade, profession. వృత్తి, వ్యాపారము. కసబుకురానితాళ్లు palmira trees which are not fit for drawing toddy (lit: their occupation.)

కసరతు n. s. كثرت Practice, exercise. అభ్యాసము.

కసరు n. s. كثرت Excess. పెచ్చు. కసరాదాయము Surplus.

కసాయి, or కసాయివాడు n. s. قصائی A butcher. కటికవాడు.

కసాలా n. s. Difficulty, trouble, distress, tormenting. తొందర, యిబ్బంది. వాకికియింట్లోఅన్నానికికసాలాగాలున్నది he is in difficulty for daily food.

ఖసిచేయుట v. a. خصی کرنا To geld, castrate. విత్తులుకొట్టుట, కచ్చికొట్టుట.

ఖసీ Apparently meant for కృషి. n. s. Cultivation, manuring. వ్యవసాయము.

కసీదు n. s. خشک A kind of needle work. Flowered patterns "drawn" on silk, &c. బట్టలమీదపూలుబుట్టాలువేయడము.

కసుబా n. s. قصبہ The market town or head station. పెద్దవూరు, కడిస్థలము.

కసూరి n. s. قصور Fault, defect, failure. నేరము.

కస్తి n. s. an error for سختي Dunning, pressing often for payment. తరువు. రూకలకునిండాకస్తిచేస్తున్నాడు he duns very much for the money.

కస్తు, or కస్తి n. s. گشت A patrol. రోందు, నకరిశోధన. కస్తుతిరుగుట to go the rounds, to patrol.

కస్తు n. s. for قصد *Qasd.* Art, trade. పని, వృత్తి.

కస్బా n. s. See కసుబా.

కస్బీ, or కసిబి n. s. کسب A trade. వృత్తి, వ్యాపారము.

కహా n. s. کہا Order, rule, dominion, control, power. అధికారము, స్వాధీనము.

కా ఖా గా ఘా

Ka, Khā, Ga, Gha.

గా A vulgar vocative form for గాడా thus రామిగా, నర్మిగా.

ఖాం adj. خام Gross, crude, raw, unsettled, unripe, rough. కచ్చా, కచ్చి, వట్టి. (account.) ఖాంవారిచిట్టా miscellaneous or petty items.

ఖాంఖా, or కాంఖాగా adv. خواہ مخواہ Positively. అవశ్యముగా.

గాంగానా (used as an adj.) Village by village. గ్రామవారి.

కాంగు n. s. Coarse cloth, dyed blue. నీలిగుడ్డేమో?

కాంజామా for కాన్సామా n. s. خانساماں A butler or head servant. ఉద్యోగి, కారువారి.

ఖాందాన్ n. s. خاندان Family, lineage, household. సంసారము.

కాంలాకుండు for కమలాకుండు n. s. کنولا The small orange. ఒకకిత్తలికుండు.

కాంలెక్క n. s. (خام raw) A rough account, or memorandum. చిత్తులెక్క, దినవహి.

కాకితము n. s. کاغذ *Kaghiz.* Paper.

కాగడ for కాక్డా n. s. A torch. దీవిటి.

గాగరా n. s. گھاگرا A petticoat (Bengali.) పావడ.

కాజి n. s. قاضی *Kazi.* A Mahometan judge. The *Cazy.* తురకన్యాయాధిపతి.

గాజుగుడ్డ n. s. "Gauze." సన్నగానాణ్యముగావుండేపెకతరహానారగుడ్డ.

కాజుదారు, or కానుదారివాడు n. s. *Kāzdār.* قازدار A groom. (Turkish.) గుర్రపువాడు.

గాజురగడ్డ n. s. گاجر A carrot. కందవిశేషము, పెకగడ్డపేరు.

కాటకాయితనము, or కాటకతనము n. s. (K) Plundering, pillage, fowling. కిరాతకతనము, దాడు, దోపిడి. Local. ix. 304. line 16. See Reeve 415 under the word కాటక.

ఖాటా for కాటా n. s. کاٹا Large scales. ముక్కోణముపేసితూచేపెద్దత్రాసు.

కాటాదారుడు, కాటాగరు n. s. A scale-man, a weigher. పెద్దత్రాసుతూచేమనిషి.

ఘాటి, ఘాటు for ఘాట్ n. s. گھاٹ or گھاٹی A hill-pass. కనుమ.

గాడ adj. گاڑھ Coarse, thick (cloth) ముతకైన.

కాడ vulgar for కడ adv. At, near. దగ్గర.

కాడారంబము n. s. Dry cultivation. మెట్టసాగు బడి.

కాడి n. s. کانجی Vinegar. సిర్ కా.

గాడివరహ n. s. A sort of gold pagoda worth four rupees. It is now disused. కరుకువరహ.

గాడీ n. s. گاڑی A cart, chariot, carriage. బండి.

కాణాచి n. s. Hereditary right: hereditary office or employ. The same as మిరాసి.

కాణి n. s. کانی A measure of land; 57, 600 feet square. ఇరువైగుంటలనేల.

కాతరను, or కాతరును కాకితము n. s. 'Cartridge' paper. ముతక కాకితము.

కాతా, or ఖాతా n. s. Coir: cocoanut-husk fibres. టెంకాయపీచు.

కాతా for ఖాతా n. s. کھاتا Account, ledger. లెక్క. ఖాతా లెక్క a running account, an account current. ఖాతా Traffick, dealing. అతని తో ఖాతాపడ్డాను I had dealings with him as a merchant. మాఖాతాదారులు people with whom we trade or deal.

గాతు n. s. A ship's hawser. అమారుతాడు, మోకు.

గాదన్‌కప్పి n. s. A two sheaved pulley. రెట్టకప్పి, రెండుచక్రములుగలకప్పి.

ఖాదా, or ఖాదీ n. s. کھادی An uncut piece of coarse cotton cloth. ముతకరేకు.

ఖానిగి adj. خانگی Private, domestic, household. స్వంతయింటసంబంధమైన. ఖానిగిలెక్క a private account, not a public document. ఇంటికింద వ్రాసినవైనము. మీఖానిగికిలెండి keep what follows for your private perusal.

కానుగోయి n. s. قانون‌گری A remembrancer or overseer. An officer of a large district acquainted with its customs and with the nature of its landed tenures. ఒకతాలూకారివాజుయెరిగిభూముల వివరలెక్క పెట్టుకొని యుండేవు ద్యోగస్థుడు.

ఖానుసుమారు, or ఖానేసుమారులెక్క n. s. خانه‌شماری A census or account of population.

కానూను n. s. قانون A canon, rule, ordinance. సూత్రము. కానూనుగోయి (vulgarly కానుగోయి) the remembrancer; or overseer in a village. (See Despandia Elph. page 27.)

గాఫరా, గాబరా, ఘాబర, ఘాబ్రా n. s. گھابوا Fright, terror, uproar, confusion. భయము, కలవరము. ఘాబరాపడుట to be in a fright.

ఖామందు, or ఖావందు n. s. خاوند Lord, master, owner. నాయకుడు, యజమానుడు, స్వంతగాడు.

కామకా for ఖామఖా adv. خواہ‌مخواہ Positively, without fail. Whether or no. అగత్యముగా, గట్టిగా.

కామరా, కామ్రా or కామెరా n. s. کامرہ A chamber, room; cabin or hold in a ship. గది, అర.

కామిరి Perhaps for కామరా n. s. کامرہ A ship's hold, a room, a chamber. అర, గది.

ఖాము adj. خام Raw, unsettled. తీరీతీరని.

గాముగానా adj. See గాంగానా.

కాముగారి, or కాంకారి n. s. کامگاری Operations, repairs of tanks, &c. పని, మరమ్మతు.

కాయము adj. قایم Firm, fixed, established, confirmed, constituted, permanent. రూఢియైన, నిశ్చితమైన, శాశ్వతమైన, నిలకడైన. కాయపరుచుట to establish, to admit as true, or confirm. కాయపడ్డ confirmed.

కాయిదా n. s. قاعدہ Custom, rule, ordinance. విధి, నిర్ణయము.

కాయిలా adj. کاہیلا Sick, ill. ఒళ్లుకుదురులేని.

కారంజా, or కారంజీ n. s. کارنجا An artificial fountain or jet d' eau. బుగ్గ.

గారతు n. s. غارت Destruction, ravage, plunder. హతము, దోపిడి.

గారతుచేసుట v. a. غارت‌کرنا To destroy, plunder. పాడుచేసుట, కొల్లబెట్టుట.

కారవా for కహర్వా n. s. کہاروا A dance by women dressed as boys. ఆడవాండ్లు మొగవేషము వేసుకొని ఆడె ఆట. See కార్వా.

కారవిచేప n. s. A species of perch. (Russell No. 125.)

కారికము n. s. Unbleached cloth. చలవచేయని బట్ట.

ఖారిస్తాను n. s. Enmity, bitterness. పగ, ద్వేషము.

ఖారీజులు n. s. (خارج *Kharij*) Harvest fees; being dues formerly deducted from the gross crop. ఇరుగోరులపొత్తునయిచ్చేరుసుములు.

కారు n. s. کار *Kar*. Work, employment, business, affair, labour. పని, వృత్తి.

కారుఖానా for కార్ఖానా n. s. کارخانہ *Kārkhāna* Workshop, repository. Establishment, office, manufactory. దొడ్డి, పనిచేసేచోటు.

కారుబారు n. s. کاروبار *Kār-o-bār*. Business. వ్యవహారము. Plague, fuss. తొందర, యిబ్బంది. నా మీద కారుబారుచేస్తాడు he plagues me much.

కారువా n. s. کھاروا *Khārwa*. A sort of red cotton cloth, used as covers for carriages, &c. ఒకతరహాముతకయెర్రరెట్టు. A dance. ఆట. See కారవా.

కారువాచేపు n. s. See కరవ.

కారువాయి n. s. کاروائي Carrying on a business, temporary arrangement. వ్యవహారము నుజరపడము, తత్కాలమునకుబందోబస్తుచేయడము. Also (the same as కారు) a plough share. కారువాయిడోలు a demand or cess levied on estimate (Vizag. ?)

కార్బారి, usually కారుబారి n. s. کاربارى An agent, a man of business. కార్యకర్త, వ్యవహారికుడు.

కార్కూన్ n. s. کارکن *Karcoon*. A land bailiff, an overseer, a manager. "The lowest agent or factor in managing ryots. Lit. a man of business." Malc. 1. 68. పారువత్తి, జిల్లేదారుడు, తరుపుదారుడు.

కార్జి for కారింజా n. s. کارنجا A fountain or *jet d' eau*. ఖుర్గ. In the north (Ooria) part of Ganjam, it is a corruption for *Kazi* a judge, and is used for a munsif.

కాల్జెం n. s. (perhaps meant for కలేజా.) کلیجہ The liver: (jecur) గుండెకాయ.

ఖార్తిసాను n. s. (خارستان *Kharistan*. A thorny place.) Enmity, bitterness, ill will. ద్వేషము, పగ.

కార్బారు n. s. کاروبار Business, affairs. వ్యవహారము. కార్బారి an agent. నా మీదనిండా కార్బారుచేస్తాడు he harasses me.

కార్వా n. s. کھاروا Coarse red cotton cloth. ఎర్రముతకరెట్టు.

కార్వా ఆట n. s. کھاروا *Khārwā*. An indecent dance, so named from the town of *Carwar* in the Soonda country. ఒకవిధమైనన ర్తనము. (Pinkerton's Voyages, 4to vol. 8. 362.) Hamilton's East Indies 1723. chapter xxii.

గాలమువేయుట v. a. گل دینا *Gal-dēna*. To hang "on the *gallows*." తూకువేసుట.

కాలింగలు for కలింగలు n. s. (Tamil கலிங்கம்) A sluice. అలుగు, కలుజు.

ఖాలీ adj. خالي *Khālī*. Empty, vacant, unoccupied. ఉత్తదిగావుండే, వూరకవుండే.

కాలేజు n. s. A "College." పాఠశాల.

కాళె n. s. Mouldering. Mildew. పయిరు మొదలయినవాటికిపట్టేకాటుక. ఆపయిరుకుకాళెపట్టినది the grain is mildewed.

కాలేయము n. s. The liver, or jecur?

ఖాల్సా n. s. خالصہ *Khālsa*. A commonwealth. The government of the Sikhs was formerly divided among a number of petty independant chieftains under the Khalsa or commonwealth fixed by Guru Govind.

ఖావందు n. s. خاوند *Khāvand*. Lord, master. ఎజమానుడు.

కావా n. s. کاوا *Cāvā*. The manege, lunging. గుడిత్రిప్పుల.

కావాబల్ల n. s. *Cāvā*. A sort of planks, (mentioned in the Tariff.) ఒకతరహాపలకలు.

గావాయి n. s. *Cāvāi*. A ship's topmast. వాడకానస్తంభము.

కావేశి, or కావేషి n. s. Spite, malice, ill will. ద్వేషము, కార్పణ్యము.

కావొను A vulgarism for కావచ్చును "*It may be perhaps.*"

ఖాజీదార్, or ఖాజీదారివాడు n. s. قازدار *Kāzdār*. A groom, or horsekeeper. గుర్రపువాడు.

ఖాసా adj. خاصہ *Khāsa*. Own, personal. స్వంత. ఖాసాగా personally, he himself. ఖాసాను

వారి coming in person: (the phrase used for the circuits made by any ruler: as a commanding officer, a collector, or a judge.

ఖాసా n. s. خاصه *Khasa.* A slave or hereditary bondsman; such as are found among native gentlemen in the north, but they are never sold.

ఖాసు for ఖాసా adj. خاص *Khas.* Own, private, personal. స్వంత.

గాసు n. s. A sheave of a pulley. కప్పిచక్రము.

కాహిలా n. s. کاهیلا See కాయిలా.

కి Ki, కీ Kī, ఖి Khi, ఖీ Khī,

గి Gi, గీ Gī, ఘి Ghi, ఘీ Ghī.

కించాటు for కించ n. s. Sorrow. వ్యాకులము. మహాకించాటుగావున్నది I am very sorry for it.

కించాయిలు n. s. The English word 'Consignment.' అప్పగింత.

కిచాట for కీచట n. s. Quarrel, dispute. వాగ్వాదము.

కిచిడీ n. s. کھچڑی *Khichri:* (vulg. kitchery) The dish called పులగము or boiled rice mixed with split pulse.

కిటికి, or ఖిడికి n. s. کھڑکی *Khirki.* A window: a little door: a ship's gangway. గవాక్షి, దిడ్డివాకిలి.

కిట్టికోల n. s. (Tamil கிட்டிக்கோல்) Thumb-screws. వేళ్లకుకిందమీదపెట్టిపొత్తేచిటికోలలు.

గిడ్డంగి n. s. *Giddingi.* A *godown:* (from the Malay *gandong*) an outhouse, office, store-room, or prison. కొట్టు, గది.

కితాసారగుడ్డ n. s Canvas. కిత్తాను.

కితాని for కిత్తాను n. s. کتان *Kitān.* Canvas. కితానారగుడ్డ.

కితాబు n. s. کتاب *Kitāb.* A book. But more commonly a corruption of خطاب ఖితాబు *khitāb,* any honorary title.

కినారా n. s. کنارہ *Kinara.* Edge, border, bank. కట్ట, తీరము.

గిన్నెకాసు n. s. *Ginneh-cāsu.* (Tamil, கிண்ணிக்காசு) "Cup-coin." A gold coin formerly in use worth (Rs. 17-8-0) five pagodas. See వర్తమానతరంగిణి newspaper of 4th January 1849 in a list of coins.

కిఫాయతు n. s. کفایت *Kifayat.* Benefit, advantage, profits. లాభము, ఆదాయము.

కిమ్మత్తు n. s. قیمت *Kīmat.* Price. ధర, వెల.

కిమ్మత్తురవానా n. s. قیمت روانه A pass certifying the value of the goods. ఆయాసరుకులవెలనుగురించినరహదారి.

గిరదా adj. گرده *Girda.* A round or circle. గుండ్రని.

గిరదాయించుట v. a. To surround, to gird in. చుట్టుకొనుట.

గిరవు, or గిరువు n. s. گرو *Girō.* Pawn, pledge, security. కుదవ, తాకట్టు.

గిరాకి n. s. گران *Girān.* Dear in price. ఖరం, అధికవెల.

ఖిరానా for కిరానా n. s. کرانا *Kirāna.* Grocery. చిల్లరసామాను, పుప్పుమిరపకాయచింతపండుమొదలయినమసాలాలు.

కిరాయ, or కిరాయి کرایه *Kirāya.* Rent, hire, fare. బాడుగ, కూలి, సత్తము.

గిరువు, గిరౌ, or గిరో n. s. گرو *Girō.* Mortgage, pawning. కుదువ, తాకట్టు.

గిర్దావరి n. s. گردواری *Girdawari.* A circular (order) ఒట్టుహుకుము,

ఖిర్దు n. s. خرد *Khird.* Cultivation. కృషి, వ్యవసాయము. ఖిర్దు ఆబాదుచేసుకొని having cultivated fully.

గిలాబ n. s. کلابه *Gilāba.* Plastering, applying, laying on: *paying* after caulking. గచ్చుపూయడము, వాడపలకలసందుకులప్పుమువేసినదానిమీదకీలుమొదలయినవాటినిచరమడము.

గిలాబతి See కలాబత్తు.

గిలాబతుంగ? "Gelleba tunga." Rox. 1. 199. Cyperus tenuiflorus.

గిలాబు See గిలాబ.

గిలాసు, or గ్లాసు n. s. A wine "glass." గాజుగిన్నె.

కిలింట, or కిలేంటు n. s. A port clearance bill, taken to prove that a ship has paid all port dues. వాడతర్లిపోవడమునకైయిచ్చేశలవుచీటి.

గిల్ల, or గిల్లామాటలు n. s. Slander, scandal, tale-bearing. చాడి, అంగుడుదుడిపిమాటలు.

గిల్లటల adv. (a bad phrase not to be used) Early, betimes. పెందలకడ. ప్రొద్దుగిల్లటలతింటాము we shall dine betimes.

కిసము n. s. قسم *Kism.* Kind, sort. విధము, తరహా.

కిస్తి n. s. قسط *Kist.* An instalment towards payment. వాయిదా.

కిస్తిబంది n. s. قسطبندي *Kist bandi.* Settlement of payment by instalments. వాయిదాలయేర్పాటు. See జమాబంది. కిస్తిబందిప్రకారముగా in instalments.

కిస్తు n. s. See కిస్తి.

కిస్మిసు n. s. كشمش *Kishmish.* A raisin. ద్రాక్షపండు.

కిస్మిసుపండుగ n. s. "Christmas:" which natives imagine to be connected with the preceding word! కిరస్తుపండుగ.

కింకాబు, or కీన్కాబు n. s. كم خواب *Kam khwab.* 'Kincob,' cloth of gold: brocade, silk worked with gold or silver flowers. బుట్టాలువేసినపట్టు.

కీలి n. s. *Kīlī.* A key. తాళంచెవి.

కీలిపట్ట n. s. *Kīlī pitta*: a fish: a species of perch. ఒకచేప. Russell No. 126, 195.

కీవాడ n. s. "A tract of land in which garden produce is generally cultivated, and which was formerly a part of the village." ఊరిచుట్టూవుండేపాటిపొలము. D.

కీసా n. s. كيسه *Kīsā.* A pocket in a jacket. చొక్కాలోనిసంచి, జేబు.

కు కూ ఖు ఖూ గు గూ ఘు ఘూ

కుంచ, or కుంచీ n. s. *Kuncha.* A sort of cap, with a flap behind. విడ్డలకువేసేభైరవాసము.

కుంజరి for కుంజడా n. s. *Kunjari.* A huckster, a fruiterer. చిల్లర అంగడివాడు, పసారీదుకాణపువాడు, పండ్లమ్మేవాడు.

గుంజాటన, or గుంఝాటన n. s. Grief, regret. వ్యసనము.

గుంజాయిషి n. s. گنجايش *Gunjāish.* Capacity: profit: the usual meaning is, defect, incompleteness, imperfection. లోపము. ఆలెక్కలో గుంజాయిషీయేమిన్నిలేదు there is no defect in this account.

గుంటమాన్యము n. s. A petty manyam. (Viz.) ఒకచిన్నమాన్యము.

గుండీ n. s. گنڈی *Gundi.* A button: a kind of flower. బొత్తాను, పొకపుష్పమున్ను.

గుండుసాల n. s. The circle around Madras: the jurisdiction of Madras, under the Supreme Court's authority.

కుంద్రాయిపొట్టు n. s. *Kundrai pottu.* Small dried fish. మత్స్యవిశేషము.

కుంద, or కుందా n. s. كندا *Kunda.* The butt of a gun. తుపాకిఅడుగు.

కుంఫిణి, or కుంభిణి n. s. 'A company' of sepoys: or the East India Company. సిపాయీలదళము, ఇండ్యదేశమునుయిప్పుడుయేలేసభవారు.

గుంబద్ n. s. گنبد *Gumbaz.* A dome. గుమ్మటము. కలశము.

కుంబీ n. s. Bleaching (cloth) చలవచేయడము.

కుచ్చి, or కొచ్చి n. s. Cochin, a town in Malabar. ఒకపట్టణము. కొచ్చికుక్క a spaniel. కుచ్చిగుర్రము a horse brought from *Kutch.*

గుజరాతి adj. Appertaining to Guzerat, made at "Guzerat." గుజరాతివాడు an inhabitant of Guzerat.

గుజరాని n. s. گذران *Guzran.* Life, employment, livelihood, daily bread, subsistence. వృత్తి, జీవనము.

గుజరాయించుట v. a. گذراننا *Guzaranna.* To present, offer. ఇచ్చుట.

గుజరి, గుజిరి or గుజిలి n. s. A market place, thieving bazar (a Madras word.) గుజిరివేళ shopping time: about sunset.

గుజస్తా adj. گذشته *Guzashta.* Passed, elapsed, సాలుగుజస్తా last year.

గుజారతు n. s. (Error for *Guzārish.*) Possession, holding (in charge;) వశము. Intervention. అతనిగుజారతిని by, or through him as an agent. హజాంగుజారతినిపంపించినరూపాయీలు the rupees sent by the barber.

గుజారి n. s. An opulent man. ధనవంతుడు D.

గుజురాను n. s. گذران *Guzran.* Passing, livelihood. జరగడము, జీవనము. అక్కడగుజురానుచేయచాలరు they cannot prosper well there: they do not get on well.

గుజ్జేరికుక్క for గుర్జీకుక్క n. s. A shock spaniel. కుచ్చికుక్క.

గుడిగీ n. s. گرگی *Gurgī.* Trowsers, pantaloons. (more particularly breeches.) మోకాలిదాకా వుండేచల్లడము.

గుడిగుడి, or గుడుగుడు n. s. A small hookah. చిన్నవుక్కా.

గుడిదీ n. s. A peg; a small bit of wood?

కుడివారము n. s. (Tamil குடிவாரம்) The ryot's share of the crop. See మేలువారము.

గుడ్డె n. s. (Odhra language?) A rising spot of ground.

కుతిగూర్చుట v. a. Error for కృతిగూర్చుట, అనగాపొసగించుట.

ఖుతినీ n. s. ختنی *Khtni.* Satin; so called as being brought from Khoten. It is made of silk and cotton. కుత్తనీపట్టు.

ఖుద్, or ఖుద్దున adv. خود *Khud.* Self, personally, without intervention. ఖుద్రాజీ of his own accord, voluntarily. ఆయన ఖుద్దున వెళ్లినాడు he himself went.

గుదస్తు See గుజస్తా.

కుదిర్తి for కుద్దురత్ n. s. Power, ability, authority. అధికారము.

కుదీలు n. s. A cant word used at cards. ప్రతిజ్ఞ, అనగా కాకితముల ఆటలో అయిదుపట్లుపట్టుతాననిచేసేప్రతిజ్ఞ.

గునహ n. s. گناه *Gunah.* A sin, crime, fault. పాపము, నేరము.

గునాగారి, or గుణేగారి n. s. گناهکاری *Gunahgari.* A fine, mulct. అపరాధము.

గున్నాపట్ట n. s. Gold paper or silver paper. వెండిబంగారువలె మెరిసేకాకితము.

కున్నారము n. s. Glassware? A. DK. పింగాణులు.

గుప్తి, గుంమితి n. s. A dagger.

గుబారు n. s. Rumour. పుకారా, అవాదా. వాండ్లు అక్కడికివచ్చి చేరినారు అనేదిగాయిక్కడగుబారుగావున్నది it is reported here that they have gone there.

కుమందాన్ n. s. (A French word,) "Le Commandant." మొనగాడు.

గుమస్తా n. s. گماشته *Gumāshta.* (vulg. Gomasta) An assistant, a clerk, factor, or agent. బదులుమనిషి.

గుమాని adj. گمانی *Gumānī.* Suspicious, suspected. సందేహించబడ్డ.

గుమాను n. s. گمان *Gumān.* Suspicion, doubt, uncertainty. సందేహము.

గుమాయించుట, or ఘుమాయించుట v. n. To spread as scent. వ్యాపించుట. ఆఅత్తరుయిల్లంతాఘుమాయిస్తున్నది the scent of the attar is spread throughout the room.

గుమారు n. s. *Gumār.* A ship's gang-way?

గుమాష్ట n. s. See గుమస్తా.

గుమిచి n. s. A sentry box. పారావాడు నిలిచేగూడు.

కుముందాన్ n. s. (French word) "Le Commandant." A leader or captain. మొనగాడు.

కుమ్మకు n. s. کمک *Kummak.* Aid, help, reinforcement, assistance. సహాయము.

గుమ్మటము n. s. گنبذ (*Gunbaz.*) A dome; a balloon: a fire-balloon.

గురకాయించుట, or గురుకాయించుట v. a. To turn upon one as a hog does when struck. గ్రుబుర్రుమనుట, గుర్రుమనుట.

ఖురడా for ఖురదా n. s. خورده *Khurda.* Batta, subsistence: copper coin. బత్తెము, దుడ్లు, పైసాలు.

ఖురాకు n. s. خوراک *Khurāk.* Food, batta, subsistence, money. కూడు, బత్తెము, బత్తెపుకానులు.

కురాళము, or ఖురాళము n. s. An awning. మేలుకట్టు.

కురాసానివామము n. s. خراسانی جوان *Khurasāni ajwāyan.* Black henbane. దీప్యము, ఓమము.

కురింజి, or కురువిందము n. s. Corundum-stone. కురువిందపురాయట.

కురిచి n. s. قرص *Kurs.* A chair: a wooden seat.

కురుజీ for కురుసీ n. s. A seat. Or, for خوگیر *Khōgir,* a pack saddle. ఆసనము, గంత.

కురుత n. s. *Kurata.* A sort of fish? Russell, plate 101. "Cooroota" calls it Sparus Spinifer. మత్స్యవిశేషము.

గురుదా n. s. A kind of sword. ఖడ్గవిశేషము. T. 1. 9.

కుర్తా for కుర్తా n. s. كرتا *Kurta.* A coat; a jacket. చొక్కాయి.

ఖుర్దా n. s. خورده *Khurda.* Half pence, copper, small change. దుడ్డు. పైసాలు.

ఖుర్దుబుర్దు n. s. (خورده وبرده *Khurda wa burda.* Eaten and stolen.) Embezzlement. అపహరించడము.

గుర్ర n. s. غره *Ghurra.* The first day of a month. ఒకటోతారీఖు. బగుర్రయిసెప్టంబరు on the first of September.

గుర్రపుచబ్బుకు (for గుర్రపుచబుకు properly చాబుకు) n. s. A horsewhip. కొరడా. A long slender fish. Russell, No. 30. Syngnathus Typhlus *Linn.*

కుల్‌వార్ n. s. كلوار *Kulwār.* A settlement made with the Ryots individually. రయ్యతువారి, ఆసామివారి. కుల్‌వారిపట్టా individual settlement.

గులాము, or గులాబు for గులాం n. s. غلام *Ghulām* A slave, "your humble servant." దాసుడు.

గులాబు, or గులాబిపువ్వు n. s. گلاب *Gulāb.* A rose. గులాబిరంగు pink, rose-colour.

కుళాయి, or కుల్లాయి for కులా n. s. كلاه *Kulāh.* A little cap. టోపి.

ఖులాయించుట v. n. To look handsome. అందముగా అగుపడుట. ఆరంగుఖులాయిస్తున్నది the colour looks handsome.

గులాలుపొడి n. s. گلال *Gulāl.* The red powder flung about in the *Hoeli or* festival to Cupid. ఎర్రపొడి.

ఖులాసా n. s. خلاصه *Khulasah.* Abstract, abridgement: essence, intrinsic subject. సంగ్రహము, నిర్గు, సారాంశము. ఖులాసాగాఉండే free, open, disengaged, at ease. విడిగాఉండే.

గులిమెంది n. s. گل مهندي *Guli mehndī.* The balsam-flower. (Impatiens balsamina. Rox. 1. 651.) A sort of fish, a species of *Sparus*: or mullet. Russell (Nos. 107. 157. 158.) mentions the లామగులిమింద, రాతిగులిమింద red mullet, and బండిగులిమింద the surmullet.

కుల్కర్ని n. s. *Kul-carni.* The village clerk: the register of a village. కర్ణము. దేశకులకర్ని accountant of a district, the hereditary village accountant.

గుల్లదము n. s. *Gulladām.* Pink colour. వర్ణవిశేషము. తెల్లగుల్లదము carnation, flesh-colour.

ఖుల్లసు n. s. خلاص *Khulas.* Particulars, substance or essence. వివరము, నిర్గు, సారాంశము. ఖుల్లసుగా thoroughly, essentially.

కుల్లు for కుల్ adj. كل *Kul.* All, whole. యావత్తు.

ఖుశామది, or ఖుషామత్తు n. s. خوشامدي *Khushāmadi.* "You are welcome." i. e. Flattery, a flatterer. స్తోత్రము, పొగడేవాడున్ను.

కుశిని n. s. (The french word cuisine.) A kitchen. వంటయిల్లు. కుశినివాడు a cook. వంటవాడు.

ఖుషాలు n. s. Gladness, joy. సంతోషము.

ఖుషికి, or ఖుషిగి n. s. خشكي *Khushki.* Untilled land. దున్నని నేల, బీడు. ఖుషిగిజిరాయితి cultivating untilled land. ఖుషికిబాగాయతి dry land cultivated as garden land. తోటలువేయబడ్డ మెట్టపొలము.

ఖుషి n. s. خوشي *Khūshī.* Pleasure, delight, mirth, joy. సంతోషము.

ఖుష్కిపైకితరి n. s. (تري) *Khushki-paikī-tarī.* Wet cultivation, carried on in lands which were hitherto classed as "dry." (Bellary.) తుంజెతరంనంజె, మెట్టలోచేయబడ్డవాగాని.

ఖుష్ఖరీదు n. s. خوشخريد *Khush kharīd* (Price, value. Reeve.) Paying in ready money (Richn. 638.) Private sale; not auction. చెయివెలకు అమ్మడము.

ఖుష్బాషు n. s. خوشباش *Khushbhash.* He who is free. ఖులాసాగాఉండేవాడు.

ఖుసూరి n. s. قصوري *Kusūrī.* Fault, defect. లోటు.

కూంఱాయిపొట్టు n. s. Powdered salt-fish used as a condiment. మసాలాగాచేసేపుప్పుచేపపొడి.

ఖూంవారి for కౌంవారి n. s. قوم واري *Kaum vāri.* The tax levied upon different castes. ఆ

యాకులాలవారిమీదతీసేపన్ను. వలకట్లఖాంవారి the fees paid for the right of fishing.

కూచిమతము n. s. Name of a sect among the Satanies. సాతానులలో వొకమతము.

కూచీచేసుట v. n. کوچ *Kūch.* To march. దండు మొదలయినవిప్రయాణమవుట.

కూజా, or ఖూజా n. s. کوزه *Kūzā.* A goglet or gugglet: a carboy.

కూడాలు n. s. (See గోడాలు and మసానీలు) The rattlins of a ship's masts.

కూడికెవాండ్లు n. s. Partners in merchandize or trade. (Vizag.) పాలికాపులు.

కూనలమ్మచీర n. s. A kind of petticoat named after a certain village rural goddess.

ఖూని n. s. خونی *Khūnī.* Manslaughter, murder. హత్య. ఖూనీఖోరు a murderer. ఖూనిరయ్యతు any delinquent.

ఖూబి خوبی *Khūbī.* Good: benefit: the real fact. ఫలము

ఖూబు interj. خوب *Khūb.* Well done! hurrah! శహబాస్.

ఖూబు adj. Good, excellent. క్షేమమైన, బాగైన.

కూమవారి n. s. قوم *Kaum.* A tax levied as mohturfa, on a caste. ఆ యాకులస్థులమీదతీసేపన్ను.

ఖూము n. s. قوم *Quam.* Tribe, sect, caste. కులము.

కూర్ణిశాత్ n. s. کورنشات *Kūrnishāt,* Prostrations; homage. దండము, వందనము. This phrase is used at the beginning of letters.

కూర్మయివాండ్లు n. s. A kind of mendicants. ఒకతరహాబిచ్చగాండ్లు.

కూర్వ n. s. The ribs of a ship, or the bends. Also in carpentry, a bent piece of wood. వాడకూర్పుకువేసేవంకరకొయ్య.

కూళము n. s. (Tamil கூளம்) Chaff of straw, hem. &c కొంటు.

కె కే ఖె ఖే
గె గే ఘె ఘే

ఘెండా for గైండా n. s. A rhinoceros. ఖడ్గమృగము, దీనిముక్కుమీద వొకకొమ్ముంటున్నది.

కెచ్చెళితనము n. s. "Rioting" (Pt in Rom. xiii. 13.) అల్లరి, దొమ్మి.

కెదువు n. s. (A vulgar spelling for కడువ) A term, a fixed time for payment, an instalment. వాయిదా.

కెలీపు for కెలాఫ్ n. s. A cover. ఒర. కెలీపుకత్తులు swords with covers. కెలీపుతుపాకులు muskets with covers.

ఖేటా adj. Separate. వేరే.

ఖేటాగా adv. Separately, apart. వేరేగా.

ఖేటాయించుట v. n. To separate, share out, divide. వేరుబడుట.

కేటికప్పి n. s. A block: (a kind of pully.) ఒకవిధమైనకప్పి.

ఖేడిగావుండే adj. Adulterated, not pure, debased. మిశ్రితముగావుండే, వడ్లుమొదలయినవాటిని గురించినమగాటిమాట.

ఖేతు for ఖేత్ n. s کھیت *Kheth.* A cornfield. వరిపొలము.

కేదారసింగి The D gives this as the meaning of బోదారసింగి.

కేపుమారి n. s. (Tamil) A rogue, swindler. కతెరదొంగ.

కేఫీవాడు n. s. A chandler, a messenger. వార్తావహుడు

ఖేరీజు for ఖారీజు adj. خارج *Kharij.* Extra, additional, distinct. పై. జాస్తి, వేరే.

కేపు n. s. کھیپ *Khep.* Freight. వాడకూలి, వాడమీదయెక్కించేసరుకుకుకూలి.

కై ఖై గై ఘై

కైతలు n. s. A class of mountaineers in the Rajamahendry District.

కైది, or ఖైది n. s. قیدی *Quidi.* A prisoner. నేరస్థుడు.

కైదు n. s. قید *Quied.* Prison, imprisonment. కావలి. కైదుచేయుట to imprison: to close an account.

కైఫు n. s. کیف *Kief.* Intoxication. మైకము.

కైఫియ్యతు n. s. کیفیت *Kīfiyat.* Circumstances, particulars. గుంగతి.

గైబత్తు n. s. غيبت *Ghibat.* An out-station. హజూరులో కాకబయిట.

గైబు adj. for غايب *Ghaib.* Missing, mislaid, lost. కానకపోయిన.

ఖైరాతి adj. خيراتى *Khīrati.* Charitable, given as alms. తిరిపెముగాయిచ్చిన.

గైరాదా adj. غيرادا *Gairada.* Unoccupied, waste: due, owed. ఖాలిగావుండే. బాకిగావుండే.

కైరి for ఖైరా n. s. كهيرا *Khiera.* A grey-eyed horse: a wall-eyed horse. పిల్లికండ్లగుర్రము.

ఖైరీజులు. See ఖేరీజు.

గైరు adj. غير *Ghier.* Other, besides, excepting. ఇతరమైన. గైరువిలియాకుడ్డ mislaid, missing: what *is not* found గైరు ఆదా extra collections. గైరువాజిబి unreasonable, false. గైరుమహనూలుచెట్లు trees not liable to tax. గైరు హాజరు missing, absent, not present. గైరుజవాబుజాబులు letters that require "no answer."

కైలి n. s. Of capacity: prefixed to words expressing measure.

కైలు n. s. كيل *Kiel.* Measurement of grain after thrashing and before sharing it. కైలుకాలము harvest time. కైలుదారుడు a superintendent of measurement.

కైళ్లు, or కైలు n. s. Frames like the letter A used in a pent roof. పెంకుటింటికివేసేటివి.

కొ కో ఖొ ఖో గొ గో ఘొ ఘో

కొ||, or కో|| A contraction for ఖోర్జ n. s. A pack of twenty pieces of cloth.

గొంచి n. s (K.) A field. పొలము. గొంచిగాడు the proprietor or renter of a field.

కొండపో for కొంచపో Take away.

కొండి n. s. A staple, or strong hook. కొక్కి.

కొచ్చె adj. (Tamil கொச்சை) Wry, wrong: mispronounced. యాసి.

కొట్టము n. s. A cow-house. పశువులదొడ్డి.

కొట్టాయి n. s. A large shed or pent roof. కొట్టాయిపుత్సవము the feast of tabernacles celebrated in Vishnu temples.

కొఠా n. s. A bale or parcel of cowries (usually 12,000) brought from the Maldives.

కొఠారు n. s. A magazine or store. ఉప్పుకొఠారు a salt depot.

కొఠి n. s. كوٹهي *Kothi.* A storehouse: a bank: A mercantile firm. కొఠివేయుట to set up or open a bank.

కొఠిడి n. s. كوٹهري *Kōthri.* A closet, a strong room. గృది.

కొత్తవాలు, or కొత్వాలు n. s. كوتوال *Kōtwāl.* The chief officer of the police (of a city or town.) కొత్తవాలుచావడి the kotwal's hall or court.

ఖొదావందు n. s. خداوند *Khudawand.* Lord, master. స్వామి ఖొదావందుగరీబుపర్వరసలామత్ خداوندغريب پرورسلامت

గొయ్యాపండు n. s. The guava fruit. This is a Spanish word (guyaba) of Mexican origin. See Lockharts Bernard Diaz. Chap. 162. జాంపండు.

గొరక and మాతగొరక n. s. A certain fish: a species of perch. Russell, plate 132. మత్స్యవిశేషము.

కొరడా n. s. for كوڑا *Kōrā.* A whip or knot. కంచి, జాటి.

గొరసి n. s. A shoal of fish. మత్స్యవిశేషము.

ఖొరాకి n. s. خوراكى *Khoraki.* Batta, subsistence. బత్తెము. See ఖురాకు.

కొరిచెవాడు, or కొరిశెవాడు n. s. A savage, a mountaineer.

కొర్న n. s. The hyæna, a creature that eats horses and asses. తరక్షువు, గొరబోతు, గుర్రాలనుగాడిదెలనుతినేటిది.

కొలారుబండ్లు n. s. plu. A sort of cart. ఒకతరహాబండి. S. 1. 215.

గొల్ల n. s. A gôla peon; who guards or convoys money. రూకలకొట్టులోవుండే కొలువుడుగాడు.

గొల్లాగారము n. s. Tax taken from the shepherds. గొల్లవాండ్లవద్దతీసేపన్ను.

కొల్లాయి, or కొల్లాయిపంచ n. s. A kind of cloth. మడికట్టుకొనేతుండుగుడ్డ.

కొల్లెత్తువాడు n. s. A mason or bricklayer. (Madras) బేల్దారివాడు, తాపికాడు.

కొవ్వాళ్లు n. s. A sort of fish. Russell, No. 186.

ఖోగిరి, or ఖోగీరు n. s. خوگیر *Khogir.* A cushion or pad used as a saddle. జీని.

కోజు, ఖోజు or ఖోదు n. s. Trace; secret; inmost meaning. మర్మము, గుట్టు, జాడ.

గోజుబాను n. s. Ox-tongue, a certain drug, being a leaf. దర్పకము, యెద్దునాలికె.

కోజన్, or ఖోజాన్ n. s. A corge or 20 pieces of cloth. This word is used among merchants. ఇరువైవస్త్రములు.

ఖోటా, or ఖోట adj. کھوٹا *Khota.* False, not true, not real. కల్లైన, అబద్ధమైన.

కోటు n. s. A love game at cards: also "Court" a half jacket వస్త్రవిశేషము, అరచొక్కాయి, న్యాయసభయున్ను.

గోడాలు n. s. The rattlins of a ship's shrouds. నూలునిచ్చెనమెట్టు.

కోడిపుంజి n. s. A fish called gasterosteus Pterois volitans. Cuvier. Russell on Fishes No. 133.

కోతకటాయి n. s. Fees formerly paid for leave to reap a crop. కోతశలవుకైయిచ్చేరూకలు.

కోతల్ n. s. کوتل *Kotal.* A led horse: something which is more than absolutely necessary. మిగతగావుండేటిది.

గోదు, or గోందు n. s. گوند *Gōnd.* Gum, with which letters are secured instead of wafers. జాబులకు అంటించేబంక. గోదుచేయుట thus to close a letter. బేగోదుగావుండే unsealed, open.

ఖోదు n. s. See కోజు.

కోనముచేపు n. s. The mango fish or Tupsee Muchchhee. Russell No. 185. మత్స్యవిశేషము.

కోపా n. s. A "cup" denoting a certain measure; a *cup-ful.* గిన్నె.

కోపు n. s. A firm or mercantile house. కోపుదారుడు a sorter of cloths, a ware-house man.

కోము n. s. for قوم *Qaum.* Caste, tribe. కులము.

గోరి n. s. for گور *Gōr.* A tomb; a grave. పీనుగనుపాతిపుయినకట్టినది.

కోర్వపొగాకు n. s. A superior kind of tobacco. శ్రేష్ఠమైనపొగాకు.

గోలాపు, or గోలాము n. s. غلام *Gholam.* A slave. దాసుడు.

గోలి, or గోలిగుండు n. s. گولي *Gōlī.* A marble or small ball. పిల్లగాండ్లు ఆడుకొనేబచ్చెనచరిమినపుంట.

గోలిదిబ్బ n. s. A churchyard or burying ground. పాతేచోటు

కోలుకాడు n. s. (K.) The assistant of a custom house officer.

కోల్కాడు n. s. An exciseman. See కోలుకాడు.

గోవాపండు n. s. Guava fruit. గొయ్యాపండు.

కోవిల n. s. A pagoda or temple. గుడి.

కోవిలాళ్వారు n. s. The box in which the Vaishnavites keep their images. మందహాసము.

గోశబుర్ద n. s. Nautical phrase for coming to. వాడగోశబుర్ద అయ్యెను the ship came to.

గోషాగావుండేస్త్రీ, or ఘోషామనిషి n. s. A woman living in privacy, cloistered; as an inmate of a seraglio. రాణివాసముగావుండే ఆడుది.

ఘోషామనిషి n. s. from گوشه *Gōshā.* A woman living in privacy, cloistered as an inmate of a seraglio. రాణివాసముగావుండేటిది.

గోషుపేషు, గోష్పేషు n. s. گوش پیچ *Gōsh pēch.* A piece of cloth or shawl tied over the turban. పాగామీదసొగసుగాకట్టుకోబడ్డవస్త్రము. H. 4. 107.

గోష్టుగుత్త n. s. The joint renting of a village by all its ryots (Ganj.)

గోష్వార, or గోష్వార n. s. گوشواره *Gōshwāra.* An abstract; an index; a tabular statement, wherein each article in a general account is reduced to it's proper head.

కోస్తా n. s. Territory: a sea "coast." (See Madras Reg. 1. of 1817.) కోస్తావర్తకము the coasting trade.

గౌరిశాయి n. s. A certain coin. ౧౫ అపరంజీలకు మారేనాణెము.

కౌలు n. s. قول *Quoul.* A writing of assurance, agreement or engagement as granted by Government to the cultivator of the soil; safe guard or warrant to pass (as granted to an enemy.)

గ్యప్తి for గప్తి n. s. Recollection. జ్ఞాపకము.

ఖ్యాలి, ఖ్యాలు n. s. خیال *Khiyal.* Imagination; delusion: a kind of song. ఎంచడము, భ్రమ, పాట.

గ్రాది n. s. (Bengali word) A bannister, balustrade, railing or *chevaux-de-frise.* కటకటాలు.

గ్రామగ్రాసిగాఁవుండే adj. Included in a village. ఒకపురిలోచేరివుండే ఆపురములోకిగ్రామగ్రాసిగాఁవున్నపల్లె a hamlet included in the village.

క్రీస్తనుడు n. s. A "Christian." కిరస్తువాడు.

చ ఛ జ ఝ

See note on క, ఖ K Kh. The letters చ and చె generally take each other's places, as చతుర్థి, చంద్రుడు which are wrongly written చెతుర్థి, చెంద్రుడు and చాం takes the form of చేం as చాంతాడు for చేంతాడు.

జంకాయించుట v. a. To make a horse dance. గుర్రాన్ని ఆడించుట.

జంఖానా, or జంఖానా n. s. جمخانه *J-amkhānā* A carpet.

జంగార్ పచ్చ n. s. زنگار *Zangar*. The sub-acetate of lead: verditer, a greenish blue dye: semi-vitrified oxide of lead.

జంగికట్టుబడి n. s. Troops raised for war and then allowed land for subsistence.

జంజీరు n. s. زنجير *Zangīr*. A chain. గొలుసు. జంజీరుజామీను mutual or "concatenatory" security, in which each man becomes security for the rest. (Bel.)

చండివాళము n. s. (K.) What is given to ratify a bargain, earnest money, a handsell. తరుగు, సంచకరువు.

చండివాళము n. s. (Tamil சண்டிவாளம்) Loss in redeeming any article.

జండా, జెండా or జండ n. s. جهنڈا *Jhandā*. A flag staff. ధ్వజస్తంభము. ధర్మజండయెత్తివున్నాడు he has established justice on its true basis.

జంత, or జంతె n. s. A machine for weeding a field. కలుపుపోయ్యేటట్టుదున్నేసాధనము.

జంత్రి n. s. جنتری *Jantrī*. An almanac. పంచాంగము.

చందా n. s. چنده *Chandā*. A *Quota* or portion of a sum due: a subscription. చందాకాగితము subscription paper. పురిమీదచందావేసుకొనుట to raise a subscription.

జందాడు, or జముదాడు n. s. A dagger బాకు.

జంవాళము n. s. A dagger. కటారి.

చందుకా for చందూక్ n. s. صندوق *Sandokh*. A box or trunk. పెట్టె.

చందువా n. s. چندوا *Chandwa*. The cloth of a ceiling: the top of a bed, the tester tilt of a cot. T. 3. 133.

చందోలిపిట్ట n. s. A sort of lark.

జంఖానా for جمخانه *Jam khana*. n. s. A carpet. కిందవేసుకొనేటిది.

చకడాలు, or చకడాబండ్లు n. s. Common carts. సామాన్యమైనబండ్లు. Bob. 1. 153.

జకాతి, or జకాయతీ n. s. زکوٰة *Zakāt*. Custom-house duty. సుంకము. జకాయతీకుత్త a contract for custom-house duties.

చకునామ for چک نامه n. s. چکنامه *Chaknamā*. A map, or plan of lands. భూములు మొదలయినవాటికటము.

జకీరా n. s. ذخيره *Zakeerah*. A store or hoard. చేర్చిపెట్టినది.

జక్కించుట v. n. Perhaps from جهک مارنا *Jhakmarna*. To be in error or fault అపరాధియాట. నాలుగురూకలువానిముఖముమీదపారవేస్తేజక్కించినట్టుచేస్తాడు if you pay him something he will do it submissively.

చక్రములు, or చక్రరూకలు n. s. Some small gold coin.

జగాబాకు n. s. A sort of dagger. ఒకవిధమైనబాకు. H. 5. 18. కంఠునిచేతిజగాబాకనంగ.

జజాయి, or జజాలి n. s. جزايل *Jazāil*. A wall-piece fired from a swivel or long swivel-musquet. పెకవిధమైనతుపాకి.

చటాకు n. s. چهٹاک *Chhatak*. The sixteenth part of a seer. శేరులోపదహారోభాగము.

ఛట్కాయించుట v. a. perhaps from چٹکنا *Chatkana*. To whip hard. కొరడాతోబాగాకొట్టుట.

ఛట్కారీ, or ఛట్కారీవాడు n. s. A half caste or country-born person. Or చట్టకార but the origin of the name is doubtful.

ఛడాఛడి adv. چهڑا چهڑی *Chharā chhari*. Instantly, immediately, quickly. తక్షణం, శీఘ్రముగా.

ఛడి n. s. چهڑی *Chhari*. A switch, a cane, ratan. చువ్వ, బెత్తము.

ఝర్తిచిత్తా n. s. جھرتي چٹا *Jharti chittā.* Waste book. Memorandum of daily payments. ఒకత రహాలెక్కపుస్తకము.

ఝర్తిచూచుట v. a. To overhaul, review, examine. సరిచూచుట, ఉండచూచుట.

ఝర్తిజాబితా n. s. An account particular; an inventory.

చఢాయించుట v. n. To raise (the price) ఎక్కుట.

చఢావణి, or చఢావు n. s. چڑاوني *Charāoni.* An increase in price, rise: raising rent. పాడిగించడము.

జతనము n. s. for جتن *Jatan.* Care, attention. జాగ్రత.

జత్తిగె n. s. A sowing machine. A drill plough. జడ్డిగము, అనగాపిడతకుమూడుగొట్టములు అమర్చికట్టిదున్నేది.

జదీదు adj. جديد *Jadīd.* New, modern. కొత్త. జదీదుయినాం land recently bestowed.

జనలు n. s. perhaps from جلمل *Jilmil.* i. e. *Jilmil* Shutters, venetians, any window. కిటికలు.

జనహాసిలు n. s. The toll collection levied as a poll tax per head. మనిషికింతఅనితీసేపన్ను. (Guntoor.)

జనాబ్ n. s. جناب *Janāb.* Majesty, highness, excellency. మహత్వము, ఘనత. Presence, as of a ruler. సముఖము. నేనుఆయనజనాబులోహాజరుండగా while I was in his presence: waiting upon him.

జనాభా n. s. Population, people. జనులు. జనాభాలెక్క A census. కానేసుమారులెక్క. జనాభాదస్తు poll tax, taxes collected per head.

జనూలరు n. s. Servants of the Nizam. నిజాముపారిబట్లు?

జన్నలు for జనలు n. s. A window. కిటకీ.

ఛపావనీ, or ఛపావణి n. s. چھپاوني *Chhapāoni.* (Mahratta) Concealment, embezzlement. దాచడము, దివాణపుసొమ్ముతినిసేయడము.

జప్తి, for జబ్తి n. s. ضبطي *Zabti.* Sequestration, attachment, seizure of goods.

చప్పా, for చాపా n. s. چھاپا *Chhapa.* A stamp, seal or impression. ముద్ర.

చబ్బుకు, for చబుకు n. s. چابک *Chābuk.* A whip. కొరడా.

చప్పుకుచెట్టు for చౌకుచెట్టు n. s. The Cypress tree. ఒకసీమచెట్టు.

జబరు n. s. Force, violence. బలాత్కారము.

జబరుగా adv. Pompously. జంభముగా.

జబరుజంగుపిరింగి n. s. ظفرجنگ *Zafar Jang.* "The ruler of the battle"—a title bestowed on a certain cannon. Krishna Raya Vija. IV. 56. (A great gun named Zubber Jung is mentioned as being in Ghuznee.)

జబర్దస్తి n. s. زبردستي *Zabardasti.* Oppression, force, violence. బలాత్కారము.

జబాబు, for జవాబు n. s. جواب *Jawab.* An answer. ఉత్తరము.

జబితి, for జబతి n. s. See జప్తి.

చబుకు n. s. for چابک *Chābuk.* A whip. కొరడా.

జమకట్టుట v. a. To sum up, strike a total. వెరసివేసుట. ఈరసుమునుసర్కారువారుజమకట్టుకొన్నారు this fee was sequestrated by Government.

జమఖానా جمخانه *Jamkhāna.* A carpet. జమఖాళము.

జమా n. s. جمع *Jamā.* Collection, sum-total, amount. వచ్చుబడి, మొత్తము. జమచేసుట to collect. జమాఖర్చు جمع خرچ *Jamā Kharch,* the receipts and disbursements. వచ్చుబడిశలవు జమావసూలుబాకి demand or assessment, collection and balance.

జమాదారు, జమాదారుడు or జమేదారుడు n. s. جمعدار *Jamadar.* A commander of a body of troops. A sergeant, the head of peons. పావాలుదారుడికివయిదర్జాగలవాడు, బంట్రోతులపెద్దయున్న.

జమాబంది n. s. جمعبندي *Jamabandi, Jammabundi.* Settlement of the assessments. శిస్తు యేర్పరచడము.

జమాయించుట, or జమాయించివుండుట v. n. To be in pomp. జంభముగావుండుట.

జమీందారి n. s. زمينداري *Zamīndārī.* The country or Jurisdiction of a Zemindar. ఒకముతాదారుడికిందవుండేదేశము.

జమీందారు, or జమీందారుడు n. s. زميندار *Zamīndār.* A landholder or a zemindar. A petty baron. ముతాదారుడు.

జమీను n. s. زمين *Zamīn.* Land. భూమి. జమీనుదారుడు A zemindar.

జముదాళి n. s. an error for جمدهر *Jamdhar.* A dagger. కటారి. Satyabha. 3. 53.

జరతా, జరతారు, జలతారు, or జర్తారు n. s. Gold lace. బంగారుసరిగ. H. 1. 79. జరతాచుట్టంచు డాల్మించుసేల్మిన్నాసున్నపుదుప్పటంబు.

జరీ n. s. زر *Zar.* Gold or silver lace. సరిగ. జరీ ఖండువ a laced cloth. జరీబుటావలువ an embroidered cloth, tissue.

జరీబు n. s. جريب *Jarīb.* The mensuration of land, a survey-measurement. In all the northern districts this signifies garden stuff; and garden land irrigated by wells. మషాతు, అనగాకొలవడము, బాగాయతి, అనగాతోటలుదొడ్లు.

జరు n. s. زر *Zar.* Cash, gold. రూకలు, బంగారు.

చరుచు n. s. A slap, a clap. దెబ్బ.

జరుజామీన్ n. s. زرضامن *Zarzāmin.* Money security. నగదుజామీను.

చరువము n. s. A large metal pot. పెద్దతపేలా.

జరూరియాత్ n. s. ضروريات *Zarūriyāt.* Necessity. అగత్యము. జరూరియాత్ మరమ్మతు the necessary repairs.

జరూరు, or జరూరి adj. ضرور *Zarur.* Necessary. అగత్యమైన.

జర్జి n. s. (E) 'Judge.' న్యాయాధిపతి.

జర్బాబు, for జర్బాప్త్ n. s. زربفت *Zarbaft.* Gold cloth. సాదరా.

చర్హాయించుట v. a. چڑھاو *Charhāna,* To raise. చర్హావు or చఢ్వా چڑھاو *Charhāo,* aggravating, a higher bid.

చల్ బచల్ adv. چل بچل *Chal bachal.* Gradually. క్రమముగా.

జలతారు, for జరతారు n. s. زرتار *Zartār.* Gold or silver lace, or thread. జరీ.

జలమోరి n. s. Some kind of artillery. ఒకవిధమైనపిరంగి.

చలానా n. s. A printed list of letters paid or not paid. అచ్చువేసినజాబులజాబితా.

చలామణి, or చలావణి adj. چلاؤني *Chalāoni.* Current. చెల్లే. చలామణిరూపాయి a current rupee.

జలాయి, for జులాయి n. s. جلائی *Julāi.* A weaver. నేసేవాడు.

చలాయించుట v. n. To decamp, run away. ఉరుకుట, పారిపోవుట

జలారి, for జలాలి n. s. جلالي *Jalālī.* A sort of masquers at the Mohurum. మొహరంపకీరులు.

జల్తారు, for జర్తారు n. s. زرتار *Zartār.* Gold lace or thread. సరిగ.

జల్దీ, or జలిది adj. جلدي *Jaldī.* Quick. త్వరమైన. జల్దుగా Quickly. త్వరగా.

జల్దేరి, for జల్దారి n. s. A drain.

జల్ధారు, for జలదారి n. s. A drain.

ఝుల్లి, జల్లీలు n. s. A sack, a bag of grain. గోతములు.

చవత n. s. An open litter or dooly?

జవాను n. s. جوان *Jawān.* A peon, a police or revenue officer. బంట్రోతు.

జవాబు n. s. for جواب *Jawāb.* An answer. ఉత్తరము.

జవాబుదారి n. s. جوابداري *Jawābdārī.* Responsibility, liability. ఉత్తరవాదము.

జవాబునివీసు n. s. جواب نويس *Jawāb nawīs.* A scribe, clerk or secretary. రాయసగాడు.

జవాబుసవాలు n. s. جواب سوال *Jawāb sawāl.* (lit: answer and question.) Talk, discourse. సంభాషణ. అతనికిన్ని నాకున్ను నిండాజవాబుసవాలుజరిగినది I had a long talk with him.

జవాహిరు n. s. جواهر *Jawāhīr.* Precious stones, jewels. రత్నములు.

చవుకము, for చౌకము n. s. Quatre or four, at games: a cloth, towel. నాలుగు, తళువము.

జహగీరు, or జాగీరు n. s. جاگير *Jagīr.* A grant of land revenue payable to government. Land or country bestowed as a free gift. స్వల్పపన్నుమొకరరుచేసుకొని విడిచినసీమ, ఇనాముగావిడిచినభూమి.

జహజురవానా n. s. جهازروانه *Jahāz Rawānā.* Exportation by sea. సముద్రముమీదపంపించడము.

చా ఛా జా ఝా

చాందిని n. s. چاندني *Chandnī.* The awning. మేలుకట్టు.

చాందినీవెండి, or చాందీవెండి n. s from چاندي

Chāndi. Dead silver; not brightly polished. మెరుగులేనిది.

జాంపండు, or జామపండు n. s. from جام *Jām.* The guava fruit. గొయ్యాపండు.

చాకరు n. s. چاکر *Chakār.* A menial servant. పనివాడు.

చాకిరి n. s. چاکري *Chākarī.* Menial service. కొలువు. చాకిరిపనిచేశేబ్రాహ్మణుడు a bramin in his private employ, a menial. చాకిరిమాన్యము land given in fee for the performance of the meanest duties in a village, as the watchman, sweeper, washerman &c.

జాకీ n. s. "Jacques," "jacky" the knave at cards.

చాకు n. s. چاکو *Chākoo.* A penknife. పేనాకత్తి.

చాగల n. s. A village officer under a potail or culcarni?

జాగా n. s. جاگہ *Jāgah.* Place, land, home, dwelling. స్థలము.

జాగీరు n. s. جاگير *Jāgīr.* A country or land given by government as a reward for services, or as a fee; a pension (in land:) a fief. The district around Madras was granted to Col. Clive by the Nizam, and hence is often called the (Jaghire) or Estate. Mill's Brit. Ind. anno. 1767 chap. 7. He retired from the service and went (ā ses terres) to his "jageer" that is to his country seat.)

జాజికాయకొయ్య, or చెక్క n. s. Deal wood. తేలికగావుండేవొకసీమకొయ్య. జాజికాయకొయ్యపెట్టె a deal case.

చాటక n. s. (K.) Witchcraft, for the purpose of ruining a foe. శత్రువునునాశనముచేయడమునుగురించినమంత్రము.

ఝాడా అయినది from جهاڑا *Jhāra.* It is expended, done, finished, used up, consumed. అయిపోయినది.

ఝాడాగా adv. Utterly, fully, completely, finally, conclusively, in full. పొత్తిగా.

చాడీ n. s. چاڑی *Chārī.* Slander, backbiting. కొండెము.

జాడీ, or ఝాడి n. s. A large bottle or "jar."

చాడీఖోరు n. s. چاڑی خور *Chārī khōr.* A slanderer, a talebearer. కొండెగాడు. చాడీకత్తె a busy body: a girl that tells tales.

చాతాని plu. చాతానివాండ్లు as, (from Tamil சாத்தாதவன்.) A Sarternee, or more correctly çātānī. A caste of *Sudras*, who worship Vishnu exclusively: and whose profession is to sell flowers. They wear a female petticoat, without the కచ్చ tuck between the legs behind, which bramins use. They wear no thread on the shoulder, nor any జుట్టు top knot.

జాతాబాకి n. s. Balance, remainder, after deductions. నిలవబాకి.

చాతుట v. a. (from Tamil சாத்துகிறது.) To put on, dress, put vestments or garlands about an idol. సమర్పించుట. BD. 4. 37.

చాదస్తపు adj. Silly, foolish, idiotic. వెర్రి.

చాదస్తము n. s. Simplicity, foolishness. వెర్రితనము.

చాదస్తుడు n. s. A simpleton. వెర్రివాడు.

ఛామ, for చాంపు n. s. چانپ *Chāmp.* The cock of a gun. తుపాకియొక్కగుర్రము.

ఛాపా n. s. ఛాపా *Chhāpā.* A seal, print or stamp. ముద్ర, అచ్చు. ఛాపావేయుట to seal or print. ఛాపాకాకితము stamp-paper, stamps.

జాప్యము n. s. Delay, loitering. జాగు. adj. Slow, loitering. జాప్యగాడు n. s. A sloth, sluggard. జాగుచేసేవాడు.

జాఫరా n. s. for زعفران *Zāfarān.* Saffron: a light red tint. కుంకుమపువ్వు.

జాబితా n. s. ضابطہ *Zabitah,* A list, inventory, paper of names. పట్టీ.

జామారు, or సాదాజాంవారు n. s. perhaps from جامےوار *Jāmewār.* A long cloth without any coloured border. It is worn chiefly by widows, never by married women. శల్లాకోక.

జామీన్ n. s. ضامن *Zāmin.* Bail, surety, security. పూట. జామీనుదారుడు a surety, a bondsman. రొక్క జామీనుదారుడు money-security. నఫరుజామీనుదారుడు personal security.

జాయా n. s. ضايع *Zāyah.* Loss, injury, damage. నష్టము, చెరుపు. ఆచెరువుజాయాఅయిపోయినది the tank is injured. గాలిజాయాతప్పినది the wind is shifted.

జాయా adj. ضايع *Zāyah.* Dilapidated, damaged, spoilt, lost. చెడిపోయిన.

జాయాచేసుట v. a. To dilapidate, waste. పాడు చేసుట.

చారము (for چهارم *Chahārum.*) adj. Fourth (class or sort of land.) నాలుగో.

జారి adj. جارى *Jārī.* Current, proceeding, in force, continued, granted (the reverse of రద్దు *radd* annulled.) నడిచే, చెల్లే, జరిగే.

జారి n. s. جاري *Jārī.* Relieving from a state of sequestration, as land. జప్తివిడుదల. ఆభూమి నాకుజారిచేసినాడు he granted me the land. జారిచేయుట to issue, as a warrant; enact, pass a law.

చారుజామా for చార్ జామా n. s. چارجامه *Chār-jāmah.* A saddle cloth. జీనుపోసు, జీనిమీదవేసేగుడ్డ.

జాలరు n. s. جهالر *Jhālar.* Cymbals, a tambourine: fringe, net-work. వెడల్పుగాసన్నగావుండేచెయితాళము, కుచ్చెపట్టిపందిటి అంచుమొదలయినవాటికికట్టేటిది.

చాలాక్ adj. چالاک *Chālak.* Smart, dexterous, clever. చురుకైన.

చాలాన n. s. (Bengali) An invoice or chellaun. ఇన్వాయిసు.

చాలితి adj. (Mahr.) Incidental, occasional. n. s. A thing, item, article. ఆకస్మికమైన, పద్దు.

జాలు, or జేలు adv. ذيل *Zēl.* Under. ఈజేలున hereinafter. This seems to be currupted from the Persian *dar-īn-zīr.*

జాలె n. s. Darning. రప్పు. జాలెతీయుట to darn. రప్పుచేసుట.

జాస్తి n. s. and adj. Extra, additional, increase. పై, అధికమైన. జాస్తిచేసుట to increase. జాస్తిగామాట్లాడక do not talk too freely. డౌలుజాస్తి too high an estimate. శిస్తుజాస్తి.

జాహిరు adj. ظاهر *Zāhir.* Apparent, evident, known, manifest. స్పష్టమైన. జాహిరుచేయుట to explain or represent.

జాహిలీతనము n. s. from جاهل *Jāhil.* Folly, silliness. పిచ్చి.

చి చీ ఛి ఛీ
జి జీ ఝి ఝీ

జింకు A kind of inferior coin: a bad pagoda. (Bel.)

జింజీరు, for జంజీర్ زنجير *Zanjīr.* A chain. గొలుసు.

చింది plu. చిందీలు n. s. چندى *Chindī.* A shred or strip, a rag. చింపి, చింపిగుడ్డ.

జిందిగాని, or జిందిగి n. s. زندگاني *Zindagāni.* Living, bread, subsistence, property. జీవనము, సొత్తు.

చిందీలు n. s. plu. The bends of a ship: fragments. వాడకూర్పుకువేసేవంకరదూలాలు, చింపులు.

చిందువ n. s. Logwood imported from Pegu, used in dying.

చిందేలుపాము n. s. A sort of eel.

జింమా n. s. ذمه *Zimmā.* Possession, charge. వశము, స్వాధీనము.

జింసి for جنس *Jins.* See the next word జింసు.

జింసు, for జిన్స్ n. s. جنس *Jins.* Article, thing, lot, property: drug, ingredients. వస్తువు, సరుకు.

జింసువారిలెక్క n. s. A catalogue, descriptive list. తపసీలువారిలెక్క.

చికినీపోకలు, for సిగినపుపోకలు n. s. plu. The name of the best sort of areca.

చికిలి adj. perhaps meant for صيقل *Sīqal,* Keen, sharpened, bright. పదునుపెట్టబడ్డ, మెరుగుపెట్టబడ్డ.

చికిలి n. s. perhaps meant for صيقل *Sīqal.* Furbishing, polishing. మెరుగుపెట్టడము.

చిక్కట్టు adj. Difficult, muddy. ఇక్కట్టయిన.

జిగిని n. s. جگني *Jigni.* A broach, worn by women at their throats. కంఠాభరణవిశేషము.

జిగిని, or జిగినిపీనుగ n. s. A stingy fellow. లోభి.

చిగురు and బోముచిగురు n. s. A small pulley. చిన్నకప్పి?

చిటాకు for చటాకు n. s. چھٹاک *Chhatāk.* A liquid measure $\frac{1}{16}$ of a seer. శేరులోపదహారో పాలు.

చిట్టా n. s. چٹا *Chittā.* A rough day book; or an account taken on slips of paper before written fair. దినవహి.

చిత్తమాసము n. s. The "season" of importation by sea into the N. E. ports: it extends from August to September. ఆషాఢము, అనగా ఆడిమాసము.

చిత్తు n. s. A rough copy.

జిద్దాజిద్ది n. s. A great dispute. మహత్తైనజగడము, హటాహటము.

చిద్దీలు for సిడీలు n. s. plu. from سڑھی *Sirhi.* Steps, stairs. మెట్లు.

జిద్దు n. s. ضد *Zid.* Enmity, contrariety. ద్వేషము, పగ.

చిప్పే adj. Of the tailor caste. చిప్పేవాడు a tailor. కుట్రపుపువాడు, గోనెసంచులుమొదలయినవికుట్టేవాడు.

జిమ్మా n. s. ذمہ *Zimmā.* Charge, trust, possession, commission. వశము, స్వాధీనము.

జియాఫత్తు n. s. ضیافت *Ziyāfat.* A gift to a superior in money; hospitality: invitation. నజరు, సన్మానము.

జియ్యరు n. s. A Vaishnava Sanyasee or sage. వైష్ణవసన్యాసి.

చిరా n. s. A dagger. కటారి. Nagnij. 2. 209. చిగురాకుజిరాదార.

చిరాకు n. s. چراغ *Charāgh.* A lamp: anger, sudden passion. దీపము, కోపము.

జిరాతు, or జిరాయతి n. s. زراعت *Zirāat.* (written *zeroyet* and *jerrait*, and *zerahet*) Cultivation. సాగుబడి.

చిరికిచుక్కాని n. s. The steering wheel of a rudder.

చిరునామా, చిర్నామా for సిర్నామా n. s. The direction or superscription of a letter. పైవిలాసము.

చిరునామాదారుడు n. s. The person to whom a letter is addressed. పైవిలాసపువాడు, అనగా యెవనిపేరిట పైవిలాసము వేయబడియున్నదో ఆమనిషి.

చిలుకు, or శిలుకు n. s. వసూలుఅయినదాంట్లోయి రసాలు అయినదిపోగా మిగతరూకలు.

చిలువానము n. s. (Tamil శివివానమి) Odd: or more than a round number specified, indefinitely exceeding it; but it commonly means money saved by a kinsman entrusted with the household affairs. S. 3. 317. చిల్లర, యింటిఖర్చుకనియిచ్చినదాంట్లోకూడ బెట్టినది.

జిలేబీలు n. s. from جلیبی *Jilēbī.* A kind of sweetmeat. ఒకతరహామిఠాయి.

జిల్దు n. s. جلد *Jild.* A volume. ఒకపుస్తకము. జిల్దుకట్టుట to bind a book.

చిల్లర adj. چلرا *Chilrā.* Sundry, various, miscellaneous. చిల్లరవాండ్లు by-standers, indifferent persons, low folk, people of no weight.

చిల్లర n. s. چلرا *Chilrā.* Odd. చుంగుడి. నాలుగురూపాయాలుచిల్లర four rupees and odd.

జిల్లా n. s. ضلع *Zilā.* A province, district or country. A musulman author describing England says "London is in the zillah of Middlesex."

జిల్లేదారు, or జిల్లేదారుడు n. s. ضلعدار *Zilādār.* A subordinate revenue officer. తరుపుదారుడు.

జిల్లేబు for జిలేబి n. s. جلیبی *Jilēbī.* A sweetmeat like barley sugar. ఒకతరహామిఠాయి.

చివుక n. s. A coin of the value of a quarter of a rupee. పావులా. D.

చివుకు n. s. The rod of a ship's pump; a piston.

జీ جی *jee*, or వాలా والا *Wala.* Affixes like *man*, *bearer*, *fellow*, in the words boat-*man*, standard-*bearer*, school-*fellow*. Thus from Sett, a merchant, Set-jee, "Mr. Trader," or Sir-merchant. *Nao-wala* or *nao-jee*, a boatman, the captain of a vessel. *Garee-wala*, a carriage-man, i. e. a coachman: or, one who owns a carriage. Ghorawala, one who *has* a horse, a horseman. *Bucha-wala* one who has a child: or an animal with a young one. *Hukka-jee*, a pipe-bearer. *Sherbet-wala* or sherbet-jee, a seller of sugar-water. *Manzil*, a stage or post: *manzil-jee* the post-master.

Paisa, money : *paisa-wala* a monied man. In the feminine, wālī ; thus, *paisawalī*, a woman who is rich, &c.

చీజుబస్తు n. s. چيز بست *Chīz bast.* Furniture and baggage. మూటముల్లెలు, సామాను.

చీటి n. s. for چٹھی *Chiṭṭhi.* A letter or note. A bill. ఇంటిచీటి a bill of sale. లాటరిచీటి a lottery ticket. చీటివేయుట to buy a ticket.

చీడి for సిడి n. s. سڑھی *Sirhi.* Steps. మెట్లు.

జీనిగరివాడు n. s. from زين گر *Zīngar.* An artizan ; a worker in leather ; an upholsterer : they are makers of playing cards and palankeens. బచ్చినబొమ్మలుమొదలైనవాటిని చేసేవాడు.

జీను for జీని for زين *Zīn.* A saddle. జల్లము. H. 1. 79.

చీప్పు n. s. (Tamil சீப்பு) A bunch of plantains. గొలలోపొకభాగము.

జీబి, జీబు n. s. جيبھی *Jībhi.* The area between the outer and inner walls, or gates. కోటయొక్కయాగోడకు ఆగోడకులేకగవినిముందరిగడపకువెనకగడపకునడిమిప్రదేశము.

జీరంగిరెక్కలు n. s. from زرنگی *Zirangi.* Beetle-wings of a bright emerald hue : used in ornamenting dresses, as spangles. తళతళమనే పురుగురెక్కలు.

జీరగుండు n. s. A globe of glass filled with quicksilver in order to decorate a pandal. పందిటికి కట్టెరసగుండని ప్రకరణవశమువల్లతోచినది? G. 2. 5. నెలిముత్తియంబులతోరణంబులునుకలవడంబులునునేలుకట్లునుజీరగుండ్లును.

జీరా n. s. زيرہ *Zīrā.* A flaw in a gem or coin. Armour, mail. రత్నాదులయందలిచిరిక, కవచము.

జీలాపెట్టె n. s. A leather bucket for baling a boat. పడవనీళ్లనుముంచిపోసేతోలుపెట్టె.

చీళితబెట్టుట v. a. To get rid of. పోగొట్టుట. T. 2. 128. జీర్ణదళసంఘముచీళితబెట్టి.

జీలు for జైల్ n. s. for ذيل *Zail.* A supplement. ఉత్తరభాగము. ఈజీలునవ్రాయబడ్డ hereinafter written.

చు ఛు జు ఝు
చూ ఛూ
జూ ఝూ

చుకాయించుట v. a. from چکنا *Chukana.* To complete, settle, adjust, fix the price of: తీర్చుట.

చుక్కాని, or సుక్కాని n. s. for سکان *Sukkan.* A rudder.

చుక్కి n. s. A telescope, spying glass. ఓకు,దుర్బీను.

జుజివి adj. جزوی *Juzwi.* Trivial, common, petty. అల్పమైన.

చునాయించుట v. a. from چننا *Chunna.* To plait or fold any part of a dress. పింజపట్టుట.

జుబ్బాలు n. s. from جبھ *Jhubba.* A kind of long vest resembling a shirt. ఒకతరహాచొక్కాయి.

జుమలా, జుములా or జుమ్లు n. s. جملہ *Jumlā.* Total. మొత్తము.

జుమాలుపేరు n. s. A kind of necklace. ఒకవిధమైనకంఠభూషణము.

జుమికి n s. for جھمکہ *Jhumki.* A sort of pendant earring. జుమికిపుచ్చ A passion flower, perhaps called Jhumka.

జుముజుములు n. s. زمہ زمہ *Zimma zimma.* A cant expression for fondness, kindness. విశ్వాసము.

జుర్మాన, or జుల్మాన n. s. جرمانہ *Jurmānā.* A fine, a penalty levied. అపరాధము.

జులాయించుట v. n. جھلانا To reel about, swing about, stagger. మయికముచేతమసులుట.

జులుము n. s. for ظلم *Zulm.* Force, violence, tyranny, oppression. బలాత్కారము, దౌర్జన్యము.

జుల్ఫాలు, or జుల్ఫా n. s. for زلف *Zulf.* Locks of hair left at the time of tonsure, just above and before the ear. కాకపక్షము.

జుల్మానా n. s. for جرمانہ *Jurmānā.* A fine. అపరాధము.

చుల్లా n. s. چلہ *Chullā.* A fire place. పొయ్యి. చుల్లావరి a hearth tax : a tax levied on forges and furnaces.

ఝూటా n. s. جھوٹا *Jhūṭā.* False. అబద్ధము.

జూటు, or ఝూటు n. s. جھوٹھ *Jhuṭh.* False: falsehood. అబద్ధము.

చూతాట్టి n. s. (Tamil சூத்தாட்டி) A shambler, one who waddles along. బహుమనిచేసేవానివలె తిరిగేవ్యర్థుడు.

చూరకత్తి, or చూరి n. s. A knife. చాకు.

జూలు, or ఝూలు n. s. جھول A painted or variegated cloth or blanket serving as an elephant's howsings. కుథము, ఏనుగమీదిబట్ట.

చ చ ఛ ఛ
జ జ ఝ ఝ

చెంగలికోష్టము for చెంగల్వకోష్టము n. s. A certain drug. Costus Arabicus. Ainslie. 2. 165.

చెంగోలు n. s. (Tamil செங்கோல்) Shengol. "A royal staff: a sceptre: just government. Rottler p. 356. vol. 1. part 2. చెంగోలము.

జెండ, or జెండా n. s. جھنڈا *Jhandā.* A flag, standard, banner, colours. ధ్వజపటము.

చెందూలుపిట్ట for చరందూలు n. s. چرندل *Charandul.* The crested lark: a sort of sparrow with crimson beak and red feathers at the vent. Jerdon's Catal. No. 186.

చెకడా, or చెకడాబండి n. s. for چھکڑا *Chhakrā* A cart. శకటము.

చెకముకరాయి for చెకిముకిరాయి n. s. from چقماق *Chaqmāq.* A flint.

చెకర, or చకర n. s. چکرا *Chakrā.* A small gold coin used South of Madras. చక్రరూక.

చెకలాతి, శకలాతి for శకలాతు n. s. A kind of woollen stuff. 'Chekelaton' (Chaucer in Bailey) Brocade.

చెకుత for చకోతరా n. s. چکوترا *Chakōtarā.* A shaddock. పంపరమానుపండు.

చెకునామ for చెక్‌నామా n. s. چکنامہ *Chaknama.* A map; boundary lines in a plan, a rent roll, and descriptive list of lands: a ground plot. నేలమొదలయినవాటిపటము.

చెకుముకిరాయి n. s. from چقماق *Chaqmaq.* A flint.

చెక్కు n. s. (From the English word check) Surplus; that results from comparing different measurements of grain (Ganjam.)

చెక్కు n. s. (E) Chastisement. A draft for money on a banker. చీవాట్లు, హుండి.

చెటాయించుట v. a. To reject, refuse, disapprove. తిరస్కరించుట. వాండ్లమీదపొకఅర్జీ చెటాయించినాడు he gave a petition against them.

చెట్టాంపిళ్ల n. s. (Tamil சட்டாம்பிள்ளை) A monitor in a school. బడిపెద్ద.

చెట్వాడి for చట్వారి n. s. An "Indo Briton," vide orders of Government dated 1828.

చెడావు n. s. چڑاؤ *Charāo.* Augmentation, raising the rent. పొడిగించడము.

చెణుకు, or చెళుకు n. s. An abridgement, an abstract. టూకి.

చెమ్మయికిస్తి n. s. The dues or instalment (Kisti) levied every (chhē mahi) six months.

జెరీబు, or జరీబు n. s. A measuring, a survey measurement, the mensuration of land. నేలకొలవడము.

చెలామణి adj. for چلاؤني *Chalāoni.* Current (as applied to coin.) చెల్లే.

చెలామణి n. s. for چلاؤني *Chalāonī.* Currency. చెల్లడము.

జెల్ది adv. جلدی *Jaldī.* Quickly, soon త్వరగా.

చెవి n. s. A key: (from the Portugueze *chave*: Haughton's Beng. Dict. page 1075.)

చేంది n s. Toddy. కల్లు.

చేకు, or చాకు, or చ్యాకు n. s. for چاکو *Chākū.* A penknife. పేనాకత్తి.

చేడ n. s. (for Tamil சேடை) The wet land cultivation. మాగాణి. చేడచేయుట to make the wet land cultivation.

చేబదులు n. s. A simple loan; debt without bond or account. చేతి అప్పు.

జేబు n. s. جیب *Jeb.* A pocket. చొక్కాసంచి.

చేరా n. s. for چہرہ *Chehrā.* Features, the written description of a thief's features. పోలిక.

చేరు n. s. Spawn or roe in fishes. చేపగుడ్లు.

జేరుగండి n. s. An embrasure to shoot from. తుపాకిపెట్టికాల్పడమునకైకోటగోడనవుండేతూటు.

జేరుతలాపు n. s. for زیرتالاب *Zēri tālāb.* Land lying "under a tank." చెరువుకిందిభూమి.

జేరుదస్తు adj. زیردست *Zerdast*. Weak, powerless, abject. దుర్బలమైన.

జేరుబందు n. s. زیربند *Zerband*. A martingal, a saddle girth, a whip. సవారిగుర్రముముఖపట్టకున్ను టంగువారుకున్ను కట్టేవారు, టంగువారు, ఝాటి.

చేర్లాబడ్డ adj. Leaning, sloping. గోడచేర్లాబడ్డది the wall has sunk.

జేలి for ذیل *Zel*. A supplement (See జీలు) ఈజేలిన hereinafter, as follows. ఈజేలినవివరించినప్రకారము as follows.

చైవ్రాలు for చేవ్రాలు n. s. Signature.

చొక్కబాన n. s. The bonfire. కార్తికనాడుకాల్చేగుడిశ.

చోంగ n. s. from چنگانی *Chungānī*. A tobacco pipe.

జోక్యము n. s. جوکھم *Jokham*. Loss, risk, danger, hazard: goods, merchandise. నష్టము, అపాయము, సరుకు. వాడజోక్యము peril of the sea: risk of shipwreck.

జోడి n. s. A favourable quit rent. సుళువుగా యేర్పరచబడ్డపన్ను.

జోడు n. s. for جوڑی *Jōrī*. or جوڑا *Jōrā*. A pair or couple: shoes. జత, పాపాసు.

జోనంగి, or జోనంగివాడు n. s. One of the lowest tribe among the Mahometans. A sort of Musulman merchant on the Malayalam coast, who are also called Cholias or Lubbees. A corruption of the Tamil சோனகர் *Shonahar*. లబ్బెవాడు.

చోపుదారు, or చోపుదారుడు n. s. چوبدار *Chōbdār*. A macebearer. వెండిబెత్తపువాడు.

జోరావరి n. s. زورآوری *Zōrāwarī*. Violence, outrage. బలోద్బంది.

చోరీ n. s. چوری *Chorī*. Theft, robbery, stealth, smuggling. దొంగరికము. A revoke at cards. చోరీపట్టీ a list of stolen goods.

జోరు n. s. زور *Zōr*. Force, violence. బలాత్కారము.

చోళా for చోలా n. s. چولا *Chōlā*. The upper part of a man's jacket (the body of a gown or ungaraka.) చొక్కాయిపయిభాగము.

చోలీ n. s. چولی *Chōlī*. A woman's jacket or bodice. రవిక.

జోళ్లు n. s. (plural of జోడు a pair) Shoes. చేతిజోళ్లు gloves.

చౌక్ n. s. چوک *Chouk*. Bazar. అంగడివీధి, గుజిరి.

చౌక n. s. A square, court, or area. A quarter of a rupee. పహరా, పారావుండేజనము, చోటున్ను.

చౌకండి for చౌఖండీ n. s. A closet built alone, like a sentry box. వేరేగాకట్టినచిన్నగది.

చౌకట్టు n. s. چوکھٹ *Choukhat*. A window frame: any square frame. చట్టము.

చౌకి n. s. چوکھی *Choukhi*. A watch or guard. A party of persons &c. stationed. The station or post. See Balarama IV. 257.

చౌఖండి adj. Square, quadrangular. చౌకమైన, నల్చదరమైన.

చౌథాయి n. s. چوتھائی *Chouthāī*. A quarter, one-fourth. పాతిక, పాతికపాలు.

జౌదరి, చౌదలి, or చౌదరి n. s. چودری *Choudri*. The head man of a trade, the head merchant who manages a town market. అంగళ్లకంతాపెద్దగావుండేవాడు.

చౌని n. s. چھاؤنی *Chhāonī*. A cantonment or lodging for troops. దండువుండేచోటు.

జ్ఞప్తి n. s. (a vulgar word) *jnapti*. Remembrance. జ్ఞాపకము.

జ్మ n. s. (contracted for జమ) The receipts.

ట ఠ డ ఢ

డ|| A contraction for a Dubboo. Twenty cash.

ఢంకా n. s. ڈنکا *Danka*. A pair of kettle drums carried on a horse. గుర్రముమీదవేసికొట్టేచర్మవాద్యము. వాడుఢంకాకొట్టినాడు he died.

టంగుమైదాను for తంగుమైదాను n. s. تنگ میدان *Tang miedān*. A narrow or small plain, a valley. ఇరుకుగావుండేతావు.

టంగువారు n. s. from تنگ *Tang*. A horse's girth. పల్లమునుబిగించేపట్ట.

ఢక్కణము for ఢక్కన్ n. s. دکھن *Dhakkan.* The Deccan (a word of unknown origin.) It is also the name of a village where Hyder lived in his youth.

ఢక్కామొక్కీ, or ఢక్కాముక్కీ n. s. دھکامکھی *Dhakkā mukkhi.* Difficulty, time of trouble. ఇరుకు, సంకటము.

టక్కుబాజీతనము n. s. from ٹھگبازی *Thagbāzī.* Trickery. మోసము. (From this word *Takku,* is derived the word Thug, one who deludes and strangles.)

డజన్ adj. Dozen. పన్నెండు. (English "A dozen") This is often used for an indefinite number of stripes: a flogging.

టపాయికు for తుపాంగు n. s. A musket, a fowling piece. తుపాకి.

టపాలు, or టప్పాలు n. s. (plural టప్పాలులు) ٹپال *Tappāl.* The post or mail (అంచె.) టప్పాలు పెట్టుకొనిపోయి travelling post.

టపాసు n. s. A cracker in fireworks.

డబాయించుట for దబాయించుట v. a. from دبانا *Dabānā.* To press, oppress, crush. అణుచుట, అదుముట.

డబ్బీ n. s. ڈبی *Dubbi.* A little box, as a snuff-box. భరణి.

డమాను n. s. (perhaps meant for బాద్‌బాను بادبان *Bādbān.*) A sail: *bara damanu* the main-sail. డమానుమౌసము (i. e. mausim) Sailing season: the months of February and March, when the northern ports are open.

టముకు for తముకు n. s. from ٹمکی *Tamkī.* A small drum. తుడుము.

ఢమ్మనుట v. n. To die suddenly. గచ్చకొట్టుట, వాడుఢమ్మన్నాడు he died suddenly.

డయలి, or డయరి n. s. (E) A "*Diary.*" దినచర్య.

టరాయించుట for ఠరాయించుట v. a. To settle, adjust or fix. నిర్ణయించుట.

ఠరావుబేరీజు n. s. Assessment fixed by the estimation of the produce of a village.

టరిణి or టరణి n. s. (E.) The word "Attorney," wherein the initial is mistaken for the article A. లాయరు.

టరీపు n. s. تعریف A *tariff* or table of quotations of prices or duties. వెలలపట్టీ.

డలాయతు or ఢలాయతు n. s. ڈھلیت *Dhalait.* A dalait or armed attendant: a body guardsman. వెండిబిళ్లబంట్రోతు.

టలాయించుట for ఠలాయించుట v. n. ٹلانا *Talana.* To walk about. ఇటుఅటుతిరుగుట.

డల్లీ n. s. ڈلی *Dallī.* A lump (of sugar, force-meat, &c.) ముద్ద.

టవాయి for ఠబాహి n. s. ٹباهی *Tabāhī.* A foul wind; an unfavourable breeze. చెడుగాలి.

డవాలీ n. s. ڈوالی *Dawalī.* A peon's belt on which a badge is worn. బంట్రోతుబిళ్లనుతగిలించేపట్టి.

ఠస్సా n. s. ٹھسا *Thassa.* A stamp or chop or print. అచ్చు. ఠస్సాచేయుట to stamp, to print. దాన్ని నీవుయిస్తేనేగానికదలననిఅక్కడఠస్సాచేసుకొనికూర్చున్నాడు he insists upon your paying it, and is rivetted to the spot.

టాకనా, or టాకణ n. s. ٹاکن *Tākan.* A pony. అచ్చుమట్టము.

టాకనాగుర్రము for టాకణ n. s. ٹاکن *Takan.* A Pegu pony. అచ్చుమట్టము.

ఢాకాదొంగ n. s. A gang robber. దీవిటిదొంగ.

టాకోటాకు adv. for ٹاکے ٹاک *Takē tak.* Speedily, without delay. అతిత్వరగా.

టాచిమంటు n. s. An "attachment" or seizure of goods. జప్తిచేసుట.

ఠాణా n. s. ٹھانا *Thana.* A watch house; a police station; garrison in a fort. పోలీసుబంట్రోతులువుండేచోటు, కోటలోకావలియుండేరాణువ.

ఠాణాదారుడు n. s. ٹھانادار *Thanadār.* A head police officer. బిళ్లబంట్రోతు, పోలీసుబంట్రోతు.

టాపు n. s. An island. The *top* or hood of a gig, cot &c. దీవి, బండిపయికప్పు.

డాబు n. s. A list or catalogue. A physician's recipe; a female's zone. పట్టీ. డాబామొలతాడు a broad belt.

డామా n. s. A false charge, a groundless claim. Meant for దావా *dāwā.*

ఢామ్మనుట, or ఢమ్మనుట v. n. To expire, to die suddenly. లటక్కునచచ్చుట. ఢమ్మకొట్టిచచ్చె, వాడుఢమ్మనెను he died suddenly.

ఠారు, or ఠారుమనడము n. s. ٹھار *Thār*. Sudden death. చావడము. పదిమందికి ఠారున్నయిరు వైమందికి గాయాలున్న అయినది ten died and twenty were wounded.

ఠారుఠారవుట v. n. To be afraid, or alarmed. నిండాదిగులుపడుట. నాకు ఠారుఠారు అయినది I was very uneasy. ఠారుమనివినిగినది it tore with a loud crash.

డాలరు n. s. A "dollar." In the Mysore List is ఢాలరివరహా.

టాలాటోలితనము, or ఠాలాఠోలితనము n. s. Knavery, trickery, ill behaviour. టక్కు, పితలాటకము. ఠాలాఠోలిమనిషి a rogue, a vagabond.

డాలి n. s. ڈالی *Dālī*. A pottle or small fruit basket. పుటిక.

ఢాలు n. s. ڈھال *Dhāl*. A shield. కేడెము.

ఢావుబోడు n. s. Larboard. ఎడమతట్టు, ఎడమపక్క.

డింకమల్లి n. s. A sort of jessamine.

ఠికానా, or ఠికాణా n. s. ٹھکانا *Thikānā*. Place of residence; resort, abode, station: "his where about." Prospect, chance, likelihood; means, resources, funds. వుండేచోటు, గతి. కూటికిఠికాణాలేదు there is no means of getting food. వానికియివ్వడమునకు నాకుయేమిన్నిఠికాణాలేదు I am not able to give him any thing.

డిల్లి n. s. دھلی *Dehli* or دلی *Dilli*. The city called Delhi.

డివిజన్ n. s. The English word Division: this is used for a small or subordinate district; and also for a police station or guard house. భాగము, తుక్కుడి.

ఠీకు adj. ٹھیک *Thik*. Proper, just, fit, exact, complete, true, precise. సరియైన.

టీపు n. s. ٹیپ *Tīp*. A banker's bill, which is transferrable by endorsement. A grant or assignment of revenue given to a creditor. Money deposited as security for good conduct. హుండి, తనఖా, జామీనుగాపెట్టినరూకలు.

డుబాయించుట v. a. ڈبانا *Dubānā* To ruin. ముంచుట, అనగాచెరుపుట.

డుమారము for దుమారము n. s. Dust. దుమ్ము, ధూళి.

టూకరించుట for టూకీకరించుట v. a. To abridge, or abstract. సంగ్రహముచేసుట.

టూకి adj. Compendious, short, brief, contracted. సంగ్రహమైన. టూకిచేసుట to abridge.

టూకిగా adv. Briefly, in brief. టూకిగావ్రాసుట to abridge.

డెంకణి n. s. The flag-staff on the bastion of a fort. కొడికంబము.

టేకు, or టేకుచేప n. s. A skate or ray fish. One species is called అంబడిటేకు.

టేకుమాదిరి n. s. Teak timber. టేకుచెక్కదూలము.

డేక్చా for దేక్చా n. s. دیگچہ *Dekchah*. A boiler or great brazier, or large kettle. అండా.

ఠేతు, or ఢేటు adj. The best, pure. శ్రేష్ఠమైన, మొదటితరమైన.

టేపు n. s. The English word tape. నాడా.

డేరా, or ఢేరా n. s. ڈیرہ *Dèrā*. A tent. పటమంటపము.

ఠేవణి, or ఠేవణాతి n. s. ٹھیونی *Thevanī*. Monied security, advance, deposit, putting money into a bank. రొక్కరూకలనుజామీనుగాపెట్టడము.

డైమన్ n. s. "Diamonds" at cards. ఆడేకాకితములలోవొకజాతి.

టైము n. s. The English word Time. కాలము.

ఠైలి for ఢైలి تھیلی *Thaīli*. n. s. A small bag; particularly of paper. సంచి.

టొక్కోజీగాడు n. s. The bird called coppersmith. It's note is like the sound of a small hammer striking a rock. Jerdon. No. 216. ఒకపక్షి.

డొల్ల, or దొల్ల n. s. A great basket placed on a cart. The cheek. A lie. డొల్లలు withes, straw ropes that gird in a stack of grain. వెంటిని డొల్లరీతిగాచుట్టివేశిరి they made a basket of twisted straw.

డోకడా, or డోక్రా, or ఢోకడాలు n. s. A cent, or hundredth part of any coin. డోకడాలప్రకారముగా Per cent. పదకొండుడోకడాలు is $\frac{11}{100}$.

ఢోకా n. s. Perhaps an error for دھاکا *Dhaka*. Injury, defect, impediment. Fear. చెరుపు, పర్వా. మీకుయేమిన్నిఢోకాలేదు you have nothing to fear.

టోకుపద్దుగాగొనుట v. a. To purchase by whole sale. జట్టుగాకొనుట.

టోపి n. s. توپی *Tōpi.* A hat, a cap. జాతివాండ్లు తలకు వేసుకొనేటది, కుల్లాయి.

డోరియాచీర n. s. from دوریا *Dōryā.* A double or single striped cloth. ఒకవిధమైనచీర.

టోలా n. s. ٹولا *Tōlā.* A family; a crowd; a band. గుంపు. యేకటోలాఅయి in a mob.

టోలా n. s. ٹولہ *Tola.* The weight of one rupee. రూపాయిమెత్తు.

టోలి, or తోలి n. s. ٹولی *Tolī.* The eighth of a pice పైసాలోయెనిమిదోభాగము.

డోలి n. s. ڈولی *Dōli.* A dooly or litter.

డోలు n. s. ڈھول *Dhōl.* A great drum. ఒకచర్మవాయిద్యము.

డౌలు n. s. ڈول *Doul.* Manner, form, appearance. Estimated revenue: probable produce. The amount of the Government demand. Fixed rate of assessment. డౌలువసూలుబాకి demand, collection, and balance.

త థ ద ధ

ద|| Stands for దస్కత్తు Signature.

తంఖా for తన్‌ఖా n. s. تنخواہ *Tankhāh.* An assignment on the revenue. An assignment or billet on lands: an order on the treasury for the payment of a stipend. తనఖాపత్రము a bond transferred by endorsement. తనఖాకాకితము the order for an assignment on the revenue.

తంఖాజాస్తి or తనఖాజాస్తి n. s. Excess (in a crop) proved after the amount has been re-examined. Detection of underrating.

డంగిడి n. s. A coarse cloth; dowlas, so named from a village near Bombay.

తంట, తంటా for టంటా n. s. تنتا *Tanta.* Difficulty, puzzle. Dispute, squabble. Debt. తొందర, సంకటము, అప్పు. తంటాలుపెట్టుట to torment or plague. తంటాఖోరుతనము Quarrelsomeness. తంటాఖోరు a makebate: a quarrelsome wretch. తంటాలేని undisputed, indisputable.

తండ n. s. The bottom of a ship.

తండ for తాండా n. s. A mass, heap, or multitude. గుంపు.

తండలు n. s. (Tamil தண்டல்) Collection, the money collection.

తండా, or లంబాడితండా n. s. A troop of Brinjaries or Lumbadies.

దండాలుతీయుట v. n. To perform exercises, or feats of strength. కాళ్లుచేతులునేలమోపిముందుకువెనకకువూగుట.

దండుగయినాం n. s. دنڈگا انعام *Dandgā Inam.* Land formerly granted as compensation for extortions.

తండుట v. a. (From Tamil தண்டுதிறத்து) To collect (the money due on bills.) వసూలుచేసుట.

తండువాళము n. s. Cast iron. పోతయినుము.

తండేలు n. s. A tindal or boatswain. పడవవాండ్లపెద్ద.

దండోరావేయడము, or తండోరావేయడము n. s. (from دھونڈرا *Dhandōra.*) Proclamation by beat of drum.

డండ్యా, or దండియా n. s. ڈنڈیا *Dandyā.* A particular petty officer of the bazar. A bailiff, or constable. బంట్రోతు.

తంబాకు n. s. A metal, pinchbeck. సొగుసా.

తంబి n. s. تنبیہ *Tambīh.* Punishment. శిక్ష.

తంబు n. s. تنبو *Tambū.* A small tent. చిన్నడేరా.

తంబుర, or తంబురా n. s. تنبور *Tambūr.* A drum. A sort of guitar or lute. చర్మవాద్యవిశేషము. తంత్రీయుక్తవాద్యము.

తంబూళిదుకాను n. s. A huckster's stall. పసారిదుకాణము.

తకద్దమా n. s. Adjustment. (Vizag.)

తకరారు n. s. تکرار *Takrār.* Dispute, altercation, quarrel. వివాదము. తకరారుచేయుట to specify: to resist.

తకావి n. s. تقاوی *Taqāvī.* Money advanced to a cultivator for the purchase of seed &c. సాగుబడిచేయడమునకై కాపులకు సహాయముగా యిచ్చేరూకలు.

తక్కాజా n. s. تقاضا *Taqāza,* usually తగాదా Dunning. రూకలుచెల్లించుమనికక్కసించడము.

తక్కాలిపండు, or తక్కాళిపండు n. s. The Brazil gooseberry. బుడ్డమిసిరిపండు.

తక్కిసం for తక్సీం تقسيم *Taqsīm.* Sharing out. Dividing, apportionment. పంచడము. తక్కిసుపరచుట to allot.

తక్కె for తక్కియా n. s. تكيه *Takyā.* A pillow. A mosque. తలగడ, మసీదు.

తక్త n. s. تخته *Takhta* A plank, a table; a sheet of accounts. పలక, బల్ల, ఒక తావులెక్కకాకితము.

తక్తు n. s. تخت *Takht.* Throne, a royal seat. సింహాసనము.

తక్రారు n. s. تكرار *Takrār.* Dispute, altercation, puzzle, objection. వివాదము.

దఖలు n. s. دخل *Dakhl.* Insertion; entering; taking possession of. దాఖలుచేసుకోవడము, స్వాధీనముచేసుకోవడము, ప్రవేశించడము.

దఖిని n. s. دكهني *Dakhnī.* The southern dialect: i. e. the Hindustani spoken in the Peninsula. తురకభాష.

తఖీదు for తఖీకు adj. Correct, true. నిజమైన. తఖీదువర్తమానము a true report.

తఖీయ్యతు for తఖీయ్యదు n. s. تقيد *Taqiyad.* Injunction.

తగద్దమా for మొకద్దమా n. s. مقدمه *Muqadama.* Matter, affair. వ్యవహారము.

దగల్ బాజి, or దగల్ బాజి n. s. دغلباز *Daglbaz.* A rogue, a cheat. మోసగాడు.

దగలా or దగళా n. s. دگله *Daglā.* A coat of mail.

తగల్లూఫి n. s. تعلبي *Tagallubi.* Irregularity. అక్రమము.

దగా n. s. دغا *Daga.* Fraud, cheating, trick, deceit, chicanery, imposture. మోసము.

తగాదా n. s. تقاضا *Taqāzā.* Claim, suit or dispute. Dunning: the same as Dhurna. వ్యాజ్యము. See notes at the end of Sir W. Jones's paper (As. Res. iv. 364) "On some customs of the Hindus." See Malcolm's Memoir 1. 559 and Elph. 93.

దగాబాజి n. s. دغابازي *Dagabāzi.* Fraud, craft, knavery. మోసము, వంచన.

తగాయత్తు usually తాగాయత్ adv. for تغايت *Taghayat.* Until, up to, since ఆతగాయత్తు ever since.

ధగిడీ n. s. for دهگر *Dhagar,* or *dhagra,* A jade, slut, wretch. ధగిడీకొడుకు a villain.

తగిడీ n. s. Cloth of gold. బంగారువస్త్రము.

తగులూఫు for తగాఫ్‌లూ n. s. تغافل *Taghaful.* Neglect, carelessness. ఆశ్రద్ధ.

తగైరు or తగరైరు n. s. for تغير *Tagheer.* Dismissal, turning out. బర్తరఫు. జాగీరుతగైరుచేశిరి they sequestrated the land.

తజావజా adv. Upside down, in confusion, in dismay. కలవరకంపుగా. తారుమారుగా. MM. 442.

తజువీజు n. s. تجويز *Tajwiz.* Considering, contriving, planning. ఆలోచన, యుక్తి.

దటాయించుట from دتانا *Datāna.* v. a. To chide, snub, rebuff. అదమాయించుట. Sh. 843.

తట్టు n. s. تتو *Tattoo.* A pony. తట్టువాణిగుర్రము.

తట్టుబడుట v. n. To incur debt or expense (Ganj.)

తట్రవాడు n. s. (Tamil) A goldsmith. కంసలవాడు.

తడమాడుట v. n. for تارمار *Tārmār.* To stagger, waver in speech, perplex. తడబడుట.

దడారము n. s. (Tamil) Courage. ధైర్యము.

దణాయిసు v. a. (K.) To sound (a drum) దణదణమని వాయించుట.

ధణీ n. s. دهني *Dhani.* Master, owner, lord. యజమానుడు.

తతిమ్మా adv. تتمه *Tatimma.* The remainder, the rest. తతిమ్మారూపాయలు the balance. తతిమ్మావాండ్లు the rest of the people.

తత్తళము adj. (Tamil தத்தளம்) Shattered, ruinous, leaky. శిథిలమైన.

తత్తళించుట v. n. To vacillate or to be agitated, to be in trouble. సంకటపడుట.

తద్బీరు n. s. تدبير *Tadbīr.* Opinion, advice, counsel. అభిప్రాయము, ఆలోచన.

తనక్కి, or తనకీ n. s. تنقيح *Tanqih.* Ascertaining, examination. విమర్శ. తనక్కీచేయుట to compare, check, or audit accounts. తనక్కిమశాతు *tanqīh mashāt.* The proof measurement or trial measurement.

తనఖా n. s. تنخواه *Tankhah.* Assignment of the revenue. See తంఖా.

తనాబి or తనాబితుండు n. s. A block of wood. చదరముగావుండేమొద్దు.

తనిఖి, or తనఖా n. s. تنقيح *Tanqih.* Examination, ascertaining. విమర్శ, విచారణ.

తఫసీలు n. s. تفصيل *Tafsīl.* A detailed account or statement. వివరము.

తప్పి n. s. An earthen seal on a stack to prevent theft. మంటిముద్ర.

తప్పెట్టు adj. Lonely, out of the way. ఎడారిగా వుండే. తప్పెట్టుతావు a lonely distant spot.

తఫసీలు n. s. تفصيل *Tafsīl.* Detail, particulars, analysis. వివరము.

దఫా n. s. دفعه *Dafā.* Time, occasion, turn : a company of armed peons. తడవ, బంట్రోతులసమూహము.

తఫాత్ for దఫాత్ n. s. for دفعات (*dafaāt* plural of dafa) Items; a head containing various details : extra or sundry collections. దఫాత్ ఖర్చు *dafaat kharch,* various expenditures. Miscellaneous sums paid.

దఫాదారు, దఫేదారుడు, or దబేదారుడు n. s. دفعدار *Dafādār.* The serjeant or head of a company of policemen.

తఫావత్తు n. s. تفاوت *Tafawāt.* Difference, disparity. Fault, defect. భేదము, లోపము. తఫావత్తులేదు there is nothing the matter : there is nothing wrong : no matter ; never mind !

తఫిసీలు or తఫసీలు n. s. تفصيل *Tafsīl.* Detail, particulars. వివరము.

దఫ్తరు, or దస్త్రము n. s. دفتر *Daftar.* A bundle or packet of papers. A register or record : the budget or seals of a ministry.

తఫ్రకా, or తఫ్రకా n. s. تفرقه *tafraqa* A time. తడవ, తేడ. See తబరకా.

తఫ్రీకు n. s. تفريق *Tafriq.* Allotment, division into shares ; the allotment of the shares forming a total sum contributed. It is generally applied to extra collections thus shared.

దబకతనము n. s. Backbiting, trickery. అంగుమదుడిపితనము.

దబకానాయించుట v. a. from دبكانا *Dabkānā.* To press down, to snub, chide, frighten, reprove. అదుముట, గదమాయించుట.

తబకు, or తబుకు n. s. طبق *Tabq.* A tray or large salver for cups &c. తట్ట.

తబరకా for తఫ్రకా n. s. تفرقه *Tafraqā.* A time. తడవ, తేడ. ఒకతబరకా once.

దబరా n. s. A ship's capstan ? a basin.

తబలకు n. s. Packthread to tie up bundles of papers : a packet so tied. కాకితములకట్టకట్టే దారము.

దబశీరు n. s. See తవక్కీరి.

దబాయించుట v. a. from دبانا *Dabana.* To press down, to snub, chide, frighten, reprove. To bully, brow-beat, beat down. అదమాయించుట.

తబీయ్యతు n. s. طبيعت *tabiyat* Nature, genius, disposition, constitution ; obedience. Generally used for health. But *tabiyat* تبيعت Following, dependance.

తబుకు n. s. طبق *Tdbq.* A salver or tray for paun &c. it is also spelt దబుకు, తట్ట.

దబేనా, or దఫీనా n. s. دفينه *Dafīnā.* Hoard, buried treasure. Property. నిక్షేపము, ధనము. నీఅబ్బదబేనానావద్దలేదు I don't owe you a farthing. This perhaps is a false pronunciation for దబ్బైనా even a farthing.

తబేలా n. s. for طويله *Tawaila.* A stable. అశ్వశాల, గుర్రపులాయము.

తబ్దీలు n. s. تبديل *Tabdīl.* Exchange ; transposition ; transfer. మార్పుడము.

తబ్లక్కు n. s. See తబలకు.

దమదమా n. s. دمدمه *Damdama.* A battery. బురుజు. M. M. Local. xix. 74

తమాను n. s. تمان *Tamān.* Trowsers, long drawers, ఇజారు.

తమాము adj. تمام *Tamam.* The whole. తమాముగా adv. Wholly, utterly.

తమాయించుట v. a. from تهمانا *Thamana.* To check, to stop. To sustain : to save himself from falling. శమించుట. తమాయింపు checking, stopping.

తమాశా, or తమాషా n. s. تماشا *Tamashā.* Shew, spectacle, exhibition, sport, fun. వేడుక, తమాశా

గా వ్రాయుట to write neatly, finely, prettily. మంచితమాషా a fine scene, a pretty sight.

దమ్మడు, దమ్మయ్య n. s. (K.) A simpleton or dummy. వెర్రిముళము. HN. 4. 110. అనగాఅయ్య.

దమ్మశు, దమాసి, or దమాసు n. s. دمش *Damash* Damask. దమాసు.

దమ్మిడి n. s. دمڑی *Damrī.* A pice, a farthing. five cash. అరదుడ్డు.

తయారు n. s. تيار *Tayār.* Readiness, ready. సిద్ధము, సిద్ధమైన. తయారవుట to make ready.

తయినాతి n. s. تعيناتی *Tayināti.* Attendance, service, waiting.

దర్ در *Dar.* In. దర్బందగిహజరత్తి dar bandagi hazrat. (Let this letter appear) *in* the presence (lit: service) of his honour &c. This is the usual superscription of letters.

తరఃదారి adj. for తరహావారి Classed in kinds, diverse. తరహారి

తరక్కీ n. s. ترقي *Taraqqi.* Advancement in office. ఉద్యోగములోఅభివృద్ధి.

తరగతి n. s. Sort, kind. Classification, arrangement. క్లాసు.

తరజాస్తి adj. درزيادتي *Dar Ziyadati.* "In addition", as an extra tax. Over and above.

తరదూదు, or తరద్దుదు or తర్దూదు n. s. تردد *Taraddud.* Effort, labour, struggle, striving, exertion, application, toil, fag, pains-taking; cultivation of land. కృషి, ప్రయత్నము. తరద్దుదు ఖత్తు a memorandum specifying the crop intended to be raised in a field.

తరఫయిను n. s. طرفين *Tarfain.* Both sides. ఉభయవాదులు.

తరఫు n. s. طرف *Tarf.* Side, quarter, district. పక్క, దేశము.

తరఫుదారి طرفداري *Tarfdāri.* Partiality. See తరఫయిను.

తరఫుదారుడు n. s. طرفدار *Tarfdār.* Ruler of a district. One who has the superintendence of a small district. పల్లెదారుడు, పారుపత్తి

దరబారు n. s. دربار *Darbar.* A court, cutchery or hall of audience. కచ్చేరి. దరబారుఖర్చు a kind of extra tax levied by the head farmer &c.

తరబియ్యతు n. s. تربيت *Tarbiyat.* Education, training. పెనుపురచడము.

తరలచేప n. s. A fish. మత్స్యవిశేషము. Russell, plates 80. 81.

తరహ n. s. طرح *Tarah.* Sort, kind. విధము. పెద్ద మనిషితరహాగా like a gentleman.

ధరా n. s. Price, rate, value.

తరాజు, or తరాసు n. s. ترازو *Tarazu.* A pair of scales. తక్కెడ.

ధరావత్తు n. s. for ధరోత్ *Dharōt.* (Mahr.) Deposit. Money given in pledge, or security. డిపాజిట్టు.

తరాసు n. s. ترازو *Tarazu.* A pair of scales. త్రాసు.

తరి n. s. تری *Tarī.* Wet cultivation (మాగాణి) irrigated land producing rice.

దరిజి n. s دزی *Darzī.* A tailor. కుట్రపువాడు.

తరిబియ్యతు n. s. تربيت *Tarbiyat.* Education, training. పెనుపురచడము, అలవరచడము.

దరిచేసి, దరచేసి or దర్చేసి n. s. درويش *Darwaish.* A beggar; poor.

దరిమిల, దరీవిల్ల adv. درينوالا *Darinwila.* Subsequently; hereinafter. దానికిదరిమిల since that date. దరీవిలవడ్డి Interest that subsequently accumulated. దరీవిల్లవడ్డితో with the subsequent interest. This word like "*To Wit*" is used at the commencement of a letter or order.

తరీకు n. s. طريق *Tarīq.* Manner, way, custom, fashion: a rule, a canon. రీతి, వాడుక, నిబంధన.

దరు n. s. درو *Daroo.* A large well. దొరువు.

దరుజామీన్ for زرضامن *Zarzamin.* Money-security. రొక్కజామీను.

దరుజు, or దురుజు n. s. A cornice, a frieze, a joining, a seam, in carpentry or masonry. గోడకానగాని స్తంభముయొక్కకొననగాని చేసియుండేది త్రవుని. దురుజునున్నము Plaister made of lime.

తరువాయ, or తరువాయి n. s. Seasonable time, opportunity. తరుణము.

దరోగ for దరోగ్ دروغ *Darogh.* Fraud, a lie. మోసము.

దరోబస్తు adv. and adj. دروبست Wholly, completely, entirely, all. యావత్తు.

దర్ఖాస్తు n. s. درخواست *Darkhast.* Proposals, application, offer. అడగడము, చెప్పుకోవడము.

దర్గావజా n. s. درگاه *Dargah waza.* Allowances for ceremonies at a (dargah) Musulman tomb.

దర్జ n. s. درجه *Darja.* Rank, grade. మెట్టు. దర్జావారి classification.

తర్జుమా, or తర్జమా n. s. ترجمه *Tarjuma.* A translation. భాషాంతరము.

దర్బారు n. s. دربار *Darbar.* A hall of audience; a court, a public office. కచ్చేరి. దర్బారుఖర్చు "Court charges" A fee or sum exacted on various pretexts; formerly demanded to pay for the petty charges of an office.

తర్బియ్యతు n. s. تربيت *Tarbiyat.* Education, training. పెనుపురచడము, అలవరచడము.

దర్మహ, or దర్మా n. s. درماه *Darmāha.* Monthly wages, salary. జీతము.

దర్మాన, or దర్మేన, దరిమేన n. s. درميانه *Darmiyana.* Meddling. జోలి. వానిదరిమేనాపోబోకు do not meddle in his concerns, or do not meddle with him.

దర్యాఫ్తి, or దర్యాఫ్తు n. s. دريافت *Daryaft.* Enquiry, trial. విచారణ.

తర్వాడి, or తర్వాణి n. s. Vinegar?

తర్వాయి n. s. A lesson in the Vedas. The rest, the continuation. తర్వాయినెంబరు the next or preceding case.

తర్వారి, or తరవారి n. s. A settled measurement of fields or villages. తరపడి. తరవారిగ్రామములు the villages which have got the ryotwar system.

తర్వారు, or తలవారు n. s. تلوار *Talwar.* A sword. కత్తి.

తలపరిగినాలా n. s. A water course from a spring. కశంకాలవ.

తలబుదీవానిగ్రామములు n. s. طلب ديواني Villages granted on quit rent for service.

తలమరలుగా (Tamil) adv. From generation to generation. వంశపరంపరగా. అనేకతలమరలుగా from generation to generation.

తలాబు n. s. تالاب *Talab.* A tank. చెరువు.

దలాయతు, or ధలాయతు n. s. ڈھلايت *Dhalayat.* An armed personal servant. A peon. వెండిబిళ్లబంట్రోతు.

దలాలి n. s. دلال *Dallal.* A broker, a salesman. తరగరి.

తలావు n. s. تلاو *Talao.* A tank. చెరువు.

తలాశు n. s. تلاش *Talash.* Search, enquiry. విచారణ.

తళిగ, తళియ or తళిహ n. s. A brass dish, full of rice, used in a Vaishnava temple. నివేదనము నకైపళ్లెములోవుంచినఅన్నము.

దలీలు n. s. دليل *Dalīl.* Argument, proof, demonstration. న్యాయము, రుజువు.

తల్లాశి for తలాసు n. s. تلاش *Talash.* Inquiry. విమర్శ. తలాసుచేసుట to make inquiry into, to look after.

దళ్వాయి, or దళవాయి n. s. Dalwai: also written Delavoy. Dulwoy. A general: a minister or regent. (Wilks.) The general of an army: the manager of a state. సేనాధిపతి, కార్యకర్త.

దవతి, or దవితి n. s. دوات *Dawat.* An ink-stand. శిరాబుడ్డి.

దవర, for దబర n. s. ڈبرا *Dabra.* A basin. బోగిణి.

తవషీరి, or తవషీర n. s. طباشير *Tabāshir.* Manna of bamboos. వెదురుప్పు.

తవాయి for تباهي *Tubahi.* An incursion of plunders, war, battle, contest. A cross wind, a foul breeze. Misfortune, hazard, peril. వాడతవాయిపుట్టినది the ship missed stays, or fell out of it's course. క్రమాదము, ఉపద్రవము.

తవుకూపు n. s. توقف *Tawaqquf.* Delay. ఆలస్యము.

దవుడు n. s. دور *Daur.* Running, galloping: an inroad, incursion, or invasion. సవారి, తవాయి, తళ్లు, అవాంతరము.

దవె n. s. A title like Esquire, used by Guzaratees, as, Cheyanalu Dhaveh.

దశరామశరగా adv. Without observing the stops

and meaning. తారుమారుగా. వాడు దాన్ని దశరా మశరాంగా చదివినాడు he read it confusedly.

దశరీపంచె n. s. A sort of silk cloth. ఒకతరహాపట్టుబట్ట.

తశ్రీఫుఫర్మాయించుట v. n. تشريف فرمانا *Tashrif-farmana* To condescend (to come or go.) దయచేసిరావడము, లేకదయచేసిపోవడము.

తష్కీసు n. s. تشخيص *Tashkhis.* Valuation, estimation, reckoning. మదింపు వేయడము.

తసదీక, తస్దీకు for తసద్దుకు n. s. تصدق *Tasadduq.* ("Receiving contributions for pious uses" *Richn.*) "A fixed sum paid by Government to a pagoda, a mosque, or the officers in an establishment, as consolidated allowance in lieu of assumed lands" &c. It is also erroneously used for మొయ్యీను. దేవాలయము మొదలయినవాటికి దివాణమువారు నిష్కర్షగా యిచ్చేరూకలు.

దసరా, or దస్రాపండగ n. s. The Dasara or నవరాత్రి *Navarātri* feast in honor of the goddesses Durgi, Laxmi, and Saraswati: it is also called విజయదశమి. It falls on the tenth day of the light fortnight in Aswija. Throughout India it is celebrated with great pomp, and all weapons, implements and books are consecrated. The name is also spelt దశహరా, but that seems erroneous. It lasts ten days, beginning on the last new moon of the rainy season: varying from the end of September to the beginning of November. See Moor's Pantheon, page 156-350.

దసరి, దుసరి or దసరీపంచ n. s. A sort of silk cloth. ఒకవిధమైనపట్టుపంచ.

తసరీఫు, or తసలీఫు n. s. تشريف *Tashrīf.* A present. బహుమానము.

తసర్రఫు, for తసర్రుఫ్ n. s. تصرف *Tasarrûf* Embezzlement, use, usufruct. Enjoyment. అపహరించడము, హరించడము, అనుభవించడము. నాచేనుపలంవీరుతసర్రఫు చేసినారు they have seized on my crops.

దసరీపట్టుపంచె n. s. A sort of silk cloth. ఒకతరహాపట్టుపంచె.

తనుకు n s. Trick, wile, deceitful promises. టక్కు. తనుకుచేసిపోవుట to slip out of the hand.

తస్కీస్, తస్కీసు for తష్కీస్ n. s. تشخيص *Tashkīs.* Ascertainment, valuation. Appropriation. నిశ్చయించడము, మదింపువేయడము.

దస్ఖతు n. s دستخط *Dastkhat.* Signature. చేవ్రాలు.

దస్తు, అంబులదస్తు n. s. دستة *Dasta.* A quiver. అమ్ములపొది.

దస్తక్ n. s. دستک *Dastak.* A pass or order: a summons. ఆజ్ఞ, సమ్మను, పిలుచుకొనిరమ్మనే ఆజ్ఞ.

దస్తగిరి n. s. دستگيري *Dastagiri.* Patronage. సంరక్షణ. దస్తగిరిచేయుట to patronize.

దస్తవజు, దస్తావేజు for దస్తావీజ్ n. s. دستاويز *Dastawīz.* Voucher, document, a paper. సాధకము.

దస్తా n. s. دستة *Dastä.* A quire of paper. ఇరువదినాలుగుకాకితములకట్ట.

దస్తావజు, or దస్తావేజు for దస్తావిజ్ n. s. دستاويز *Dastawīz.* Voucher, document, written instrument. సాధకము.

దస్తు n. s. دست *Dast,* Gross collections: money realized. దస్తుచేయుట to collect. చారీదస్తు embezzled rents, money collected but not brought into the public accounts. A hand at cards. దస్తుబాకి the balance of collections.

దస్తుగిరదా To make up a deficiency. (Ganj.)

దస్తుగిరిచేయుట v. a. from دستگيري *Dastgiri.* To patronize, or take by the hand. సంరక్షించుట, ఆసరాచేయుట.

దస్తుబదస్తు adv. and n. s. دست بدست *Dast badast.* From hand to hand. ఈచేతిలోనుంచి ఆచేతికినడుగాచెల్లించడము.

దస్తుబాజు n. s. دست باز *Dastbāz.* Collection of revenue?

దస్తూరి n. s. دستوري *Dastoorī.* Customary fees. A person's usual hand writing; autograph, signature. వాడుకగాయిచ్చేటిది, చేవ్రాలు, దస్తత్తు. దస్తూరిదారుడు he in whose hand-writing the paper was.

దస్తూరు, or దస్తూరి n. s. دستور *Dastoor.* Custom, manner. (In sailor's language) Studding sails.

దస్త్రము (for దఫ్తరు دفتر *Daftar.*) n. s. A budget: a portfolio; being a handkerchief or cloth full of papers, and tied up as a bundle. ముత్సద్దీలకాకితాలకట్ట.

తస్రిపు n. s. See తసర్రపు.

తస్లీం n. s. تسليم *Taslīm.* An assignment or draft for money. "Balance remaining in the hands of Tahsildars." (Ganjam.)

తస్లీబు n. s. Reward, present. బహుమానము.

దస్వందము n. s. See దశబంధము.

దస్వాడా adv. (K.) دسوارہ *Daswārā.* Once in ten days. పదిదినములకు వొకమాటు.

దస్వాడారిపోర్టు n. s. from دسوارہ *Daswārā.* A ten-days Report. పదిదినములకు వొకమాటు వ్రాసేసమాచారము.

దస్సాల adj. دس سالہ *Das sālā.* Decennial: lasting ten years. పదియేండ్ల.

తహ, or తహా n. s. Consent, agreement. సమ్మతి. తహపడుట v. n. To be proved: to be settled. వీండ్లు చెప్పినదివానికి తహపడలేదు they did not believe what he said.

తహతహ n. s. Grief, vexation, weariness. వ్యాకులము, వేసట.

తహతహపడుట v. n. To be vexed, be grieved. వేసటబడుట, వ్యాకులపడుట.

తహద్ది, తజ్ది for తఅద్ది n. s. تعدي *Taaddī.* Trouble, disturbance; affair; extortion, wrong, violence. (Shak.) తొందర, వ్యవహారము, దండగతీయడమున్ను.

తహద్దు for తఅద్ది n. s. See తహద్ది.

తహబంది n. s. تہبندي *Tahbandi.* An agreement. ఒడంబడిక. (Reeve.)

తహబందిచేయుట v. a. To subdue. జయించుట.

తహమ్ముల్ n. s. تامل *Ta ammul.* Delay, waiting. సావకాశము, కాచుకొనియుండడము.

తహరీరు n. s. تحرير *Tahrīr.* Percentage or allowance made to superintendents of public works.

తహవారి n. s. تہواري *Tahwari.* Specification, classing, arrangement. తరహావారి, ఏర్పాటు.

తహవేలు n. s. تحويل *Tahwīl.* Comparison. సరిచూడడము.

తహసీలు n. s. تحصيل *Tahsīl.* Collection, exaction of money, restraint.

తహసీలుదారుడు n. s. تحصيلدار *Tahsīldār.* A collector of revenue. A native revenue officer. అములుదారుడు.

తా థా దా ధా

తా|| A contraction for (H.) తాగాయతి since, and also for (H.) తాలూకా a district. Also in letters signifies తాజాకలం *tāzā Kalam* Postscript, or literally, A fresh paragraph.

తాండా, or తండా n. s. تانڈا *Tāndā.* A troop or camp of Lambadies or gypsies. లంబాడీలగుంపు.

ధాక, or ఢాక n. s. for دھاک *Dhāk.* Awe, dread. భయము.

తాకత్తు n. s. طاقت *Taqat.* Ability, power, strength. శక్తి, బలము.

తాకీదు n. s. تاكيد *Takīd.* A written order by authority: a precept. ఆజ్ఞాపత్రిక.

తాక్కు n. s. (Tamil தாக்கு) A place. చోటు. తాక్కువారుగావుండేలెక్క an account of the different divisions of the field.

దాఖిల, or దాఖలా n. s. داخلہ *Dakhila.* Insertion, entry in an account, verification. Ground, basis, authority, proof. Instance, example, precedent, comparison. A schedule. దాఖిలచేయుట to file, or enter. వ్యాజ్యముదాఖిలఅయినది a suit was filed. దాఖిలపడినది it proved true, it was verified. దాఖిలచూచుట to compare. దాఖల్ యిచ్చుట to answer, or tally.

తాగాయత్తు prep. تاغايت *Tā Ghāyat.* Since until, up to. వరకు.

తాజం for తాజీం n. s. تعظيم *Tazīm.* Reception of a guest. Treating with ceremony and respect. సన్మానము. తాజంయిచ్చుట to receive or welcome a guest.

తాజా adj. تازہ *Tāzā.* Fresh, new: pleased, cheerful; not sickly. కొత్త, నవీనమైన. తాజాకలం Fresh paragraph; postscript. తాజాచేసుట to make flat or pleasing.

ధాడ or ధాడా n. s. A swarm, a group, a mob. గుంపు.

దాడవ n. s. A run of good luck, a flush at cards. జాకీదాడవ a flush of three from the knave. (దాడవస్తోకు whist ?)

దాడి n. s. داڑھی *Darhi.* A beard. గెడ్డము.

దాణ n. s. دانا *Dānā.* Horse-gram. ఉలవలు, సెనగలు.

దాటుటమేకు n. s. A two pointed spike nail joining two boards edge to edge. See నెమ్ములు.

తాపి n. s. Ballast in a boat. వాడఆడుగునబరువు కైవేసేటిది.

తాపిదారుడు n. s. A spy. వేగుచూచేవాడు.

తాపెత, or తాపితా n. s. تافتا *Tāftā.* A sort of stuff: taffety. పట్టువస్త్రము.

తాఫా n. s. طائفہ *Tāifā.* A set or company, as of dancers. బోగంమేళము.

తాఫ్తా n. s. "Taffety:" also *Tartan.* పట్టువస్త్రము.

తాబందు for تہبند *Tahband.* A sort of petticoat. పావడ. తాబందుబల్ల a shelf or ledge.

తాబాజారి n. s. Tax paid by venders in bazars. అమ్మేవాండ్లుయిచ్చేపన్ను.

దాబు for దాబ n. s. داب *Dāb.* Subjection, control, keeping under. దాబులోవుంచుట to keep under control.

తాబే n. s. تابع *Tabe.* Dependance. ఆయనతాబేను under his orders. (A wrong phrase. Shak. 479.) తాబేదారునవుకరు A menial or private servant. A dependant or follower.

తామాను n. s. See తమాను.

దామాశాయి, or దామాషా n. s. for دماساهی *Damasahi.* Appointment, equitable allotment, dividends. The proper name of a merchant, who died insolvent and his effects were divided. (Shak.)

దాయం, తాయెత్తు n. s. An amulet. రక్ష.

దాయి n. s. داعی *Dāī.* Plaintiff. పిరియాది.

తార n. s. The long straight trumpet used at funerals. చావుకువూదేటిది.

ధారణ n. s. (Mahr.) Price, valuation. ధర.

తారము n. s. The "Tare" or difference allowed for the weight of package. కట్టలుమూటదడములో గోనెదారము మొదలయినవాటికగానుతోసియిచ్చేటిది.

తారీఖు n. s. تاریخ *Tārīkh.* Date of the month, day of the *English* month. తేది.

తారీఫు n. s. تعریف *Tārīf.* Praise, commendation. పొగడడము, ఋజ్జగింపు.

దారు adj. دار *Dār.* Substantial, having money or funds భుంజిగావుండే. నాదారు having no money or funds. దారునాదారు the rich and poor.

దారు or దారుడు دار *Dār.* As an affix; keeper, overseer, or holder. దఫేదారు دفعدار *Dafēdār.* A head man of peons, a serjeant. తండాదారుడు A Lambadi chief: the head man of a gypsey camp.

దారు n. s. دارو *Dārū.* Spirituous or vinous liquor. Gun powder. సారాయి, తుపాకిమందు న్ను.

దారోగా n. s. داروغہ *Dārōghā.* An agent or superintendent. పెద్దగావుండేవాడు.

తార్వారి for తరవారి n. s. A settled dimension of fields or villages. పైమాయిషి, మపాతు. తరవారిలెక్క The "*survey*" accounts. (Bel.)

తార్వాళము for తాళ్వారము n. s. (Tamil தாழ்வாரம்) A balcony. వసారా, మంచపాళి.

తాళా n. s. (Mahr.) Similarity, match. దాళలా. ఈలెక్కలుతాళాపడ్డవి these two reckonings correspond.

తాళాబందు for తహబందు (Usually తాహాబందు) n. s. An account epitomised from the ఖతావణి A complete abstract of the actual receipt and expenditure of the revenues for the past year. From it is formed the *āzmāish* or estimate for the next or current year.

తాళీసపత్రి most commonly తాళిశపత్రి for తాళీశపత్రము * n. s. A plant (Flacourtia cataphhracta); the leaf of this plant is used in medicine.

దాళువా n. s. "The black crop." A technical phrase in Ganjam, Vizag. and Rajamundry.

తాలూక్ or తాలూకా n. s. تعلقہ *Taalluqa.* A dependancy: a district, a sub-division. తరగణ.

తాలూకా adj. تعلقه *Taalluqa.* Belonging to, pertaining to. నా తాలూకా వొకయిల్లు a house of mine. ఆ తాలూకా regarding that, under it, appertaining thereto. ఆ తలకాయ తాలూకా పు ర్రెయిదేను This is the scull of that sheep's head.

తాళెబందు n. s. See తాళాబందు.

దాల్చిని or దాల్చిన్ని n. s. دارچینی *Darchīnī.* Cinnamon. ఒకమందుదినును.

తాళ్వారము (for Tamil தாவாரம்) n. s. Veranda, a balcony, an open portico. వసారా.

తావత్తు n. s. Solvency, capability. శక్తి. తమయొక్క తావత్తునుగురించి regarding the means you possessed to pay the debt.

దావత్తు for దవాత్ n. s. دوات *Dawāt.* An inkstand, a standish. సిరాబుడ్డి.

ధావళి n. s. Serge, a kind of woollen. కంబళి.

దావా n. s. دعوی *Dāwā.* A claim, a lawsuit, a complaint. వ్యాజ్యము. దావాదారుడు a prosecutor, a complainant.

తావీజు n. s. تعویذ *Tawīz.* A magic knot. An amulet or charm against sorcery. తాయెత్తు.

తావు n. s. تاو *Taū.* A single sheet of paper. ఒక బందుకాకితము.

దావుని n. s. داونی *Daūnī.* The slip worn over a gown. పైట.

తావేలు for تحویل *Tahwīl* తహవేలు n. s. Trust, entrusting. తహవేలువేయించుట To give in trust: usually, to collate or compare. సంప్రతించుట.

ధాషత్తు n. s. for دهشت *Dahshat.* Fear, terror, dread. భయము.

దాసినపొడి (most commonly ద్రాక్షపొడి) n. s. Black powder applied to blacken the teeth. కుండ్లపొడి.

తాసికమాసికలు for తాచికమాచికలు n. s. Cheating, defrauding. పిత్తలాటకము, మోసము.

తాసు n. s. طاس *Tas.* An hour of 20 minutes. గడియ. (Cuddapa.) సగంతాసు half an hour.

తాహతు or తాహత్తు n. s. Dignity, rank, respectability. కురువు, గౌరవము.

దింగిడి adj. Wretched, lean, thin. బక్కచిక్కిన.

దింసు or దినుసు for జినస్ n. s. جنس *Jins.* A thing; article; goods, wares, different species. వస్తువులు. రెండుప్రతులు వొకటేదినును There is the same reading in both manuscripts. దింసు వారి sundry, divers. H. 2. 216. బియ్యంపుగరిశలుదినుసులుగలకొఠారు.

తిక్కడి n. s. A word used (in the Belari Christian Tract XII. p. 9.) for the cross (కొఱ్ఱు.) తిక్కడిపెట్టుట To kill or strangle. To embarrass.

తిగ n. s. (in chess) Three, trois. మూడు. తిగవంచ or తీవంచ trois ace, a part of a game at dice.

దిగరు adj. دگر *Digar.* Another. ఇతర, పరాయి.

తిజాయి adj. and n. s. تیجا *Tījā.* A third part, a third. మూడోభాగము, మూడోవంతు.

దినును n. s. for جنس *Jins.* Thing, article, goods. వస్తువు.

దిప్పు n. s. The wad of a gun. బిళ్ల, అనగామందు గుండువేసినతరువాత గట్టించడమునకైవేసేకాకితము.

దిమాకు n. s. for دماغ *Dimāgh.* Pride, hauteur, arrogance. గర్వము, హామిక.

దిమిచె for దిమ్మను n. s. A pavior's beetle. గట్టనకులక.

దిమిట n. s. A heap, a pile? కుప్ప, రాశి.

ధిమ్మత్ n. s. Charge, trust, custody: control, or authority over things, business or persons. దిమ్మిసన్నదు A written authority or warrant for collecting revenue.

తిరగితివాడ n. s. A brig, a two masted vessel. ఒకతరహావాడ.

తిరస్తు n. s. An alienated village. (Vizag.) Perhaps from *tah* inferior (left) and *rast*, gone, passed.

తిరిగొండ n. s. The town of Mangalagiri. మంగళగిరి.

తిరు adj. *Tiru* (Tamil திரு) is equivalent with శ్రీ Blessed and is used in numerous phrases in the Vaishnavait dialect: as తిరుమాళిఘ which means a house. See several of the following words.

తిరుకొళము n. s. (Tamil திருக்குளம்) A tank with flights of stone steps. మెట్లుకట్టియుండేకోనేరు.

తిరుగుళి n. s. A turn screw. ఇస్కోలాణులుతిప్పేఆయుధము.

తిరుచూర్ణము n. s. (Tamil for திருச்சூரணம்) Powder of different colours made into paste used to mark the forehead by votaries of Vishnu. శ్రీచూర్ణము. తిరుచూర్ణకురిపాలనము a ceremony among Vaishnavas, on removing a dead body from the house.

తిరుచూర్ణములు n. s. (Tamil திருச்சின்னம்) plu. A kind of trumpets usually blown in pairs before a guru in the temple or in other places. ఒకవూదువాద్యము.

తిరుతొళ్లు n. s. Cant for *ganja* or *bang*. గంజాయాకు.

తిరునామము n. s. (Tamil திருநாமம்.) The Vaishnava mark on the forehead. A sacred song. వైష్ణవబొట్టు, వైష్ణవులుదేవునిమీద చెప్పేపాటలు.

తిరునామచెట్టు n. s. A plant. Artemisia vulgaris. ఒకచెట్టు.

తిరునామతుత్తి n. s. A plant. ఒకచెట్టు.

తిరునామపాలచెట్టు n. s. A plant. Periploca tunicata.

తిరునాళ n. s. A festival. ఉత్సవము.

తిరుపగూడు n. s. (Tamil திருப்பக்கூடை) The basket in which the followers of Vishnu keep their clothes, rosary, sectarian seal, box, salagram, &c., వైష్ణవులుచంకకుతగిలించుకొనేబుట్ట.

తిరుపతి n. s. (Tamil திருப்பதி.) A Vishnu fane. The town of Tripity. విష్ణుస్థలము, తిరుపతిఅనేవూరున్ను. నూటయెనిమిదితిరుపతులు The hundred and eight Vishnu fanes in the peninsula.

తిరుపళి n. s. (Tamil திருப்பள்ளி) Lit: A place of repose. A Vaishnava cant for a tomb.

తిరుమంగలియము n. s. (Tamil திருமங்கலியம்) A kind of neck ornament tied on the bride by the bridegroom. అరవవాండ్లుకట్టేతాళిబొట్టు.

తిరుమంజనము n. s. (Tamil திருமஞ்சனம்) The bathing of a Vishnu image &c. The water itself. అభిషేకము, అభిషేకోదకమున్ను.

తిరుమణి n. s. (Tamil திருமணி) A kind of white clay used in making the sectarian mark, or the mark itself. నామము.

తిరువళికె n. s. (Tamil திருவிளக்கு) Vaishnava cant for a lamp. దీపము.

తిరోదుకప్పి n. s. A block (a sort of pulley: sea term.) ఒకతరహాకప్పి.

తిర్నీరు n. s. (Tamil திருநீறு) Holy water. The holy ashes of burnt cow-dung worn on the forehead by Saivas. తీర్థము, విభూతియున్ను.

తిర్యాకు n. s. A drug called Theriacum. ఒకమందుదినుసు.

తిర్యాపాలు n. s. A certain foreign drug. ఒకమందుదినుసు.

తిర్యావరము n. s. (Tamil திரியாவரம்) Deceit, fraud, trick. మోసము.

తిర్లిక for తిరువళిక n. s. (Tamil திருவிளக்கு) A Vaishnava cant for a lamp. దీపము.

తిర్వళిఘెలు n. s. (Tamil திருவிளக்குகள்) plu. (A Vaishnava cant) Lamps. దీపములు. H. 3. 31.

దిలాసా n. s. دلاسا *Dilasa*. Encouragement, assurance. Comfort, confidence, reliance, hope, trust. దిలాసాచెప్పుట to encourage or cheer.

దిల్బరి n. s. دلبري *Dilbarī*. Encouragement? (Ganjam.)

ధిల్లి for ఢిల్లి n. s. دهلي *Dehli*. The city of Delhi.

దివాణము n. s. A court, a hall of audience: tribunal. Usually, Government. న్యాయసభ, సర్కారు. దివాణపువారు persons belonging to Government. దివాణజ్ఞ a public or Government order.

దివాలా n. s. دوالا *Diwala*. Bankruptcy. దివాలాతీయుట (or యెత్తుట) To become bankrupt: or to declare himself bankrupt. దివాలాతీసినవాడు A bankrupt. Corrupted from the Bengali దెవులియ dēo-līya.

తివాసి n. s. A sort of carpet. రత్నకంబళి

తిస్సాల adv. Triennial: once in three years. మూడుసంవత్సరములకు వెకమాటు.

తీంతేరగా for తీన్ తేరాగా adv. تين تيره *Tintēra*. In confusion. తారుమారుగా.

దీగరు adj. ديگر *Dīgar*. Another. ఇతరమైన, వేరే.

దీటు n. s. Rate. దీటువారితత్తి Classification of lands according to value.

తీన్ తారవుట v. n. To be dispersed, spoiled, frustrated. తారుమారవుట.

తీన్ తారుగావుండే adj. Dispersed, spoiled, frustrated. తారుమారుగావుండే.

దీనారు from దీనారము * n. s. دينار *Dīnar*. A gold coin. ఒకనాణ్యము.

తీని n. s. (Tamil தினி) Dinner, tiffin. భోజనము.

దీపాకంట n. s. "Half produce" (Ganjam ?)

ధీమత్తు n. s. See దిమ్మతు.

తీరుకమానులు n. s. تیرکمان *Tīr Kaman.* Arrows and bows. విల్లంబులు.

తీరువజాస్తి n. s. An additional or supplementary assessment. నిర్ణయించబడ్డపన్నుకంటె పైగావుండేరూకలు.

దీవాను for దివాన్ n. s. دیوان *Dīwan.* A minister. మంత్రి.

దుంపరాష్టకము n. s. A medical root. ఒకమందుదినుసు.

దుంబాలా n. s. دنبالہ *Dūmbala.* A permit or written permission: sanction: warrant: a deed or grant. దుంబాలాయినాం the same as జోడియినాం. In the Royal As. Soc. Transac No. 4, p. 219, a wrong etymon *dō-māl* is given and the word is stated to mean Alienated.—In the "Madras Journal" No. 22, p. 177, it is spelt *Doomaleh*, and explained "two properties" the chief part of the revenue being alienated, but the government having a quit rent: the same as జోడియినాం Tennant (Vol. XI. p. 393. says "An order to the farmer to reap the corp is called *Dumbala deron* which means taking or seizing by the tail." In Molesworth's Mahratta Dictionary, p. 513, it is spelt దుమాలా *dumālā* and is stated to be the Persian word Dunbaleh *a tail* (Shak. p. 1997, says this means) Pursuit: and it is interpreted Reversionary, granted for life. The Canarese Dictionary p. 799, says దుంబాల means Trouble, sorrow, vexation.

తుకము or తుఖము n. s. (Tamil தொகம்.) A total, an estimate. అందాజు, అంచనా. తుకముచూచేవాడు one who estimates. తుకముచూచుట to value or estimate a field.

దుకాణము n. s. دوکان *Dūkan.* A shop. అంగడి.

తుకిడి or తుక్కుడి n. s. تکری *Tukrī.* A district. a division; a province, or country. తాలూకా.

తుఖమి or తుఖము n. s. Money advanced for seed corn to a cultivator. See తకావి.

దుగారుబగారు n. s. Prodigality, wasteful folly. దూబరదిండితనము.

తుజిది for دزدی *Duzdi* దుజ్‌ది n. s. Robbery, plunder.

తుజుగు n. s. Probably an error for (*tuzk* Retinue, regulation: this is a Turkish word: Shak.) Haste, hurry?

తుటాయించుట v. a. To violate, transgress, disregard, contemn. తప్పుట, మీరుట, తిరస్కరించుట.

తుట్రా, తుట్రగా or తుట్రమర adv. Utterly. బొత్తుగా.

తుడుపు n. s. (Tamil துடுப்பு) An oar, a paddle. A wooden flat spoon like a raquet, to stir a boiling liquid. (A spatula. Rottler) అత్లసకర్ర, పడవతోసేకొయ్య, కెలికేటిదిన్ని.

తుతార n. s. A kind of trumpet. ఒకపూదువాద్యము.

తుత్తినాగము n. s Tutenague, pewter. లోహవిశేషము.

తుని n. s. A bed in a salt pan. (Vizag.) గల్లీ, మళ్లు.

తుపాకి n. s. for طفنگ *Tufang.* A musket, or matchlock. తుపాకిగట్టించుట to load a gun. తుపాకికాల్చుట to fire a gun.

తుపాసి n. s. Lord, master. దొర. OG.

దుప్పటి n. s. (for دوپٹہ *Dupatta.*) A garment (properly one with a seam down the middle.) పైబట్ట, చలికికప్పుకొనేదిన్ని.

తుప్పలి n. s. Thorns? brambles? (See Gordon on Luke. VIII. 7)

దుఫస్సలి adj. دوفصلی *Do fasli.* Yielding two crops in the year. ఇరుగారులుపండే.

తుఫాను n. s. طوفان *Tūfān.* A storm, a tempest. గాలివాన. adj. Vexatious, idle, groundless, litigious, light as air?

దుబారా adv. دوبارہ *Dobāra.* Twice, two times. రెండుమాట్లు.

దుబాసి n. s. A Dubash:—a title given to a "man of business;" a manager, agent, head clerk, an interpreter. Various etymons of this word have been given: some say it is *dobahsi* (Persian and Arabic) a man of "two modes of speech." (Tyriosque *bilingues*, Æneid. 1. 661. who spoke two tongues.) More

probably *do bhashi*, one who speaks two languages.

దుబాసితనం n. s. The office of interpreter: agency.

దుముకి or దుమికి n. s. A cotton press?

దుముదారు دمدار n. s. *Dumdar*. The rear of an army. T. 4. 64. ఏదిక్కు జూచినయెలదేటిదుముదారు.

దుయ్యం adj. (دويم *Duyum.*) Secondary, subordinate. రెండో. దుయ్యంశిరస్తేదారుడు the second Seristadar.

దురంగి adj. دورنگي *Do Rangi*. Double coloured as some cloths. రెండువన్నెలుగల. T. 4. 202. నేల్దురంగిచందువలు.

తురంజి n. s. ترنج *Turanj*. A citron. దూదిమ్మకాయ.

తురక adj. (from ترک *Turk.*) Of or belonging to Musulmen. తురష్కులసంబంధమైన.

తురక n. s. ترک *Turk*. A musulman. తురష్కుడు.

తురకరాయి n. s. The stone called laterite. భొంతరాయి.

తురకాణ్యము n. s. The Musulman rule. తురకప్రభుత్వము.

తురకుట v. a. To caulk. ఓడకులక్కవు వేసుట.

దురస్తు or దురుస్తు adj. درست *Durust*. Right, in good order, well in health. దురుస్తుచేయుట to repair.

తురా, తురాయి n. s. طرة *Turrah*. A feather, a crest, a nosegay. Gun metal made of copper &c.

దురాయి n. s. for دهائي *Dohai*. A protest or adverse declaration. A caveat or veto: arrest of proceedings: used thus యీపనినీవుచేస్తేనీకు రాజుమీదదురాయిలున్నది I adjure you to desist *on your allegiance*. నీకుకైజరుదురాయి "if thou do this, thou art not Cæsar's friend." It was an *adjuration* or warning, like the Norman *Haro*. This warning was given by any one, even a private individual unknown to the king.

తురికి n. s. تركي *Turki*. A turkish horse. ఒకదేశపుగుర్రము.

తురుపు n. s. "Trumps" at cards. A "troop" of cavalry. ఆటేకాకిరములలోనొకటి, గుర్రపుదండు.

దుర్గాపు n. s. Persons who watch at the salt pans? (Vizag.)

దుర్బీని or దుర్బీను n. s. دوربين *dūr-bīn*. A telescope. ఓకు.

తుల n. s. طول *Tūl*. Length. తులార్జులు طول ارض the length and width. The measurement of a heap of grain with a cord, both *tula*, over the top and ارض *arz* round the bottom.

దులాబ n. s. دولاب *dulāva*. A recess in the wall with shelves and shutters, a cupboard. అరమాలు, అలమారు.

దులాబి n. s. A spend-thrift, a prodigal. దూబరదిండి. వాడుయిప్పుడునిండాదులాబిగావున్నాడు he is now become poor.

దులాబితనము n. s. Prodigality, profligacy, wild waste.

తులులు n. s. A sort of herrings called sardinias. మత్స్యవిశేషము.

తువాలా or తువాలాగుడ్డ n. s. (French touaille) A towel. తళువము.

దుశాల్ or దుశ్శాలువలు n. s. دوشالہ *Do shālah*. A double shawl, or pair of shawls. జోడుశాలువలు.

దుసిరి or దుసరా adj. (دوسرا *Dūsra*) Another. ఇతరమైన, మరియొక.

దుస్తు n. s. A suit of clothes. ఒకజతబట్టలు.

దుస్సలహ n. s. (From the Sanscrit *Dus* and the Arabic صلاح *Salāh*) Evil counsel, bad advice. దురాలోచన.

తూకు n. s. (Tamil தூக்கு) Hanging. తూకుమాను the gallows. అరతూకు the pillory.

తూపురాణి, తూపురాశి n. s. A drain, a water-course. నీళ్లుపారేతూము. OG.

తూమారు n. s. (طومار *Tumār.*) A certificate of conduct. యోగ్యతాపత్రిక.

ధూము n. s. (دهوم *Dhum*) Disturbance, fray. Plague, pestilence. తొందర, సంకటము. హైదరుధూము the inroad of Hyder. అమ్మవారిధూము Cholera Morbus. వాడునామీదనిండాధూముచేస్తున్నాడు he is hard upon me.

దూర్బీను n. s. دوربين *Durbīn*. A telescope. ఓకు.

ధూళిగుత్త n. s. Rent paid for a field yet unsown? From ధూళి dust?

తూలు adj. طول *Tul.* Prolix, long, lengthy, verbose, protracted, voluminous, tedious. పెంచి వ్రాసిన, పెంచిచెప్పిన.

ధూళ్లతాళ్లు n. s. plu. The hauling ropes of a mast.

దూసరా usually దుసరా adj. (دوسرا *Dusra*) Another. ఇతరమైన.

తెంకాశి n. s. (Tamil தென்காசி.) Also called చెంగోడు The name Southern Benares; a Hindu shrine a few miles north east of Kottalum on the river Sittaru north west of Tinnevelly. In the map it is spelt Thencaussee. Sir Thomas Munro in a letter dated 5th September, 1826, says, Here is an ancient pagoda and choultry, with figures, of which the sculpture is far superior to any thing at Madura.

తెండా n. s. (Ganj.) A picota, a pump or swape. ఏతాము.

తెలవలేదు A vulgarism for తెలియలేదు it is not known or understood. See తెలియుట.

తెలింగ n. s. تلنگ *Telinga.* This is a *foreign* name: the Telugus are called Telingas by the Musulmans and by the Malays. తెనుగువారు, ఆంధ్రులు.

తెల్లాకులవాడు n. s. One who sells a kind of betel leaves. తెల్లతమలపాకులుఅమ్మేవాడు.

దేకచా or దేక్చా n. s. (دیگچہ *Dēkcha.*) A brazier, a kettle. అండా.

దేఖిల్ or దేఖిలు (Marata language.) Of or belonging to, together with. కూడా, సహా.

తేగడ adj. (Tamil தேய்க்கடை) Wearing away. అరిగిన. తేగడరూక a worn fanam.

తేగా n. s. (تیغہ *Tēghā*) A broad sword, a scymitar. కట్టాకత్తి.

తేగుభోగము a vulgar phrase for త్యాగభోగము n. s. (Lit: generosity and enjoyment) తేగభోగములకుగాను for the support of a temple.

తేజి n. s. (تیزی *Tēzi*) An Arab horse. గుర్రము.

తేడ n. s. Profits, surplus, balance. పెచ్చు.

తేదారు (Perhaps an error for تیدار *Tēdād.*) Quantity, sum. మొత్తము.

తేయాకు n. s. (French word Th'e) Tea: tea-leaves. జాతివాండ్లు వేణ్ణీళ్లలో వేసితీసుకొనేఆకు.

తేరీజు n.s. (بیریج *Tērij.* an error for تیریج *Bērij*) An account specifying the particulars and afterwards the amount.

తేరుమహల్ or తేరుమాలు n. s. (تیرمحل *Ter mahal.*) Name of an old prison at Chingulput.

తేరె n. s. (Tamil தேரை.) A flying frog. ఉరుక్కప్ప.

తేలి n. s. (تیلی *Tēli.*) An oilman. గాండ్లవాడు, నూనెలమ్మేవాడు.

దేవడీ, దేవిడీ n. s. (دیوڑھی *Dēorī.*) A fort-gate, the gate of the palace. కోటవాకిలి, నగరువాకిలి. usually the palace of the Nabab.

దేవదాయము n. s. Error. దేవాదాయము.

దేవాలి n. s. (دیوالیا *dēwāliya.*) A bankrupt.

దేవుడీ, or దేవిడీ n. s. (دیوڑی *Dēorī.*) A gate way, the gate of the palace. కోటవాకిలి, నగరువాకిలి. See దేవడి.

దేశకులకర్ణి n. s. (*Dēsh-kul-Karni.*) A public accountant or clerk. కర్ణము.

దేశపాండ్య, దేశముఖి n. s. (K.) *Desapandya, Desamukhi.* A clerk, a record keeper, a register: also called *Potail*, or *Carnam.* In some places, it is the same as a zemindar, or small baron. Under the Mahomedan government this office was hereditary: the head revenue-officer of a district. These words are written *Despondeah* and *Deshmook* by Colonel Munro.

దేశాయి n. s. (*Desai.* Marata) A chief man among Lingavant merchants; the head man among people of the right hand caste. కుడిచేతిబాణమునకుపెద్దగాఉండేవాడు.

దేహాయ n. s. (*deh*, a village) Land revenue. (Vizag.)

తైలంగ or తైలింగ n. s. (تلنگ *Talanga, Tylung.*) Tailanga, the name given by the Musulmans to the Telugu people.

తొండు n. s. (Tamil தொண்டு) A quantity of straw to be sold.

తొంబ n. s. A mob, a tumultuous rout, a rabble. తుక్కుమూక, దొమ్మి.

దొంబ్లాను or దొంబ్లానుగాఉండే adj. Hulking, overfed, loutish. అట్టాపొట్టగాఉండే.

తొఖము, తొకము n. s. Estimation. ఉజ్జాయింపు.

తోక n. s. (Tamil தொகை.) The total. మొత్తము.

తోకడా or తోకడా n. s. Exchange. తోకడాపొలము one field exchanged for another?

తోడపము n. s. (Tamil துடைப்பம்.) A besom, a broom. చీపురు.

తోన్ని n. s. An albino, or person of a fair complexion: such persons among the Telugus are quite as fair as Europeans. పుట్టుపాకు?

తొరపణము n. s. (Tamil துரப்பணம்) A gimlet. బరమా.

తోకరా n. s. (توکرا *Tokra.*) A large basket. A basket-work *ferry boat.* గంప, పుట్టియున్ను.

తోకడా n. s. See తోకడా.

తోటా n. s. توتا *Tota.* A cracker, squib, cartridge. తుపాకిమందుపొట్లము.

దోదుమ్మి n. s. (دودمي *Do Dummī*) Two edged (a sword.) This is sometimes wrongly interpreted as being *two blades* in one haft. రెండంచులకత్తి.

తోబరా n. s. (توبرا *Tōbrā.*) A horse's nose bag for gram. ఉలవలసంచి.

తోపా or తోఫా n. s. (تحفه *Tohfa.*) Tribute. శేష్టిస్తి, కప్పము.

తోపి for టోపి (توپي *Tōpī*) A hat, a cap. కుళ్లాయి.

తోఫు n. s. *Towf.* A red or brown colour, bistre. తోఫుచీర a red petticoat. అంచులేనిమెర్రచీర.

తోఫా n. s. (تحفه *Tohfa.*) Boon, present. బహుమానము.

తోమత్తు for తోహమత్ n. s. (تهمت *Tohmat.*) Aspersion, imputation. దూషణ.

దోరస్తు n. s. دورست *Do rast:* Gross produce. ఇరుగోరులు. (Ganj.)

తోలుఫారా n. s. A kind of fish. మత్స్యవిశేషము.

తోషాఖానా or తోశేఖానా n. s. توشخانه *Tosha. Khana.* A treasury, a place where clothes and furniture are kept. రూకలకొట్టు, వస్త్రాభరణములుంచేకొట్టు.

తోస్దాన్ for తోజ్దాన్ توزدان *Tōzdan.* A cartridge box, pouch. కృష్ణాజినపుసంచి. OG.

దోహదము n. s. (*do-adha.* دوادها) The dividing into two halves.

తౌజీ (توجه *tawajjuh.* or తాజీయత్) n. s. Pension, allowance. A kind of allowance to landholders. భరణము, వర్షాశనము.

దౌదు n. s. (دور *daur,*) or దవుదు, Inroad, invasion. తళ్లు.

దౌతి n. s. (for دوات *Dawāt.*) An inkstand. మసిబుర్ర. H. 1. 158.

దౌరు or దవురు n. s. (دور *daur.*) The flaps or skirts of a coat. చొక్కాయికుట్టువేలాడేగుడ్డ.

దౌలత్ ఖానా دولت خانه (lit: The Abode of fortune) a respectful phrase for (your, his, their) House, Mansion.

దౌలత్తు n. s. (دولت *Daulat.*) Fortune, wealth. Power, authority. భాగ్యము, అధికారము. అతడుఆర్కాటిదౌలత్తుచేసేటప్పుటికి during his reign: while he ruled Arcot. In his days.

తౌలు n. s. (*taul.* طول) A kind of drum. చర్మవాద్యవిశేషము.

త్యాహితిగా adv. (*Mahr.*) Voluntarily, at one's will, as one pleases. యథేచ్ఛగా, మనసువచ్చినట్టు.

త్రష్టి n. s. (K.) Loss, defect, damage. నష్టము, లోటు.

త్రష్టించుట v. a. To grieve, torment, reprimand?

త్రాపి n. s. (ترائی *Tarāi.*) A rafter, a small beam. మిద్దెయింటికివేసేసన్నదూలము.

ధూపైరు (for ధ్రువపైరు) n. s. Permanent crops; groves of trees &c.

న

నంజ n. s. (Tamil நஞ்சை.) Land artificially watered. Irrigated fields. Land in which wet crops are raised. A field adapted for the growth of rice corn. మాగాణి.

నంబరు n. s. (E) (Usually spelt నెంబరు and written నెం౪) A "Number." This word is used for "Article:" sometimes for a law case, elsewhere for a field. Numberdars or Lumberdars, "are proprietors of land." Buchanan's Eastern India 2. 430.

నకరాయి n. s. (perhaps meant for ناقرار *na Kirār*) A forfeit or penalty levied on a dishonored

bill. హుండికిక్రమప్రకారంచెల్లించనందుకై పెట్టుకొనేదండుగ.

నకలు n. s. (نقل *naqal.*) A copy or transcript. నకలుచేయుట to copy. వాణ్ని ఆపిల్లకాయలునకలుబట్టిస్తున్నారు they tormented or teased him.

నకశా or నకాశా for నక్షా n. s. (نقشه *naqsha.*) A drawing, a map, a plan. కుటము.

నకార adj. (ناکار *Nākār.*) Useless. Vile, contemptible. తుచ్ఛమైన.

నకాసి adj. نقاشی *Naqāshī.* Ornamental, variegated, as sculpture. Satyabha. 3. 49. 4. 8.

నకిశి for నక్షి n. s. Figured work in enamel, painting, embossed gold or embroidery.

నక్కుండుగ n. s. A superstitious rite performed for luck when the salt pans are prepared. పామరులుచేసేపొకకుండుగ.

నక్కీలు n. s. (from (نکھی *Nak Khī.*) Gold or silver lace for trimmings. Brocade. సరిగ.

నఖమొఖాల adv. (Marata.) Every where, up and down, in every corner. అంతట.

నఖరీ or నగరీ n. s. A palace or mansion. Pal. 257.

నగదాగాజులు n. s. plu. Bracelets of lac and gold leaf. లక్కకాకిబంగారుతోచేసేగాజులు.

నగదియాతు n. s. نقدیات *Naqdiyāt.* Coin, money, cash. రొక్కము.

నగదిలెక్క n. s. (*naqdi hisāb*) Money accounts, cash accounts. రొక్కలెక్క.

నగదు n. s. نقد *Naqad.* Cash, money in coin. రొక్కము.

నగారా n. s. (نقارہ *Naqāra.*) A large kettle drum. చర్మవాద్యవిశేషము, పెద్దఢంకా. D.

నచ్చికొట్ట n. s. (from the Tamil word நஞ்சுகொட்டை) The drug called (కామకారి) Cocculus Indicus. ఒకవిషవిత్తు.

నజరాన or నజరాణి n. s. (نذرانہ *Nazrānā.*) A forced tax levied on all the people under the title of free presents: as Charles I. used to do in England; an unjust fine. దండగ.

నజరు n. s. (نذر *Nazr.*) A present offered in homage. (In old days in England this was called a fee.) It originally meant *sight*: hence. నజరుగల Shapely, handsome, sightly.

నట్టుకొనుట v. n. (Tamil நட்டுக்கொள்ளுகிறது) To be checked, come to a stand. మూడునెలలు అక్కడనట్టుకొన్నాడు he tarried there for three months.

నట్వాలు n. s. An ambling pace. గుర్రపుచేచిరము. D.

నడమాడుట v. n. (Tamil நடமாடுதல்) To take moderate exercise, to move about after sickness.

నతరాలు n. s. (نترالو *Natrālu.*) The sweet potato (Convolvulus batatas.) చిలగడదుంప.

నత్తము n. s. (Tamil நத்தம்) A village, a town. ఊరు.

నత్తు n. s. (H.) (نت *Nat.*) A nose-jewel. ముక్కుపోగు.

నదరు n. s. Vulgar for నజరు.

నదారదు v. a. (ندارد *Nadarad. he hath not*) A blank, "none" ఉత్త.

నన్న adj. (for ننھا *Nhannā*) Short? అనగాకురచ. OG.

నఫరు n. s. (نفر *Nafar.*) Person, individual. ఆసామి. నఫరుగతి (adj.) Individual. (Settlement &c.) నఫరుజామీను personal bail. నఫరుగతిలెక్క Each customer's account at a shop. H. 4. 43. నఫరుగతిగా Individually.

నఫా or నఫా n. s. (نفع *Nafā.*) Profit, gain, advantage. లాభము.

నబీ n. s. (نبی *Nabī.*) The prophet: an epithet of Mahomed. మహమ్మదు

నభిరి n. s. A sort of trumpet. ఒకపూదువాద్యము.

నమూదు or నమోదు adj. (نمود *Namud.*) Shewn, mentioned, specified, exhibited, particularized, headed. అగుపరచబడ్డ, చెప్పబడ్డ, వివరించబడ్డ. నమూదుచేయుట to shew, to bring to notice. వానిమాటనమూదుచేయలేదు they took no notice of his statement.

నమూనా n. s. (نمونہ *Namuna.*) A specimen, sample. A form, pattern, or model. A skeleton account. మాదిరి.

నమ్మకస్థుడు n. s. He who is faithful. నమ్మతగ్గవాడు.

నమ్మక్కు n. s. نمک *Namak.* Salt. ఉప్పు. so called in official papers.

నల n. s. (نالی *Nalli.*) The barrel of a fusil. తుపాకిగొట్టము.

నల్లమాను n. s. ("Black wood") called *Rose-wood* in the Tariff. ఒకకొయ్య, దారువిశేషము.

నవటాకు or నవతాకు n. s. (Bengali) One-eighth of a seer.

నవసిర n. s. نوسر (*Nao sir.* "New head") A fresh commencement. Afresh, anew. క్రొత్త మారంభము, కొత్తది. "*Nao sir talāo* cowl" A grant of land to a person who has built a new tank or well.

నవాడ n. s. See నివాడా.

నవారు n. s. نوار *Nawār.* Strong broad tape. కట్టెమంచానికిఅల్లేది.

నవాసాగరము, నవాసారము n. s. *Nousāgar* for نوشادر *Noushadar.*) Sal-ammoniac.

నవిశి n. s. A measure of twelve seers. (Ganjam?)

నవీసింద, నవీసు n. s. (نويسنده *Nawīsindah*) "The writer." This word is generally added to the name of the clerk who wrote a paper. See జవాబునివీసు.

నవుకరి n. s. نوكري *Noukri.* Service. కొలువు.

నవుకరు n. s. نوكر *Noukar.* A servant. కొలువుడు గాడు.

నసీహతు or నసీయదు n. s. نصيحت *Nasīhat.* Punishment. శిక్ష.

నాంకారు n. s. نان‌كار *nan-cār.* Subsistence: land granted as a pension.

నాంచారు n. s. (From Tamil நாச்சியார்.) A lady, a goddess. నాచ్చారు.

నాకారు adj. ناكارا *Nākārā.* Useless, unprofitable. పనికిమాలిన.

నాకాల్, నాకాలి n. s. (For Tamil நாற்காலி.) A chair, a stool. నాలుగుకాళ్లపీట.

నాఖిర్దు for నాకర్దా adj. (ناكرده *Nakardāh.*) Unploughed, waste, fallow. బీడుగావుండే.

నాగ n. s. ناغه *Nāghā.* None, naught, nothing: a cypher or blank: omission in an account. Discount. నాస్తి. నాగాలేకుండా without intermission, without fail.

నాగుబారిదేశము n. s. The "Nicobar" Islands.

నాజూకు adj. (نازك *Nazuk.*) Delicate, fine; nice, easily hurt or offended: touchy, crusty, fretful, peevish. సున్నితమైన, నాణ్యమైన.

నాటు n. s. A blemish or defect in coin?

నాటుపురము n. s. (Tamil நாட்டுப்புறம்) Up-country. The inland country, but the Telugus call it *outlands* బైటిశీమ.

నాడా n. s. (نارا *Nārā*). Ribbon, tape, string. నేసినపట్ట.

నాణాతోటా n. s. Rejection, rejected coin?

నాదారు adj. (نادار *Nā dār,*) Indigent, bankrupt, destitute. లేమిడికల.

నాదావాసన్నదు n. s. (for لادعوى سند *La dawa sanad.*) An acquittance or receipt in full. ఫారీఖత్తు.

నానబోర n. s. A breast of mutton? See బోర.

నాపసా n. s. A "knapsack." సిపాయీలవీళ్ళుమూట.

నాళు, or నాలు n. s. One skimming or "crop" of salt: one "*measuring.*"

నాబూత for నాబూద్ adj. نابود *Nabud.* Devastated, annihilated. పాడైన, నాశనమైన. నాబూతైన or నాబూదుఅయిన Pauperized, ruined, beggared.

నాముకా, నామకాకు or నాముకా adv. By name, specifically, nominally. పేరుకు.

నామర్దు adj. (نامرد *Nā Mard.* Impotent, effeminate, a coward. పుంస్త్వము లేని, పిరికిమైన.

నామా n. s. (نامه *Namah.*) A deed: letters patent. Hence కరారునామా قرارنامه *Karār namah.* An agreement. రాజీనామా قرارنامه *rāzī namah.* A deed of an amicable settlement. వకాలత్తునామా وكالت‌نامه *Wakālāt namah.* A deed of attorney: a written power.

నామిరూపాయ n. s. (نامی روپیا *Nami Rupayah.* A kind of rupee, not now in use, which was somewhat triangular. In Mahratta *nāmī* is noble, superior.

నాముసి, నామోశీ or నాముసీ n. s. (for ناموس *Namus.*) Disgrace, shame. అవమానము.

నాయంకరము n. s. Mastery? power? sway? యాజమాన్యము ?

నాయకవాడి n. s. The militia. కట్టుబడివాండ్లు.

నారసీదు adj. (نارسيد *na rasīd*) "Not expended." A head in accounts regarding money not laid out on the work originally intended. శలవుకాని, ఖర్చుకాని.

నారింజా n.s. (نارنج *Naranj.*) An orange. కిచ్చిలి పండు.

నాలము n. s. (for نعل *Nāl.*) A horse shoe. లాడము.

నాలా n. s. نالہ *Nālā.* A rivulet or water channel. కాలవ.

నాలాయకు adj. (نالايق *Nalayaq.* Unfit, improper. తగని.

నాలింపు or నాలీసు n. s. (نالش *Nalish*) Reproach, blame, a complaint. నింద, నేరము, పిరియాదు.

నాలికి, నాలకి or నాల్‌కి n. s. (نالكي *Nalkī.*) A state palankeen. The bottom is eight sided and has eight legs: there is over it a canopy like a parasol: it is borne on the shoulders by means of crossed sticks placed before and behind.

నాపు or నాము n. s. (for ماپ *Māp.*) Measurement (of salt) కొలత.

నాసు or నాస్ n. s. (ناس *Nas.*) Snuff. పొగాకు పొడుము.

నాస్తు n. s. (ناشتہ *Nashta.*) Breakfast: luncheon: refreshment. చల్ది, ఫలహారము.

నాహక్కు for నాహక or నాహాక adv. (ناحق *Nahaq.*) Wrongfully, unjustly. అన్యాయముగా.

ని

ని|| A contraction for నిమిత్తము.

నింకళ, నీముకళా adj. (from نيم كالا *nīm cālā.*) Unfinished, incomplete. తీరని. ఆపుస్తకముయింకా నిముకళాగావున్నది the book is unfinished.

నిందాయము adj. Free of freight (Masulipatam.) కేపులేని.

నిక్కచ్చి n. s. Force, violence. నిర్బంధము.

నిగరిబాను for నిగాబాను n. s. نگہبان *Nigahbān.*) An overseer; the head or manager. సంరక్షణకర్త.

నిగా, or నిఘా n. s. (نگاہ *Nigāh.*) View, superintendence, control, care. దృష్టి, విచారణ. నిగాచేయుట v. a. To bully or browbeat. బెదిరించుట.

నిగాబాను n. s. (نگہبان *Nigahban.* An overseer, the head or manager. విచారణకర్త, సంరక్షణకర్త.

నిగారించుట v. n. (نگرہ *nigrah, aversion.*) To be angry. ముఖముగాండ్రించుకొనుట ?

నిఘాలుసెట్టుట v. a. See నిగాచేయుట.

నిజాన్‌కొయ్య for నిశానుకొయ్య n. s. (نشان *Nishān.*) A flag staff. ఝుండాకొయ్య.

నిజాను, నిశాను for నిషాను A flag or standard. ఝుండా.

నిజాయత్తుగా adv. Rightfully? న్యాయముగా ?

నిట్రుచేయుట v. a. (Tamil) To get by heart. హృద్గతముచేసుట.

నిభాయించుట v. a (نباهنا *nibāhna.*) To suffer, endure, bear, tolerate. తాళుట, పడుట.

నిభావు n. s. (نبهاو *Nibhāo.*) Enduring, success, happy progress, and end. నిర్వాహకము.

నిమకళ adj. (نيم كالا *Nim Kālā.*) Unfinished, still in progress, half done, unconcluded, on hand, unsettled, not closed, running on, as an account. కొరతగావుండే, తీరకుండావుండే.

నిమబడి or నిమేబడి adj. Half and half. సగములో సగము ?

నిమాజు for నమాజ్ n. s. نماز *Namāz.* Worship, divine service. పూజ.

నిమాన for నమూనా n. s. نمونہ *Namūna.* A pattern, a model. మాదిరి.

నిమిందగాడు n. s. (Tamil நிமந்தக்காரன்) A servant at a pagoda. A servile person employed as a porter in carrying an image.

నిమినిమాలుగా or నిమీనిమాలుగా adv. About enough; more or less than enough. చాలీచాలక.

నిముకాయించుట v. n. To be obstinate: refuse to listen ?

నిముచెకత్తి, నిమ్చాకత్తి n. s. (نيمچہ *Nīmcha.*) A dagger. కటారి.

నిమే n. s. (نيم *Nīm.*) Half. సగము.

నిరకు n. s. (نرخ *Nirkh.*) Market-rate (as fixed by the Police) price current. అంగడివెల.

నిరకుగా adv. Definitely, positively: as a result.

నిరఖునామా n. s. (نرخ نامه *Nirakh-nāma.*) A tariff or rate of prices. పోలీసువారునిర్ణయించిన అంగడివెలలపట్టీ.

నిరుకు n. s. Certainty. నిర్ణయము. Thus, జీతము నిరుకులేదు there are no settled wages.

నిరూపము n. s. (Marata) Command, warrant. A letter. ఆజ్ఞ, ఉత్తరువు, ఉత్తరము.

నిర్హేతులైన for నిర్హేతుకులైన adj. Causeless. Vulgarly this is used for "*poor.*"

నిలితము n. s. Postponement. నిలుపుదల. మూడుదినాలనిలితముమీదయిస్తున్నాను I will give you in three days.

నివాడా n. s. (Marata) Decision, settlement, decree, award. Bargain. తీర్పు. See ఏర్పాటు. Elph. Appx.

నివీసు n. s. (نویس *Nawīs.*) A writer as; జవాబునివీసు he who writes down an answer. వ్రాసేవాడు.

నిశాను n. s. (نشان *Nishān.*) Flag, banner, mark, sign, signature. ఝండా, గురుతు, చేవ్రాలు.

నిశానుదారు n. s. (نشاندار *Nishāndār.*) Any one of the regular village authorities. (Literally, one of the signers.) స్వల్పగ్రామాధికారి.

నిషా n. s. نشه *Nasha.* Intoxication. మత్తు, మైకము.

నిషింద for నిశిందా n. s. نویسنده *Nawisindah.* A clerk or writer. రాయసగాడు. నిషిందవ్రాత an odd scrawl.

నిసబు for నిసాబు n. s. (نصاب *Nisab.*) Stated estimate or valuation. మదింపు. so as నిసబుజాబితా is a rate of values.

నిస్ఫి adj. (نصف *Nisf.*) Half, as నిస్ఫిర్యాయతి. In Guntoor this is ignorantly used for a middle number, a proportional or average. Thus నిసబుజాబితాలు the average lists. అనగాసరాసరిజాబితాలు.

నిర్హేతులు for నిర్హేతుకులు n. s. The poor. వీదవాండ్లు.

నీచి from నీచము * adj. (نیچے *Nīchē*) Mean, low, degraded.

నీమా n. s. نیمه *Nīmā.* A sort of jacket. ఒకతరపోచొక్కా.

నీము adj. نیم *Nīm.* Half. సగము.

నీముకళ, నీమకళా or నిమ్‌కళా adj. نیم کار Unfinished, incomplete. తీరని.

నీముచా or నిమ్చా نیمچه *Nīmchā.* A dagger. కటారి.

నీరారంబము n. s. (Tamil.) Wet cultivation. నీళ్లు పారిపండేటిది.

నీరావరి adj. Well watered; having good wells?

నీల్గరు n. s. (نیلگر *Nīlgar.*) An indigo dyer. నీలిచాయఅద్దెవాడు.

నీల్బాని n. s. An emerald worn on the top of the ear?

నీళ్లబుట్ట n. s. An allowance of grain granted in harvest to various persons. (Masul.)

నెం|| Meaning నెంబరు i. e. the English word "Number:" which is used to denote a field; a lawsuit; a person; a letter. In Bengal Lumbardars are holders of fields. See Act 1. of 1842.

నెట్రుచేయుట v. a. (Tamil) To get by heart. వల్లించుట.

నెరిపు or నెరుపు n. s. (Tamil நெருப்பு) Fire. నిప్పు.

నేజా or నేరిజము n. s. (نیزه *Nēzah.*) A spear. ఈటె.

నేఫ n. s. (نیفه *Nēfā.*) A gusset or gore put in to lengthen, widen, or strengthen a dress.

నేమకము Error for నియమించడము n. s. Fixing, appointing. ఏర్పరచడము.

నేమించుట Error for నియమించుట v. a. To appoint, fix. ఏర్పరచుట.

నేరంపూటము n. s. Ballast. వాడలో అడుగుబరువు కైవేసేటిది.

నేరుజా or నేర్జా n. s. (نیزه *Nēzah.*) A spear. ఈటె.

నేవళిగ (for నైవేద్యము *) n. s. An offering or oblation to the deity.

నైజా Error for నేజా n. s. نیزه *Nēzah.* A spear.

నొట్ట (Vulgar for నొసట abl. of నొసలు) On the forehead. లలాటమునందు.

నొకర్లు, పళ్లినొకర్లు n. s. (نوکر *naucar, a servant.*) The name assumed by intruding beg-

gars who, while using civil language, take free quarters in a man's house. They are civilly treated. సేళతాళములుబిరుదులువేసుకొనిగుంపుగావచ్చిజోరావరిచేసేబిచ్చగాండ్లు.

సొక్కరు n. s. Mountebanks. కనుకట్టువిద్యలుచేసేవాండ్లు, వీండ్లుబహుజంభముగాసేళతాళములతోవూరూరబిచ్చమెత్తుకొంటారు.

సొటగాడు n. s. (Tamil சோட்டக்காரன்) An examiner of coin, a shroff. సరాఫు. D.

సొటము n. s. (Tamil சோட்டம்) Examination of coin by looking on it. నాణెమునుమంచిదో చెడుదోచూడడము.

నౌకరి n. s. (نوکری *Naukrī.*) Service. చాకిరి, కొలువు.

నౌకరు n. s. (نوکر *Naukar.*) A servant. సేవకుడు.

నౌబత్తు or నౌబతు n. s. (نوبت *Naubat.*) A large kind of kettle drum. చర్మవాద్యవిశేషము. Bobbili. 2. 213.

న్యాదర్లు for నాదాలు (نادار *Nādār.*) n. s. The poor. బీదవాండ్లు.

ప P, ఫ Ph, బ B, భ Bh.

ప and ఫ. Some words beginning with these letters are sometimes spelt with బ and భ and are placed accordingly.

బంకడీ n. s. A stall, bench, or form?

పంకా, పంఖా n. s. (پنکھا *Pankha.*) A fan. విసురుకర్ర. Lavania 49.

బంకు n. s. A guard at the gate. తలవాకిటిపహరా.

బంకోలు n. s. 'Bencoolen.' ఇదిపొకదీవిపేరు. బంకోలుదొంగ A 'gallows rogue.'

బంగల or బంగాళా for బంగ్లా n. s. (بنگلہ *Bangla.*) A bungalo or small house standing alone: a summer house. విలాసార్థముగాకట్టినపెంటియిల్లు.

బంగాళదేశము or బంగాళాదేశము n. s. Bengal.

బంగి n. s. (بانگی *Bāngī.*) The bangy post, or mail. *Bhangi*, An eater of *bangue*. బంగీతపాలు, బంగిముచ్చున్ను.

బంగి n. s. بنگ *Bang or* بھنگ *Bhang.*) The bang or ganjah plant, a species of hemp. Cannabis Sativa. గంజాయి. బంగిమాంజాము bang made into cakes. బంగిముచ్చు an eater of bangue.

బంగిటివాడు n. s. A villain, rascal?

బంగిన్ n. s. A "banyan" or flannel shirt. ఒకచొక్కా.

పంగు n. s. (Tamil பங்கு) *Pung*, or *Bang* (thus written in the Travancore list) Part, portion, division, sub-division. భాగము.

పంచకేలిసరుకు n. s. The aggregate of articles. కొన్నిచిల్లరదినుసులు.

పంచరంగి or పంజరంగి n. s. (پنچرنگی *Panchrangī.*) A variegated silk of five colours. అయిదువన్నెలపట్టుచీర.

పంచవాడ n. s. A cess levied from the inhabitants?

పంచాణంవాండ్లు n. s. plu. Artificers. కరమల, కంసల, వడ్ల, కంచర, కాసెపనివాండ్లు.

పంచాయతి n. s. پنچایت *Panchayat.* Arbitrement, a court of five persons; chosen as umpires to decide between two parties. అయిదుగురుగాయేర్పడ్డతగవరులసభ.

పంచోత్ర or పంచోత్తరా n. s. (پچھتر *Pachhatra*) Interest at the rate of five per cent per mensem. A tax or duty of five per cent. Also, "The head sayer station."

బంజరు for బంజర్ n. s. (بنجر *Banjar*) Waste land. బీడునేల. అనాదిబంజరు land which is immemorially waste.

పంజాయి n. s. (پنجہ *Panjah.*) A sort of torch. ఒకతరహాదీవిటి. H. 3. 31. జగతిజ్యోతులుకాగడాలు, బలుపంజాయీలులోబత్తులు.

బంజారి n. s. (بنجارہ *Banjārah.*) The name of a tribe of gypsies who trade in grain; usually called Brinjarries or Lumbadees. లంబాడివాండ్లు

పంజెరూకలు n. s. అనగానానాలరూపాయాలు?

పంటికచెట్టు n. s. A tree called Briedelia Montana. Rox. 3. 735.

పండ, పండా or పండావాడు n. s. The officiating priest in the temple of an idol at (Juggernaut) Jagannath. A head man in particular castes in Bengal. జగన్నాథములోపూజచేసేవాడు.

బండవలము, బండాలము, or బండోలము n. s. (K.) Stock, capital, funds, means, treasure. Capacity, dependance, basis, ground. ముల్లె, ఆస్తి.

బండారము n. s. An assembly of caste people held to try cases. కలతలుతీర్చడమునకైకూడిన బంధుజనము.

పందర మోడివరహ for పంద్రా మోడివరహ n. s. A sort of gold pagoda formerly in use: valued at "15 quarters." i. e. Rs. 3-12-0. ఒకనాణెము.

పందరవాడు or పంద్రావాడు n. s. A hucksterer or seller of herbs. So పంద్రాపొలం garden land.

పందసేవ n. s. A festival celebrated in honor of Venca-teswara-swami. ఉత్సవవిశేషము.

బందాఖోరు n. s. A slave, one bound to the service of another, dependant drudge, slut. దాసుడు, బద్ధుడుగావుండేవాడు.

బందారుచెట్టు n. s. A tree called Cinchona Excelsa. Rox. 1. 529. S. 2. 369.

బందిముద్దల్ n. s. The number of days named in a bill of exchange. హుండీమీదవ్రాసేవాయిదా.

బందిముచేసుకొనుట v. a. To have one on his side. కట్టుకొనుట, తనపక్షముగావుండేటట్టుచేసుకొనుట.

బందీఖానా for బందేఖానా n. s. (بندیخانہ *Bandī Khānā.*) A prison. చెరశాల.

బందీవాను n. s. (بندیوان *bandīwān.*) A prisoner, captive. ఖయిది.

బందు n. s (بند *Band*) A tie, band, bank, hinge, hoop, clasp, clamp, fastening, a half sheet of paper. బందుచేయుట to close an account. బందుఅయినహిసాబు A closed account,

బందుకు or బందూకు n. s. بندوق *Bandoq.* A musquet. తుపాకి.

బందుగులు n. s. plu. Vulgar for బంధువులు.

బందువాడు (for బందూకువాడు) n. s. A musqueteer. తుపాకివాడు.

బందేశరానా n. s. An account of fines and forfeitures?

బందోబస్తు n. s. (بندوبست *Bandobast.*) Arrangement, settlement, management, regulation, order, security. భద్రము, జాగ్రత, పరిష్కారము.

పంద్రా See పందరా.

పంపరపనసపండు or పంపరమాసపండు n. s. The fruit called pomelnos, or shaddock. (Citrus Decumana.) It was introduced from Batavia by the Dutch.

పంపిడి, పంపిణి for పంపకము. n. s. Sharing, distribution.

బంబాసు or బొంబసు n. s. The name given to a mortar gun, because it discharges "bombs." రోటివంటిపిరంగి.

బక్షాయించుట v. a. from بخشانا *Bakhshānā.* To forgive, pardon, excuse, remit. మన్నించుట.

ఫకతు for ఫకత్ adv. (فقط *faqat.*) Only, merely, simply. మాత్రము.

బకాయ n. s. (بقایا *baqaya.* Plural of باقي *bāqi.*) Arrears, net balance. Outstanding balance. నిలవ.

బకాయి n. s. (بقایا *Baqaya*) Arrears, outstanding balance. నిలవ.

పకాళి n. s. پکھال *Pakhal.* A leathern water bag carried on a bullock. Usually, a *Puckally*, or a water-drawer: or bearer of a (mussuck) skin water bag: called in Bengal a Bihishtee or beesty. From the old Canarese పఖాలె *pakhale* a water-pot. తోలుసంచితోనీళ్లుతీసుకానిపొయ్యేవాడు.

బకాలు n. s. بقال *Baqāl.* A chandler. మైనపువత్తులుఅమ్మేవాడు.

ఫకీరు usually పక్కిరి n. s. فقير *Fakir. faqīr.* A *fakir;* poor; a beggar, dervise, or religious mendicant.

బకీరు, బఖీరు for బఖీలు n. s. بخيل *Bakhil.* A miser. లోభి.

బకేడా for బఖేడా n. s. Contention, disputing, quarrelling. Applied to any business or occurrence considered as troublesome or vexatious. రచ్చ, పీకులాట.

పక్కా adj. (پکا *Packā*) Ripe, ready: downright, prepared, fair, revised. పక్వమైన, సిద్ధమైన, పచ్చి. పక్కాచిట్టా a ready draft or prepared statement. పక్కాదొంగ a hardened rogue.

బక్కాల్ n. s. (بقال *Baquāl.*) A chandler. మైనపువత్తులుఅమ్మేవాడు.

ఫక్కి n. s. Manner, way, fashion. విధము, రీతి.

పక్కెచేపు n. s. A sort of sprat.

బక్రా n. s. (بکرا *Bakra.*) A he goat. మేకపోతు.

బఖేడా n. s. (بکھیڑا *Bakhērā.*) Contention, quarrelling, disturbance ; breach of the peace. పీకులాట, రచ్చ, తొందర. adj. Contentious, quarrelsome, troublesome. పీకులాటైన, రచ్చైన, తొందరైన.

ఫక్త్ adv. (فقط *faqat.*) Only, merely, simply. మాత్రము, ఊరక.

బగరు for బగర adj. (for بغير *Baghaīr.*) Without, devoid of. లేని. బగరువీనుబడి not liable to pay the tax on trades. బగరుశక్తి without reference, unconditionally, devoid of any agreement.

బగలు n. s. (بغل *Baghl.*) The armpit. చంక. బగలులో *baghal-mēn* under his arm. Mrityunjaya. 1. 97.

భగాయించుట v. n. (from بھگانا *Bhagānā.*) To put to flight. ఉరుకుట.

పగోడా n. s. (پگوڑا *Pagōra.*) A kind of sweet meat. మిఠాయివిశేషము.

బగ్గుండి n. s. A red powder which the Hindus throw over each other during the Hoeli feast. గంధపొడివలెచల్లుకొనేయెర్రటిపొడి.

పక్రీను adj. The same as *lakheraj.* (Malcolm.)

బచాయించుట v. a. (from بچانا *Bachānā.*) To preserve, save or rescue. రక్షించుట, కాపాడుట.

పచారి, పచారువాడు for పసారి for پنساري *Pansarī*) n. s. A vender, a druggist. మందుదినుసులుఅమ్మేవాడు.

పచారు n. s. An airing. పచారుపోవుట to take an airing. పచారుచేయుట to walk up and down.

బచావు n. s. (بچاو *Bachāo*) Protection, preservation, security. సంరక్షణ.

బచ్చాలు for బచ్చాల్ n. s. (for بدچال *Badchāl.*) Bad behaviour : ill conduct. దుర్మార్గము, దుర్నడత.

బచ్చెగానిపంచె or బచ్చెకానా n. s. A small cloth woven for 'bache' children. (Guntoor.) పిల్లలకుకట్టేచిన్నపంచ.

బజంత్రి or భజంత్రి (بجنتري *Bajantri.* Music. A musician. మేళము, మేళగాడు.

ఫజలుజ్యాస్తి n. s. (فصل زياستي *fasl zyāsti.*) The second or extra crop ; generally taxed only half as high as the regular crop is rated.

బజా adj. بجا *Bajā.* In its proper place ; fitting, proper. యుక్తమైన, తగిన.

బజారు n. s. (بازار *Bāzār.*) A market. అంగడివీధి.

పజీతి, ఫజీతి usually బజీతు n. s. (فضيحت *Fazīhat.*) Disgrace, ignominy : annoyance, harrassment. A. 5. 52. అవమానము, అల్లాటము.

బజీతుచేసుట v. a. (from بجد *Bajid.*) To urge or press importunately. నిర్బంధముచేసుట. Usually, to annoy, harass. కంకటపెట్టుట.

బజ్జి n. s. A mess of vegetables. అనుపానవిశేషము.

బజ్జింను for బజ్జిన్ను adj. (for بجنس *ba-jins.*) Ipso facto : with the article. దినుసువారి. Sort by sort, kind by kind.

పటం n. s. A ship's chains : the "bottom."

పటక or పట్కా n. s. (پٹکہ *Patka.*) A belt or sash : One width of cloth. నడికట్టు.

పటాకి or పటాసు n. s. (for پھٹاخا *Phatākha.*) A squib or cracker. టపాసు.

పటాణి n. s. A 'pathan' horse. దేశవిశేషపుగుర్రము.

బటానీలు or పటాణీలు n. s. Peas :(pisum sativum.) ధాన్యవిశేషము.

బటాయి n. s. (H. بٹائی *Batāī.*) Dividing : i. e. yielding one half the crop to the landlord (from بانٹنا bānttna.) పంచడము.

పటాలం n. s. (English) A 'battalion.' సిపాయీలదళము.

పటాపుచేయుట v. a. To make him run. ఉరికేటట్టుచేసుట.

బటాసాలు n. s. (for بتاشہ *batāsha.*) A sort of cakes. సింధుఫేనమనేభక్ష్యములు. D.

పటాసు n. s. (for پھٹاخا *phatakha.*) A cracker టపాసు.

పటికము n. s. A basin. తమ్మపటికము a spitting pot.

పటేల n. s. A potail or head man of a village. A Mahratta title for the head man of the village. The managing proprietor. రెడ్డి, గ్రామయజమాని.

పట్టా n. s. (for پتا *Patta*) Information, traces. A lease roll: a "pottah" a grant. జాడలు, దివాణమువారుయిచ్చేపట్టాచీటి.

పట్టాదారుడు n. s. An informer. A lease holder, a farmer who holds a "pottah." జాడలుచెప్పేవాడు, దివాణములోపట్టాతీసియుండేవాడు.

పట్టామణియగాడు n. s. A village authority whose business is to collect the revenue. దివాణరూకలువసూలుచేసేగ్రామాధికారి.

పట్టీ n. s. پتّی *Pattī* A list. జాబితా.

బట్టీ n. s. for بھٹّی *Bhatti*. A still for drawing spirits. సారాయికాచేబాన.

పట్రవాండ్లు n. s. A certain tribe who live in the forests. ఒకవిధమైనఅడవిమనుష్యులు.

భట్వర్తి adj. See భట్టవృత్తి.

బట్వాడ n. s. بٹّوارہ *Batwārah*. Allotment, distribution. Partitioning. Disbursement. పంచడము. (Butwarra. Act. XX. of 1836.)

బట్వాడి n. s. (Canarese) The village clerks: called Curnum or Shanbogu?

బట్వాసంచి n. s. بٹّوہ *Batwāh*. A wallet made of striped ticken. వట్టువము, జోల్నా.

పడచా for పార్చా n. s. پارچہ *Parcha*. An extract, a summary: order, decision. నకలు, సంగ్రహము, తీర్పు.

పడబాజి for ఫర్వాజ్ n. s. پرواز *Parwāz*. Flight, being carried away, or blown away. ఉరకడము, కొట్టుకపోవడము.

బడవ or బడవా n. s. بھروا *Bharwa*. A pimp; a base scoundrel. ముండలనుతార్చేవాడు, లుచ్చా.

బడానాగరుతకావి n. s. براناگرتقاوی *Barā Nagar taqawī*. Sums granted to those who use the "great plough" in bringing fresh land into cultivation. పెద్దనాగలికట్టిదున్నడమునకైదివాణమువారుముందుయిచ్చివెనకతీసుకొనేరూకలు.

బడాయి n. s. برائی *Barāī*. Boasting, egotism, bragging. జంభాలు.

బడాయి n. s. برھی *Barhai*. A carpenter. వడ్లవాడు.

బడాయించుట v. a from برھانا *Barhānā*. To advance or put forward, to promote. ముందుకులెచ్చుట, అభివృద్ధిచేసుట.

బడాయిఖోరు n. s. برائی خور *Barāi Khōr*. A boaster, a braggart. జంభాలఖోరు.

పడావు n. s. پراو *Parāo*. Falling into the hands of an enemy. Defeat. శత్రువులచేతిలోబడడము. పడావుఅయినవాండ్లు those who have fallen into the hands of the enemy. పడావుచిక్కినారు they were taken prisoners. (Reeve.)

పడితరము n. s. Order, general rule: daily allowance at a pagoda. Annual grant or income: stipend. దేవళములోనానాటికిశలవయ్యేదిట్టము, ఏటావచ్చేఅయివజు.

పడియా n. s. Fallow or waste land. బీటిపొలము. వృద్ధపడియా Land immemorially waste. అనాదిబంజరు.

బడుగులు n. s. *Badagas*. The name of a tribe in the Nilgheri hills: whom the English call Burghers. Correctly Vadagar.

పడుమాడు n. s. Stock on hand?

పడువరి n. s. Sprouts from grain unintentionally dropt. చిందినగింజలుమొలిచిఅయినపైరు.

బడేకము n. s. Brag, boast. బడాయి.

బణజిగ or బణిజిగ n. s. (K.) The name of a certain tribe of Sudras. See. లంబాడి.

బణజారి n. s. بنجارہ *Banjāra*. A Brinjari. See లంబాడి.

పతంగ n. s. پتنگ *Patang*. Red wood or yellow wood used in dying? చేవమాను.

బతారీఖు adj. بتاریخ *ba tārīkh*. Dated: on the date. తేదిగల.

పతేకారి n. s. Weavers of silk and tape. Throwsters.

పత్తడము or తత్తళము n. s. The collar round a bullock's neck under the yoke. జోతా?

పత్తా n. s. پتا *Patta*. Signs, traces. ఆజూకు, జాడ. పత్తాదారు a spy, or an informer.

బత్తాయి n. s. from 'Batavia.' ఒకదేశము: also written బతావి whence బత్తాయినారంజిపండ్లు

a kind of orange. బత్తాయినిమ్మపండ్లు The fruit called pomelnoses.

బత్తీ for బట్టి n. s. A still. సారాయికాచేకుండ.

పత్తు n. s. (Tamil பத்து.) Land or place. నేల. మెరకవారపత్తు dry land the produce of which is shared. మెరకతీరువపత్తు dry land settled on a money rent.

ఫత్తేరి for బత్తేరి n. s. (بتيري *Batērī.* Une batterie.) A battery of guns. పిరంగులుపెట్టికాల్చడమునకుయెత్తుగావేసినదిబ్బ.

భత్యం or బత్తెము n. s. from بهتا *bhatta.* Batta, daily food, sustenance.

పత్రబంది for పత్తర్ బంది adj. (پتهربندي *pathri bandi.*) Built of stone. రాతికట్నపు.

బత్రి n. s. See ఫత్తేరి.

ఫత్వా n. s. فتوى *fatwā.* Legal decision according to Mahomedan law, sentence. తీర్పు.

బదనామి n. s. (بدنامي *bad-nāmī.*) Bad name, disgrace, infamy. Also wrongly used for responsibility. అవమానము, అపదూరు, జవాబుదారి.

బదరకా n s. بدرقه *Badarqa.* A convoy or guard on the road. That which accompanies. దారితోడు. బదరకాలెక్క the account (or invoice) accompanying goods.

బదర్నిసి n. s. Auditing or retrenchment of charges?

పదలము n. s. A weight of 20 dubs. ఇరువైడబ్బులయెత్తు, అరవీశఅంటారు.

బదలాయించుట v. a. (from بدلانا *badlāna.*) To change, exchange, substitute. మార్చుట.

బదలు or బదులు n. s. بدل *badl.* A dedt: what is given on pledge. Exchange, return: retaliation, other. అప్పు, మారు, ప్రతి. చెయిబదులు a debt of hand, a simple debt, without account or bond.

బదస్తూరు adv. (بدستور *ba-dastūr.*) According to custom. మామూలుప్రకారముగా.

బదిలి or బద్లీ n. s. He who is in charge of. బదులుగావుండేవాడు. రంగయ్యకుబదిలీగావున్నాడు he acts for రంగయ్య.

బదులు adj. In answer to, in place of, in lieu of. ప్రతి. బదులుజాబు an answer to a letter. బదులుమాట a word in reply.

బదులుగా adv. In lieu of, in stead of. బదులుపలుకుట to reply.

పదూత n. s. A female's under garment, like a petticoat. గాగర. D. అనగాపావడ.

పదూలు n. s. The cock of a gun?

బద్నామి n. s. (بدنامي *Badnāmī.*) Ignominy, disgrace, infamy. In Telugu, Odium: responsibility. అవమానము, జవాబుదారి, ఉత్తరవాదము.

బద్మామిలా n. s. بدمعامله *bad-muāmila.* Bad management, mismanagement, unfair dealing, misconduct. దుర్మార్గము, నిభాయించచేతకామి.

బద్లామి n. s. See బద్నామి.

బద్లాయించుట v. a. from بدلانا *Badlana.* To exchange, change, substitute. మార్చుట.

పనతాడు n. s. A leather rope. తోలుమోకు.

బనషు n. s. Brown colour. ఊదారంగు?

పనసమాను n. s. (lit: a beam of jack wood) The outrigger of a boat. పడవపొలఁకుండాపక్కనకట్టేమాను.

బనాతు n. s. بانات *Bānat.* Broad cloth, woollen. సగళాతు.

బనామె بنام *Bānāme* (See Benami and Banami in my Zillah Dictionary) "To the name of: To so and so." బనామెతహసీలుదారు A letter to the Taseeldar.

బనాయించుట v. a. and v. n. from بنانا *Banāna.* To fabricate, make up, feign, put out (coin,) trump up. (Also) To obey, mind. To suit: agree. కల్పించుట, సరిపడుట. వానికీనాకుబనాయించలేదు he and I did not agree.

బనాయింపు n. s. from بنانا *Banāna.* Fiction, fabrication. కల్పన.

బనారసు n. s. بنارس *Banaras.* Benares. కాశి.

బనావని n. s. بناوني *Banawanī* A fabrication, a made up story. కల్పించడము, కట్టివిడువడము, కట్టుకథ.

పనిబాబులు n. s. Error for పనిపాటలు jobs.

పన్న n. s. A frame used in weaving.

బన్నశు or బన్నషు n. s. A deep purple, or shade of black. ఊదావర్ణము.

పన్నా n. s. The frame on which paper is made. కాకితాలుచేసేచట్టము. పెద్దపన్నాకాకితాలు paper of a large size.

పన్నాలు n. s. Widths or strips of cloth cut out, as for a jacket. గుడ్డతునక. నిలువుపన్నాలుగానే యుట to cut a cloth lengthwise, not across.

పపయ or పప్పాయపండు n. s. The Popya fruit. The "Carica Papeya" or Pappaw fruit (as called in America. Rox. 3. 825.)

పప్పళము, పప్పళిచీరె n. s. (Engl.) 'Poplin' cloth. ఎరుపు తెలుపు మళ్లుమళ్లుగా వుండేచీర.

బబ్లాను for దొంబ్లాను n. s. A simpleton, a fat fool.

పబ్లీకు adj. (Engl.) Public. దివాణపు, బాహిరంగమైన, అందరికిపాత్రైన.

బమజిబు for బమోజీబు adv. بموجب *Bamojib.* According to; in obedience to. చొప్పున.

పముచాయించుట for (پونچانا *pōnchānā*) పొహంచాయించుట v. a. To deliver, give. చేర్పించుట.

బమై prep. بمعہ *Bamae.* With, together with. కూడా.

బయవర్దు or బయావర్దు for బయాంవారి n. s. بیانوار *Bayanwar.* Details, particulars. వివరము.

బయాజు n. s. بیاض *Bayā* Disbursements not yet charged in the ledger. ఖర్చుఅయియింకా వహిలో దాఖలు కానిపద్దులు.

బయానా n. s. (بیعانہ *be-ana.*) Earnest money, handsel, an advance of money. సంగకరువు.

బయాను n. s. بیان *Bayān.* Details, particulars. వివరము.

పయాల్ or పయాలు n. s. A "piall" that is a dais, or *bulk*: a small terrace; a raised floor before a door. తిన్నె.

బయావరి for బయావారి adj. بیانواري *Bayanwari.* Detailed, with particulars, distinctly. వివరమైన.

పరంగి n. s. فرنگي *Furangi.* plu. పరంగులు or పరంగీలు Europeans. జాతివాండ్లు.

పరంగిచెక్క n. s. The drug called China Root (Smilax China; Ainslie. 1. 70.) ఒకమందుదినుసు.

పరంగిపేట n. s. The name of Porto Novo. పరంగిపేటవరహా a certain gold coin.

పరంగిమనిషి or పరంగివాడు n. s. A half caste. చట్టారివాడు.

పరంజ or పరంజు n. s. A scaffold. సార్వ (Tamil சாரம்.)

భరంతు n. s. (for بھرت *Bharat.*) The flooring of a room. భరంతుదిబ్బ an earthen floor?

బరంది n. s. A veranda?

బరకతు or బరఖత్తు n. s. برکت *Barakat.* Prosperity, thriving, keeping in good condition. శ్రేయస్సు.

పరకళ్లాపి n. s. Seals or marks (of clay) set on heaps of grain to prevent theft. అంబారముల మీదవేసేగురుతు.

పరకాయి n. s. پرکھائی *Parkhai.* Examination, trial. పరఖావణి.

పరకాళా or పరకాళాగుడ్డ n. s. Long cloth, a cotton cloth fine in texture. అరిటిమోవివంటి గుడ్డ.

పరకావణి n. s. From پرکھنا *Parakhna.* Shroffing, examining money. రూకలనాణ్యముచూచుట.

బరక్కను for బర్‌అక్కను n. s. برعکس *Baraks.* Contrariety, variance. విరుద్ధము.

పరఖాయి, పరఖావణి n. s. From پرکھنا *Parakhna.* Proving coin, shroffing or trying money by sight. రూకలునాణ్యముచూడడము.

పరగణా n. s. پرگنہ *Pargana.* A sub-division of a district. తాలూకా. A pergunna.

భరణము n. s. A load or measure of twenty తూములు.

బరతరఫు n. s. (برطرف *Bartarf.*) Discharge, dismissal. తోసివేయడము, తగరైరు.

బరతరఫుచేయుట v. a. To discharge or dismiss. తోసివేయుట, తగరైరుచేసుట.

బరదస్తు n. s. بردشت *Bardasht.* Embezzlement. కచ్చావనూలు, సిద్ధాయముచేయడము. బుచ్చన మీదబరదస్తుతీసేనిమిత్తము to enquire into the charge of embezzlement against Buchanna.

పరదా n. s. پردہ *Pardah.* A curtain, blind, screen. తెర.

పరదాబాతు n. s. Wild duck. ఒకవిధమైనబాతు.

పరదారు n. s. Trotting?

పరనిషా n. s. Consignment, assignment. సాటించడము.

భరనె, భరణి n. s. A casket, a small box for jewels &c. డబ్బి.

పరభారి, పరభార్లా n. s. Assignment. Reference for payment. తనఖా.

పరభారిగా adv. Indirectly. పరస్పరముగా.

బరమా n. s. برما *Barma.* A drill turned by a bow. తొరపుణము, or తొరపుడము.

పరమాను n. s. A ship's yard ?

పరమాయషు n. s. See పర్మాయిషి.

పరమిచెట్టు n. s. Name of a tree. Rox. 1. 614. The spelling is doubtful.

బరమొక్కి n. s برمکھی *Barmakhi.* A perfume, resembling *frankincense.* ఒకపరిమళద్రవ్యము.

పరవ n. s. for پرہ *Parra.* A line of soldiers or by-standers. Dress, garb, habit of a sect. పరవకట్టుట to arrange troops in a line. పరవఆట a line of hunters round a wood.

భరవసి for భరోసా n. s. بھروسا *Bharosa.* Confidence, trust, belief, pledge. నమ్మకము, తాకట్టు.

పరవానా n. s. پروانہ *Parwānā.* Mandate, precept, written permission, warrant. రాజాజ్ఞ, రాజశాసనము.

పరవ n. s. People assembled at a festival in the temple. తిరునాళ్లకువచ్చేజనము.

పరసు for ఫరష్ n. s. فرش *Farsh.* A carpet. రత్నకంబళి.

పరను n. s. Means, way, mode, opportunity.

బరాతము n. s. برات *Barat.* A peremptory demand or dunning for payment, an assignment or written order. తరుపు, తనఖాచీటి.

పరాళు n. s. A charge of cavalry ?

బరాబరి adj. برابری *Barabari.* Right, just, proper. సరియైన. n. s. Good order, arrangement. క్రమము. బరాబరిచేసుట to make equal. Bmj. 2. 119. HN. 4. 13. HK. 5. 111.

బరాబరిగా adv. In a straight line. Pal. 218.

ఫరామోషి n. s. فراموشی *Faramoshi.* Forgetfulness, oversight. మరిచిపోవడము, పొరపాటు.

పరాయి adj. پرایا *Parāyā.* Strange, foreign, other. ఇతర, అన్య. పరాయిదేశస్థుడు a foreigner.

పరాయిది n. s A strange woman. అన్యురాలు.

ఫరారి, ఫరారియైన adj. فراری *Farārī.* Fled ; run away, absconded. పారిపోయిన. ఫౌతి ఫరారి فوتي وفراري dead or fled : killed or missing చచ్చినలేక పారిపోయిన.

పరావణిబంగారు for పదహారువన్నెబంగారు n. s. Fine gold. అపరంజి.

బరావతు for బరావర్దు n. s. براورد *Barāwurd.* Calculation, estimation. మదింపు, ఉజ్జాయింపు.

పరానుడు n. s. From فرانسیس *Farānsīs.* A Frenchman. ఫ్రాంసువాడు, ఫ్రెంచివాడు.

పరాశ్యం, పర్యాచకం n. s. An error for పరిహాసము ridicule. ఎకసక్యము.

బరిచి n. s. برچھی *Barchī.* A spear. ఈటె.

పరిచ్ఛితము adv. (a wrong word) Utterly, at all, absolutely. ఎంతమాత్రమున్ను, శుద్ధముగా.

పరిఢవణ or పరిడ్ఢవణ n. s. Ostentation, display. జంభము. ఛత్రచామరములుమొదలైనసమస్తపరిడ్ఢవణతోకూడా with all the ostentatious display of umbrella, chowries &c.

పరిబార్లా for పరభార్లా n. s. A reference or assignment for payment.

పరియంతరము adv. Error for పర్యంతము.

పరివట్టము n. s. (Tamil பரிவட்டம்) A cloth or head band used on various ceremonial occasions. వస్త్రము, కొన్నివిశేషకాలములయందుతలకుకట్టేగుడ్డ.

బరుజు n. s. A small iron bar like a knitting needle, with each end formed into two points : used by carpenters.

ఫరుజు n. s. The haft of a dagger, the hilt or handle. పిడి.

భరువసి, భరవసి or భరోసా n. s. بھروسا *Bharōsa.* Confidence, reliance, trust, dependance. Encouragement. భరోసాచేయుట to encourage.

భరోసా n. s. بھروسا *Bharōsā.* Trust, confidence, belief, dependance. నమ్మకము.

భరోసాచేయుట v. a. To confide in, to believe. నమ్ముట.

పర్ఖామణి, పరఖావణి n. s. from پرکھنا *Parakhna.* Shroffing. i. e. trying or proving the goodness of coin. నాణ్యముచూడడము.

బర్ఖాస్తు n. s. برخواست *Barkhāst.* Rising or breaking up; as a court. (Repeated inquiry, minute investigation. Reeve) కలియడము, నిశితవిమర్శ.

బర్ఖాస్తుచేయించుట or బరఖాస్తుచేయుట v. a. To raise or remove (a guard.) To withdraw a warrant.

పర్గణా, పరగణ n. s. پرگنه *Parganā.* A division of a district or Zillah. తాలూకా.

పర్చా n. s. پرچه *Parchhā.* A decision, a settlement. పరిష్కారము.

బర్జా or బజా adv. (برجا *Barjā* on the spot.) In its proper place. తమరు చెప్పేమాటబజా గావున్నది you are right.

భర్జించుట v. a. To strike, to beat. కొట్టుట, వాయించుట. Codandrama. 10. విలుదాల్పనినుము గోలలుబట్టగా నేలశింజినీరవము భర్జింపనేల.

బర్తరఫీ, బర్తరుఫు for భర్తరుఫు n. s. برطرفی *Bartarfī.* Discharge, dismissal from employ. కొలువులోనుంచి తోసివేయడము. బర్తరఫుచేయబడ్డ dismissed. బరతరఫుచేయుట to dismiss or turn out.

భర్తీ n. s. بھرتی *Bharti.* Fulness, completion, filling up. సంపూర్తి. భర్తీచేసుట to make up a deficiency, to fill up gaps in a manuscript.

ఫర్ద n. s. فرد *Fard.* A long slip of writing; a roll, catalogue, list, inventory &c. A sheet, or quarter sheet of paper. ఫర్దినివీసు *fard nivis* فرد نویس ("writer of the scroll") A secretary: this is corrupted into "Furnavees" the Mahratta minister of finance. Malcolm, Memoir vol. 1. p. 351.

బర్దస్తు See బరదస్తు.

పర్దా n. s. پردہ *Parda.* A screen or blind. తెర.

భర్మదు n. s. بھرمد *Bhar Mad.* The mark *madd* (a black line drawn across the page,) was used to mark the commencement of a paragraph in a Persian statement: and the *Bhar-madd* or line drawn quite across the page denoted a new chapter. Hence it formerly denoted a fresh head: chapter in accounts.

బర్మా n. s. برما *Barma.* A kind of auger or gimlet worked with a string. తొరకడము.

ఫర్మానా n. s. فرمان *Farmān.* A warrant: letters patent. A royal mandate: a command. శాసనము.

ఫర్మానుబర్దారు adj. فرمانبردار *Farmānbardār.* Obedient, obsequious. విధేయుడైన.

ఫర్మాయించుట v. a. From فرمانا *Farmāna.* To direct, order, appoint. To speak. Lit: to command. ఆజ్ఞాపించుట. Colloquially applied as an auxiliary; thus ములాయిజా ఫర్మాయించుట To please to attend, to lend an ear.

ఫర్మాయిషి n. s. فرمایش *Farmaish.* Order, commission. A levied contribution: an order to make up an article. ఆజ్ఞ, వసూలుచేయబడ్డసందారూకలు, ఇదిఅట్లాచేయమనేవుత్తరువు.

పర్వా or ఫర్వా n. s. پروا *Parwā.* Regard, respect, care for. లక్ష్యము. పర్వాచేసుట to esteem, regard, care for. బేఫర్వా disregard, contempt. ఫర్వాలేదు (From پروا *Parwā.*) Never mind. No matter. చింతలేదు.

ఫర్వానా n. s. پروانا *Parwānā.* A warrant, letters patent. A royal mandate: a command. శాసనము, రాజాజ్ఞ.

ఫల్ n. s. پھل *Phal.* Fruit. పండు.

ఫలం n. s. فلم *Falam.* A fanam. రూక. See on కంతేరాయరూక.

పలంగిపోష్ for పలంగుపోశ n. s. پلنگ پوش *Palangpōsh.* A counterpane or coverlet. పరుపుమీదిదుప్పటి. H. 5. 97.

ఫలంపాటు n. s. Profit, advantage. లాభము.

పలక n. s. The plank on which toddy-drawers sit when perched on the cocoanut or palm tree.

పలకట్టడ or పలకట్ర adj. (Tamil பலபட்டறை) Promiscuous, mixed. చిల్లర. పలకట్రజనము rabble.

పలవరకాయ n. s. پلوربھل *palvar phal.* The name of a fruit: described in Kasi Yatra (date 7th September 1830) పలవరఆకులు the leaves, used for manure.

ఫలశాయి n. s. Produce, crop, fruits. ఫలసాయము, ఫలము.

పలసరుకు n. s. "Gruff goods" (Reg. 1. of 1816.) Spiceries, pepper, tamarinds &c. ఉప్పు మిరపకాయచింతపండుమొదలయినవి.

ఫలసాయము n. s. Produce, crop, fruits. ఫలము.

బలా n. s. بلا *Balā.* Evil: misfortune. చెడుతు, చేటు. బలాదూరు. بلا دور *bala dur!* away

with the pest! A sacrifice (because used to avert evil:) the same as దిగదుడుపు. నీవునా మీదబలాదూరుఅయివున్నావు i. e. 'the grapes are sour.'

ఫలాన, ఫలాని adj. فلانا *falna.* Such a one, such and such. ఒకానొక, అట్టి. ఫలానివాడు such a man. ఫలానిపని such a work. ఫలానికార్యము such and such an affair. This Arabic word "fulano" "such an one" has even become Spanish. See Mem: of Suchet 1. 301.

పలాములుచేసుట v. a. To ravage or spoil. దోపిడిచేసుట. దేశమంతాపలాములుచేసిరి they plundered the country.

పలాస్తరు or పళాస్తిరి n. s. (the English word) A 'plaister' for a wound. గుడ్డకుచరిమిపుంటికి వేసేటిది. పొక్కుపలాస్తిరి a blister.

బలిచేట n. s. A fee in grain from the threshing floor: claimed by వెట్టివాండ్లు.

ఫళితా n. s. پليته *Palita.* A volley, a number of darts, balls or words sent together. ఒకదెబ్బ.

బలూతి n. s. (for బులావతి.) A trade. కులకాయికము. బారాబులావతీలు, ఆనగావడ్ర, కరమల, మొదలయినపండ్రెండుకులకాయకములు.

బలోద్బంది or బలోబఁంది n. s. (Marata) Force, violence, compulsion. బలవంతము, నిర్బంధము.

బల్కాయించుట v. n. From بلكانا *Balkana.* To take hold: to acquire strength. బలిష్ఠమవుట.

బల్ద n. s. بلده *Baldah.* The City; The "*Capital.*" i. e. Hyderabad. ప్రధాననగరము.

బల్లము, బల్లెము n. s. بلم *Ballam.* A dart, a hog spear. ఈటె.

పల్లా n. s. بله *Palla.* The measure of 120 pucka seers, or ten mercals. పందుము, పదితూములు.

భల్లారె for భలారే بهلارے *Bhalāre.* Well done! Ila. 2. 168.

పల్లికూటము n. s. (Tamil பள்ளிக்கூடம்) A school. బడి.

పల్లెవాండ్లు n. s. A certain tribe of Hindus. ఒక కులస్థులు.

భవంతుబుట్టారుమాలు n. s. A square handkerchief with a pattern in each corner. నలుమొనలాబుట్టాలువేసినవెకతరహారుమాలు.

భవనాసి n. s. A poor's box, an alms dish. అక్షయపాత్ర.

ఫవుతి adj. فوقی *Fauti.* Dead, deceased. చచ్చిన. See పరారి.

బస n. s. Home, abode, lodging. జాగ. బసచేసుట to lodge. నాబసవాండ్లు my family; those under my roof.

పసందు n. s. پسند *Pasand.* Comeliness: an ornament or decoration. సొంపు, సొగసు. పసందవుట to become handsome. పసందుచేసుట to make handsome, pretty, well or nice. ఆయన దీన్నిపసందుచేసినారు he likes this.

పసందు adj. پسند *Pasand.* Comely, handsome, well, pleasing, nice. సొగసు.

పసందుగా adv. Agreeably, trimly, nicely, fashionably. సొంపుగా, సొగసుగా.

బసమా n. s. بسمه *Basma.* (Arabic) Staining, colouring or gilding the breasts or legs so as to seem covered with tight silk. తురకస్త్రీలు కాళ్లమీదవ్రాయించుకొనేరఁగు.

ఫసలు, ఫసలీ for ఫసల్ n. s. فصل *Fasl.* Literally a crop or harvest. Hence a season; one year. Land producing one crop *per annum* was called *ek fasli* and that which yearly bore two, was *do fasli.* The فصلي *fasli* (or *fusly*) year furnishes the official date: the revenue year: which begins on the fourteenth of July: being the beginning of the Tamil month *A'di*, or Karkatacam. But it is not divided either into quarters or months.

ఫసలుకమ్మీ n. s. فصل کمي *Fasl Kammi.* A deduction on account of a deficiency in the crops.

ఫసలుజాస్తి n. s. فصل زايد *Fasl Zayad.* The second or extra crop raised in the year from the same land. The revenue demand upon it is proportionately less: usually one half less.

బసాయింపు n. s. (بچانا *bachāna.*) "An advance of money" (Ganjam.)

పసారం n. s. (for *pansar* پنسار) The trade of a పసారి *pasari* (pansāri) druggist (correctly pansārī.) పసారదుకాను *pansari dukan* a dispensary or doctor's shop. The name is also applied to the trade of a corn chandler, or grocer.

బసి n. s. A mess, dinner, common dish?

ఫసికె n. s. (پھسکی *phaski.*) A fee paid by a shopkeeper in a fair or market.

బసుమాబుతేదారు adj. بسمہ بوٹے دار *Basma Butedar.* Flowered, embroidered. బుట్టాలు వేసిన.

బస్తన్ n. s. بستن *Bastan.* Reduction : conversion or exchange in arithmetic ?

బస్తా n. s. بستہ *Basta.* A bale of goods. నగ, కట్ట, మూట.

పశ్చాయింపుట v. n. From پچتانا *Pachtana.* To regret, sorrow. పశ్చాత్తాపపడుట.

బస్తీ n. s. بستي *Basti.* A town. పట్టణము. బస్తీగావుండే populous. పట్టణస్థళముగావుండే.

బస్మా n. s. بسمہ *Basma.* Painting (the skin : so that it looks as if covered with silk.) తురక స్త్రీలు కాళ్లకు పట్టుబట్టతొడిగినట్టుగా వేసేరంగు.

బహత్తరి n. s. A set of (*Bahattar*) "Seventy-two." ద్విసప్తతివర్గము, అనగా పెకజతగావుండే డెబ్బదిరెండు. కీరబహత్తరి The name of a set of stories like the Cent nouvelles. The tales of the Parrot.

పహాదుషా for పాద్షా n. s. پادشاہ *Padshah.* A king. రాజు.

బహలు for బహాలు n. s. بحال *bahl* whence బహాలి بحالي *bahlī* Enlistment. Appointment, restoration to office. మళ్లీశలవు, మళ్లీజారిచేయడము. బహలుభర్తరపులు entertaining and dismissing.

బహాదరవాంతరము n. s. Hyder's Invasion : which happened in the year శార్వరి or AD. 1780. This is often alluded to as an æra.

బహాదరిహెూను n. s. بہادری ہون *Bahaduri hun.* A four rupees pagoda. కరుకుమరహా. బహాదరీహూనలు Gold pagodas strung in a necklace.

బహాదరు n. s. بہادر *Bahadar, Behader.* "The Most Noble." "His Lordship." "This is a Tartar word, meaning Noble, Brave : but it now accompanies every military title." Batouru Yang (Behauder Jung) was the name of a certain victorious general. See Huc's Travels in Tartary, chap : XI. A title equivalent with Count. కుంపిణీబహాదరు the Hon'ble Company. బహాదరువారు "His Lordship." This is a usual phrase for Hyder Naik, father of Tippu Sultan.

బహానా or బహనా n. s. بہانہ *Bahānah.* Pretence, pretext, excuse. సాకు.

బహుషా for బహుశః adv. Of course. Usually : probably.

బహేరా n. s. Table of receipts and demands. See తాళాబంది ?

పా ఫా
బా భా

బా‖ i. e. బాబత్తు بابت *babat.* Or, for బాగాయతి بغايت *baghayat.*

బాం n. s. بام *Bām.* Three cubits and a half. (Harris.) ఏడుజేనలు.

బాంకా n. s. بانکا *Bankah.* A long trumpet. (Campbell.) ఒకవూదువాద్యము.

బాంకు or బాంక్ n. s. بانک *Bank.* A dagger. కటారి.

పాంజేబి or పావంజీలు for పాజేబ్. n. s. پازیب *Pāzēb.* A silver anclet. గజ్జెగొలుసు.

బాందీ n. s. باندی *Bandi.* A female slave. దాసి కత్తె, ఆడబాటు.

బాంల్లి n. s. Error for బాణలి n. s. A frying pan.

బాకా n. s. See బాంకా.

బాకి n. s. باقي *Baqi.* Debt, a remainder. అప్పు. నాకు బాకీవున్నాడు he owes me money. నూరురూపాయలు తనకు బాకీచేసుకొన్నాడు (or) బాకీయేర్పరచుకొన్నాడు he struck a balance of 100 Rupees in his favour.

పాకీరేజంతువులు for ప్రాకేజంతువులు n. s. plu. Reptiles.

బాకు n. s. بانک *Bank.* A dagger.

పాగ n. s. A stable. లాయము. Among Mahrata horse signifies a troop.

పాగా n. s. پگڑی *Paga.* A turban. తలకుచుట్టుకొనేటిది.

బాగాతు or బాగాయత్తు n. s. باغات *Baghat.* Groves, gardens, plantations. Garden land

on which herbs alone are raised ; not corn or grain. తోట్టక్కాలు.

భాగినగరము *Bhāgi-nagar.* The ancient name of Hyderabad near Golconda. ఒకపట్టణము.

బాగు or భాగ్ n. s. A tiger. పులి. బాగుమారెయినాము land granted to a man for killing tigers. (Bellary phrase.)

బాజరా n. s. باجرا *Bajra.* (Holcus spicatus) A sort of grain ; the same as సజ్జలు.

ఫాజల్ n. s. فاضل *Fazil.* Surplus. Whatever is realized over and above the estimated produce.

బాజా n. s. باجا *Baja.* Music. బాజాబజంత్రిలు drums and trumpets : a musical band. బాజాఖర్చు sundry expences (error for Bazée.) See బాజి.

బాజారు n. s. بازار *Bazār.* A market. అంగడివీధి. బాజారుఖబరు rumour, talk, news.

పాజి adj. پاجی *Pajī.* Vile, worthless, despicable, base, contemptible, rascally. పనికిమాలిన, క్షుద్ర.

బాజి adj. بعضے *Bazē.* Miscellaneous, trifling. చిల్లర, స్వల్ప.

బాజిబందు for బాజూబందు n. s. بازوبند *Bazu-band.* An armlet. భుజములకుకట్టుకొనేసొమ్ము.

ఫాజిల్ n. s. فاضل *Fazil.* Excess, surplus. అధికము. ఫాజిల్ వసూల్ Extra collections.

బాజీబాబు for బాజేబాబు n. s. بعضے باب *Bazebab.* A miscellaneous head in account. చిల్లరబాబతు.

బాజు n. s. بازو *Bazu.* Side, quarter, part. Verge, margin. పక్క.

బాజుగస్తు adj. بازگشت *Bazgasht.* Refunded. Diverted from its original purpose (surplus.) మళ్లీయిచ్చివేయబడ్డ, మరొకపనిలో వినియోగము చేయబడ్డ.

బాజుతీరుధాన్యము n. s. Sweepings of grain.

బాజే adj. بعضے *Bàze.* Miscellaneous. చిల్లర.

బాజేఆఫ్తు n. s. بازیافت *Bazyaft.* Money refunded as being more than the right collections. మళ్లీయిచ్చివేయబడ్డజాస్తివసూలురూకలు.

బాజేఖర్చు n. s. بعضے خرچ *Baze kharch.* Extra expences, expences for sundries not included in the regular account or estimate. పైశలపులు.

బాజేదఫ్తరు n. s. بعضے دفتر *Baze daftar.* Waste book : miscellaneous record. చిల్లరపద్దులువ్రాసేలెక్కపుస్తకము.

బాజేబాబు n. s. بعضے باب *Bâze bab.* A miscellaneous head in accounts. చిల్లరబాబతు.

బాజేయాఫ్తు بازیافت *Bazyaft.* See బాజేఆఫ్తు.

ఫాట for ఫాంటా n. s. پھانٹا *Phanta.* The cancelling mark or dash, the check in the accounts, shaped equivalent with ✓. Erasure. కొట్టివేయబడ్డదనిగీచేగీత. పాటకొట్టుట to blot out.

భాట n. s. for باٹ *Bat* A road. పథము. భాటవాండ్లు female swindlers and murderers, called Thugs.

పాటకాల n. s. Rent of Moturfa.

పాటదా n. s. (Mahratta) A kind of టీకా or పంచేపథము.

భాటదారు n. s. Spokesman, representative. అనగామాటరి,మాటకారి, పదిమందికిబదులుగామాట్లాడేవాడు. See Maratta Dictionary, page 771. బాట.

బాటలువన్నెor బాటిలువన్నె n. s. The colour called "bottle" green.

భాటసారి or భాటస్వారు n. s. A passenger or traveller. దోవనడిచేవాడు.

బాటి n. s. (Bengali) A brick-kiln : a still. ఇటికరాళ్లఆవము, సారాయికాచేబట్టి.

బాడానువు n. s. A broad-axe : from which English word, this seems to be a corruption. పెద్దగొడ్డలి.

బాడు n. s. بھار *Bhār.* Money paid to a whore ; a harlot's portion or hire. ముండకుయిచ్చినరూకలు. బాడుకానులంజ a hedge whore.

బాడు n. s. Drudgery. బాడుగాలు a drudge. బాడుకాను pittance : hard earned wages.

బాడుఖోరు n. s. بھارخور *Bhār Khōr.* A pimp. బడవా.

బాడుగోలు n. s. A pimp. బడవా.

బాణము n. s. (Sepoy's phrase) A worm-pricker : a bullet-screw.

బాణా, బాణాకర్ర or బాణాకట్టె n. s. A foil used in fencing, an iron mounted mace, a cudgel. దుడ్డుకర్ర. బాణాకత్తి a two handed sword.

పాణారంవక్కలు for పానారంవక్కలు n. s. Betel nuts of a certain superior quality. శ్రేష్ఠమైన వొకజాతివక్కలు.

పాణి, రంగుపాణిచీర n. s. A woman's cloth, the colour of which will last long.

పాణీదారుడు n. s. (Bengali.) A bailiff: a police runner.

పాతాఖాని or బాతాఖాని మనుష్యుడు n. s. باتان خاني *Batan Khāni* n. s. A loquacious man. వదురుబోతు, వాగేవాడు.

పాతి n. s. A garden-bed. A salt-bed. పాదు.

బాతిని adj. باطني *Bātinī*. Secret, underhand: A spy. మర్మమైన, వేగువాడు. బాతినీనిమిత్తము పంపిరి they sent him to find out the plot.

బాతిల్ or బాతుల్ adj. باطل *Bātil*. Vain, fruitless. నిష్ఫలమైన.

బాతు n. s. بات *Bat*. A duck: (borrowed from the Portugueze word bato?) ఒకజలపక్షి.

బాతులాడుట v. n. (At games) To lose?

పాత్రసామాను n. s. (Telugu) Plate, hardware, gold plate, silver plate: gold silver and brass ware. Coppers and brasses.

పాత్రాంగము n. s. The minister, the manager. దివానుగిరిచేసే పెద్దమనిషి.

బాదంకాయ or బాదాం n. s. بادام *badam*. An almond.

బాదజుసలాం adv. بعد از سلام *badaz Salam*. After compliments. దండములు బెట్టి.

బాదాం n. s بادام *badam*. An almond.

బాదామిరూపం adj. بادامی *badami*. Almond shaped: oval: oblong. కోడిగుడ్డుఆకారము గావుండే.

బాదు, బాదులు n. s. (Said to be meant for the Persian باد *bad*. i. e. wind, mere emptiness, nothing. Fees in grain, paid to the village servants, before the division of the crop. ఉభయ రాశిఅంబారములోపనివాండ్లకుయిచ్చేమిరాశిగింజలు. బాదుయినాము or బాదుమాన్యము land in free tenure, given to the washermen, barbers &c.

బాదుగా adv. (meant for بعد *bad?*) Perpetually; from the beginning: beyond the memory of man.

బాదుపోయినపొలము n. s. Land not available for cultivation: as the sites of villages &c. సాగు బడికిపుచు యోగములేకయిండ్లు కొండలుభాటలుచీటికిందపోయిననేల.

పాదుషా n. s. پادشاه *Badshah*. King, emperor. రాజు, సామ్రాట్టు.

పానవట్టము n. s. The lower or female part of a Lingam. లింగములోనొకభాగము.

పానారము n. s. A sort of areca nuts. శ్రేష్ఠమైన వక్కలు.

బాను, బానుజీ n. s. A lady. దొరసాని. భానుజీఅప్పారాయనివారు the wife of Appa Rao.

పానుబాగు n. s. پان باغ *Pan bag*. A betel garden. తమలపాకులతోట.

పానుమూడు n. s. The self planting tree. కట్టేపాకుర or ఆకుమొలకాకు better known as the సీమజిల్లేడుచెట్టు.

పానుమోరి n. s. (Bengali) A sort of fennel (Anethum sowa Rox.) మధురిక, పిన్నసదాపు.

బాపతువారితఫిసీలు n. s. بابت واري تفصيل An account particular of different heads. ఆయా సంగతివివరము.

పాపానులు n. s. from پاپوش *Paposh*. Slippers. ముచ్చెలు.

బాపురె interj n. s. باپ رے *baprē Huzza!* O dear! ఆహారే.

బాప్తా n. s. بافته *Bafta*. A kind of silk cloth. వస్త్రవిశేషము.

బాఫీయతుబాషందు بعافيت باشند *ba afiyat, bashand*. May they be prosperous! This Persian salutation is still often used in official letters, written in Telugu, Tamil or Canarese: the meaning of the words being unnoticed even if known.

బాబతి n. s. The shares (out of the revenue) which belong to the head officers of the state or of district &c. MM. p. 726.

బాబతు n. s. بابت *Babat*. Matter, item, affair, head in accounts. విషయము, పద్దు. దానిబాబతుగా concerning it, belonging to it. యీబాబతుకాకితము paper of this sort.

బాబమ్మ n. s. Grandmother, father's mother. నాయనమ్మ.

బాబు n. s. باب *Bab.* Head in accounts, point, matter, subject, item. బాబతు, పద్దు.

బాబెయాఫ్త n. s. بازيافت *Bazyaft.* Classification (of lands.)

పామంచము n. s. Stone steps, a landing place. రేవు.

పామిణి n. s. Probably for پاؤني *Paoni.* An advance of money.

ఫామీద adj. فهميده *Fahmidah.* Familiar, expert. పనుపడ్డ, చెయితిరిగిన.

పాయంఘాటు n. s. پائين گهاٹ *Pāin Ghāt.* Payenghaut. The name given to the Carnatic as being "below the (Ghats) mountain passes;" as opposed to the Carnatic Balaghat, or high lands. కనమకిందిదేశము.

పాయకట్టు n. s. A district. పరగణా. (పాయగట్టు A spot redeemed from jungle.) (Guntoor.)

పాయకారి n. s. A temporary tenant (called in France 'Metayer') who usually receives a larger share of the crop than would be granted to the permanent tenant. (Fifth Report, page 719.) సుఖవాసి.

పాయఖానా or పాయిఖానా n. s. پايخانه *Pāi Khānah.* A privy or necessary. మరుగుపెరడు.

పాయా n. s. پايه *Pāyah.* A foundation. బునాది. అస్తిభారము. పాయావేసుట to lay a foundation.

భాయి n. s. بهائی *Bhāi.* Brother. తోడబుట్టినవాడు.

ఫాయిదా n. s. فايده *Fāedah.* Profit, gain. Interest or gain on money. లాభము.

పాయిదారు adj. پايدار *Pāedār.* Fixed, stable, lasting. శాశ్వతమైన.

పాయిమాలి n. s. پايمالي *Pāimālī.* Depredations, ruin of crops by violence: particularly such as is caused by flood, or marching troops. Allowances made to farmers on plea of such depredations.

బార adj. باره *Bārā.* Twelve. పండ్రెండు. ABS.

భారంగి n. s. A medical root. గంటుభారంగి. Ainsl. 2. 112.

బారకాను or బార్కను n. s. The English word "Barracks." సిపాయీలువుండేశాల. బారకాను లంజ a common whore.

పారడిపొలము n. s. Pasture land. పశువులు మేసే పొలము.

పారపత్తి, పారుపత్యగాడు n. s. A superintendent, a manager. అములుదారుడు.

బారబలోతి for బారాబులావతి n. s. 'The twelve (بلاهت *Bulāhat.*) callings'; that is the village servants in general. In Elph. Appx. page 10 the "*baloot* of the balooties." గ్రామపనివాండ్లు.

ఫారము n. s. Meant for the English "form" or tabular statement.

పారసి adj. پارسي *Pārsī.* Persian.

పారా n. s. پهره *Pāhrā.* A guard, a sentry. కావలి.

బారాపాటకము, బారాబటి n. s. A coalition of Musulman or Hindu Rulers, similar to the Heptarchy. The name of the town of the Odhra princes.

పారావాడు n. s. A sentry, or watchman. కావలివాడు.

భారి adj. بهاری *Bhārī.* Weighty, respectable, opulent. Plump, stout, fine. ఘనమైన, బళువైన, గొప్ప, బలిసిన.

బారిక n. s. A village servant, a low caste peon. (Vizag.) పొలముకాచేతలారి.

పారిగోడ n. s. Error for ప్రహరీగోడ.

బారిషిపట్టీ n. s. بارش *Bārish.* A 'rain table' or statement shewing the amount of rain that has fallen. వానపట్టీ, వాననుగురించినవివరము.

పారీఖత్తు or ఫారీఖత్తు n. s. فارغ خطي *Fārigh Khatti.* A deed of partition. A receipt, or acquittance, or release, a writing testifying the receipt of a debt. విభాగపత్రము, సమస్తతగాదాలున్నుతీర్చివ్రాసుకొన్నచీటి.

పారీశము Error for పార్శ్వము n. s.

బారుకానులుతినుట v. n. To live by pimping. బడవాతనముచేసిజీవించుట?

బారుఖోరు n. s. بهارخور *Bhār Khōr.* A pimp. బడవ.

బారుగీరు n. s. بارگير *Bārgīr,* or *more properly,* بهاگير *Bahāgir.* A trooper, a horseman who

does not find (produce, supply) a horse for himself. తురుపువాడు, గుర్రపుసువారు.

పారుచా or పార్చాజినును n. s. پارچه Clothier's goods, drapery. జవిళి.

బారుచేయుట v. a. To load (a gun) తుపాకిలోమందుగుండు వేసిగట్టించుట.

బారువాడు n. s. بارواله *Bārwālā*. A soldier. సిపాయీవాడు.

బారూదు n. s. باروت *Bārut*. Gunpowder. తుపాకిమందు.

బార్కను n. s. The English word "Barracks." సిపాయీలువుండేశాల.

పార్కాచేసుట v. a. To drive out. వెళ్లగొట్టుట.

బార్కుచు or బార్కను n. s. The English word "Barracks" సిపాయీలువుండేశాల.

బార్ణము n. s. Card, pasteboard?

బార్యావాడు n. s. (An Odhra word) A menial village servant?

భార్లా n. s. Riot, disturbance?

భార్లాచేయించుట v. a. To clear, make smooth, make defenceless. తెరకుగావుండేటట్టుచేసుట.

బార్హే adv. for بارها *Bārhā*. Repeatedly, several times. కుదేకుదే, మాటిమాటికి.

పాల్ఖి or పాలకీ n. s. پالکی *Pālki*. A palankeen. ఆందోళిక.

పాలకతండ్రి n. s. A foster-father. సాకినతండ్రి.

పాలకి n. s. پالکی *Pālkī*. A palankeen. ఆందోళిక.

బాలణ for పాలణ n. s. A cradle. తొట్ల.

పాళయము, పాళెంకుట్టు, or పాళెకుట్టు n. s. The country under a petty chieftain. The suburbs of a city. పాళయగాడుయేలేదేశము. పాళెగాడు A petty chieftain.

బాలాంబియ్యము n. s. Rice imported from the port of Balong.

బాలాజి n. s. The name used among Bairāgīs (byraggees) for the god at Tirupati (Tiripetty.)

బాలాబందు or బాలబందు n. s. بالابند *Bala band*. That is, "closed above" by a transverse line: as Marata writing is. One of the Indian alphabets which differs a little from the Devanagari character.

బాలిని or బాల్ది for బాలిత n. s. بادلی *Bādlī*. (Bengali) A bucket, a tub. కొయ్యతొట్టి.

బాలీను n. s. بالش *Bālish*. A bolster or large round pillow for the back in a throne. ఒరుగుదిండు.

పాలు for పాల్ n. s. پال *Pāl*. A small tent used by private soldiers.

పాలువాసి n. s. A bonus or extra grant. బహుమానము.

బాలే n. s. The head of a still?

బాల్దీ, బాద్లీ for బాలిత n. s. بادلی *Bādlī*. A wooden bucket (A Bengali sea term.) కొయ్యతొట్టి.

భావంజి n. s. A certain plant: it has a bitter medicinal seed of a brown colour. Ainslie 2. 447?

పావణి n. s. See పామిణి.

పావతి for పావుతి n. s. پاءوتی *Paoti*. A receipt for money. రసీదు.

బావనాలు n. s. Feats, pranks, outrages, gambols?

పావాడము n. s. A vow, promising to cut off his own tongue or any limb, if the god will grant a prayer: self mutilation. Mountebank tricks.

బావిడి n. s. باءوڑی *Bāori*. A stone-built well. బావి.

బావిరిగడ్డము for బావురుగడ్డము n. s. A thin beard, like that of a goat. పిల్లిగడ్డము.

పావు n. s. پاءو *Pao*. A quarter; a quarter of any coin; a rupee, as being one-fourth of a bahādari-pagoda: a quarter pagoda. రెండుచవలములు.

బావు for బావే (Bengali) n. s. The helm of a rudder, a tiller of a ship or boat. చుక్కాణి.

బావుట n. s. باءوٹا *Bāota*. A flag. ధ్వజకుటము, కొడి.

పావుదార or పావుజరు for n. s. پاوزهر *Pāozahr*. Camel's gall: a drug so called. ఒకవిషము.

పావులా n. s. پاولا *Pāolā*. A quarter rupee. కాలురూపాయి. పెద్దపావులా Half a rupee.

పాశనాలుపాయుట v. a. To level or smooth ploughed land. దున్నిననేలనుసమనుచేయుట.

పాశరము or పాశురము n. s. (Tamil பாசுரம்) A hymn, a sacred chant. అరవపాట

ఫాసిల for ఫాసిల n. s. فاصلہ *Fāsilah.* Distance. దూరము.

బాసికపెట్టికూర్చుకొనుట n. s. A cross legged attitude in sitting. పద్మాసనముపెట్టికూర్చుండడము.

బాసికము or భాశ్యకార్లు n. s. A nuptial crown or an ornamental patch of pith or soft wood or paper made by potters, and fastened in the forehead of the bride and bridegroom at the time of marriage. బెండుతోచేసిపెండ్లిలోతలకు కట్టుకొనేటిది.

ఫాసిగర్లు n. s. Plu. from پھانسی گیرہ *Phansi Gīrā.* Thugs. తగ్గువాండ్లు, గొంతుపిసికిచంపేదొంగలు.

బాహత్తరి adj. بہتری *Bahattari.* (Bengali) Seventy two. డెబ్బదిరెండు.

పాహాడిగుత్త n. s. پہاڑی گتہ *Pahāri guttā.* "Hill rent" paid for pasture. కొండపుల్లరి.

పాషా for పాదుషా n. s. پادشاہ *Padshah.* A prince. రాజు.

పి ఫి బి భి

పింగటించుట v. n. To brag.

పింగటిమొరకట్టుట v. a. To pinion. పెడరెక్కలు విరిచికట్టుట.

పింగాణి n. s. *Pingani.* Crockery. China: a China plate. Apparently derived from పింగాణి the Mahratta or Canarese word for a butterfly or moth: because common crockery is generally painted with figures of these insects.

పింగాణి n. s. A plant resembling the lotus. పింగాణికాయ its fruit is large and edible. అల్లిరాగులు.

పింగిళిరా n. s. A flint. చకిముకిరాయి. పింగిళిరావంటి Stubborn (a western word.)

పింగు n. s. అనగాశిశ్నము which see.

పింజరి, పింజారి for పింజార n. s. پنجارہ *Pinjāra.* A cotton cleaner; a poor miserable wretch. దూదేకులవాడు, దిక్కుమాలినవుడి.

పింజాఖోరు or పింజేరి n. s. (K. H.) A scamp, rascal, blackguard. లుచ్చా.

పింజిరి n. s Flounce, hangings. జాలరు.

పింజుట v. a. To card cotton with the fingers. గడ్డగడ్డలుగావుండేప్రత్తినిచేతితోసన్నముగాతీసుట.

బిందువాలు or బిందువలకలు n. s. A sort of small timbers. Letters vol. 6, p. 66. చెక్కలబిందువాలు.

బికలం for బకలం n. s. بقلم *Baqalami.* (Literally written by the pen of.) Signature of the clerk who drafts a document. జవాబునివీనుచేవ్రాలు.

భికారి or బికారి adj. بھکاری *Bhikārī.* Indigent, lean, debilitated. దరిద్రుడైన, బక్కబిక్కిన.

భికారి n. s. بھکاری *Bhikārī.* A poor man. బీదవాడు.

బిక్క adj. Abject. దిక్కుమాలిన. బిక్కఫకీరితనము abject poverty.

బిక్కలం n. s. for بقلم *Ba qalami.* Signature of (the clerk who writes a document.)

బిగడాయించుట v. n, from بگڑنا *Bigārnā.* To break with, become on bad terms with. విరోధమువచ్చుట.

బిగులుమనిషి n. s. (From the English word A "flugel" man.) A well drilled soldier, appointed to stand in front of the line and give the time in the manual and platoon exercises. కవాతుచెప్పేసిపాయి.

బిచానా n. s. بچھانا *Bichhānā.* A bedding. పడక.

పిచ్చలబాకి for పిచ్లాబాకి n. s. پچھلی باقی *Pichhli bāqi.* Old balances; outstanding. Former debts. పాతఅప్పు.

పిచ్వా adj. پچھوا *Pichhwa.* Former, of old standing.

బిచ్వా for బిచ్వా n. s. بچھوا *Bichhwa.* A dagger. ఒకతరహాకటారి.

బిజినిగొడ్డు, బిజినివాడు n. s. A miser. లోభి.

పిటార for పిటారా n. s. پٹھارہ *Pitkara.* A hamper. A basket-work box, with lid and hinges. మేదరపెట్టె.

బిడలవణము or భిడాలవణము n. s. Black salt or Bitloben, prepared by fusing fossile salt with emblic myrobalans; the produce is muriate of Soda with small quantities of muriate of lime ulphur and oxide of iron. ఒకఉప్పు.

బిడా or పాన్ బీడా n. s. بيرة *Bira*. A roll of betel. పట్టీ, తాంబూలపటీ.

పిడాయించుట for ఫిరాయించుట v. a. from پهرانا *Phirānā*. To turn round; to return.

బిడాయించుట v. a. from بهرانا *Bhirānā*. To fold up (a letter.) To enclose in a packet. ఒకటిని మరొకట్లో సెట్టుట.

బిడారు n. s. برار *Birār*. A party or caravan of Lumbadies. A cargo of grain carried on bullocks. A herd of loaded cattle. లంబాడితండా, లంబాడిసరుకు.

పిడిదరిపిడి or పీడీదర్ పీడి n. s. پيڑي در پيڑي *Pīri darpīrī*. From father to son, in succession. పుత్రపౌత్రపారంపర్యముగా.

పిడివాదము n. s. (Tamil பிடிவாதம்) Contention, obstinacy, pertinacity. మూర్ఖము.

పితలాటకము n. s. Trickery, roguery, fraud. మోసము.

ఫితూరి n. s. فتور *Fitūr*. Intrigue, plot, treason, conspiracy, underhand proceeding. కుట్ర, కృత్రిమము.

ఫితూరివాడు or పితూరిఖోరు n. s. from فتوری *Fitūrī*. A rebel, a traitor, a makebate, a conspirator. ద్రోహి, కలహకాడు.

బిత్తరపోవుట v. n. To shirk or twist so as to elude darts? Perhaps *bhītar jāna*, to go in.

పిత్తరుకాసు n. s. for پتل کاس *Pittal cass*. A sort of fish? మత్స్యవిశేషము.

పిత్తళి for విత్తడి n. s. for پيتل *Pital*. Brass. రాగి తుత్తినాగముకలిపిచేసినలోహము.

ఫిదివి n. s. فدوي *Fidwī*. A servant. Your humble servant. నౌకరు, తమదాసుడు.

బిద్దెలు n. s. plu. The cross bars supporting the deck of a boat?

బిన్ adv. بن *Bin*. Without లేకుండా. బిన్ ముసవ్విద بن مسوده *Bin musawadah*. In original; without any rough draft.

బిన్నాణి n. s. A deceitful female. మాయలాడి.

బిన్నాహము for బిన్నహా n. s. (K) A request, a petition. విన్నపము.

బిబ్బీ for బీబి n. s. بي بي *Bībī*. A lady. దొరసాని.

పియ్యితోలు for పీతోలు n. s. The epidermis? or outward skin? ఈచర్మముదోగితే నెత్తురురాదు.

ఫిరంగి, or ఫిరింగి n. s. فرنگی *Farangi*. A European. A cannon. జాతివాడు, శతఘ్ని, ఖడ్గము.

ఫిరంగి adj. فرنگي *Farangi*. A European. Generally used as a word of scorn, andparticularly applied to the black Portugueze. Corrupted from *Franc* or François.

ఫిరంగిచెక్క n. s. China root (Smilax China) a certain medicinal drug. Ainslie 1. 70.

పిరాట్టి n. s. (Tamil பிராட்டி) A lady goddess. దేవపత్ని, అమ్మవారు.

బిరాణా n. s. Quarrel, spite, ill-will, disagreement?

బిరాదరీ n. s. برادری *Birādāri*. A brotherhood: band (of peons &c.) a company.

బిరాన adj. برانه *Birana*. Alien, foreign. పరాయి.

పిరాయించుట v. a. from پهرانا *Phirāna*. To change, to turn, exchange. మార్చుట.

ఫిరాయింపు n. s. Lending money. Money returned to the payer, discount. అవసరానికియిచ్చి మళ్లీతీసుకోవడము, అప్పుయిచ్చేమొత్తములోనూటికియింతనిపట్టుకొనేరూకలు.

పిరిం, పిరెం for ప్రియము adj. Dear in price. గిరాకి.

ఫిరింగి, పిరంగి, ఫిరంగి n. s. A cannon శతఘ్ని.

పిరింగికత్తి n. s. An European sword, i. e. a cutlass. జాతికత్తి.

పిరింగిచెక్క for పరంగిచెక్క n. s. China root. Smilax China. ఒకమందుదినుసు.

బిరింజి n. s. A kind of pudding.

ఫిరిస్తు for ఫేరస్తు n. s. فهرست *Fehrist* A list, a catalogue.

ఫిర్కా n. s. فرقه *Firqah* A part, a sub division. తగిలు, తుక్కుడి.

పిర్యాది n. s. فريادی *Faryadi* A petitioner, or complainant, plaintiff. పిర్యాదుచేసుకొన్నవాడు.

ఫిర్యాదు n. s. فرياد *Faryad*. A petition or complaint. మొర.

బిల్‌కుల్ adv. بالكل *bilkul*. At all, in the least; also used for wholly, totally. బొత్తుగా, తుట్రమర, ఎంతమాత్రమున్ను.

బిల్‌ఫైలు adv. بالفعل *Bilfēl.* For the present. తత్కాలానికి.

ఫిల్‌హాలు or పిలాలు adv. في الحال *Filhal.* At present, for the present, just now, for the mean while; in fact. ప్రస్తుతము.

పిలాస్తరు for ప్లాష్టరు n. s. (E) "Plaster." గుడ్డ కుచరిమళ్ళుంటికివేసేటిది.

ఫిలాహాలు adv. في الحال *Filhal.* At present, &c. (See ఫిల్‌హాలు) ప్రస్తుతము.

బిల్మక్తా or బిల్మాఖ్తా n. s. A fixed annual rent. గుండుగుత్త.

బిల్మక్తాగా or బిల్మాఖ్తాగా adv. بالمقطع *Bilmaqta.* Altogether, by the bulk, in general. మొత్తముగా.

పిళ్ళ n. s. A termination used with some names of men; as Sri Nivasa Pilla. It is confined in general to people of the గొల్ల caste (herdsmen) or కరణములు clerks.

బిళ్ళసాదము n. s. The phrase used for rice given to the menials in a pagoda. బిళ్ళబిళ్ళలుగాచేసి గుడిపనివాండ్లకుయిచ్చేఅన్నము.

పిళ్ళాంబ్రము Error for పిల్లమిరియము n. s. A summerset or leap heels over head. వేశ్యాకన్యలు మొదలయినవారువేసేలాగులుఅనగాలఘువు.

పిళ్ళారి n. s. (Tamil பிள்ளையார்) A name of the god Ganesa. వినాయకుడు. D.

పిశానా, బిసానా for బిచానా n. s. (An error for بچھانا *Bichana.*) A bedding. పడక.

పిశినారి n. s. A miser, a covetous wretch. లోభి.

పిషాణపువడ్లు n. s. A fine sort of rice. సంబావడ్లు.

పిసరు n. s. A dovetail. పావురాయితోకవలెవుండే కుసి.

బిసాత్ n. s. بساط *Bisat.* Power: breadth, width. Means, capital, stock, estate (same as బాతి, సొత్తు) అదయెంతబిసాత్ what great matter (or affair) is that? అదినీబిసాత్ that was your luck, or chance, or lot. నీఅధికారమేమి దానిబిసాతేమి What chance has she with you? Pretence is one thing and performance another.

బిసానా for బిచానా n. s. (An error for بچھانا *Bichhana.*) A bedding. పడక.

బిస్తి for బిహిస్తి n. s. An error for بہشتی *Bihishti.* A water man; who leads an ox that carries water in goat-skins. పఖాళి.

పింగాణి n. s. Chinaware, crockery. See పింగాణి.

పీక or పీకె n. s. The refuse or stump of a cigar. తాగిమిగిలినచుట్ట.

బీజకె n. s. (Turkish بيجك) Invoice, inventory, list. Label, ticket?

బీజంబంక n. s. Bird-lime, made from (బీజము bij) the seed of the tamarind. A close fisted miser. జిగురు, లోభిన్ని.

బీజువరి n. s. Paddy seeds with germs, being ready for sowing. మొలకవడ్లు.

ఫీట for పీత n. s. پيتا *Pita.* Tape; ribbon; (*vitta* in Latin) a fillet. నాడా.

పీడీదర్ పీడి adv. پيڑي در پيڑي *Pīrī dar pīrī.* From generation to generation. పరంపరగా.

బీబీ n. s. بيبي *Bībī.* A lady. దొరసాని.

బీభత్సు n. s. Disgust, abhorrence. అసహ్యము, చీదర. దాన్నిబీభత్సుచేసినాడు he has spoiled it. బీబచ్చుగాలుండే for బీభత్సుగాలుండే adj. Out of repair, damaged, confused.

బీమా n. s. بيما *Bhīma.* Insurance, money paid for insurance. ఇన్సూరాన్సు.

పీరాంజుట or బీరాంజుట v. a. (Tamil பிராய்ஞ்சுது) To collect, gather grass &c. పోగుచేసుట.

బీరువ n. s. 'A bureau,' chest of drawers. అంతస్తంతస్తుగావుండేపెద్దసెట్టె.

పీరునుండి n. s. A waterspout at sea? మేగ్యము. If descending, it is called అవుతు, అవుతుఖానా.

ఫీరోజి for ఫేరోజా n. s. فيروزه *Fēroza.* A Turquoise. ఒకరత్నము.

పీర్లు n. s. An image in the form of a hand, used by Mussulmans at the Mohorum. తురకదేవుడు. పీర్లపండుగ The Mohurrum (as being the "anniversary of the (*pīrs*) Saints") "All saint's day" which in the Madras country has degenerated into All Fool's Day: being a street masquerade annually held among the mobility: and is just as popular among Hindus as among Musulmans.

పీల, ఫీలా, పీలఫిరంగు n. s. The lues venerea.

బీలు n. s. بيل A sort of spade. ఒకతరహాపార.

పీలుకాడవ for పీలుకాడ్వాఆట n. s. The flush of four cards?

బీలుదారు for బీల్దార్ n. s. بیلدار *Beldar*. A digger, a labourer, a pioneer. తవ్వేవాడు.

బుంగ n s. بھنگا *Bhunga*. The baggage belonging to a camp. సరంజాం.

పుంజజమీన్ n. s. Dry grain land. మెట్ట. మెట్టపొలము.

పుంజి n. s. A phrase for *four* (as we call twelve a dozen) నాలుగుపుంజెడురూపాయీలు four rupees. తొమ్మిదిపుంజిరూపాయీలు 36 rupees.

పుండాఖోరు n. s. A wrangler, a quarrelsome wretch. తంటాఖోరు.

పుండాయితనముచేసుట v. n. To do mischief. హతముచేసుట.

పుకార n. s. پکارا *Pukārā*. Outcry, rumour, report, alarm, an uproar. రట్టు, రచ్చ.

బుక్కా adj. بھوکا *Bhuka*. Hungry. ఆకలిగొన్న. బుక్కాఫకీరితనము utter poverty.

బుక్కిసు, బొక్కెసు for బక్షా n. s. بخشہ *Bakhsha*. A bundle, a pack of cloth. వస్త్రములమూట.

బుక్కు n. s. (English word) "*A book*:" as distinguished from కవిలె and గ్రంథము.

బుటా or బుట్టాపని n. s. بوٹہ *Buta*. Flowered pattern in cloth. జరీబుటా a gold pattern. బుటేదారుబట్ట بوٹےدار *Butēdār*. Embroidery.

పుటాయించుట v. n. To split, separate (one cause or lawsuit into several.)

బుడేలు or బుడ్యాలు n. s. The roots of the ears. చెవులమొదళ్లు. నీచెవులుబుడేలమట్టుకుతెగకోస్తాను I will cut your ears off.

బుత్ పురోషి or బూతుపురోశి n. s. A sort of tax, or cess levied for the maintenance of a pagoda. In Guntoor this signifies the same as Mohtarfa. ఇలువరుసపన్ను Fees or small penalties levied under Musulman governments, on various tradesmen to defray the expenses attendant on festivals. Supposed, but wrongly, to be meant for بت پرورش *but parvarish*, or sustenance for the idol. Also penalties levied by a guru or confessor on certain breaches of caste: such as permitting a widow to marry again. The Mohtarfa being levied on merchants alone: this is levied on all classes except merchants.

బుతాము or బొత్తాం for బొత్తాను or బొత్తాను n. s. (French, *Un bouton*) A button. గుండి.

బునాది for బనియాద్ n. s. for بنیاد *Bunyad*. The foundation of a building. ఆస్తిభారము.

పునాసు n. s. The first crop in the Hindu year: the dry-grain crop, or light crop: consisting of the grains called పునాసులు (that is, పునవన్ నులోవిత్తినవి) viz. కొర్రలు, బొబ్బర్లుమొదలయిన ధాన్యము.

బుయ్యారం for బుయ్యార n. s. for بھنیارہ *Bhunyarah*. A dungeon. చెరశాల.

బురకలు n. s. (A low word) Empty ears of corn.

బురకా n. s. برقہ *Burqah*. A covering or veil for a palankeen &c. గవిసెన.

పురజ for పుర్జా n. s. پرزہ *Purzah*. Note, memorandum. లెక్కచిట్ట or daily account. రోజు పురజ A shopkeeper's day book. పురజా A small piece of paper. చీటి. (M M. p. 651.) *A wharf* at a sea custom house?

బురడా n. s. Bragging, a lie. జల్లి.

పురబ్జీ or పురబ్జీలు n. s. A kind of soldiers. ఒకతరహాదండువాండ్లు.

బురయక్కు n. s. A kind of fish.

బురసా A certain colour or tint used in chintzes, also called పైఠిణీ. Charu Chandrod. 588.

పురారుపలక for పూరారుపలక n. s. (H.) Clap boards used in building. సన్నపలక.

బురుజు n. s. برج *Burj*. A bastion, a tower or fortalice. పిరంగిపెట్టికాల్చేదిబ్బ, గడి, చిన్నకోట.

బురునీసు for బూర్నీసు n. s. Flannel, woollen. నిండామెత్తగావుండేదళమైనకంబళి.

బురుమ for బరమా n. s. برما *Barmā*. A carpenter's augre. తొరపడము.

పురుసత్తు n. s. فرصت *Fursat*. Leisure. సావకాశము.

బురుసా n. s. (i. e. Bursa, a town in Anatolia) the name given to a sort of woollen goods: and also to the (blue or yellow) colour. బురుసారుమాలు a blue or yellow handkerchief, for which they are prized. These are also called పైఠిణీ Paithinī and బురహానపురి usually బుర్హాన్‌పురీ Burhan puri.

బురుసు n. s. A brush (A jar :) a large pot. A sort of firework. తూలిక (జాతి ?) ఒకబాణవిద్య.

ఫురోక్త or ఫురోఖ్త n. s. فروخت *Furōkht.* Sale, selling, vent. అమ్మకము. ఫురోఖ్త చేయుట to dispose of, sell.

ఫురోణి n. s. (M) A note. చీటి.

ఫురోయి n. s. Proof, written documents. సందర్భమునుచూస్తేరుజువు, దస్తావేజు, అనిఅర్థమవుతున్నది. This word often occurs in Duhur. Local III. 84, line 13, ib. III. 94, line. 19.

బుర్నీసు for బూర్నీసు n. s. A blanket or thick felt. మెత్తగాదళముగాఉండేకంబళి.

బులాకి n. s. بلاق *Bulāq.* A jewel worn (chiefly by unmarried girls and courtesans) on the middle of the nose between the nostrils. నాసాభరణము. Herklots, page XXI, of Appendix. Borrowed from the name of the port of Cairo. Boulak is a suburbs of Cairo.

ఫులావు or పులావు n. s. پلاو *Pulāo.* The dish called pillaw. ఒకతరహావంటకము.

ఫుళిహోరn. s. (Tamil புளியோரை) Rice dressed with acid sauce. ఫులుసుఅన్నము.

ఫుష్టి n. s. پشتي *Pushtī.* Support, aid, assistance. ప్రోద్బలము.

బుసక, బుసర n. s. Chaff: the dust of thrashed corn. బుసకభూమి chaffy soil. అనగాచవుడు, తువ్వనేల.

భూసాజింసు n. s. بهوساجنس *Bhūsā Jins.* Grain of any kind: so termed in the Bellary accounts. ధాన్యము in reality grain in husk. వడ్లు, కాయధాన్యములు.

ఫుసాలున adv. Suddenly. లటక్కున.

ఫుసేల n. s. The seventh lunar mansion. ఫునర్వసు is called పెద్దఫుసేల, and the eighth ఫుష్యమి is called చిన్నఫుసేల.

ఫుస్తబంది n. s. پشته‌بندي *Pushta bandi.* "Back fastening." Stone work executed at the back of a tank. చెరువుకట్టకు వెనకతట్టుఆనిరాగాకట్టినది.

ఫుస్తి n. s. پشتي *Pushti.* Encouragement, backing. ప్రోత్సాహము, అండ, సహాయము. ఫుస్తిచేసుట to second, to support.

ఫుస్లీలు n. s. plu. Mustaches. గల్లుచ్చా.

ఫుస్లాయించుట v. a. from پھسلانا *Phuslānā.* To coax, wheedle, persuade. బుజ్జగించుట.

ఫుస్లాయింపు n. s. (From the same) Coaxing, persuasion. బుజ్జగింపు.

పూచి n. s. Business, affair. Penal responsibility. ఆపూచినామీదకాదు I am not responsible for it. ఆపూచిగడిపించినాడు he carried on the business. పూచిచేయుట to undertake.

పూజు n. s. (Ganjam dialect ?) A yoke. See Acts, XV. 10. Pt. సెగ.

పూటము n. s. Lading, burden. ఎగుమతియైనసరుకు.

బూటాలు for బుట్టాలు n. s. from بوٹا *Būtā.* Flowered patterns in chintz or muslin. వస్త్రముమీదవేసేపూలు.

పూటుట v. a. అనగాకుదురుబాటుచేసుట To establish ? (Ganjam.)

బూడిదెకట్నము or బూడిదెటన్ను. n. s. A tax levied in the Kannadi country, on every wedding. Elsewhere on every funeral. Local. V. 229, line 6, & 7.

పూడ్చుట or పోయివిడుచుట v. n. To go. These words are used at Madras instead of పోవుట.

బూతాదు, బూతాత్ n. s. for بيوتات *Buyūtat.* Household expenses: also an account of them. మనోవృత్తి, మనోవృత్తిలెక్క. బూతాత్‌నవీసు clerk of the household. One letter says మాబూతాదువ్రయం మొదలయినవాటికిచాలా శ్రమనుపొందుతున్నాముగనక as we suffer very much for want of subsistence.

బూతుఫురోశి n. s. See బుత్‌ఫురోషి.

బూబందులెక్క n. s. An account (in England called a *terrier*) of boundaries of fields. గుడికట్టురుఘాడా, పొలములసరహద్దులెక్క.

బూబు or బూబుసాని n. s. بوبو *Būbū.* A musulmani lady. తురకాబిడ.

పూరా adj. پورا *Pūrā*. Full, complete. సంపూర్ణమైన.

బూర్నీసు n. s. A blanket, or thick woollen. దళముగా మెత్తగావుండేకంబళి.

పూలిహొన్ను n. s. پهولي هون *Phuli hun*. A star pagoda of the sort worth 3½ Rupees. పూలవరహా.

భూసాజింసు n. s. بهوساجنس *Bhūsa Jins* Grain in the husk. వడ్లు, కాయధాన్యములున్ను.

భృగు n. s. Traces: secret, concealed fact. ఆనవాలు, సామర్థ్యము, జాడ, రహస్యము.

బెంగిటప్పాలు for బంగిటపాలు n. s. بانگي ٹپال *Bāngī Tappāl*. The Bangy, or mail that conveys parcels. మూటలుపొయ్యేతపాలు.

పెండారి or పెండేరి for పిండారి n. s. پنڈارہ *Pindarā*. (Mahr.) 'A Pindaree' or plunderer, freebooter or mosstrooper. In Mahratta పెండారి is, a gang of mounted robbers.

బెడ్డశిస్తు n. s. The revenue charged on the summer crop?

భెత్రి n. s. بيتي *Betī*. Threes. A term at dice, or dominos. దచ్చి.

పెద్దాపురి n. s. A fine soft sugar mixed with lime: which is made at Peddapore. పెద్దాపురిచక్కెర.

పెద్దింటమ్మ n. s. A certain rural goddess. ఒకక్షుద్రదేవత.

పెయ్యర n. s. A certain forest shrub called Grewia Orientalis. Rox. 2. 586. అల్లిపెయ్యర a species called Grewia Didyma. ibid 2. 591.

పెరుంబడిగావుండే adj. (from Tamil பெரும்படி) Unfinished, as a painting. Sketched. చిత్తుగావుండే.

పెరుమాళ్లు n. s. A Tamil name of Vishnu.

పెరె n. s. A reservoir for water at the salt pans. నీరువుంచేమడి. (Vizag.)

బెల్లపాకుచెట్టు n. s. Said to be a name of the తుత్తిరిచెట్టు.

పెళ్లిళ్లాట n. s. Picquet at cards?

పెళ్లు n. s. (Madras phrase) A privy. A backyard. మరుగుపెరడు, పెరడున్ను.

బే adv. بے *Be*. (Pers.) Without; as అదబు *adab* manners, బేఅదిబి *be-adbi* contempt, unmannerliness. బేరీజన్‌గా '*bē-reason-ga*' without reason. (Rajahmandry dialect.)

బేంబేరు n. s. Fright or alarm. దిగులు, భయము.

బేగారి n. s. بيگاري *Bēgarī*. an error for بيكار *Bēkar* without work, idle. A hackney. Stray folks impressed, without pay, to carry loads. From the Persian *bīgar*. Employing any person without remuneration. వెట్టికిపని చేశేవాడు.

బేగి adv. بيگي *Bēgī*. Quickly, without delay. త్వరగా.

బేగిరావు n. s. A dromedary. بيگي رو From *Begi* swift and *rao* going. పెద్దలొటిపిట, తపాలు వెంటె.

బేగోదుగా adv. بے گوند *Begond*. Unsealed. See గోదు 'without gum:' because it is the custom to secure the envelope of a letter with gum.

పేచి or పేచు n. s. (K.) Pecuniary embarrassment, trouble on account of arrears in taxes. (Reeve, page 953.) Responsibility.

బేచిరాకు adj. بيچراغ *Be charagh*. Desert, ruined, devoid of a single lighted lamp: depopulated. ఇండ్లులేనిదిగానున్నుపొరుగూరికాపులచేత సాగుబడిచేయబడేదిగానున్నువుండేటిది. బేచిరాకు గ్రామము a depopulated or deserted village.

పేచీకోరి adj. Litigious, roguish. తంటాలమారి.

బేచెడ or బేచెడావు adj. for బేచిరాకు which see.

బేజరూరు adj. بے ضرور *Be zarūr*. Useless, needless, superfluous, unnecessary. అగత్యములేక, అక్కరలేని.

బేజా adj بيجا *Bējā*. Bad, wicked. Groundless, for which there is no room; inadmissible. నిరాధారమైన, పనికిమాలిన. బేజాపని injustice, wrong.

బేజారు n. s. بيزار *Bēzār*. Fatigue, weariness, annoyance. అలుపు. బేజారవుట to become fatigued. బేజారుచేసుట to weary, dun, teaze, drive a man desperate, torment or put him out of his wits.

బేజుమాలు adj. بيزمال *Bēzmāl*. Bright, polished, set, as a sword.

బేజురూరు adj. See బేజరూరు.

పేట n. s پيٹھ *Pēth*. "Pettah," suburbs, market. శాఖానగరము, పట్టణస్థలము, బాజారు.

భేటి n. s. بھیت *Bhēt.* Interview, visit. దర్శనము.

బేడా n. s. A break, for teaching a bullock. గాడీయెద్దులనుకట్టిమరిపేటిది.

బేడా n. s. بیڑا *Bērā.* Siege, besieging. ముట్టడి. బేడావేయుట to besiege.

బేడాస్తంభము n. s. A pillar made of a sort of black marble. ఒకవిధమైననల్లరాతిస్తంభమేమో?

బేడిగ n. s. A tax or a favourable assessment. తన్ను.

బేడీలు n. s. بیڑی *Bērī.* Fetters. సంకిళ్లు.

బేడౌలు adj. بیڈول *Bē-doul.* Wretched, irregular, incorrect. Shapeless, ill-formed, clumsy. విరూపమైన, వికారమైన.

భేతి n. s. بیتی *Beti.* The throw of threes, which makes six on the dice or dominos. దచ్చి.

బేద for బైద్ n. s. بید *Baed.* A plunderer. కొల్లగాడు. బేదసేవారులు plunderers.

బేదఖలు adj. بیدخل *Bēdakhl* Ousted or dismissed from office. తోసివేయబడ్డ.

బేదరు n. s بیدر *Bēdar* A class of savages. బోయవాండ్లు. The *Katbadi* peons are mostly of this caste.

పేదా or ప్యాదా n. s. پیادہ *Piyādah.* A peon or armed messenger. బంట్రోతు.

భేదా n. s. Money levied as a contribution from the neighbours of a bankrupt farmer, to pay the rent due? (Ganjam.)

బేదాన n. s. Meant for بہی دانہ *bihi-dāna* (Persian) Quince-seed, sold as a drug. ఒకచెట్టు, దానిపండున్ను.

బేదిల్ adj. بیدل *Bedil.* Disheartened. ధైర్యము తప్పిన. కాపులు బేదిల్ అయిపోయి the farmers being disheartened.

పేనా n. s. (the English word) A quill 'pen.' కలము.

బేపర్వాగా adv. بیپروا *be-parwa,* Heedlessly, carelessly. అలక్ష్యముగా.

బేపర్వాయించుట or బేపర్వాచేసుట v. a. To despise, disregard. అలక్ష్యముచేసుట.

బేపార్ n. s. Traffic, trade, commerce. వర్తకము, వ్యాపారము.

బేఫహము adj. بے فہم *Be fahm.* Careless, unmindful. జాగ్రతలేని.

బేబందుగావుండే adj. بے بند *Be band.* Disordered, confused, irregular. తారుమారుగావుండే.

బేబాకీగా adv. بے باقی *Be bāqi.* 'Without balance' as a complete payment. బేబాకీగాచెల్లించినాడు he paid it in full.

బేమంజూరు adj. بے منظور *Be manzur.* What is not approved, discountenanced. ఒప్పుకోబడని. ఆ అర్జీ బేమంజూరుఅయినది the petition was discountenanced.

బేమరమ్మతుగావుండే adj. بے مرمت *Be marammat.* Out of repair, damaged, broken. శికస్తుగావుండే.

బేమిలిచీటి n. s. *A "family"* chit.

బేమొలాజా for బేమొలాహిజా n. s. بے ملاحظہ *Be mulahazah.* Treating with sternness, or rigour, not showing favour. నిర్దాక్షిణ్యము. బేమొలాహిజాగా without favour or partiality.

బేరణికటావణి n. s. Sowing and reaping. విత్తడము, కోయడము.

ఫేరస్తు or ఫేరిస్తు n. s. فہرست *Fehrist.* A list or catalogue. పట్టీ.

బేరాముట్టి n. s. (Tamil பேராமுட்டி) A certain plant called Hibis-cus Zeilan. ఒకమందుచెట్టు.

బేరిస్తు n. s. فہرست *Fehrist.* List, catalogue. పట్టీ, జాబితా.

బేరీజు n. s. بیرج *Berij.* An amount of assessment, the total assessment of a village or district. దివాణపుపన్ను మొత్తము. శాశ్వతబేరీజు permanent assessment.

బేరోజుగారు or బేరోజుగావుండేవాడు n.s. بے روزگار *Bē rōzgār.* He who is unemployed. నిరుద్యోగముగావుండేవాడు.

బేలాయఖు adj. بے لایق *Be layaq.* Unfit. తగని.

బేల్దారు n. s. بیلدار *Bēldār.* A pioneer, a mason. కామాటివాడు, కొల్లెత్తువాడు.

బేవారిసు adj. بے وارث *Be wāris.* Without heir or claimant. నాథుడులేని. బేవారిసుగొడ్డు a stray cattle. బేవారిసుయినాము. An 'Inaum' that has fallen in, to which no heir has appeared.

పేవిడి, పేవుడి or పేమిడి n. s. پیوڑی *Pēorī.* The colour called imperial perfect yellow, or bright *golden yellow*: distinct from Gamboge. ఒకతరహాపసుపువర్ణము.

బేశక్కు or బేషక్కు adv. بے شک *Bēshak.* Undoubtedly. నిస్సందేహముగా.

పేశానపువడ్లు properly పిశానపువడ్లు n. s. The name given to the rice which is reaped in February and March. Ainslie I. 340.

బేశుమారు for బేషుమార్ adv. بے شمار *Be shumār.* Without being reckoned, vastly, abundantly, countlessly. విస్తారముగా, లెక్కలేక.

పేశ్వాత్తు for పేష్వాత్తు n. s. پیشواز *Peshwāz.* A gown. ఒకచొక్కా.

బేష్ or బేష్‌గావుండే adj. بیش *Bēsh.* Best, superior. శ్రేష్ఠమైన.

బేషకు adv. بے شک *Bē shak.* Without doubt: certainly, doubtless. నిస్సందేహముగా.

బేషకుమ for బోషోకం adj. بیش وکم *Besho kam.* Unrivalled. అసమానమైన.

పేషిగి n. s. پیشگی *Peshgī.* Advance of pay. ముందుగారూకలుయివ్వడము.

పేష్కషి or పేష్కిస్తి for పేష్కసు n. s. پیشکش *Pesh kash.* (Present, fee, donation.) Tribute paid by a zemindar &c. బహుమానము, కప్పమున్ను.

పేష్కారు n. s. پیشکار *Pēshkār.* A revenue officer, secondary to an Amildar. ఒకఅధికారి.

బేసబబు adv. بے سبب *Bē sabab.* Without reason, causelessly. నిష్కారణముగా.

బేసరి n. s. بیسر *Besar.* A jewel worn by women on one side of the nose. ముక్కుపుడక.

బేసరిదుంప n. s. A plant with a red flower: the root is eaten as a pickle.

పేసికి n. s. Pride, presumption. బడాయి?

బేహరి or బేహారి n. s. An individual of a particular distinction among Musulmans. They are pedlers or retail sellers చిల్లరబేరగాడు.

బేహవాలుగావుండే adj from بے احوال *Bēahwāl.* Bankrupt, beggarly. దరిద్రముగావుండే.

పైంటు n. s. (E) 'Appoint.' పైంటుచేసుట to appoint.

పైకారి properly పాయకారి n. s. A sub-renter or under tenant: a tenant at will. This word is opposed to కదీం; and in Cadapah it is explained పరస్థలపురైతు a man who cultivates land lying in another village.

పైకి (Mahr.) Out of, from amongst, of, from, under the head of, in, belonging to, appertaining to; the same as సంబంధము. Thus బాగాయతుపైకితరి A rice field which properly (or originally) belongs to 'garden land.' ఆపైకి means అందులో, అనగామింజుమలె.

పైగస్తి n. s. پیگشتی *Paigashti.* A patrole. అములుపట్టడమునకైతిరిగేవాడు.

పైజారు n. s. پیزار *Paizār.* A slipper or leather sandal. జూతి.

పైజారుమట్ట n. s. The remora or sucking fish. ఒకచేప.

పైఠాణి or పైఠిణి n. s. A cloth partly silk and partly cotton. పట్టుప్రత్తితోనేశినగుడ్డ. (A silk stuff striped red and yellow?)

బైదరులు for బేడలు n. s. from بیدر *Bēdar.* A kind of plunderers. The savages called Beders, or Veddahs.

బైదా, బైద్ n. s. بید *Baid.* Insurrection, rebellion, mutiny, tumult in a state or army. తిరగబడడము. బైదాగుర్రము predatory horse. పెండారిగుర్రము.

పైమాయిషి n. s. پیمایش *Paimāish.* The survey-measurement of lands. నేలలుకొలవడము.

పైమాలి n. s. پایمالی *Paimālī.* Ruin, ravage. చెరుపు, చేటు.

భైరవచక్రము* n. s. 'Rioting.' C†. in Rom. XIII.

భైరవి, బైరీడేగ n. s. The peregrine falcon. జుట్టుభైరి the white crested eagle. (Jerdon) See M. Journ. X. 79. భూతభైరవి the name of a tree called Premna Serratifolia. Rox. 3. 77.

బైరాగి or వైరాగి n. s. بیراگی *Bairāgi.* A monk, a friar. విరాగముగలవాడు.

పైలాడికర్ర n. s. A see-saw?

పైలుమాను for పైలువాన్ n. s. پہلوان *Pahlwān.* A boxer or wrestler. జెట్టివాడు.

పైవస్తు most commonly పైదస్తు n. s. پیوست *Paiwast.* The date of the arrival of a letter. The

mark denoting "Received" సాలిపైవస్తు the year before last. (Bellary.)

పైసలా n. s. فيصلہ *Faisalah.* Settlement, decision, sentence, decree. తీర్పు, పరిష్కారము.

బాంకప్ప n. s. A certain fish, *Tetradon hispidus*: it is nearly spherical and covered with prickles.

పాంచి n. s. The cooling drink made from jaggory, lime juce and water mixed. ఒకతరహాపానకము.

బాంట్లాంకాయ n. s. A young cocoanut. ఎళనీరుకాయ.

బాంత n. s. The mullet fish. (*Mugil cephaleius.*)

బాందిలి n. s. Name of a certain caste. ఒకజాతి.

బాకనాయిరోగము n. s. Caries caused by lues venerea. కనుబొమ్మలలో రెప్పలలోవుండే వెంట్రుకలురాలిపోయ్యేముండరోగము.

బాకారు n s. بخار *Bukhār.* Steam, glowing heat: eruption on the skin ఆవిరి, ఒంటిమీదపేలినది.

బాచ్చ n. s. Doublets, at dice?

పాడబారుటorపాడగొనుట v.n (from Tamil புடை) To sink or become hollow, as a sore. పాడబారిన full of holes. పుంటిలోశలవేసుట.

బాణగె n. s. A kind of wooden bell, hung at a bullock's neck. సెడక, అనగాచెడ్డయెద్దుమెడలో లాడుకులాడుకు అని ఆడేవొకతరహాకొయ్యగంట.

బానగులు n. s. See బాణగె.

పాన్నారుతాళము n. s. (error for పాన్నరిదళము) Orpiment.

బాప్పరమీను n. s. A whale. ఒకమత్స్యము.

పాప్పళి for పప్పళి n. s. A plaid or chequered garment worn by women. The stuff called "poplin." A plaid of a square pattern alternately green and red. చిరుతపాప్పళి. S. 1. 176. పసరపాప్పళి a green and white tartan.

పాప్పాయిపండు n. s. The fruit called papaw. Rox. 3. 825. Carica papaya.

బాముక n. s. Corruption of ఎముక a bone. (Masul.)

బాముచిగురుకప్పి n. s. A block or large pulley. ఒకతరహాకప్పి?

పారంబోకు or పారంబోకునేల n. s. Waste land, utterly unfit for cultivation. సాగుబడికిరాని భూమి.

బారికము, బారికె n. s. A hoe used in digging up grass. (Vizag.) తొల్లిక?

పారివట్టు, పొలివట్టు n. s. A heap of boiled rice offered to a god. తిరుప్పవళము, తిరుప్పావడ.

పాల్లాయి n. s. Certain fees paid on every thrashing floor. (Ganjam.)

పాస్తకము n. s. error for పుస్తకము a book.

బాహు adj. error for బహు Much.

పోంచావణి or పాహంచావణి پہنچاونی *Pahunchāwuni.* Insurance: on goods or on lottery tickets.

పోంచి, పోంచీలు for పాంచీలు n. s. پونچی *Paunchi.* A sort of bracelets. కరభూషణము.

బోంట్లాంకాయ n. s. A young cocoanut. A cocoanut with the husk on. ఎళనీరుకాయ, మట్టపొలువనిటెంకాయ.

పోక n. s. A heap of salt. (Vizag.) Apparently an error for పోరు?

భోక్తముగా adv. Gently, delicately.

భోక్తా n. s. Respect, regard, honour. గౌరవము. భోక్తాచేసుట to respect. భోక్తాగా respectfully.

భోగబంద n. s. (from భోగబంధము) Mortgage on land; which till the debt is paid is enjoyed by the creditor (Ganjam) Usufruct. భోగ్యము.

భోగాణి or భోగిణి n. s. A sort of copper bowl. పాత్రవిశేషము.

భోగొట్ట, భోగవట్ట n. s. Enquiry. విచారించుట. ఆసంగతినిచక్కగాభోగవట్టాచేసినాను I enquired into it properly.

పోచీలు for పాంచీలు n. s. پونچی *Paunchi.* A sort of bracelets. కరభూషణము.

బోజు for బోజ్ n. s. بوجھ *Bōjh.* Weight, responsibility. బరువు, ఉత్తరవాదము.

పోటాపోటి n. s. پوتاپوتی *Pōtāpoti.* Rivalry, emulation, outbidding. (Bellary.) నాకంటేనాకనివయిబడడము.

పోటు for పొట్టు n. s. A raised hearth built in a Vishnu temple. గుడిలో చాల్పుగావుండేపాయులు.

పోతా for పోత n. s. (Mahr.) A book, a work, a writing &c. పుస్తకము M. M. page 663. (A leaf in an account book: a folio?)

బోద, బోదము for బోళము n. s. A sort of medicine.

బోద n. s. (in sea language) A board, i. e. side. ఉజియబోద Ujiya boda, starboard. దాపుబోద *dāoo bōda* larboard.

పోడుచుట error for పోయివిడుచుట v. n. To go away. This is a Madras phrase. పోక్చి for పోయి (past p|| of పోవుట) Having gone.

బోణి n. s. Hansel or the first money a seller receives in the morning. The luck-penny: a shopkeeper's first receipt in the day. అమ్మేవాడు మొట్టమొదటనిరుకు అమ్మి తీసుకొనేరూక. బోణిచేసినాడు he took hansel.

పోతి or పోతిబిళ్ల n. s. پوتي *Potī* (Mahratta) A piece of cotton steeped in red ink: which is wetted and squeezed into the inkstand. ఎర్ర యింకిదూది.

బోదారసింగి n. s. A medical drug. కేదారసింగి. D. ఒకమందుదినుసు.

పోదిన, పోదిని most commonly for ఫుదీనా *Pudīnā* ఫుదీనా n. s. Mint. ఒకమొక్క.

భోధాయకము n. s. Instigation, temptation. దుర్బోధన.

బోనాంపెట్టె, బోనంపెట్టె n. s. A round box or basket, covered with leather. కయినతోలువేసిన గుండుపెట్టె.

బోనుపొయ్యి n. s. A portable oven, formed by placing a deep dish as a cover on a bowl?

బోనేశ్వరాలు n. s. (a low word) A suite of rooms?

బోముటిగురుకప్పి n. s. A large block or pulley. ఒకపెద్దకప్పి.

బోయడు for బోయవాడు n. s. (from بهوئي *Bhōi*) A savage, a man of the woods. A palankeen bearer. చెంచువాడు, బోయిన్ని.

పోర, పోరకాడు, పోరడు n. s. from پور *Pōr* (K.) A boy. Reeve page 962. పిల్లకాయ.

బోర or పోర n. s. A slip or piece of land appertaining to a field. The breast, or chest. కుండు నేల, రొమ్ము.

పోరకాడి n. s. Puzzle, intricacy.

పోరడి n. s. A hedge?

పోరడు n. s. from پور *Pōr* (K.) A boy, a child. పిల్లగాడు.

పోరవ or పోరువ n s. (from Tamil போர்வை) A cover. పైనకప్పేవస్త్రము.

బోరింపోతు n. s. A great jar: a glutton?

పోరిల్లు n. s. A gambling house? Paln. Vira. 22.

పోరుడు for పోర్ n. s. پور *Pōr* (K.) A boy. పిల్లగాడు.

పోరువ or పోర్వ n. s. (from Tamil போர்வை.) A cover. పైనకప్పేవస్త్రము.

బోర్గణము, బోర్గాణము for బొక్కణి n. s. A horse's nose bag.

బోళా adj. Unreserved, frank. కపటికాని, మనసులోదాచని. బోళామనిషి he who is not reserved.

పోలాత్ n. s. for فولاد *Fōlād*. Steel. ఉక్కుపోలాతిగంట a bell made of steel. ఉక్కుగంట. Ila. 1. 148.

పోవిడి most commonly పోబిడి n. s. (Tamil போக்கடி) Traces, signs. జాడ, ఆజూకు.

భోషాణము n. s. A large chest. పెద్దపెట్టె.

పోస, పోర, ప్రోర n. s. A fibre, a bit. లేశము.

పోస్తుకాయ or పోస్తకాయ n. s. پوست *Pōst*. Capsules of the poppy used medicinally. (Madras "Tariff.") ఒకమందుదినుసు.

పొంచాయించుట for పహుంచాయించుట v. a. from پہنچانا *Pahunchana*. To cause to arrive; to deliver.

పొంజు for ఫౌజ్ n. s. فوج *Fauj*. Army, troops. దండు.

పొగుణి, పొగోణి or పోగిణి n. s. A sort of copper bowl. పాత్రవిశేషము.

పొజు n. s. for فوج *Fauj*. Army, troops. దండు.

ఫౌజుబంది n. s. فوجبندي *Faujbandī*. Collecting or levying troops. దండుకూర్చడము.

పొటా for పావటా n. s. باوٹا *Bāotā* A flag. ఝండా.

పొణోమి Error for పూర్ణిమ n. s. The full moon.

ఫౌతు n. s. فوت *Faut.* Death. చావు. ఫౌతుఅయిన తర్వాత after his death. ఫౌతుపరారి killed and missing, the dead and those who fled.

పార్తులు a vulgar error for ప్రవర్తులు. యెన్నిమాట్లు పార్తులైనవి how many evacuations took place.

ప్యాకేజి n. s. The English word a "package;" మూటలుకట్టడము.

ప్యాదా n. s. for پیادہ *Piyādah.* A peon or footman. బంట్రోతు.

బ్యామనుడు for బ్రాహ్మణుడు n. s. (برہمن *Birahman.*) A Bramin.

ప్రమోసము n. s. Error for మోసము which see.

బ్రమ్మత్తె Error for బ్రహ్మత్య n. s. Bramin slaying. బ్రాహ్మణునిచంపడము.

ప్రయాయించుట n. s. A sea term for *making the shore.* వేరియప్రయాయించుట *veriya prayainçu* or వేరియచేయుట to tack about. Perhaps meant for *phirānā* to turn?

ప్రసాదుడుట v. a. To eat. భోజనముచేసుట.

ప్రసాపాటు n. s. Food, eating. భోజనము.

ప్రస్తావన for ప్రస్తావము n. s. Incidental reference to a person or thing. ఒకరినిగురించి లేక వొకటినిగురించినమాటయెత్తడము.

ప్రహరితిరుగుట v. n. To go the rounds, to patrol. గస్తువచ్చుట.

బ్రహ్మత, బ్రహ్మత్య error for బ్రహ్మహత్య n. s. Bramin slaying. బ్రాహ్మణునిచంపడము.

బ్రాంది n. s. (E) "Brandy." ఒకతరహాసారాయి.

ప్రాక్సంవత్సరము n. s. (This is an ignorant phrase in common use.) Last year. పోయినసంవత్సరము.

ప్రాథేయపడుట error for ప్రాథేయపడుట v. a To entreat. వేడుకొనుట.

బ్రాహ్మణార్థం* n. s. (a vulgar phrase) Invitation to a dinner on the anniversary of a death. See నిమంత్రణము.

బ్రాహ్మణీకము* n. s. (vulgar phrase.) Braminship, the rank or state of a Bramin. బ్రాహ్మణత్వము.

ప్రోవ, పోవాలు n. s. Trick: imputation: gibing, quizzing?

మ.

మం|| A contraction for మంజె meant for మవుజా موضع *Mauzā.* A hamlet.

మంజళ్, మంజళి, మంజెళు n. s. (Tamil. மஞ்சள்.) Turmeric: yellow as turmeric. పసుపు. మంజళ్ పట్టు yellow silk.

మంజూరు adj. منظور *Manzūr* Approved, ratified. అంగీకరించబడ్డ, రూఢిచేయబడ్డ. మంజూరుచేయుట to sanction or approve.

మంజూరు n. s. منظور *Manzūr* Approval. అంగీకారము. మంజూరుచేసుట to approve.

మంజె for మవుజా n. s. موضع *Mauzā.* A hamlet.

మండడీడు n. s. A groom? a horsekeeper. Pal. 50. గుర్రపువాడు.

మండాడుట v. a. (from Tamil மன்றாடுதல்) To beg, to pray. బతిమాలుకొనుట. Pativr. 13.

మండి n. s. منڈی *mandi.* A wholesale shop. భారీగా సరుకులుఅమ్మేచోటు.

మండిగలు n. s. A biscuit made of wheat. భక్ష్యవిశేషము.

మండువ n. s. منڈوا *Mandwā* A booth. పందిరి, పాక, అనగాపంతతిరునాళ్లమొదలయ్యినవాటిలో అంగటివాండ్లు వేసుకొనేటిది. H. 4. 104.

మంత్రాంగము* n. s. Agency, machination, trickery. మంత్రిత్వము, తంత్రము, పంపకము.

మందాసము or మందాసనము n. s. An ark, chest, box. Reeve page 1067.

మందుభాయి n. s. An opium eater. A phrase like "Tom pottle" or *Jack Tosspot.* నల్లమందుతినేవాడు.

మంసబ్దారు for మన్సబ్దారు n. s. منصبدار *Mansubdār.* A ruler. A military officer of rank. దొర.

మకందిబ్బ or మకబిబ్బి n. s. (K.) A buffalo's horn filled with gunpowder and let off, as a firework. (Reeve 1068.) ఒకబాణవిద్య.

మకాం n. s. مقام *Muqām.* Place, lodging, station. బస, స్థలము. మకాముగాలుండే situated.

మకుటము n. s. A sort of cloth, worn after purification, or worn by bramins when at meals. మడిగుడ్డ.

మకురుతనము n. s. Obstinacy, pertinacity, contumaciousness, stubbornness. మొండితనము. ఆ బిడ్డనిండా మకురుతనము చేస్తున్నది the child is very stubborn.

మక్కికిమక్కి or దేడికిదేడి Rogue versus rogue; diamond cut diamond.

మక్కివన్నె n s. Gamboge, bright yellow. హరిదళవర్ణము.

మక్త for మక్తా Sometimes మఖ్తా مقطع *Maqtā*. Rent, tenure, farm, usually, a contract గుత్త. మక్తాదారుడు a contractor. మక్తాసరుకులు contracted goods. Rate or standard. Rent. a fixed rate, proposal, estimate, or offer, a bid. Fixed money tax: like compounded taxes. మక్తాకౌలు a special agreement given to a tenant. మక్తావూరు a village which pays rent at a fixed rate without reference to the crop raised. మక్తాశిస్తు (in Guntoor) a particular settlement with each farmer by the Government or the Zemindar.

మక్దూరు n. s. مقدور *Maqdūr*. Power, ability, authority. అధికారము.

మఖపి for మఖ్ఫీ مخفي *Makhfī*. Secret. రహస్యము, గుప్తము. మఖవిగా for మఖ్ఫిగా secretly, clandestinely.

మఖమ n s. (Tamil மகமை) A donation by merchants or cultivators to a fane. A revenue granted as a privilege. రుసుము.

మఖమల్ n. s. مخمل *Makhmal*. Velvet. ఒకతరహాపట్టు.

మగరూరి for మక్రూరు n. s. مغرور *Maghrūr*. Haughtiness, arrogance, pride. గర్వము.

మగ్గగానివాడు n. s. A weaver. నేసేవాడు. మగ్గదరి for మగ్గవరి n. s. A tax on looms: (used in Masulipatam.)

మగ్దూరు for మక్దూర్ n. s. مقدور *Maqdūr*. Power, authority, ability. అధికారము, శక్తి.

మగ్మా or మకమ n. s. (Tamil) *makhamei* A donation by merchants or cultivators to a fane, a revenue by privilege. రుసుము. మగ్మాదారు he who enjoys a revenue by privilege. This word occurs in Persian documents granted by Tippoo and some other rulers.

మచిలీపన్ను, మచ్చిలీనం n. s. The tax formerly paid by fishermen, being a branch of the మోతరఫా *mōtarfa*. చెంబడిపన్ను.

మచిలీమాపు n. s. مچھلی *Machhli*. A fishery. (Raj. and Ganjam dialect.) చేపలవర్తకము.

మచ్చడ n s. Love-powders, poison, drugs?

మచ్చిపింజెం n. s. A dovetail, in carpentry. కుసి.

మచ్చిలీనం n. s. The tax paid by fishermen. (Vizag.) చెంబడిపన్ను.

మజకూరు for మజ్కూరు adj. مذكور *Mazkūr*. Abovesaid, aforesaid. సదరహి. See—జు—

మజర for మజరా n. s. for مزرع *Mazrā*. A hamlet, a cluster of huts belonging to some village, but separate from it, for the facilitation of agricultural purposes. ఒకపెద్దగ్రామములో చేరినచిన్నపల్లె.

మజిలీ n. s. منزل *Manzil*. One stage: a halt. A day's journey. మజీలిచెయుట to halt, stop for the night. ఒకదినంప్రయాణము.

మజుందారుడు for మజుముదార్ n. s. مجموعدار *Majmu dār*. A head accountant in the Talook cutcherry. తాలూకుశిరస్తేదారుడు.

మజుకూరు مذكور *Mazkūr*. 'Aforesaid' abovementioned. Vulgarly this means the said village. *Here*, *There*. It is even applied thus, మజుకూరికాపురస్థులు the inhabitants of this village. మాహేమజుకూరు the present month. రోజిమజుకూరు this day. మజుకూరిలో Here in this town.

మజుకూరు or మజుకూరీ n. s. (error) A village peon or bailiff?

మజుబూతు adj مضبوط *Mazbūt*. Strong, valid. గట్టిగావుండే.

మజుమూన్ n. s. مضمون *Mazmūn*. Purport, contents, substance. మతలబు, సంగతి.

మజూరి n. s. for مزدوري *Mazdūrī*. Hire, the wages of a day labourer. కూలి.

మజూరు for మజ్‌దూర్ n. s. مزدور *Mazdūr.* A workman, a labourer. కూలివాడు.

మట్ట adj. Moderate, inferior. జబ్బైన. మట్టబియ్యము rice of a poor sort. మట్టయిల్లు a mean or small house.

మట్టపలక n. s. A flat ruler, a bricklayer's level. కొల్లత్తువాడు, అనగా కాసెపనివాడుసరిపట్టడము నకై పెట్టుకొనియుండేటిది. మూలమట్టపలక a carpenter's ruler.

మట్టము n. s. A pony. మట్టగుర్రము. దంబరుమట్టము A sort of cloth.

మట్లగడ్డ n. s. Name of a certain snake. ఒకపాము.

మఠంకూర్చుకొనుట for మటకనేనుకొనికూర్చుండుట v. n. To squat like tailors, or as the images of Buddh are seated. పద్మాసనమువేసుకొనికూర్చుండుట.

మడయ adj. (Tamil மடையன்) Dull, inelegant. మడ్డి, మోట.

మడయుడు n. s. (from Tamil மடையன்) A stupid fellow, an idiot. మడ్డివాడు.

మడిచారు n. s. (Tamil.) అనగా వైష్ణవస్త్రీలుకట్టే కోకలోవెనకటికచ్చ.

మడియతనము or మడయతనము n. s. (Tamil மடையத்தனம்) Dullness, inelegance, rudeness. మడ్డితనము.

మడిరూవసోళ్లు n. s. error for మద్దిరుకుసోళ్లు, or చోళ్లు? See Rox. 1. 143, 244.

మడుకు adj. Appointed, select, ready. మడుకుబీడు land assigned to a man?

మణగానపలక or మణియాసనపలక n. s. (Tamil மணியாசப்பலகை) A wooden tool for polishing a chunam wall. గోడకుగచ్చుచరబిరాచేపలక.

మణిగ or మళిగ n. s. A wholesale shop. మండి.

మతలబు for మత్‌లబ్ n. s. مطلب *Matlab.* Purport, meaning. Topic, subject. తాత్పర్యము, సంగతి.

మతాబు or మత్తాబు for మహతాబ్ n. s. مهتاب *Mahtāb.* Blue-light in fireworks. A white flame: the kind of firework called Roman candles, which give a brilliant white flame. తుగులువత్తి.

మతించుట v. a. To esteem, respect, regard. To estimate, appraise. గౌరవించుట, ఉజ్జాయించుట.

మతింపు n. s. Valuation, rating. ఉజ్జాయింపు.

మదద్గారు usually మద్దద్గారు n. s. مددگار *Madadgār* An assistant. సహాయుడు.

మదాం n. s. (The French word *Madame.*) The Queen at cards. కుయిను.

మదారీను, మదాలీను n. s. probably an error for مجلس *Majlis*, or مجالس *Majālis.* A concert of music?

మదాళించుట v. n. (from Tamil மதாளிக்கிறது.) To luxuriate, grow rank as plants. To flourish, bloom. మదాళించినచెట్లు Rank weeds.

మదింపు n. s. Rate, valuation, appraising, supposal, estimate. ఉజ్జాయింపు.

మదిప్పు n. s. (Tamil மதிப்பு.) An estimate. మతింపు, ఉజ్జాయింపు.

మదుగు n. s. (Tamil மதகு.) A sluice. తూము.

మదుపువన్నె n. s. Dark emerald green. ఒకవర్ణము.

మదుము n. s. (Tamil மதகு) A sluice or flood gate. తూము.

మదుర n. s. A vulgar error for మజరా or మజ్రా which see.

మద్దతు n. s. مدد *Madad.* Help, aid, assistance. సహాయము.

మద్దతుగారు or మద్దదుగారు n. s. مددگار *Madadgār.* An assistant. సహాయి.

మద్దు n. s. مد *mudd.* An item, head or column, in an account. The Persian word *Madd* denotes a horizontal line, placed at the commencement of a paragraph, and sometimes running quite across the page. ఒకమద్దు, ఒకకత్తెము.

మధ్యాన్నం n. s. A mistake for మధ్యాహ్నం Noon. రెండుఝాములవేళ.

మనమి n. s. vulgar for మనవి or మనిని.

మనవర్తి, మనువర్తి or మనోవర్తి n. s. Stipend, pension, allowance. యింటిశలవు.

మననుబి for మన్‌సూబ్ adj. منسوب *Mansūb.* Related, belonging to. సంబంధించిన, చేరిన.

మనాయించుట v. a. (If from مانا *Mānnā.*) To mind, or obey: (and if from منع کرنا *Manā*

karna) To forbid. వినుట, లక్ష్యపెట్టుట, అణిగి నడుచుకొనుట.

మనేల Most commonly మనీలా n. s. A sort of oranges; "*Manilla*" fruit. మనేలవాండ్లు Pedlars who deal in jewels and gems (because originally from *Manilla*.) మనీలపాము or మన్నలపాము The Manilla snake, which is harmless, thick and lumpish in shape. Russell, plate. XVI.

మనోసుబేదారు or మనస్సుబేదారుడు Perhaps an error for منصبدار *Mansabdār*. n. s. A chieftain. సరదారు, నాయకుడు, వెంకటగిరికాళహస్తియీలాగంటిసమస్తానీకుడు.

మన్నా for మనా n. s. منع *Manā*. Prohibition, hindrance, prevention. అభ్యంతరము, అడ్డి.

మన్మానిగా adv. Selfwilledly, wilfully. స్వేచ్ఛగా, యథేచ్ఛగా.

మబ్బెము, మభ్యం for ముబ్బెం adj. for مبهم *Mubham*. Doubtful. సందిగ్ధమైన.

మభ్యపెట్టుట v. a. To delude, slur over. మబ్బుతాళము వేసుట, ఉపాయముగా దాటవేసుట.

మయక్కము, మయికము or మైకము n. s. Confusion or distraction of mind. Intoxication. మత్తు, భ్రమ.

మయాణా n. s. میانه *Miyānā*. The title of the old Nabobs of Kadapa.

మయూరు n. s. (French, *majeure*.) Major in the army. Ranga Rao. 1. 157. సమరోజ్జృంభితశౌర్యధుర్యులగు సర్జంతుల్ మయూరుల్ కుమందములున్ పీరులుసోలుదాదులు.

మయ్యం n. s. (Tamil மையம்) The middle. మధ్యము.

మర n. s. A screw. మలుచుట్టు.

మరకాల్ n. s. (Tamil மரக்கால்) A mercall: eight puddies or measures. తూము.

మరచుట్టు n. s. A turnscrew. తిరుగాణి.

మరడివ్యాధి n. s. The cholera morbus. వాంతిభ్రాంతి. (Rajamahendri)

మరతు n. s. A quantity of land: an acre. కుచ్చెల, కత్తివలెకొంతలెక్కభూమి.

మరత్తబు for మురత్తబ్ adj. مرتب *Murattab*. Closed, as a settled account. కరిష్కారమైన, తీరిన (ఇదిలెక్కనుగురించినమాట.)

మరమేకు n. s. A screw. ఇస్కోలాణి.

మరమ్మతు n. s. مرمت *Marammat*. Repair, mending. బాగుచేయడము.

మరవ n. s. (Tamil மரவை) A wooden bowl, a pot or cup. ముంత.

మరవలి n. s. A final entertainment given by the bride's parents to the bridegroom, after the conclusion of the whole marriage ceremonies. మనుగుడుపు.

మరహమ్మతు for మరమ్మత్ more correctly మరమ్మతు n. s. مرمت *Marammat*. Repairs. చక్కబెట్టడము.

మరహూం adj. مرحوم *Marhūm*. Deceased, late, dead, as نواب مرحوم *Nawabi marhūm* the late Nabob. చనిపోయిన.

మరాటి or మహరాటి adj. *Marātī*. i. e. Mahratta. మహరాష్ట్రసంబంధమైన.

మరాటితీగ n. s. A certain aphrodisiac drug, called Spilanthus Amella. Rox. 3. 410.

మరిడి n. s. Name of the goddess of cholera. మరిడీసంకటము cholera.

మరియాన్సుఆట n. s. 'Maria's game.' Playing at cards. A word perhaps of Portugueze origin.

మరూడి n. s. مروڑی *Marōri*. (H.) A turnscrew?

మర్కారి n. s. A head boatman. కుడవవాండ్లమేస్త్రి.

మర్కూము adj. مرقوم *Marqūm*. Written. వ్రాయబడ్డ.

మర్జి n. s. مرضي *Marzī*. Pleasure, determination, will. Temper, disposition. తాత్పర్యము.

మర్తబాను n. s. مرتبان *Martabān*. A black Pegu jar; so called because imported from Martaban. నల్లజాడి.

మర్తబు adj. for مرتب *Murattāb*. Closed, as a settled account, concluded, finished, settled. తీరిన, కరిష్కారమైన. మర్తబుచేయుట to close. కరిష్కారముచేసుట.

మలచటి adj. (error for మరసటి) Next. మలచటినాడు next day.

మలచము adj. Cheap, fine. నయమైన.

మలవత్ or మల్వతీ n. s. Extra assessment; an increased demand or additional exaction. (Vizag and Bellary dialect.)

మలాము or మొలాము n. s. ملمع *Mulammā.* Plating, silvering. బంగారుమొలాము gilding.

మలి adj. Next. మలినాడు next day. తొలిధర the original price, మలిధర the second or higher price?

మళిగ n. s. (Tamil மளிகை) A warehouse or shop of grocery, excluding cloth &c. మండి.

మల్పూపుచేయుట v. a. from ملفوف کرنا *Malfūf karna.* To enclose (a letter in a cover) అందులోమల్పూపుఅయినజాబులు The letters enclosed therein.

మల్లకొల్లాటము or మల్లగొల్లాలము n. s. Squabble, rumpus. రచ్చ, జగడము.

మల్లగుల్లాలుపడుట or మల్లగుల్లాలాడుట v. n. To wrangle, squabble. జగడమాడుట.

మవంజ n. s. Vulgar for మౌజ موضع *Mouzā.* A hamlet.

మవకూపు most commonly మోకూబు. adj. for موقوف *Mouqūf.* Stopped, suspended. నిలుపుదలచేయబడ్డ.

మవాసిగిరి for మవాషిగిరి مواشی گیری *Mawāshī gīrī.* Rebellion, plunder of the country, outrage. మవాసిగిరీచేయడానకు అక్కడికివెళ్లి. Local. XIX. 40, line 1.

మవుంజె for మౌజే n. s. موضع *Mouzā.* A hamlet, a dependancy of a village. ఒకవూరితోచేరినపిన్నపల్లె.

మవుకూపు usually మోకూబు n. s. موقوف *Mouqūf.* Ceasing, termination. మానుకోవడము. లడాయిమవుకూపుచేసిరి they stopped fighting.

మశాత్తు n. s. See మషాత్.

మశ్రూగుడ్డ for మశ్రూగుడ్డ n. s. مشروع *Mashrū.* Satin; literally 'Legal,' according to the Sharah or law: cloth woven of cotton mixed with silk is *Mashrush* or legal. Hence, a name of satin.

మశ్రూత్ adj. مشروط *Mashrūt.* Conditional, exacted. ఒడంబడికెకల.

మశరు n. s. مشروع *Mashrū.* Satin. పట్టువస్త్రము.

మషాకత్తు for మషాత్ n. s. for مساحت *Masāhat.* Square measurement; mensuration. కొలవడము.

మషాఖత్తు n. s. for مشقت *Mashiqat.* Pains taking; labour, toil. వ్యవసాయాదులయందు పడేపాటు, శ్రమ. Improvement of land. The repairing of fields or water courses (Ganjam.) Manuring (Vizag.) Hire, cooly, as వడ్లమషాఖత్తు carpenter's hire.

మషాతు for మషాత్ n. s. for مساحت *Masāhat.* Measurement of land; the same as పయిమాయిష్ (*Paimayish.*) Survey. నేలకొలవడము.

మషాలు n. s. مشعل *Mashal.* A torch or flambeau. దీవిటి.

మషాల్చి most commonly మసాల్జి n. s. مشعلچی *Mashalchī.* A torchbearer, a lamplighter. దీవిటివాడు, దీపాలుపెట్టేవాడు.

మసబుజమీను n. s. Mixed soil, not so productive as the black soil but superior to the common red land. Red soil: light, not solid. See తువ్వభూమి or దుమ్ములురేగేభూమి.

మసలతు for మసలహత్ n. s. مصلحت *Maslaht.* Counsel, advice. ఆలోచన, బుద్ధి.

మసవిదా most commonly మసోదా for مسودہ *Musawadā.* A rough draft or copy. మతలబుకు దిర్చిచిత్తుగావ్రాసినది.

మసానీలు, మసాని n. s. مسان *Masān.* The rattlins of a ship's shrouds. గోడాలు?

మసాల n. s. مصالح *Masālah.* Spicery, seasoning drugs. Horse physick సంభారము, గుర్రానికియిచ్చేమందుసున్ను.

మసాలిజి n. s. for مشعلچی *Mashalchī.* A lamplighter. A torchbearer. దీపాలుపెట్టేవాడు, దీవిటివాడు.

మసి n. s. Ink made with lampblack. శాయి.

మసీదు, మశీది for మసీద్ n. s. An error for مسجد *Masjid.* A mosque or Musulman place of worship.

మసుబుభూమి n. s. See మసబుజమీను.

మసూదా for మసోదా n. s. for مسودہ *Musawadah.* A rough draft. చిత్తుగావ్రాసినది.

మసూరు for మశ్రూ n. s. مشروع *Mashrū.* A Satin vest పట్టువస్త్రము.

మస్తకి n. s. مصطکی *Mastaki.* రూయిమస్తకి Gum Mastic. ఒకమందుదినుసు.

మస్తు n. s. Pride, presumption, arrogance. గర్వము. కొవ్వు. మస్తుకుట్టిన headstrong, ungovernable.

మస్తు adj. Abundant, plentiful. యధేష్టము. మస్తుగా abundantly, plentifully, profusely.

మస్విద for మసోదా n. s. مسودہ *Musawadah.* A rough draft of a letter.

మహంతు n. s. A title assumed by some teachers (gurus) or Confessors. మఠాధిపతి గావుండేబయిరాగి.

మహజను for మహాజన్ n. s. مہاجن *Mahajan.* A Mayor or head merchant, a substantial banker. సాహుకారు.

మహజ్జరునామా or మహజరునామా n. s. for محضرنامہ *Mahzar namah.* A general affidavit ; a certificate signed by all present at a transaction. A general petition signed by a town. A title deed. A written award or decision.

మహద్వారము n. s. The mouth of a river. సముద్రసంగమమయ్యేచోటు. (A bad phrase though common.)

మహరాజులాగు adv. Of course, by all means.

మహర్నవమి n. s. error for మహానవమి which see.

మహలు or మాలు n. s. محل *Māhal.* A district in a province, a ward in a town. A spot of land. A fund producing revenue to government. (Malcolm : Index.) మహలుదారుడు a small laird or landlord.

మహలారుజా for మాల్‌వజా n. s. مال وجہ *Mālwajah.* Goods on hand or "in view." Crop, harvest. Revenue, income, rent, estate. హాజరులోవుండేసరుకు, పంట, వచ్చుబడి.

మహసూలు n. s. محصول *Mahsūl.* Produce, crop ; product of a field, grain.

మహసూలుదార్లు n. s. محصول دار *Mahsuldār.* Watchmen set over crops. కంగాణమువుండేవాండ్లు, ఒబ్బిడిచేయించేవాండ్లు.

మహాగణులు n. s. A title assumed by jangam Gurus.

మహాజిరు n. s. See మహజ్జరు.

మహాదేవి n. s. (a term used in Ganjam.) Lady, baroness. దొరసాని గారు.

మహాదేవులు n. s. plu. Lords, courtiers. దొరలు.

మహానాడు n. s. (Tamil மகாநாடு) A witenagemote, or council held by headmen.

మహారాజులాగు adv. Of course, by all means.

మహారాష్ట్రము n. s. Mahratta. A name given without any proper authority to the *Marati* language.

మహారోగము or మహావ్యాధి n. s. A sort of leprosy. Buch. Ham. (E. I.) 3. 485.

మహితాబు most commonly మత్తాబు n. s. مہتاب *Mahtab.* A sort of firework called Roman candles. మసులువత్తి.

మహ్లా n. s. See మహలు.

మా

మా|| A contraction for మారీఫత్.

మాందాళిరాయి or మాందాళిపచ్చ n. s. A dark green emerald. పచ్చ.

మాంలతుదారు usually మామిలీతుదారుడు n. s. معاملہ دار *Moamalah dār.* The Tahsildar or managing native officer of a district.

మాగడి n. s. Supineness, careless neglect, disregard of duty. అశ్రద్ధ, అజాగ్రత. మాగడికాలము a sickly season. యీవూరిలో మహామాగడిగావున్నది this village is unhealthy.

మాగాణి n. s. Wet cultivation, i. e. rice, which cannot be cultivated without the fields being flooded. నీరారంభము. మాగాణిపొలము land artificially irrigated.

మాచికాయ n. s. Gall nut.

మాచెనపుక్కై n. s. A sort of carp fish. ఒకచేప.

మాజా, మాజుఫలము for మాజు n. s. مازو *Māzū.* Gall nut. మాచికాయ.

మాజి adj. ماضی *Māzī.* Former, late, last, past, gone by, cancelled. మునుపటి, ముందరి, గడిచిన, కొట్టివేయబడ్డ. మాజీచేయుట to cancel.

మాజు, మాజుం n. s. for معجوم *Mājūm* or معجون *Mājūn.* An inebriating preparation of Bhang with sugar, spices &c. formed into cakes and eaten. బంగాకు బెల్లము మొదలయినవి వేసిచేసినమదద్రవ్యము.

మాజూ n. s. See మాజుఫలం.

మాజూలు adj. معزول *Māzūl.* Dismissed, turned out. తోసివేయబడ్డ.

మాటి n. s. ماٹی *Māti, more properly* مٹی *Mitti.* Mud, clay. మట్టి which see.

మాటిపోగులు for మట్టిపోగులు n. s. plu. Refuse heaps of grain, so named because mingled with bits of earth and stone.

మారు n. s. مارو *Maru.* A pair of antelope horns joined at the roots, resembling a dagger?

మాతాది or మొహతాదు usually మహదాదు or మహతాదుబంట్రోతు n. s. مہتاری A village bailiff or petty collecting officer.

మాతాబి n. s. for مہتاب *Mahtab.* Roman candles, blue lights, silver cloth: of which some caps are made మత్తాబు, జరీబట్టయున్ను.

మాతుబరు adj. معتبر *Motabār.* Trustworthy, substantial, honest, respectable. నమ్మదగిన. మాతుబరుజామీను Good security. నేనుప్రస్తుతంమాతుబరుకాకపోయినాను I am no longer in good circumstances.

మాత్బరి n. s. معتبری *Motabari.* Goodness of bail. Responsibility or *Respectability.* Good circumstances as those of a substantial farmer. నమ్మకము.

మాద n. s. A disease. ఒకరోగము.

మాదా n. s. The Portugueze word "Madre." The Roman catholic chapels are called మాదాకోవిల్, మాదాగుడి i. e. Chapel to St. Mary.

మాదిరి n. s. مادری *Madri.* A pattern, model, or example, sort, kind. The original; as opposed to a copy. A large beam of timber. మచ్చు, తరహా, చదరముగావుండే పెద్దతేకుమాను.

మాధవకరము, మాధోకరము, మాధుకరము or మాధవకబళము n. s. Begging boiled rice; the rice so given. అన్నపుతిరిపెము, బిచ్చగాడికివేసేఅన్నము.

మానమాత్ర n. s. Period, time, occupied by a reign. అయ్యాం, హయాం, ప్రభుత్వముచేసినకాలము.

మాని معنی *Mani.* Meaning, import. A secret. అర్థము, అభిప్రాయము.

మానేజరు n. s. (E) A "manager." నిర్వాహకుడు, పదిమందికిపెద్దగావుండేవాడు.

మాలు n. s. A husband?

మాఫల్‌కాయ n. s. from مافل *Maphal.* The gall-nut used in ink and used to dye the teeth black. మాబికాయ.

మాఫిణి for మాప్‌ణి n. s. مانپنی *Mapnī.* Measurement. కొలవడము.

మాఫిరవానా n. s. معافی روانہ *Muāfirawana.* A certificate of tax being paid. A pass given for goods on which no duty is payable at the place from whence they came. A permit allowing goods to pass free. A certificate of payment.

మాఫు n. s. معاف *Muaf.* Pardon, excusing. మన్నింపు, క్షమింపు.

మాఫుచేయుట v. a. from معاف *Muāf.* To forgive or excuse. మన్నించుట, క్షమించుట.

మామిలీయ్యతు n. s. معاملت *Muāmalāt.* Management of public business. Affairs of state. నిర్వాహకము.

మామూదుచేసుకొనుట or మామూర్‌చేసుకొనుట v. a. To take possession of. స్వాధీనముచేసుకొనుట యనితోచినది.

మామూలు n. s. معمول *Māmūl.* Use, usage, custom. Fashion, mode, practice. వాడుక.

మాయామాతి n. s. మాయామాతిమనస్సుకు తెచ్చుకొని? ఈమాటకుఅర్థముతోచలేదు.

మాయి n. s. Slate colour; whitish blue, or dark grey?

మారకమ్మ n. s. Name of a certain fury. ఒకక్షుద్రదేవత.

మారాటము n. s. (Tamil மாறாட்டம்) Trickery, guile, fraud. మోసము.

మారిడి n. s. Confusion?

మారీఫత్తు n. s. معرفت *Mārifat.* Trust, charge, possession. వశము. ఒకనిమారీఫత్తులోయిచ్చుట to entrust or commit to one.

మారు for మార్ n. s. مار *Mār.* A blow. దెబ్బ. మారుమారు At him! smite him! Beat him! Ila. 3. 195.

మారేడుగడ్డ n. s. A bulbous root resembling a truffle. It has little or no appearance above the surface of the ground. చల్లగడ్డ?

మాల్ n. s. مال *Mal.* Property, goods. సొత్తు. మాలుజామీను money security, real security; a jewel &c. put in deposit. In Revenue, Māl (i. e. stuff) includes every thing connected with land, crops, and ploughing.

మాలకు for మాలక్ n. s. مالک *Malik.* Owner, master, proprietor. స్వంతగాడు.

మాళయాళువరలు n. s. A certain class of savages.

మాలి n. s. مالی *Malī.* A gardener. తోటవాడు.

మాలి (error for మాటు) n. s. One time. ఒకమాలి once, one time.

మాలి n. s. مالی *Mali.* The same as ముల్కి i. e. Revenue; thus మాలిపేష్కారు the assessment accountant.

మాలిక్కు n. s. مالک *Malik.* A heir, owner, proprietor. స్వంతగాడు.

మాళిక n. s. (Tamil மாளிகை) A house, a building. ఇల్లు. నేలమాళిక a cellar. తిరుమాళిక (a cant phrase, among the Vaishnavas) a house.

మాలిశి مالش *Malish.* most commonly మాలీషు n. s. Rubbing down a horse. Thrashing or treading out of corn. గుర్రమునుతోముట, కయిలుచేయించుట. మాలీషుచేసుట to curry, dress or clean a horse.

మాలిస్తా See మాలిశి.

మాలిస్తిదారుడు n. s. Superintendent of thrashing the crop. కయిలుచేయించేఅధికారి, నూర్పించేవాడు.

మాలీస్తు for మాలీష్ n. s. مالش *Malish.* Thrashing corn. నూర్చడము.

మాలు n. s. مال *Māl.* Property, goods. సొత్తు. See మాల్.

మాలు for మహాలు n. s. محل *Mahal.* A palace. A division of a district containing ten or twelve villages. నగరు, తాలూకాయున్ను. Vema. 1205, 1546, 1725.

మాలుకరణము n. s. A revenue clerk. కరణంవాడు.

మాలుగుజారీ n. s. مالگذاری *Mālguzārī.* Land liable to pay rent or revenue. దివాణానకుపన్ను చెల్లించేనేల. See Reg. 3. of 1802. Such land as is not *Lakhirāj.*

మాలుశిబ్బంది n. s. probably an error for محل سيبندی *Mahal sibandī.* The revenue establishment of peons, రివిన్యూబంట్రోతులు.

మాలూము adj. معلوم *Mālūm.* Known. అతనికిమాలూముచేసినతర్వాత after this was made known to him.

మాలేరు n. s. A certain tree?

మాలూర్యూ for మాల్వజా n. s. مال وجه *Mal wajah.* Property, goods. సొత్తు.

మావడమరవడ n. s. (Tamil மாவிடைமரவிடை) Beasts and trees. గొడ్లుగోదలుచెట్లుచామలు. Rottler. IV. 51.

మావళి for మాలి n. s. A gardener.

మావు n. s. (Tamil மா) One twentieth. ఇరువైయింటిలోనొకభాగము.

మాష్టి n. s. A certain tribe of beggars among pariars. ఒకతరహామాలబిచ్చగాడు.

మాష్టిడు or ముస్తీదు n. s. A teacher? q. v. An elephant driver. ఏనుగవాడు.

మాసం for మాసిం n. s. موسم *Mausim.* The season. ఋతువు.

మాసం or మాసా n. s. (from Sanscrit మాషము.) A jeweller's weight of eight goonju (seeds of the Abrus precatorious) ఎనిమిదిగురిగింజలయెత్తు.

మాసరా or మాసల n. s. A specimen or muster. మాదిరి?

మాసి for మనిషి n. s. A man: this is a boorish pronunciation like *mon* or *mun*, in Scotch.

మాసూలు for మహసూల్ n. s. محصول *Mahsūl.* That which is collected. Income, product. Produce, crop, collections. పంట, ఫలము.

మాహె n. s. A month. నెల. మాహెమజుకూరు In the present month.

మాహెవారి adj. Monthly, that happens every month. నెలనెలకువచ్చే.

మింగిమిరము, మింగిమిర్యము n. s. A certain herb (పార్థా A tree; pentaptera arjuna.) నింగిమిర్యము, క్రుకార్య. Q?

మింజుమల adv. منجملہ *Minjumla.* In part payment: *out of this sum.* అందులో. ఆమింజుమలా, అందుమింజుమలే out of that sum or number.

మిజాతు for మిజాజ్ n. s. مزاج *Mizaj.* Pride. గర్వము.

మిజాదు n. s. for مزاج *Mizaj.* Temper, humour. Health ; tastiness, elegance. గుణము.

మిర్జా n. s. مرزا *Mirzā.* A title among Mahomedans. తురకలలో పెద్దజాతి.

మిటికీలు n. s. Some sort of grain. ధాన్యవిశేషమట.

మిటుకులాడి n. s. A pretty girl, a belle. సొగసుకత్తె.

మిట్టవరహా n. s. A pagoda, or gold coin worth four rupees. ఒకనాణెము.

మిఠాయి n. s. مٹھائی *Mithai.* Any sweetmeat. పిండివంట.

మిడిమిళ్లాడుతున్నది (A phrase having the meaning) It is excessively hot.

మిడిముళ్లు n. s. Spurs. గుర్రంకడుపులోపొడవడమునకైకాళ్లకుకట్టుకొనేముండ్లు.

మినహా n. s. منہا *Minha.* Subtraction, deduction. తోసివేయడము, భాగారించడము.

మినహాచేసుట v. a. from منہا *Minha.* To subtract, deduct. భాగారించుట, తోసివేయుట.

మిన్నా for మిహీన్ adj. مہین *Mihīn.* Fine, delicate, or elegant. దివ్యమైన, సొగసైన.

మిరాశి or మిరాసి n. s. میراثی *Mirasī.* میراث *Miras.* Hereditary right, hereditary property. పరంపరగాపుండేబాధ్యత, పరంపరగాఅనుభవములోపుండేసొత్తు. కాపులకుగలమిరాశి the right of the inhabitants. మిరాశిదారుడు one who possesses such a privilege.

మిలమిలలాడుట v. n. To abound, swarm, be rife. నీళ్లలో చేపలు మిలమిలలాడుతున్నది the fishes tumble over one another. ఆకలిచేతమిలమిలలాడుతున్నారు they are exhausted with hunger.

మిళాయించుట v. a. from ملانا *Milana.* To mingle : to introduce. కలుపుట.

మిసల్ n. s. (probably meant for مثل *Misl.* Turn, time, occasion.) A visit of ceremony or friendship. దర్శనము. తాశీలుదారుడునన్నుమిసలుకుపంపినాడు the Tasildar sent me to pay the collector a visit. Post, department, station. "Seat, place, chair. The Seiks were divided into twelve *missuls* or tribes ; each under its own headman. అతడుమిసల్ కాకమునుపే before he was employed (in that duty.)

మిసల్‌కరణము n. s. *Misl carnam.* The curnum who is in power : his name being on the commission or List. Hence he is also called లిస్టుకరణం.

మిసలురెడ్డి n. s. The Reddi or farmer who is in the commission, or in power. దివాణమునకున్నమూదుగాపుండేరెడ్డి.

మిహనతు usually మెహనత్తు n. s. محنت *Mehnat.* Trouble, pains. కష్టము, ప్రయాస.

మీరజా or మీర్జా n. s. مرزا *Mirza.* A *Mīrza.* (A certain title) prince. ఒకకిరాబు, యువరాజు.

మీరాసి n. s. میراثی *Mīrasī.* See మిరాశి.

మీరుబక్షీ n. s. میربخشی *Mīrbakhshī.* A commandant of troops, a General. సేనాధిపతి.

ముంగాచీర n. s. A kind of silk worn by Hindu women. ఒకతరహామడిచీర.

ముంగిముశౌతనము n. s. Stubbornness, stupidity. మునురుమూతితనము.

ముందిరివిత్తులు n. s. Cashew nuts. ముంతమామిడివిత్తులు. ముందిరిపప్పు the kernel of cashew nuts.

ముంశి usually మునిషి n. s. منشی *Munshī.* A tutor, clerk, secretary. Reader. చదువుచెప్పేవాడు, రాయసగాడున్ను. Blackstone, 3. [320] says, quoting Sir John Davis "he understood the law language in ten days almost perfectly without a *reader.*"

ముకద్దం n. s. مقدم *Muqaddam.* The headman of a village same as (*qadīm*) kadeem. Presupposition, supposal. గ్రామాధికారి, అనుకోవడమున్ను. Thus ముకద్దంచేశి Taking it for granted. On the ground that. పోయినారనిముకద్దంచేశివ్రాశినాను Imagining they had gone, I wrote to him.

ముకద్దమా n. s. مقدمہ *Muqaddama.* Affair, business. వ్యవహారము, పని.

ముకర్రరు usually మొకరరు adj. مقرر *Muqarrar.* Fixed, established. నిర్ణయించబడ్డ.

ముకర్రరు or మొకరరు n. s. مقرر *Muqarrar.* Determination, certainty. నిష్కర్ష. మొకర్రరుచేసుట to determine.

ముకాబిలా n. s. مقابلہ *Muqabala.* Confronting. Comparison of a copy with the original. సరిచూడడము, సంప్రతించడము.

ముకాసా or మొఖాసా adj. Granted. మొకాసా గ్రామము A *mocasa* village is one that is granted either free (as a reward) or on a light rent It is a spurious phrase fabricated by the Hindu clerks, by some corruption of an Arabic word. జీవనానికియిచ్చినగ్రామము.

ముకాహిరా n. s. Guardianship. సంరక్షణ.

ముకూతకోరు (perhaps for ముక్తుపాలు) n. s. A lease granted generally by Enamdars: in which the farmer employed, has three-fourths, and the landlord one-fourth of the crop.

ముక్కిడి or ముక్కిడిపక్షి n. s. A snipe. See యేల్చ.

ముక్కిడిచేప n. s. A certain fish.

ముక్కుకోపము or ముక్కోపము for ముంగోపము n. s. Sudden passion. యోచనలేకుండావచ్చేకోపము.

ముక్కుటము n. s. Caudle, food for infants గంజియే. లుసారాయిమసాలాకలిపిబిడ్డలకుపోసేటిది.

ముకసరు adj. مختصر *Mukhtasar.* Abbreviated, abridged, brief, short, succinct. సంగ్రహమైన.

ముక్తాయించుట v. n. To close, To quaver in music. సంగీతములోముగియుట.

ముక్తాయింపు n. s. A close, conclusion, in music. ముగించడము.

ముక్తార్థము n. s. Import, summary, purport. ఫలితార్థము.

ముఖాబిలా or మొకాబిలా n. s. مقابلہ *Muqābalah.* Comparison, collation. సంప్రతించడము.

ముఖీం n. s. مقيم *Muqīm.* A resident. ఉండేవాడు, కాపురముండేవాడు. (A valuer of cloths. (తరగరి) an appraiser.)

ముఖెల్ప n. s. A snipe?

ముఖ్తారు for ముఖ్తియారు usually ముక్త్యారు n. s. مختار *Mukhtar.* He who is free: his own master. Plenipotentiary. స్వతంత్రుడు.

ముఖ్మల్ or మొకమల్ n. s. مخمل *Mukhmal.* Velvet. మెత్తగాదళముగాఉండేవొకతరహాపట్టు. H. I. 73.

ముగత n. s. A lot of, the number of. ఆరుముగత నుఅర్ధము a lot of 6 is half a dozen?

ముగల్, మొఘల్ n. s. مغل *Moghal.* A mogul or Musulman. తురకవాడు.

ముగులు n. s. The sheathing of a ship. వాడఅడుగుసీళ్లలోనానిపురుగులుబట్టి చావకుండా వుండడమునకైవేసేటిది.

ముగ్ద plu. ముగ్దలు n. s. Dumb-bells. లోడ్లు.

ముచిల్క or ముచ్చిలికా for ముచల్గా n. s. مچلگا *Muchalga.* (Turkish) A penal bond or money security. An Indulto, (as called in Spanish) or indemnity. A bond or written agreement of any sort: an agreement of truce ముచిల్కమీదవచ్చిచేరడము To come in *on muchilka* is, to come into camp on truce. ముచిల్కయిచ్చిపోయినవాడు one who is out on his own recognizances.

ముచీలు or ముశీలు n. s. (Masulipatam) Leave, permission?

ముచ్చి n. s. A Moochey; a bookbinder: who makes pens. కచ్చేరిలోపుస్తకములుకట్టికలములు చివ్వియిచ్చేవాడు.

ముచ్చిలికా or ముచ్చెలికా n. s. for مچلگا *Muchalga.* A deed of settlement, a final agreement in writing. ఒకదస్తావేజు, సాధకము.

ముచ్చివాడు or ముచ్చెవాడు n. s. A painter: who makes toys and images of paper or pith.

ముజమలీ adv. مجمل *Mujmal.* Briefly, in an abridged form. ముజమలీపట్టీ. Abstract, heads of accounts.

ముజముదారుడు usually మజుముదారుడు n. s. مجموعدار *Mujmuadar.* The head accountant in a Talook Cutcherry. తాలూకుశిరస్తేదారుడు.

ముజరదు adv. مجرد *Mujärrad.* Instantly. వెంబడే, తోడుతోనే.

ముజరా n. s. مجرا *Mujra.* Allowance, substraction, reduction, remission. A bow or a salam. తోపుడు, తోశియిచ్చినది. ముజరాఖర్చు donations by government for religious purposes. ముజరా

చేసుట to make allowance: to make a salam. ముజరాయిచ్చుట to deduct, to subtract, to give a donation for religious purposes. నాకుముజరా రావలెను I am to be refunded, repayment is due, allowance must be made to me.

ముజాహిం adj. مزاحم *Muzahim*. Obstructing, hindering. అభ్యంతరముచేసే, అడ్డిచేసే, ఆటంకపరచే used mostly in notes and passports.

ముజిమిలీజమా n. s. مجمل جملہ *Mujmal-jumla*. Grand total. వెరసి, మొత్తము.

ముజుముదారుడు n. s. مجموعدار *Majmudār*. The head accountant in the Talook Cutcherry. తాలూకుశిరస్తేదారుడు. An auditor: a clerk who checks the accounts.

ముజుమూలుగా adv. from مجمل *Mujmal*. Completely. సంపూర్ణముగా.

ముటమర్దాగి, ముట్మర్దాగి n. s. متمردگی *Mutmardagi*. Disobedience, stubbornness. అలక్ష్యము, తిరస్కారము.

ముటాలు n. s. plu Faggots. కట్టలు.

ముట్టకోసుకూర n. s. Cauliflower.

ముట్టా or ముతా n. s. مثہ *Muttha*. A portion of a district, a subdivision. కొన్నిగ్రామములు.

ముట్టె n. s. Rogue, wretch, villain?

ముతా n. s. A sub-division: a party in politicks. కొన్నిగ్రామములు, జమాయిత్తు.

ముతాళు or ముట్టాళు n. s. A fool; a simpleton. చేతకానివాడు.

ముతిజామ్వారు for ముతిజామారు n. s. An entirely white cloth without any coloured border. శల్లా గుడ్డ.

ముతయ్యను, ముతైను adj. متعين *Mutaaiyin*. Posted, appointed, placed, entertained, fixed, deputed. నియమించబడ్డ, పెట్టుకోబడ్డ.

ముతల్లకు, ముతలఖ్ adj. مطلق *Mutlaq*. Whole, entire. adv. Utterly, entirely. యావత్తు, బొత్తుగాఅనిన్ని.

ముతసద్ది usually ముసద్ది n. s. متصدي *Mutasaddi*. A clerk, accountant, writer or scribe. లెక్కవాడు, వ్రాసేవాడు.

ముతాబకు مطابق *Mutābaq*. Answering to, corresponding with (in dates.) సరియైన. See under యాసివీ. This is the phrase used when two dates are mentioned, one English and one Indian, thus ౧౮౪౫ దోసం|| ముతాబకువిశ్వావసునామసంవత్సరములో In the year 1845 corresponding to Vishvavasu.

ముతాలికు adj. متعلق *Mutaalliq*. Appertaining to, pertaining. చేరిన.

ముదాం adj. مدام *Mudam*. Perpetual, eternal. Fixed, established. శాశ్వతమైన. ముదాంసిబ్బంది *Mudām sibbundi*. A fixed establishment. (village police men?)

ముదారుశింగు n. s. See ముదుదారు.

ముద్దతు n. s. مدت *Muddat*. A period or time. ముద్దతునుంచియిట్లాఉన్నది It has long been so.

ముద్దతుకౌలు n. s. مدت قول *Muddatqaul*. A conditional agreement. కరారునామా.

ముద్దతుక్రయము n. s. A foreclosed mortgage, in which the pawn after a certain time is forfeit. A conditional sale with penalty attached. అవధిక్రయము?

ముద్దపండుగ n. s. A feast observed among salt makers, when beginning the year. ఒకపండుగ.

ముద్దాయీ n. s. مدعي *Muddai*. The defendant; the prisoner; the accused. ప్రతివాది, ఖయిది. ముద్దాయీపడుట to be liable, to be prosecuted.

ముద్ది, కరముద్ది n. s. A sort of fish. Russell plate 48. మత్స్యవిశేషము.

మునగానాంతేలానాంగా adv. In all sorts of difficulties. వానిపనిమునగానారతేలానాంగాఉన్నది he is in danger.

మునసిఫు or మునిసీఫు n. s. منصف *Munsif*. A native judge. ఒకతగవరి. గ్రామమునసిఫు the village justice, the head farmer.

మునాది n. s. منادی *Munadī*. A proclamation. (Bellary) ప్రకటన.

మునాసిబు for మునాసిబ్ adj. مناسب *Munasib*. Proper, fit, due. Suitable. తగిన.

మునిషి n. s. منشي *Munshī* A writer, a secretary. A teacher or tutor in a language. రాయసగాడు, చదువుచెప్పేవాడు.

మునిసిఫి for మున్సిఫ్ usually మునిసీఫు n. s. منصف *Munsif*. A native civil judge. మునిసీఫు.

మునీం, మునీబు n. s. منيب *Munīb.* A principal or master, one who appoints a నాయబు or deputy. An agent or constituent ; a mercantile correspondent, an executor. (From *Nāyib.*)

ముప్పుంచీర n. s. A cotton cloth, which is white, with a red border, a cubit deep at the ends.

ముప్పావు n. s. Three quarters of a pagoda. మూడుపావులు.

ముప్పావులా n. s. Three quarters (of a rupee.)

ముప్పిరిచేప n. s. A certain fish or ముంగిముప్పిరి ? A species of sparus, or, Mesoprion quinquelineatus.

ముఫదుఁ for ముఫ్రద్ n. s. مفرد *Mufrad.* An abstract : a summary. సంగ్రహము.

ముఫస్సల్ adj. مفصل *Mufassil.* Distinct, full, ample, detailed. Clear, perspicuous, plain. స్పష్టమైన, విశదమైన, వివరమైన.

ముబలక adj. Abundant, copious, plentiful, numerous. విస్తారమైన, యధేష్టమైన.

ముబాదలా adj. مبادلہ *Mubadala.* Changed, exchanged, altered. మార్చబడ్డ, బదలాయించబడ్డ.

ముబాదిల n. s. مبادلہ *Mubadala.* A loan, an advance. Exchange or barter, sums lent and paid on running accounts without the use of receipts or documents on either side : being merely a temporary accommodation. ముందుగాయిచ్చినది, చెయిబదులుగాయిచ్చినది.

ముబాహము or ముభావము adj. مباح *Mubāhan.* Doubtful, indeterminate. Unknown. సందిగ్ధమైన. ముబాహంగా Indifferently. Briefly, in the gross, anonymously, without going into names or particulars Cursorily, by guess.

ముబ్లక్కు usually ముబల్లగు n. s. مبلغ *Mublagh.* A mount, sum. మొత్తము.

ముర్బ్బీ n. s. مربي *Murabbi.* An usher, introducer, recommender. సిఫార్సు చేసేవాడు.

ముర్రాదిజల్లి n. s. مراد جلی *Murade jalli.* A fine kind of rice. ధాన్యవిశేషము.

ముర్రుకు n. s. (Tamil முறுக்கு) A sort of cake in coils. చక్కిలము.

ముర్రుకుశాలి n. s. A kind of grass. Rox. 1. 228.

ముర్దారు or ముర్దారుసింగు n. s. مردار سنگھ *Murdarsing.* "Sulphate of copper" says Burnes (Bokhara. p. 207. Vol 3.) Others say, Litharge, semi-vitrified oxide of lead.

ముర్తిజానగరు n. s. مرتضی نگر *Murtuza nagar.* The Persian name of Guntoor. గుంటూరు.

ముర్దారుసింగు n. s. مردار سنگھ *Murdar sing.* See ముర్దారు.

ముర్ర n. s. The foot or lower corner of a sail ?

ములాజిమత్ n. s. ملازمت *Mulazamat.* Paying respects to a superior. భేటి.

ములాయిజా for ములాహిజా n. s. ملاحظہ *Mulahiza.* Regard, notice. Observation, consideration. దాక్షిణ్యము. బేములాహిజా *Be-mulahiza,* without partiality.

ములికినాడు or ములికినాటిసీమ n. s. A district lying south and east of Gandicota. ఒకదేశము పేరు.

ములుము n. s. The *grain crop* from land as distinguished from జరీబు *zarib.* The *zarib* land produces tobacco, chillies and betel, all other land is *mulumu.* The two together form *bāghāyat* or "garden cultivation."

ముల్కి adj. ملکی *Mulki.* Appertaining to revenue. రివిన్యూసంబంధమైన.

ముల్తవి, or ముల్తవి n. s. ملتوی *Multawi.* Trickery, cunning.

ముల్తవీ, ముల్తవి adj. ملتوی *Multawī.* Delayed, postponed, spun out, protracted.

ముల్తవీమనిషి n. s. A rogue. పేచిఖోరు.

ముల్లా n. s. ملا *Mullā.* A schoolmaster, a doctor: one who administers an oath. ఉపాధ్యాయులు, సత్యముచేయించేవాడు.

ముల్వాసు n. s. A ringleader ?

ముల్వ adj. Single-masted (a doney or vessel.) ముల్వదోని a single canoe as opposed to a సంగడి or double canoe.

ముశరఫు for ముషరఫ్ مشرف *Mushraf.* An account keeper. ముశుద్ది, లెక్కమనిషి.

ముశీలు n. s. Permission, warrant, license. శలవు. కోతముశీలు leave granted for reaping.

ముష్కాకట్టుట v. a. To pinion or bind. విరిచికట్టుట.

ముష్టాజరు n. s. مستاجر *Mustāgir.* A renter; revenue-contractor or farmer-general. ఇజారాదారుడు.

ముసమ్మాతు n. s. مسمات *Musammāt.* Named, 'Dicta, nominata.' (The feminine adjective derived from Ism, name) A word equivalent to 'Mrs.' This word is only used in Bengal, as Musammāt Rami; i. e. a woman named Rami. 'Nominata Rami.' It was used in writing down Persian depositions wherein it shewed which of the Hindu names denoted females. పేరుగలది.

ముసర n. s. A hillock. Refuse of food. ముసరతేనె a sort of honey: but Reeve says ముసరె Any thing boiled, or dressed ready to eat.

ముసల్మాను n. s. مسلمان *Musalmān.* A Musulman. తురకవాడు.

ముసవ్విద usually మసోదా n. s. مسودہ *Musavvadah.* A rough draft of a letter, a memorandum చిత్తు, చిత్తుపుస్తకము.

ముసాంబ్రం usually మూసాంబ్రము n. s. مصنبر *Musambar.* Bitter aloes. ఒకమందుదినును.

ముసాబు n. s. (from Tamil முசாப்பு) Constant rain, drizzling. మునురు.

మునుకుబెండ n. s. A certain herb, the seed of which has a "musky" scent.

ముస్తకుబులు n. s. مستقبل *Mustaqbil.* Future, the future tense. (Anticipated payments or collections; a part of the revenue due, taken forcibly in anticipation of the full time. Equivalent to the forced loans exacted by the Charleses and Jameses in England.)

ముస్తరురూపాయీలు n. s. A monthly stipend?

ముస్తాజరు n. s. مستاجر *Mustajir.* A revenue contractor, or farmer-general. ఇజారాదారుడు.

ముస్తాదు adj. مستعد *Mustaid.* Prepared, ready, fit, capable, worthy, adept. సిద్ధముగాఉండే, తయారుగాఉండే.

ముస్తీదు, ముస్తైదు, ముస్తీబు adj. See ముస్తాదు.

ముస్తీబు n. s. Equipment, accoutrements. ఉపకరణము.

ముస్విద or ముసవ్విద usually మసోదా n. s. مسودہ *Musavvada.* A rough draft of a letter. చిత్తుగా వ్రాసినది.

ముహజరునామా n. s. محضرنامہ *Mahzar namah.* A general certificate signed by all present. A presentment, or declaration signed by all. An affidavit, a general petition, a declaratory deed. పదిమందిన్నిచేరి పెకసంగతికిసాక్ష్యముగా లేకతీర్పుగావ్రాసియిచ్చినదస్తావేజు.

ముహబ్బతు n. s. محبت *Mohabbat.* Friendship, love, affection. స్నేహము, విశ్వాసము.

ముహిము n. s. مہم *Mohim.* Important affair, urgent business. అగత్యమైనపని. Battle, assault. యుద్ధమున్ను.

మూజబాని n. s. منہ زبانی *Muh zabānī* Words of mouth. మూజబానిగా adv. By word of mouth.

మూటం n. s. (Tamil முட்டம்) A fire covered, so as to yield much smoke, also, a bonfire. భోగిమూటము a bonfire, usually kindled the day before the Pongal festival.

మూటంవేనుట v. n. To heap fuel on a fire or bonfire.

మూడుమంచు (for Tamil முடுபனி) A mist, a thick fog. పొగమంచు.

మూరి n. s. The sort of cloth called Salampore?

మూర్తం Error for ముహూర్తము which see.

మూష n. s. A framework of bricks over which an arch is turned?

మూసా n. s. Monsieur. This word is used in the Ranga Rao Charitra wherein Monsieur Bussy is called మూసాబూసీ Book 2. 66. ఒక ఫ్రెంచిసరదారునిపేరు.

మెత్తాది adj. A simpleton, a coward. తిన్ననివాడు, మేదకుడు.

మెరటుట v. a. (Tamil மொட்டுகிறது) To frighten, bully. బెదిరించుట.

మెహదా n. s. A kind of sword. Swa. 4. 36. మిహిపసిండిపరంజు మెహదా కెలం కులతావుగుజ్జరిసేత కేవడంబు. టీ॥ అడ్డకత్తి. ABA. 2. 404. పట్టసనామముల్ పట్టెమన మెహదాయనయడ్డకత్తినానలరుచుండు.

మెహనతు n. s. محنت *Mihnat.* Labour, toil, trouble, difficulty, exertion, pains, industry. పాటు, కష్టము.

మెహమానము n. s. مہمان *Mehman.* Good will. కృప.

మెహమానుదారు n. s. مہماندار *Mehmandar.* A host or landlord. ఇంటిఆయన

మేండబనావని for మేర్ బనావని n. s. The "mending" and repairing the bank of a tank. కట్టదురమ్మతుచేయించడము.

మేంథి n. s. مندی *Mundi*. A herb called Fenugreek, saintfoin. మెంతికూర, మెంతులున్ను.

మేకు n. s. میخ *Mekh*. A nail, tent-pin, peg, a hook. వసి, చిల, గూటము.

మేజవాని n. s. میزبان *Mezban*. An entertainment with an exhibition of dancing girls. చదురు. మేజబాన్ *Mezban*. the host or entertainer. చదురుచేసేవాడు.

మేజా, మేజు n. s. میز *Mez*. A table, a dinner, mess. బల్ల.

మేజువాని n. s. میزبانی *Mezbāni*. An entertainment. చదురు. మేజువాను a host or entertainer. చదురుచేసేవాడు.

మేజోడు, మేజోళ్లు n. s. Stockings.

మేటి n. s. A Maty; or helper. A certain menial servant. It is merely the low English *mate* as cook's *mate* and the "y" in matey seems to be vulgarly added as in slavey, cookey. A menial who cleans plates, dishes, lamps and shoes.

మేతరాంగము n. s. Seniorship, the office of an alderman, headmanship. పెత్తనము?

మేతరు n. s. مہتر *Mehtar*. A headman, an alderman. పెద్ద, పెద్దగావుండేవాడు.

మేధ n. s. Stuff, solidity. Profit, advantage, gain. సత్త.

మేధావంతము n. s. Fineness of grain.

మేనేజరు n. s. (The English word) "Manager." నిర్వాహకుడు, పెద్దవుద్యోగస్థుడు.

మేరచేట n. s. Certain fees granted to pariars in harvest time. మిరాశికింజలు.

మేలువారము n. s. (Tamil மேல்வாரம்.) Government share of agricultural produce. మేటికోరు.

మేస్తకు n. s. Column, head or item in accounts (Bellary) A form in accounts. A model or pattern?

మేస్తరి or మేస్త్రి n. s. *Maistre*. (French or Portuguese.) A head workman. పనివాండ్లపెద్ద.

మేస్తరు adj. That is, Mr.

మై prep. مع *Mai*. With. తో, కూడా.

మైకము n. s. (Tamil மயக்கம்) Confusion or distraction of mind. Intoxication. చిత్తభ్రమ, మత్తున్ను.

మైజారు n. s. مجر *Mejar*. A skirt or selvage of a woman's cloth. మైజారుచీర a woman's cloth having the మైజారు.

మైదాను or మైదానము n. s. میدان *Maidan*. Plain, meadow. పైలు.

మైనరు n. s. (E.) A '*Minor*.' అప్రాప్తవ్యవహారికుడు, వ్యవహారదశరానివాడు.

మైల adj. میلا *Mailā*. Dirty, foul, soiled. మురికి యైన.

మైలారివాండ్లు n. s. A certain class of beggars?

మైలారు n. s. Name of a certain feast among whitsters during which they abstain from work. చాకలవాండ్లపండగ.

మైలి or మైలిరూక n. s. A single silver fanam.

మొకద్దంచేయుట v. a. from مقدم *Muqaddam*. To prefer. (To assume or take for granted. ఇది మొకద్దంచేసి assuming this as a ground?)

మొకద్దమా n. s. مقدمہ *Muqaddamā*. Matter, affair, business. వ్యవహారము.

మొకరరు adj. مقرر *Mukarrar*. Certain, fixed, appointed. రూఢియైన, నిర్ణయించబడ్డ, నియమించబడ్డ. మొకరరుచేసుట to fix, appoint.

మొకస్సరు for ముకస్సరు adv. مقصر *Mukassar*. Full, as full ten yards. పూరా.

మొకాం n. s. مقام *Maqām*. A halting place in a journey. A dwelling, residence, station. మజిలి, నివాసము, బస.

మొకాబిలా n. s. مقابلہ *Muqābalā*. Comparison, collation, setting face to face. సంప్రతించడము, ఎదురెదురుగాపెట్టడము. మొకాబిలాచేసుట to compare.

మొఖమల్ or మఖమల్ n. s. مخمل *Makhmal*. Velvet. దళముగామెత్తగావుండేపట్టువిశేషము. H. 1. 73.

మొఖాలిఫ్ for మొకాలిఫ్ n. s. مخالف *Mukhālif*. An enemy, a foe, usually (meant for *mokhālif*.) Opposition, opposing?

మొఖాసా n. s. See ముకాసా.

మొగదాలిఅమ్మ n. s. Name of the tutelar goddess of salt pans.

మొగలాయి adj. from مغل *Mughal.* Mogul, Moghlai. కర్నాటకపు.

మొట్టచేప ? or మొత్తచేప ? n. s. A fish, a species of Scomber. Rox. pl. 84. 153. 162. 171. 172.

మొదలియారు or మొదలారి n. s. A Tamil title.

మొఫర్దు for ముఫ్రద్ مفرد *Mufrad.* An abstract, a summary. సంగ్రహము.

మొబలగు for ముబలగ్ n. s. مبلغ *Mublagh.* A sum of money. కొంతరూకలు, ఒక మొత్తము.

మొబాదలా or మొబాదిలా adj. مبادلہ *Mubādalā.* Borrowed, as a loan. చెయిబదులుగా తీసుకొన్న. See ముబాదలా.

మొబాదలా or ముబాదిలా n. s. مبادلہ *Mubādalā.* Exchange, interchange. మార్పు.

మెబాదిలాఅయివజు for ముబాదిలాఅయివజు n. s. مبادلہ *Mubadāla.* A loan. చేతిఅప్పు.

మొయ్యీనిజాబితా n. s. معین ضابطہ *Mueenzābita.* The red book, monthly abstract of salaries, fixed statement. జీతాలపట్టీ.

మొయ్యీను or మోయీను n. s. معین *Mueen.* Manner, mode, way batta. రీతి, విధము, బత్తెమున్ను. యీ మొయ్యీనుకువచ్చె matters came to such a pitch.

మొయ్యీనుగా adv. from معین *Mueen.* Moderately, as much as suffices. మితముగా, మట్టుగా.

మొరబండి n. s. A timber-dray ?

మొరసవాండ్లు n. s. (Tel.) A certain caste of Sudra farmers ?

మొలాజా for ములాయిజా n s. ملاحظہ *Mulāhazā.* Looking at, regard, notice. Perusal. కటాక్షము. See ములాయిజ.

మొలామకుండు n s. A sort of melon.

మొలామా adj. ملمع *Mulammā.* Plated, covered with gold or silver. వెండిబంగారునీరుపోయబడ్డ.

మొలామా n. s. ملمع *Mulamma.* Gilding. Application of medicine to a wound. బంగారువెండినీరుపోయడము, పుంటిమీద వేసేటిదిన్ని.

మొలాయిజా or మొలాహిజా n. s. ملاحظہ *Mulahazah.* Regard, notice. Partiality, favour. దాక్షిణ్యము. మొలాయిజాచేయుట To condescend.

మొస్తరు or మోస్తరు n. s. Muster (an Indian word for sort, pattern or specimen.) మాదిరి.

మొహజ్జరునామా for మహజరునామా n. s. محضرنامہ *Mahzarnama.* A presentment or statement made by many persons acquainted with the facts.

మొహతరఫా or మోతర్ఫా محترفہ *Mohtarifah.* A tax on houses, looms, shops, or trades. పన్ను, వరి.

మొహతాది or మహతాదుబంట్రోతు n. s. A village peon employed to watch crops.

మొహదా n. s. A broad sword, a hanger. పట్టాకత్తి. See ఆంధ్రశబ్దార్ణవము 2. 206. quoted in note on Jaimini 5. 124.

మొహమలు for మాక్‌మాల్ usually మొహమాలు n. s. for مخمل *Makhmal.* Velvet. దప్పుముగా మెత్తగావుండేవొకపట్టు.

మొహరచంగు usually మోర్చింగు n. s. منہہ چنگ *Monhchang.* A kind of jew's harp.

మొహరము n. s. محرم *Moharram.* An annual Musulman festival in commemoration of the death of two heroes called Hussun and Hoosein. తురకలపండగ.

మొహరా or మోహరా n. s. مہرہ *Muhrah.* Any piece or man at chess, except pawns. చదరంగములోబంట్లుతప్పుకడమకాయలు.

మొహరాయించుట v. a. from مہرہ کرنا *Mohra karnā.* To polish cloth, in mangling. ఇస్త్రిచేసుట.

మొహరి or మోహరా n. s. for مہر *Muhr.* A gold coin. ఒకబంగారునాణెము.

మొహరు n. s. مہر *Muhr.* A seal. ముద్ర.

మొహసలు for మొహస్సల్ usually మోసూలు n. s. محصل *Muhassal.* Restraint, placed on a person to prevent his escape, or to enforce the payment of a demand. కావలి, తరువు. వారిమీద మోసూలుపెట్టినారు they kept him in guard.

మొహిం n. s. مہم *Muhim.* See ముహిము.

మోక్కన్‌చవుడు n. s. అనగాఉగ్రకార. Q.

మోఖూబు n. s. موقوف *Mauqūf.* Abolishment. తోసివేయడము, ఎత్తివేయడము. మోకూబుచేసుట to abolish.

మోచి n. s. See ముచ్చి.

మోజా n. s. موزہ *Mauzā.* A boot. బూట్సు.

మోజాత్, మోజాతు, మోజుదాతు n. s. موجود *Maujud.* Stock in hand, store, provision. కట్టుకడ, ఇరుపు.

మోజు n. s. Ardent desire. నిండాఆశ. వానికి యిప్పుడు వేటమీద నిండా మోజుగావున్నది his thoughts are now all bent on hunting.

మోజుబా n. s. perhaps an error for محاسبه *Muhasaba*. Giving up charge, yielding office to a successor. తనవుద్యోగమునకువచ్చినవానికి పొప్పగించడము.

మోటాటికాపులు n. s. (Tel.) A certain caste of the farmer tribe.

మోడి n. s. A name for the Marata character. In Colebr. Essays, 2. 29. he spells it మూరు Mūru.

మోడిని adv. "At the rate of" (చొప్పున) A word used in the salt permits printed at Madras, but unknown in the north.

మోడిహెూన్ను n. s. مهری هون *Muhri hun*. A certain coin?

మోతదోని n. s. A canal, a channel? కాలవట.

మోతబరి usually మాతుబరి adj. معتبر *Mutabar*. Substantial, confidential, trustworthy. బీదవాడుకాని, నమ్మదగిన.

మోతరఫా n. s. محترفه *Mohtarifa*. The moturfa tax, levied on merchants and artisans. In Ganjam it is a tax on houses. It includes both that which is called వీనుబడి and బయిరువీనుబడి.

మోతాదీ usually మహతాది or మహతాదుబంట్రోతు n. s. A village watchman who watches fields.

మోతాదు n. s. معتاد *Motād*. A charge: so much powder as is fired at once. ఒకవేటుకుకావలసిన మందు.

మోతుబరి usually మాతుబరి n. s. معتبری *Motubari*. Opulence, respectability, confidence. కలిమి, గొప్పతనము, నమ్మకము.

మోతుబరు usually మాతుబరు adj. معتبر *Motabar*. Respectable, substantial, rich, trustworthy. కలిగినవాడుగావుండే, నమ్మదగిన.

మోద n. s. A pack of paun leaves. 20 కట్టలు (of 100 leaves each) are a మోద or pack.

మోది n. s. مودی *Mōdī*. A shopkeeper who supplies one with provisions. వెచ్చమిచ్చేవాడు.

మోమీనువాండ్లు n. s. from مومن *Momin*. A sort of Musulman weavers. తురకలలోనేనేవాండ్లు.

మోయిను n. s. معين *Mōaiyan*. Manner, mode, way. Rate, ration, mess of food for a day: batta. రీతి, దంతు, బత్తెము. మోయినుజాబితా a list of servants, showing the salaries they receive.

మోరచెంగు for మోర్చింగు n. s. منهه چنگ *Monhchang*. A jews-harp. ముఖవీణ.

మోరా n. s. مورا *Mōrā*. A footstool. కాలికింది పీట.

మోరీ usually మోహిరి n. s. مهر *Mōhr*. The gold coin valued 15 rupees.

మోర్జా, మోర్జావు n. s. for مورچه *Morcha*. A battery of guns. బత్తేరి.

మోళా n. s. Style, manner, sort?

మోల్దదామిలింత n. s. అనగాఆమ్లాయని. Q?

మోనుబా n. s. for محاسبه *Muhasaba*. under some public charge or accusation. వానిమీద మోనూబాజరుగుతున్నది he is under trial.

మోనూలు, మోహనీలు n. s. محصل *Mohassal*. Restraint placed on a person to prevent his escape or to enforce the payment of a demand. Arrest, confinement.

మోస్తరు n. s. Muster, sample: this word is used even by farmers. మాదిరి.

మోహనరాయి n. s. The stone beam crossing the top of a pagoda gate. గోపురద్వారమునకువేసి యుండేరాతిదూలము.

మోహీము See మొహిం.

మోహీము for మోహిమి n. s. Encampment. దండుదిగినస్థలము, మొకాము. మోహిముచేసుట to encamp.

మౌంటు n. s. (E) The "Amount." మొత్తము.

మౌకూపు n. s. See మౌఖూబు.

మౌజె n. s. موضع *Mauza*. A town, a considerable village. వూరు, పల్లె.

మౌరూసి n. s. موروثي *Maurusī*. A heritor. A hereditary farmer, the original settlers in the township, (from *wāris*, heir.) అనాదికాపు.

మౌళా n. s. Style, manner, sort?

య

య Several words spelt with య belong correctly to యె and వె: but in the present Glossary words are given in the common spelling.

య|| Contraction for యర్రా an acre. య|| ౧౫ fifteen acres.

యకాయకి adj. يكايكى *Yakagaki.* Sudden, speedy, solitary. ఆకస్మికమైన, త్వరితమైన.

యకాయకి or యకాయకిగా adv. (Mahr.) Straightway, suddenly, all at once, unawares, unexpectedly. దిగ్గున, లటక్కున.

యక్కాజ n. s. Stubbornness?

యర్రారు n. s. Probably an error for مقرر *Muqarrar.* Confession, admission acknowledgment. యర్రారుపడుట to confess.

యతిరాజి n. s. اعتراض *Etirāz.* Displeasure. కోపము.

యత్నీకృతము n. s. (Error for యత్నము) Effort, endeavour. ప్రయత్నము.

యత్నీకృతుడు n. s. He who tries, an essayist, he who makes an effort, a plotter. యత్నముచేసేవాడు.

యా (يا *Yā*) The Persian word meaning *or*—This conjunction is wanting in Telugu and Kannadi, but is thus supplied, (in official or vulgar letters) గాని.

యాగాత n. s. Saint '*Agatha*' a patron saint among Sudras in Madras.

యాఘి n. s. ياغى *yāghī* A rebel తిరగబడ్డవాడు.

యాట n. s. (for వేట) Game killed for hunting. venison; a sheep, a goat. యాటమాంసము mutton.

యాతాం or యేతాము n. s. ياتم *Yatam.* The pump called a *picota.*

యాదాస్తు for యాద్దాస్తు n. s. يادداشت A memorandum, a rough note, a memorial. జ్ఞాపకార్థమువ్రాసుకొన్నది.

యాది for యాద్ n. s. ياد *Yād.* Memory, recollection. జ్ఞాపకము.

యాపారి, యాపారిబ్రాహ్మడు or వేపారి for వ్యాపారి n. s. A secular bramin. లౌకికములోవుండేబ్రాహ్మణుడు.

యారిదా n. s. A clerk? గుమాస్తా.

యాలం or యాలాం for యెలాం (usually ఏలం వేలం or వేలాం.) n. s. An auction. In Bengali it is spelt *nilām* (Haughton, p. 1607,) and in Mahratta (MM. 910,) *nilāmb.* In Portugueze it is *Lielam* which apparently is from the Arabic اعلام *Il i'lam,* notification, proclamation.

యాలంచీటి n. s. A lottery ticket? లాటరిచీటిఆట.

యాలంవేయుట v. a. To sell by auction పాటబాడివచ్చినకాడికిఅమ్మివేసుట.

యాళి n. s. (Tam.) A dragon, such as is sculptured on pagodas. మృగవిశేషము.

యాదగా for ఈద్‌గా n. s. عيدگاه *Idgah.* The place where Musulmans hold a festival: a sort of chapel. ఒకతరహామసీది.

యానరాసి n. s. (Perhaps for హీనరాసి) Grain thrashed but not cleared from the chaff. అరుపుకాకుండావుండేధాన్యము.

యాసీ for యిసీ adj. عيسوى *Isawi* Christian. క్రిస్తుసంబంధమైన. యాసీ ౧౮౪౬. i. e. ఆన ౧౮౪౬ AD. 1846.

యెణెలు n. s. (Canarese) "The first crop of rice" (Tulava language?)

యెత్తుబారి for యెత్‌బార్ n. s. اعتبار *Etibār.* Confidence, trust. నమ్మకము usually, Influence. ప్రాబల్యము.

యెల్చె or యేలిచె or యెలిసె n. s. A snipe. ఉల్లంకిపిట్ట of which the బొగ్గెలిసె and ముఖేలిసె are various species.

యేరువ n. s. A ship's keel. వాడపార్లకుండాఅడుగునవెన్నుకువేసియుండేపలక.

యేర్యాలుతిరిగినది A phrase which means The boat tacked about. పడవతిరిగినది.

యేలం n. s. See యాలం An auction.

యేలపాటలు n. s. plu. The cry (*ēla'ēla*) *hollo, huzza*' used by boatmen or others while labouring.

యేళ్లు for ఏడు adj. Seven.

యౌమయ for యౌమియా n. s. يومية *Yaumiah.* Daily allowance, a sum granted to particular individuals in room of the ancient daily allowance. ఒకతరహాభరణము.

ర

రః R. The hard R of Hindustani is often changed into D; thus پھرانا phirāna becomes ఫిడాయించుట.

రంగు for రంగ్ n. s. رنگ *Rang.* Colour, paint. వర్ణము. A suit at cards. రంగువేయుట to paint. రంగుఖులాయించుట to turn up for trumps.

రంగుగా adv. Elegantly, finely. సొంపుగా, సొగసుగా.

రంగుచేప n. s. A certain fish. మత్స్యవిశేషము. Russell plate 94. A species of sparus, of a dark purple colour.

రంగుపాణిచీర n. s. A certain kind of scarlet silk cloth. వస్త్రవిశేషము.

రంజకము for రంజక్ n. s. رنجک *Ranjak.* The priming of a gun. పిరంగిచెవి, తుపాకిచెవి. వాని బుద్ధిరంజకమువంటిది he is very clever: or quick as fire.

రంబరాళ్లు n. s. A ship's shrouds. వాడస్తంభానికి కట్టేనూలునిచ్చెన.

రకం for రకాం n. s. رقم *Raqam.* Class, sort, set (of people or things.) మచ్చు, తరహా, జత.

రక్కిసచెట్టు (or రక్కె?) n. s. A certain tree called Cyperus Elatus. Rox. 1. 204.

రఖావలి n. s. رکھاولی *Rakhāwali.* Watching fields (Ganjam.) పొలమునుకాయడము.

రజపుత్రులు or రసపుత్రివాండ్లు n. s. Rajpoots. జాతివిశేషసంబంధమైనవాండ్లు.

రజమచెట్టు n. s. A tree called *Celosia Corymbosa.* Rox. 1. 681.

రజా n. s رضا *Razā.* Leave of absence. శలవు.

రజాయి n. s. رزائی *Razāi.* A quilt. నడమపత్తిపెట్టికుట్టినదుప్పటి.

రదాలము (రొదాలము?) n. s. Noise, sound, buzz?

రద్దు n. s. رد *Rad.* Rescission, rejection, repeal, abrogation. కొట్టివేయడము, తోసివేయడము.

రద్దుచేయుట or రద్దుపరచుట v. a. To annul, abrogate or revoke.

రద్దైన adj. Annulled, quashed, blotted, void, set aside. కొట్టివేయబడ్డ, తోసివేయబడ్డ.

రపణము (K) "A weapon" (Reeve) ఆయుధము. See రపము in TED.

రప్పు for రాఫ్ n. s. رفو *Rafu.* Darning, a darn. పోగుతీయడము. రప్పుచేసుట to darn. రప్పుచేసేవాడు a darner.

రప్పూగరు n. s. *Rafūgar* A darner. పోగుతీసేవాడు.

రప్లాసు n. s. "Ruffles," కుచ్చెపట్టినబట్ట?

రఫాకతు n. s. رفاقت *Rifāqat.* League. బందుకట్టు, సమయము, సమాఖ్య. రఫాకతుఅవుట To league together in roguery. To become friends.

రమారమీ adj رمارمی *Ramarami.* More or less about, on an average. సుమారు.

రమాసి *Ramāsī.* n. s. The cant dialect used by Thugs: it is apparently meant for సమస్య?

రయాని n. s. Farmers, the tribe of cultivators. Tenantry, peasantry. Petty retail salt dealers? కాపులు.

రయితాంగము n. s. The agricultural body: farmers, the peasantry, the country people or community. కాపులు.

రయితు or రయ్యతు for రయత్ n. s. رعیت *Raayat.* A "ryot" or subject. కాపు. Sir Thos. Munro spells this word "Rayat." A farmer or sub-renter. ఖూనిరయ్యతు the *man* charged with murder.

రవకారము n. s. Plastering a wall. గచ్చుపూయడము.

రవపాళయం or రవశెల్లా n. s. Muslin. సన్నగానాణ్యముగావుండేబట్ట.

రవానా n. s. روانہ *Rawana.* Sending on: dispatch. Pass, permit, passport: పంపించడము, రహదారియున్ను. రవానాచేయుట To dispatch or transmit. రవానాపట్టీ A port clearance.

రవాళము n. s. from రవళి Sound, note, voice, noise. ధ్వని.

రవీసు, రవేసు for రవిష్ n. s. رویش *Rawish.* Customary fees. రుసుము. రవేసు n. s. Pomp, grandeur, style. రవేసుఆకులు n. s. The best and most fashionable betel leaves. లేతాకులు.

రశీదు n. s. رسيد *Rasīd.* A corruption for 'Receipt' or the Persian *rasida.* చెల్లుచీటి.

రసంగిధాన్యము or రసింగిధాన్యము n. s. A certain kind of rice: so named from a port so called. ఒకజతబియ్యము.

రసదు or రస్తు for రసద్ n. s. رسد *Rasad.* Food, provisions, commissariat supplies: (also explained as పైకం cash?) దండుకు కావలసినసామాను.

రసపుత్రుడు or రసపుత్రివాడు n. s. A Rajpoot. Bobb. 1. 158.

రస్తా for రాస్తా n. s. راستہ *Rāsta.* A road. భాట.

రస్తాలిఅరిటిపండ్లు n. s. A certain fine sort of plantains. ఒకదినునుఅరిటిపండ్లు.

రస్తు n. s. *rastu* for رسد *rasd.* See రసదు Commissariat store of grain &c. daily supplies collected for troops on a march. రస్తుకుప్ప A store of provisions. Suca. 1. 112. కస్తురిపీణెపదారువన్నె బంగారమురస్తుకుప్ప తెలిగంబురవెన్నలలోనితేట.

రస్మి n. s. رسمي *Rasmi.* Custom. Income. మామూలు, వచ్చుబడిన్ని.

రహటు or రాటు n. s. Plague, trouble, annoyance. ఉపద్రవము.

రహదారి or రాదారి n. s. رهداري *Rahdari.* A passport. A duty on roads: transit duty, a guard taken on a journey, a safe guard. పొయ్యేసిపాయీనినిలపకుండా పోనిచ్చేటందుకై యిచ్చేచీటి, తోడుగాతీసుకొనిపోబడ్డజనము. రహదారిపుల్లరి A tax levied on cattle that travel over grass lands.

రహితాంగము n. s. The peasantry. కాపులు.

రహితి A nominal money used in Canarese accounts. One gold *chacram* or *Rahti ruca* is four *chinna rucalu:* and four such *rucas* (40 fanams,) make one *rahiti* hoon. Rahti seems to mean *Kontaroy.* కంఠీరవవరహాలు. Local Rec. 1. 323. line 3. & x. 211. line 15.

రహితు or రయితు, రైయ్యతు n. s. رعيت *Raayat.* A farmer. కాపువాడు.

రక్షణ్యము or రక్షిణ్యము n. s. Patronage, protection. సంరక్షణ. A modern word used for "Salvation."

రాగడి or ర్యాగడి Error for రేగడ adj. Clayey. loamy. కృష్ణమృత్తిగావుండే.

రాచూరిబాణము n. s. A rocket used in war. పెద్ద ఆకాశబాణము.

రాజవట్టము n. s. (Tamil ராஜவட்டம்) Public matters: politicks. రాచకార్యము. రాజవట్టము మాట్లాడుట to speak on political matters.

రాజస్త్రీ or రాజేస్త్రీ vulgar errors for రాజశ్రీ (a title) His highness.

రాజార్థం n. s. A plot, treason. కృత్రిమము, ద్రోహము, కుట్ర.

రాజి adj. راضي *Rāzī.* (But used in Telugu as a noun.) Content, consent, will. ఇష్టము, సమ్మతి, సమాధానము. రాజిచేసుట to satisfy, appease. నాకురాజిగావున్నది it is agreeable to me, I consent to it.

రాజీనామా n. s. راضي نامه *Rāzi nāmah.* An amicable agreement. A written testimony given by a plaintiff, (upon a cause being finally settled,) that he is satisfied, a deed of resignation, an acquittance, a release. వాదిప్రతివాదులుసమాధానపడి వ్యాజ్యముతీసివేయవలెననివ్రాసియిచ్చుకొన్నది, ఉద్యోగముఅక్కరలేదని వ్రాసియిచ్చుకొన్నది. రాజీనామాయిచ్చుట to relinquish a claim, to resign an office.

రాటు or రహటు n. s. Plague, trouble, annoyance, ravages. రాయిడి, ఉపద్రవము. దండురాటుచేత by reason of an invasion.

రాడారాడా or రాతారాతా forthwith.

రాణువకట్టుబడి or రాణువసిబ్బంది n. s. Yeomanry, militia.

రాతిపండు n. s. The rock apple: a certain drug?

రాతోరాత్ or రాతోరాత్తుగా adv. راتے رات *Rāte Rāt.* At night రాతోరాత్తుగావెళ్లినాడు he went at night.

రాదారి for రహదారి راهداري *Rahdārī.* A passport. సరుకులను లేక మనుష్యులను అడ్డిలేకుండాపోనియ్యడమునకైఅధికారియిచ్చేచీటి.

రామందాడిగా adv. Freely, without check. ఆతోటయిప్పుడురామందాడిగావున్నది it is open to every body. అక్కడికిరామందాడిగా పోతున్నారు every one that pleases goes there.

రామదాను, అడివిరామదాను n. s. A kind of hawk. (Jerdon's Catalogue No. 307.)

రామనామాలు n. s. Name of a certain ancient coin, inscribed with the 'name of Saint Rama.'

రామసింగు n. s. Some sort of Artillery. Loc. Rec. 6. page 10. ఒకతరహాపిరంగి.

రామానుజకూటము n. s. A convent of Vaishnavas. వైష్ణవులకందరికిన్నిపొత్తుగావుండేయిల్లు.

రాయసము n. s. (Tamil ராயசம்) The business of a secretary. రాయసగాడు a secretary. A secretary or amanuensis.

రాయితి, రాహితి for రియాయితి n. s. رعايت *Riāyat.* Remission, indulgence. తగ్గించడము.

రాయితిగా for రియాయతిగా adv. As a remission or favour. i. e. తగ్గించి.

రావు n. s. راو *Rao.* A Mahratta title added to the names of many bramins. In its meaning it is something like the American Hon'ble, which will include a stage coachman and an auctioneer.

రాస్తా or రస్తా n. s. راستہ *Rāsta.* A road. బాట.

రాస్నం or సన్నరాస్నం n. s. The drug called Galangal.

రిక్క పోయుట v. a. To level heaps of salt. (Vizag.)

రిజాల adj. رذال *Rizālā.* Mean, vulgar, disreputable, bad, base. నీచమైన, అల్పమైన.

రియాయతి for రియాయత్ n. s. رعايت *Riāyat.* Remission, indulgence, favour, abatement in a demand. తగ్గించడము, తోసియివ్వడము.

రివాజు for రివాజ్ n. s. رواج *Rīwāj.* Currency, vent, usage, practice, custom. వాడుక, మామూలు.

రివాజుజాస్తి n. s. Excess (in taxation) above what is usual (Bellary) where lands have customarily been taxed too low, an additional sum is laid on, and this is called the excess tax.

రిశ్వత్తు for రిష్వత్తు n. s. رشوت *Rishwat.* A bribe. లంచము.

రీజన్ n. s. (E) "Reason." బేరీజన్‌గా unreasonably. (This is a blundering phrase) అక్కడ నేను బేరీజన్‌గామాట్లాడినందున as I spoke inexpertly, or, as I spoke in ignorance of the custom.

రీజనులు n. s. The clue lines of a sail?

రుంజులు or రుంజాలు n. s. Drums.

రుక్క usually రొక్కా or రోకా n. s. رقعہ *Ruqa.* A note or short letter. చీటి.

రుచికాయ n. s. A pickle. ఊరుగాయ.

రుజు or రుజువు n. s. رجوع *Rujū.* Signature, a confession, proof. (The word *Ruju, roozoo* is bad, and ought to be abolished; being a mere blunder.) చేవ్రాలు, నిరూపణ, దృష్టాంతము. రుజువువేసుట to sign. రుజువుచేసుట To prove. ఆత నిరుజువున in his presence. నేనురుజువుగాపోయి చూచినాను I went in person and saw it. రుజువైన proved, established. రుజువాడి n. s. Confession, proof, acknowledgment, admission.

రుద్రగడపచెట్టు n. s. A certain tree with whitish leaves?

రుమాలు for రూమాల్ n. s. رومال *Rūmāl.* A handkerchief. Also a turban. చేతపట్టుకొనేగుడ్డ, తలగుడ్డయున్ను.

రువ్వ n. s. A farthing or pice. అరదుడ్డు, పైసా.

రుశ్వతు, రిష్వత్తు for రువ్వత్ n. s. رشوت *Rishwat.* Bribery. లంచము.

రుసుము or రుసూం n. s. رسوم *Rusum.* Fees, dues, custom, bribe, commission. స్వతంత్రము.

రూ|| In accounts signifies a Rupee.

రూచికాయలు n. s. A sort of tight gold necklace?

రూపాయ n. s. روپايا *Rupāyā* A rupee. plu. రూపాయాలు. In Hyderabad two coins are used called the పిచ్చిరూపాయి and the గోవిందబఖీలు.

రూపు (A nautical word) Reef lines.

రూపు n. s. روپ *Rūp.* Form. ఉరువు, ఆకారము. Thus వాండ్లుపల్లెరూపుచేసుకొనిరి they established or founded a hamlet. రూపురూపులో face to face, this is an error for *rū-ba-rū.*

రూబకారి usually రూపుకారి adv. روبكاري *Rūba-kārī.* Face to face. By word of mouth. ఎదట, వాచా n. s. A written statement or deposition. వాజ్మూలము.

రూబరు adv. روبرو *Rūbarū.* Face to face, before, over, against. ఎదట, ముఖముముందర. రూబరు చెప్పినాను I told him to his face.

రూబురూబులో చెప్పుట v. n. To tell face to face. ముఖముముందర చెప్పుట.

రూమాలు usually రుమాలు n s. رومال *Rūmal.* A handkerchief. A turban. చేతిగుడ్డ, తలగుడ్డ.

రూము n. s. (room ?) A point of the compass.

రూలుకర్ర n. s. A wooden 'ruler.'

రెంటాలకుపోవుట v. a. To go to the necessary. పెరటికిపోవుట.

రేఖలా n. s. رکلہ *Rekla.* A small gun. చిన్నపిరంగి. Bobbili 3. 38. and Local Rec. VI. page 10.

రేజుదాను n. s. for ریگدان *Rēgdān.* A sand box used by a writer. (Reeve.)

రేణు n. s. Said to mean. దూడలపేడ ?

రేదకట్టు n. s. Raw silk ?

రేనాడు or రేనాటిసీమ n. s. The country on the banks of the Penna west to the Gandicota hill. గెండికోటదుర్గానికి పడమటపినాకినీనదీతీరమందుండేదేశము.

రేవల్చిన్ని, రేవాంచిని n. s. for ريوند چيني *Rewand Chīnī.* Rhubarb (called in Russian, *revennaja*) It is properly *chīnī*, being brought from 'China.' Also used erroneously, for Gamboge. ఒకమందుదినుసు.

రేవుకారి n. s. The employment of a waterman or ferryman. చాకలవని, పడవలుతోసేవని.

రైతాంగము n. s. The peasantry, or farmer-class. కాపువాండ్లు.

రైతు n. s. for رعيت *Raiyat.* A cultivator, a farmer. కాపు. (Vulgarly written Ryot : but the old spelling, in Bengal was Rayat, or Reiat ; which seems preferable.)

రైత్వారి n. s. (Vulgarly Ryotwarry, which should be رعيتواري *Rayatwari.*) An individual farmer's settlement of rent : or of the government demands.

రైయ్యతువారిలెక్కలు n. s. The accounts regarding each individual farmer. ప్రతికాపునుగురించినలెక్కలు.

రొక్కము, రొఖ్ఖము n. s. Coin, cash, money. నగదు.

రొఖ్ఖ usually రోకా n. s. رقعه *Ruqqa.* A letter, a written note. చీటి.

రొఖ్ఖాదాయము n. s. Money rent : revenues paid in money, not in kind. నగదుగావచ్చేఆయతి.

రొగను for రౌఘన్ n. s. (روغن *Roghan.*) Melted butter n. s. Ghee. Grease, varnish. నెయ్యి, జిడ్డు, వార్నీసున్ను.

రొట్టె n. s. روٹی *Rōtī.* Bread, a loaf. భక్ష్యవిశేషము.

రొణము n. s. Error for ఋణము which see.

రొదము n. s. The sheave of a pulley.

రొష్టు n. s. Confusion, disorder. Trouble, annoyance. Violence, outrage. తొందర.

రోకడా or డోకడా n. s. Cash, ready money, hard coin. రొక్కము.

రోఖా for రొక్కా n. s. رقعه *Ruqqā.* A letter epistle, a written note. చీటి.

రోజీనా n. s. روزينه *Rozina.* Pension, daily allowance. భరణము, బత్తెము.

రోజు n. s. روز *Rōz.* A day. adv. Daily, every day. రోజుగుజస్తా (guzashta) the day before. రోజుమజుకూరు The said date, on the same day. On the abovementioned date.

రోజుమర్రా n. s. روزمره *Rōzmarrah.* Daily allowance, batta. బత్తెము.

రోజువా n. s. Affair, matter. See రుజు.

రోజువారు adj. روزوار *Rōzwār.* Daily. నానాటి.

రోషనాయి n. s. روشنائي *Roshnāi.* Light. (Sums charged for lamps or oil ?)

రోసుబడి n. s. Drudge, slave, wretch, rascal. సిగ్గుమాలినవాడు. రోసుబడితనము Rascality, shamelessness, impudence. (from రోసుట v. a.)

రోసుబడి adj. Loathsome, disgusting, shameless. రోతైన, సిగ్గుమాలిన. రోసుబడివాడు a disgusting man. రోసుబడిముండ a shameless wretch.

రోసుబడితనము n. s. Loathsomeness, disgust, shamelessness, impudence. సిగ్గుమాలినతనము.

రౌతు n. s. A stone. (Ganjam.) రాయి.

రౌను, రవును n. s. from the English word "Round.") Round, circuit, journey. గుండ్రని, ప్రయాణము.

రూ|| Contraction for రూపాయాలు 'Rupees.'

ర్యాయతి for రియాయత్ n. s. رعايت *Rīayat.* Remission, indulgence. Deduction, allowance, sum substracted. తోసియివ్వడము. ర్యాయతిచేసుట to deduct, refund, allow.

లంకినీ, లంకినీగుడ్డ or లంకినీలు n. s. Nankeen cloth. గొడుగులకు వేసేదళముగావుండేగుడ్డ.

లంగరు n. s. لنگر *Langar.* An anchor. నంగూరము. లంగరుచేసుట to cast anchor. లంగరుతీసుట to weigh anchor. లంగరువాడి or లంగరువాళ్ళి a sea-port.

లంగరుఖానా n. s. لنگرخانه *Langar khānā.* A poors house or hospital, where (langar) victuals are bestowed. అన్నసత్రము.

లంగు n. s. A bond or tie? care, incumbrance.

లంగులుకాసను n. s. Loss, detriment (Herein *lang* is a mere *anuk*: devoid of meaning?)

లంగోటి n. s. لنگوٹی *Langoti.* A modesty piece. గోచి.

లంటడు n. s. A sinewy man, a hulking boy. గుండువలెవుండేవాడు.

లంచలకుక్క A fat gross wretch.

లంఝత or లఝతావాడు n. s. A slave, drudge, underling. This perhaps is Hindî: but is not in Shak. or M M nor Reeve.

లంబయిన, లంబైన adj. Unwieldy, awkward. చులకనగావుండని.

లంబాడి or బంజారి لبانڑی *Lambāri.* Lumbadees. A certain sort of gypsies, also called Brinjaries, who trade in bullocks, salt, grain, &c. లంబాడితండా a troop or camp of these vagrants.

లకని or లఖని n. s. A calam or reed pen.

లకురు n. s. అనగావాడగచ్చకాయలు.

లకోటా, లఖోటా n. s. The envelope of a letter; sealing; a parcel or post packet. జాబులోగా పెట్టిముద్రవేసికాకితపుసంచి.

లక్కి n. s. A prize. లాభము, ఆదాయము, as in lottery. వాడుమంచిలక్కికొట్టినాడు he has got a prize. This probably is the English word *lucky.*

లగాం n. s. لگام *Lagām.* A horse's bridle. కళ్లెము.

లగాయత్ adv. لغايت *Lagāyat.* Since. For a long while, from the commencement, or beginning, ఆలగాయత్ ever since, since. యీరోజులగాయతు beginning from to-day. ౧౧౩౨ ఫసిలిలగాయతు ౧౧౩౬ ఫసిలిఆ ఖిరువరకుఆయనయేలెను beginning from fusly 1132 he ruled the land until the year 1136.

లగాయతు, లగాయతీ See లగాయత్.

లగాలగిచేసుట or లగాలగియనికూర్చుండుట v. a. from لگالگی *Lagālagī.* To insist on payment. తరుచుచేసుట.

లగించుట v. n. To apply, suit, fit. ఇముడుట, సరిపడుట.

లగితీ n. s. Aid, supply, pecuniary assistance (Ganjam phrase.)

లగుడు n. s. The large hawk. Jerdon 28. పెద్దడేగ.

లగుబిగుబుగా adv. By some means or other; in any way. నయేనభయేన.

లగ్గయెక్కడము n. s. Escalade. నిచ్చెనలువేసికోట గోడలెక్కిదూకడము.

లట్టుపైటుగావేసినజాబు or నట్టుపుట్టుగావేసినజాబు A "not (post) paid" letter. రూకలివ్వకతపాలులోవేసినజాబు.

లతాలున adv. Suddenly, all at once. దఢీలుమని.

లడాయి n. s. لڑائی *Larāi.* Battle, fight. యుద్ధము, జగడము.

లడాయించుట v. n. from *Larāi.* To fight, contend. పోట్లాడుట.

లడి n. s. لڑی *Larī.* A string of pearls, flowers, &c పేట, సరము. A skein of gold thread or silver thread. సరిగెకండె.

లడ్డు n. s. لڈو *Laddoo.* Scrape, hobble, puzzle. లడ్డు, లడ్డువాలు or లడ్వాలు A kind of sweet meat. లడ్డువేసుకొన్నాడు he turned restiff. యిదిపెకలడ్డువచ్చినట్టుది there is a difficulty. This originates in a word belonging to dice play; when a "man is dead" or cannot be moved.

లతాడా, లత్తాడు n. s. لتاڑ *Latār.* Hobble, mess. Also, a deep boggy place in a road. A troublesome task. అడుసుబురద, పేకులాట.

లత్తాడి n. s. A bog, a plashy place. అడుసుబురద గావుండేచోటు.

లత్తుఖోరు, లత్ ఖోర్ n. s. لاٹھی خور *Lāthī khor.* (cudgel-eater) A graceless rascal.

లధాపుకులం n. s. from لداف The caste of దూదేకులవాండ్లు cotton cleaners.

లద్దమనిషి n. s. A corpulent big man. నిండాదొంబ్లానుగావుండేవాడు.

లద్ది n. s. The dung of a horse &c. గుర్రముయేను గమొదలయినవాటిపులము.

లపటాయించుట or లబడాయించుట v. a. To heap up or gather, make money. To plunder. లంకించుకొనుట, వారివేసుకొనుట.

లప్పున adv. Quickly, at once. (Cuddapa dialect.) దబ్బున.

లప్పము n. s. *Lappam.* Gum mastic, used in stopping the seams of ships. Cement: putty. వాడసుందులుమొదలయినవాటికివేసేటిది.

లబ్బీ, లబ్బీలు or లబ్బెవాండ్లు n. s. لبّی *Labbā.* Labbi Lubbee. A caste of people who are also called Moplas (Mā-pilla) on the Malabar Coast. They originally were Arabs, but at present they speak a low dialect of Tamil, and have lost the appearance of Mahomedans.

లభిస్తు adj. Proved, verified. See లాబిస్త.

లమిడి n. s. Wretch, scamp, jade. (Perhaps corrupted from لومڑی *Lōmrī* a bitch-fox? or from لونڈی *lāundi* a slave girl. లమిడీముండ jade.

లయిలేహాయి n. s. لہائی *Lihāia.* Paste (తోట.) పిండి.

లరయి n. s. لڑائی *Larāi.* i. e. లడాయి A fight, battle. యుద్ధము.

లవణద్రావకము n. s. A certain extract from salt. See Ainslie. ఉప్పుధ్రవి.

లవాజిమ or లవాజుమా n. s. لوازمہ *Lawāzimā.* Establishment. (Domestics, retainers, horses &c The train generally of a great personage. MM.) Affairs (Details, particulars, record in a law-suit.) పరివారము, కమామీసు.

లష్కరు n. s. لشکر *Lashkar.* An army. దండు. Hence a Lascar.

లష్కరుశరభరాజి or లష్కరుశరభరా n. s. Purveying for troops. దండుకురస్తుజాగ్రతచేయడము.

లాందరు n. s. A 'lantern' (Reeve) దీపముపెట్టడమునకుఅద్దములతోచేసినది.

లాఖి n. s. لاکھی *Lākhī.* Crimson. A red dye extracted from the shellac. ఒకయెర్రనిచాయ.

లాఖిరాజీభూమి n. s. لاخراجی *Lakhiraji.* Land that does not pay revenue to Government land held free of rent. The Lakhiraj land is of two classes. (See Reg. XXV. of 1802. Sect. 4.) 1. That which pays no rent, being corn fields, &c. 2. That which is laid out in houses or gardens. This latter is called నివేశనం *Nivesanam.*

లాగాయతు for లాగాయత్ n. s. لگایت *Lagayat.* Beginning, commencement. ఆరంభము, లాగాయత్తునుంచి from the beginning or from a long time.

లాగు n. s. Grain?

లాగుబడి, లాగువడు n. s. Cost, charge, expense. శలవు, వ్రయము. See లాగువడ.

లాగులుకాసులు n. s. Profit and loss. సుఖదుఃఖములు.

లాగువడ n. s. Expense, cost. శలవు, అనగానేలసుసాగుబడిచేసేటందుకు, పాడైనయిండ్లు వూళ్లుమొదలయ్నివాటినిబాగుచేయడమునకైపట్టేశలవు. లాగువడపట్టి or లాగువారుపట్టి A bill of charges incurred.

లాచారు adj. لاچار *Lachār.* Helpless, without remedy, forlorn, poor. నిరాధరుగావుండే.

లాటసన్యాసి n. s. A sort of begging friar. ఒకతరహాబిచ్చమెత్తుకొనేసన్యాసివాడు.

లాటి لاٹھی *Lathi* A staff, club, stick. A pump handle. (Sea phrase.) Any lever: as a winch handle, the bar of a capstan or printing press.

లాటు n. s. A "lot" at an auction. ఏలములోపొక్కుద్దు.

లాటుసాహేబు n. s. '*Lord Saheb*' The Governor.

లాడము n. s. (Corrupted from نعل *nal*) A horse shoe. లాడంకట్టుట to shoe a horse.

లాడులిగాడు n. s. Scrape, hobble. తొందర, సంకటము. ఎదైనాలాడులిగాడువస్తెతడేవాండ్లెవరు if any thing goes wrong who is to bear the brunt?

లాడెజోగి, లాడెసన్యాసి n. s. A sort of begging friar. బిచ్చమెత్తుకొనేఒకతరహాసన్యాసివాడు.

లాదు n. s. لاڈاؤ *Ladāo.* The temporary brick-work that sustains an arch while being built. Plaistering ; ceiling-work. వంపుకట్టేటప్పుడు దానికిఆసరగాకట్టేటిది, గచ్చుపూయడము, త్రాపులువేసికులకలునేయకుండాయిటికలనుసంతనచేయడముదీన్నిపదుంగుఅంటారు.

లాదు n. s. Amble, trot. *lādū karna.* To mount a colt for the first time. (Shak.)

లాపోను or లాపోషు n. s. Combination, scheme, plot, league. కుట్ర. ఫిర్యాదితోలాపోనుఅయినాడు he went over to the enemy.

లాపోనుచెక్క n. s. Sheathing planks. వాడఆడుగుకు వేసేసన్నపాటి కులకలు, వీటినిమూతబల్ల అంటారు.

లాబిస్తు for లాబిస్తా adj. لابستہ *Labista.* Laid, brought, filed (as a charge.) దాఖలుచేయబడ్డ.

లాము n. s. A hollow in a hill ? లోయ.

లాయము n. s. A horse stable. గుర్రపుదబేలా. Perhaps corrupted from cavalry "lines." (See Pal. 50.)

లాయఖు, లాయికు adj. لایق *Layaq.* Fit, proper. Suitable. తగిన.

లాయిలాను adj. for لاعلاج *Lāilāj.* Cureless, remediless, helpless. తీరని, పరిహారములేని, సహాయములేని.

లాల n. s. A Toorkee or Paithāni phrase for *brother* (like అన్న in Telugu) and borne by certain Hindus.

లాలిచి for లాలచ్ لالچ *Lāluch.* Temptation, inducement. బులుపు.

లాలు (لال *lāl*) Red. లాలుకుంచెలు n. s. from لال *Lāl.* red short fringes. ఆనగామెర్రనిబిన్నిజల్లులు. OG.

లాలూచి n. s. لالچ *Lāluch.* Avarice. covetousness, cupidity. ఆశ్యాశ.

లావణము n. s. A list of soldiers; or, of servants. The profits of a custom-house. (Reeve) జీతగాండ్లపట్టి. లావణముత్రాసుట to enlist. ఆతనిపేరులావణముఅయిఉన్నది his name has been entered on the list.

లావాటి adj. Large, big. స్థూలమైన.

లావాదేవి n. s. for لیواديوي *Lēwā dēwī.* Traffic, mercantile transactions. ఇచ్చుకొళ్లుపుచ్చుకొళ్లు.

లాహిరి, for లహిరి n. s. لہر *Lahar.* Intoxication. మైకము. (Radha. 1. 109. N. 9. 326.)

లింగకట్టు n. s. (Tamil) A lump of vermilion. ఇంగిలీకపుగడ్డ.

లింగవంతుడు n. s. One who wears the Lingam or *phallus*: chiefly among Sudras: but a few bramins are included. Lingavants. See Dictionary in జంగము.

లిగాడుగావుండేవాడు n. s. A pauper, a destitute creature. బీదగావుండేవాడు.

లిరితీ for లిర్తి n. s. لرتي *Lirtī.* Neglect, disregard. వానిసంసారము లిరితీకిందికివచ్చినది his affairs fell into confusion. The word is Dakhini. Shakesp. page 2043. *lirti mēn parna* to fall into error.

లిఫాఫా n. s. لفافہ *Lifafā.* Envelope. కాగితపుతిత్తి, జాబులువేసిలకోటాచేసేకాగితపుతిత్తి.

లిఖి error for లిపి n. s. Writing in general, hand writing.

లిస్తు or లిష్టు n. s. A 'List :' జాబితా.

లుంగి n. s. لنگی *Lungī.* A Musulman garment. తురకలుమొలకుచుట్టుకొనేబట్ట.

లుక్కు n. s. A crack or leak ? (Masulipatam.)

లుక్సాను, లుగసాను for నుక్సాను نقصان *Nuqsān.* Loss, detriment. Tare and tret. నష్టము.

లుచ్చా adj. لچہ *Luchcha.* Mean, base, low, worthless. అల్పమైన, తుచ్ఛమైన. లుచ్చామనిషి. a base fellow.

లుచ్చాతనము n. s. Meanness, baseness. అల్పత్వము, నీచత్వము.

లుగ Plumpness, good condition. హాలు. లుగచెడిన in bad circumstances. లుక్సానుఅయిపోయిన.

లుటాయించుట v. a. from لوٹنا *Lutānā.* To plunder, rob. కొల్లబెట్టుట, దోచుకొనుట.

లుడుగు or లూడుగు n. s. A bell at an ox's neck. A fib, joke, ఎద్దుమెడనకట్టేపెకతరహాగంట.

లుల్లెగాడు, or లొల్లెగాడు n. s. A spendthrift, a bankrupt. దివాలుఖోరు.

లుసకరించుట v. a. To deride, sneer at. వెక్కిరించుట.

లూటాడుట from لوٹنا *Lutānā.* To plunder or *loot.* కొల్లబెట్టుట.

లూటి n. s. لوٹ *Lūt.* Plunder, sacking. కొల్ల, దోపిడి.

లూలి n. s. لولي *Lūly.* కుంటెనెకత్తె.

లెఖ్ఖ, లెఖ్ఖ n. s. A mistake for లెక్క an account.

లెగుచుట v. n. The same as లేచుట to arise: for which this is a mispronunciation very common at Masulipatam and Rajahmandry.

లేఖరి * n. s. Writer, penman. వ్రాసేవాడు, వ్రాతకాడు.

లేజన్ for లేజం n. s. لیزم *Lēzam.* A sort of bow with an iron chain for a cord: used in feats of strength. సాముచేసేవాండ్లయినకు గొలుసువేసినకర్ర.

లేటు adj. "Late." మునుకటి. (The English word) as లేటుమేనేజరు the "late" manager.

లేవుడి n. s. لیوڑي Sending a criminal in procession round the town. దొంగనుకట్టివీధివీధికితిప్పుట.

లేసన్ n. s. Meant for a "Licence." లేసను, శలవునీటి. Reg. Act XIX. of 1852.

లైను n. s. A "line:" (the English word) వరస.

లొటిపిటఅల్లి n. s. Scirpus articulatus, a species of rushes. Rox. 1. 214. ఒకతరహాఅల్లి.

లొటుకుపడుట for లోటుపడుట v. n. To be ruined or fall into difficulties. చెడిపోవుట.

లొడబిడరాలు n. s. A chatterbox, a tattler (Prit. in 1 Thes V. 13.) వదురుబోతు.

లొడబిడలు n. s. Nonsense, idle talk. కూతలు.

లొడబెట్టుట v. a. లొడిబిడిచేసుట v. a. To rummage. గందరగోళముచేసుట.

లొల్లెగాడు n. s. A penniless wretch, a beggar. దులోబి.

లొల్లెచేయుట v. a. To strip, beggar, ruin. దులోబిగాచేసుట.

లోటు n. s. Loss. నష్టము.

లోడి, లోడు or ముద్గ n. s. A club used in violent exercises. సాముచేసేవారిసాధనము.

లోపాయకారి or లోపాయికారి n. s. A sub-renter: or tenant. లోగుత్తచేసుకొన్నవాడు, వాడువాండ్లకు లోపాయకారిగాఉన్నాడు he is secretly a confiderate of theirs.

లోలక for లూలక్ n. s. لولك *Lūlak.* A drop or pendant of an earring. A roll of paper. తొంగటము, కాకితచుట్ట.

లోలాయపడుట v. a. To be teazed or pestered (with frequent visits.) To be in trouble. లోలాయపడుచూఉన్నాడు he is an idler or vagabond. He is in trouble.

లోవైనం adv. Formerly, heretofore, already. ముందర, లోగడ.

లోసబరు n. s. A ship's course for *out* at sea: literally the *inner* ocean. వెలిసబరు the *outer* voyage meaning a *coasting* trip.

లౌంసు or లౌన్సు n. s. Meant for "Allowance."

ల్యాక Disjunctive conj. Vulgar error for లేక Without. అథవా.

వ

వ Some words commonly written with an initial V will be found under ఒ the vowel O, and others under బ B, and others under వొ VO.

వ, *va* or *wa* The Persian conjunction "and." This occurs in some Telugu and in many Canarese papers written while the Musulmans were in power. Thus పాలించిన, వ, ధరించిన *pālinçina, wa, dharinçina* ruling and possessing.

వంచ n. s. A piece of గోనె (sacking) used for packing: or for baling a boat.

వంచాలించుట, వంచోళించుట or వంచోడించుట v. n. To hesitate, scruple. సంకోచించుట. వంచాళించక without hesitation.

వంటరి adj. Alone, single. ఏకాకియైన. ఒంటిగాడుగాఉండే.

వంద్ర, వందర n. s. A rent of which a part is remitted : a favourable lease. Quit-rent. వంద్రపొలము land granted on a light rent. వందరభూమి Land unfit for ploughing.

వందాలగ n. s. *Vandālaga.* A certain plant.

వకీలు n. s. وكيل *Wakīl.* An attorney, a pleader. An agent ambassador, representative, official. లాయరు, గుమాస్తా.

వగ n. s. from (Tamil வகை) Part, portion, manner, kind. Goods, property, means. భాగము, రీతి, బండవలము.

వగమానము n. s. (Tamil வகைமானம் Vagheiman) Contrivance, plan, for doing any thing. దోవ.

వగైర, వగైరా (postposition وغيره *Wagairah.*) Etcetera ; and so forth. గురించిన, చేరిన, మొదలయిన. (వగైరాగుత్త (Ganjam.) A rent taken by so and so *etcetera*, by several partners) రామయ్యవగైరాలు Ramaya and others.

వజను for వజన్ n. s. وزن *Wazn.* Weight. భారము, బరువు.

వజా n. s. وضع *Wazā.* Deductions, substraction, a set off in an account. తోసివేత, తోసియివ్వడము. వజాచేయుట to deduct. కట్టుబడివజా the cattubadi fees being deducted.

వజారతు for విజారత్ n. s. وزارت *Wizārat.* The dignity of Wazīr, the office of prime minister, ministry. మంత్రిత్వము.

వజనె n. s. An unopened knot or bud of leaves. This is used in medicine.

వజీరు n. s. وزير *Wazīr.* A vazeer or royal minister. In some poems it is used for మంత్రి ; but usually it means a horseman. రౌతు or warrior. Suca 1. 302. రావిలుకపటాణినెక్కెడివజీరునిబోలినయాన్నపాలునిన్.

వజ్జిరం or వజ్రం n. s. Glue, used by carpenters. చెక్క అతకడమునకై వేసేజిగట.

వట్టం n. s. The loss sustained in exchanging money : agio : or premium granted or gained in pecuniary transactions. తరుగు. వట్టమిచ్చుట or వట్టముకట్టియిచ్చుట to pay a premium or agio in exchange.

వట్టాలకర్ర n. s. A pole on which a weight is carried by two men : also written వట్నాలకర్ర.

వట్టు for ఒట్టు adj. General. అందరికిసాధారణమైన. వట్టుహుకుం a general order. ఒట్టంచెక్చేరి the General Post *Ancheh* Office.

వట్ర n. s. (Tamil ஒட்டடை) A cobweb, soot : dirt made by an insect different from a spider. Regard, care. వాడునన్నువట్ర పెట్టలేదు he cares not for me.

వట్రం (Tamil வட்டுவம்) A pouch. for betel. అడకం.

వడం n. s. (Tamil வடம்) A rope, a cable. మోకు. తేరువడము the cable with which a car is drawn. The white necked stork. కొంగ.

వడవారం n. s. (Tamil ஒடவாரம்) Both shares, gross produce ; both the farmer's and government's share. ఉభయరాశి.

వడుచుట v. a. (Tamil வடிக்கிறது) To pour ; draw in an alembic. ఆముదమువడిచినారు they boiled the oil.

వణ్ణము Error for అన్నము Food.

వతను for వతన్ n. s. وطن *Watan.* (literally, native country, home) Office or means of subsistence. Patrimony. Hereditary duty with lands attached. Custom, usage. మిరాసినేల, మిరాసి, వాడుక, మామూలు.

వతనుగా adv. (From وطن *Watan.*) As a subsistence. Publicly, openly, as usual. బాహిరంగముగా, మామూలుగా.

వత్తడి n. s. Plague, teasing. సంకటము. పీకులాట.

వత్తాసి n. s. (Tamil ஒத்தாசை.) Help, assistance. సహాయము. వత్తాసిగా in an aid.

వద్దిచెట్టు n. s. (Tamil ஆத்தியமரம்) A certain tree.

వనభూషణము n. s. The bird called Mocking bird. ఒకపక్షి.

వన్నము or వణ్ణము n. s. Error for అన్నము food.

వయినమరం n. s. (Tamil ?) Satin wood ?

వయిరాను for వయిరాన్ adj. ويران *Wairān.* Desolate, ruined, depopulated. పాడైన, మనుష్యపాడుగాలుండే.

వరకం n. s. The multiplicator in arithmetic. A rut cut by water.

వరగారు n. s. The heavy crop ; the great crop reaped after the rains. తొలికారు.

వరబడి n. s. Drought. కరువు. వరబడిసంవత్సరము a year without rain.

వరబీజము or వరిబీజము n. s. The disease of swelled testicle. బుడ్డ.

వరబోకి n. s. A squanderer, a prodigal. దూబరదిండి.

వరవుకాలువలు n. s. (Tamil) Tributary streams, the feeders of a river. వాగులు.

వరాలు for వరహాలు n. s. Pagodas, gold coins. Jagann. 1. 35.

వరిది (Kan) *Varidi.* News, intelligence. Warning, orders. వరిదిమేజరు the same as Subadār, Major. ఆయనవరిదిలోవుండేవాండ్లు those who are under his command.

వరుమానము n. s. (Tamil) Income, revenue, resources. వచ్చుబడి.

వర్గామకుజమీను n. s. (Marata) Land transferred from one farmer to another. మరివకకాపువశముచేయబడ్డభూమి.

వర్గావర్గీ n. s. (Marata) Exchange, transfer, transposition. బదలాబదలీ.

వర్గావర్గీచేయుట v. a. To exchange: countermarch; make two men change places. మార్చుట.

వర్గు n. s. (Marata) Change of appointment. Change or exchange of place. ఉద్యోగములను మార్చడము.

వర్తంగిచెక్క n. s. "*Vartangi.*" "Sappan wood." (See the Tariff.)

వర్ది n. s. Report, notice. (see వరిది.) News, warning, Orders. ఆయనవర్దిలోవుండేవాండ్లు those who are under his orders.

వలందేజు adj. ولنديز (*Valandez. Hollandois.*) Dutch. ఒలాందా.

వలతాడు n. s. A noose or cord to catch cattle with. పశువులనుపట్టేదారము.

వలదు n. s. ولد *Walad.* Son. Son of కొడుకు. నబీఖానుడువలదుహైదరుఖాను Nabi-khan, son of Haidar khan.

వలాగ్రం or వళాగ్రము n. s. A species of areca nut. వక్కలలోభేదము.

వలాయతు for విలాయత్తు n. s. ولايت *Valāyat.* Country, native land. England. దేశము, సీమ.

వలిచలు n. s. plu. (Tamil) Roof laths. పెండెలు.

వళువు n. s. (Tamil உளவு) *Treachery*: betrayal. Secret. Chicanery. Clique. Underhand plot. Secret alliance. పరులెరుగనిధునుకూలము. వళువుయెరిగినవాడు he who knows the secret of the business.

వల్లడి n. s. (Tamil வல்லடி) Violence, oppression, mischief. దౌర్జన్యము, చేటు.

వల్లడికాడు n. s. (Tamil வல்லடிக்காரன்.) A powerful or violent man. దౌర్జన్యముచెసేవాడు.

వళ్లికె (usually తిరువళికె) n. s. A Tamil word for a lamp. నిలువులవళ్లికె a lamp on a stand. Charitr. 5. 2036. దీపము.

వశవర్తియైన adj. Affable, gracious. accessible: subordiate, obedient. విధేయుడైన. వాండ్లుయింకావశవర్తికిరాలేదు they are not yet subjected.

వసంతగుండము n. s. A species of the తుంగచెట్టు.

వసతి n. s. Pension, allowance, living. భరణము.

వసతిదారు n. s. A proprietor or landholder. A pensioner.

వసవాసి n. s. وسواس *Waswās.* Awe, apprehension. భయము, ఆదబు. MM.

వసీలా n. s. وسيلة *Wasīlah.* Support, intervention, patronage. ఆసరా, ఆధర్వు.

వసూలు n. s. وصول *Wasūl.* Payments, liquidation, collections. తండలు, తండితెవ్వినరూకలు. వసూలుచేసుట to collect, realize. See under జమ *Jumma.*

వస్తాదు for ఉస్తాదు n. s. اوستاد *Ustād.* A leader, a captain, a tutor or master. నేర్పేవాడు, చదువుచెప్పేవాడు (of fencing, singing or dancing) MM 933. He who "teaches" one. i. e. his rival or utter superior: his master.

వహి n. s. (for بهى *Bahī.* An account book, a book in general. A *head* in accounts. In surgery, a sinus in a wound or ulcer. లెక్కపుస్తకము, పుంటినరము.

వహిలెక్క n. s. A booked account.

వాకఫు usually వాకూఫ్ adj. واقف *Wāqif.* Skilled, versed in, knowing, acquainted. సమర్థుడైన, తెలిసిన. వాకఫులోకి తెచ్చుకొనుట. to ascertain.

వాకబదారుడు or వాకిఫుదారుడు for వాకూబ్ దార్ n. s. (وقوفدا *Wacūf-dar.*) He who is skilled in, acquainted with, experienced, exercised, or versed in: a man of mature age: a man of sense. వయసువచ్చినవాడు, తెలివిపరుడు, పనుబడ్డవాడు. వాకిఫుచేసుకొనుట. to procure information, ascertain, find out.

వాజిబీ adj. (واجبي *Wājbi.*) Just, right, reasonable, proper, expedient. న్యాయమైన, సరియైన, తగిన.

వాటపద్యములు n. s. (Marata.) Verses culled out of different poems, to form a delectus or elegant extracts. ఆటవిడుపుపద్యములు.

వాటా n. s. باتا *Bātā.* A division, share. Part, portion. తుక్కుడి, భాగము.

వాడగాలి n. s. (Tamil வாடைசாத்து.) The north-wind. ఉత్తరపుగాలి.

వాణిద్యము n. s. A corruption of వాణిజ్యము Traffick. వర్తకము.

వాతగానివాడు for రాతవన్నెవాడు (perhaps error for వ్రాతపనిచేశేవాడు) A cloth dyer: a chintz maker.

వాదనము n. s. A sort of coarse cloth, like canvas, used in packing bales. మూటలుకట్టేముతకగుడ్డ.

వాదర n. s. The edge of a sword. కత్తియొక్క అంచు.

వాపను n. s. واپس *Wāpas.* Restitution, returning. మళ్లించడము. వాపనుచేసుట or వాపను పంపుట to send back.

వాయిద n. s. (وعده *Wāidah, Vaida.*) Period. Term fixed for payment. Pay day. Instalment, stated period. గడువు. వాయిదాబందిప్రకారము at the stipulated period. వాయిదాబందిరాజీనామా An agreement to pay a debt by certain instalments.

వారకము n. s. Money advanced for cultivation. సాగుబడిచేయడమునకు ముందు గాయిచ్చివెనకతీసుకొనేరూకలు.

వారపత్తునేల n. s. (Tamil வாரப்பத்துநிலம்) Land that pays revenue to Government. సర్కారుకుపన్నుయిచ్చేభూమి.

వారము n. s. (Tamil வாரம்) Share or part. భాగము, పాలు. కాపువారము inhabitant's share. మేలువారము the government share.

వారావధి n. s. (Tamil வாராவதி) A bridge. వంతెన.

వారి (واري *Warī*) An affix, as, తారీఖువారి according to dates. మాహేవారి ماهواري monthly. ఆసామీవారి *āsāmī wār* man by man.

వారినామా n. s A receipt by the captain for goods laden on a vessel: an inventory?

వారిసత్వము for వార్సుత్వము n. s. (from وارث *Waris.*) Heirship. The being his heir. కర్తృత్వము.

వారిసు for వారిస్ n. s. (وارث *Waris*) An heir or lawful successor. కర్త.

వారువ n. s. A line or range (of pits in a salt work) A canal?

వాలా (والا *Wala.*) An affix. "He who has" Thus *bacha-wāla*, one who has a child, *ghora wala*, a horsekeeper, one who has a horse *nao-wala* a boat man *garī wala* a coachman, a carter: *paisa wala* a monied man, one who is rich, *ghar-wala*, the landlord, the house holder. The feminine is wālī: thus, *bacha walī* she who has a child: and the plural wāleh, as *paisa walēh* those who are rich. Also of places, thus డిల్లివాలా *Dillī wāla* he who lives in Delhi. *Kalcatta Walī*, the goddess who rules Calcutta.

వాలుగొమ్ము n. s. (Ganjam phrase.) A canal or sluice from a tank. అలుగులు.

వాలెకారు (K.) n. s. A peon, one who carries messages. See Reeve. బంట్రోతు.

వాసరా n. s. (Kadapa.) Compensation. మెహనత్తుచూచియిచ్చినది, చెల్లుగాయిచ్చినది.

వాహవా *interj.* (واه واه *Wah Wah!* Bravo! well done! huzza! శహబాసు.

విచారణయ్యము n. s. Vulgar for విచారణ Investigation, trial. విమర్శ.

విజారతు n. s. وزارت *Wizārah.* The office, of Minister. మంత్రిత్వము.

విట్ఠలు n. s. *Vitthal Deo.* A certain god worshipped by the Madhvās. విష్ణువుకుమాధ్వులు చెప్పేపేరు.

విడిగోళ్లు or విడిగోళ్లయెద్దులు n. s. Spare bullocks. తాజాయెద్దులు.

విడుమర n. s. (Tamil விடுமுறை.) Release, leave of absence.

విత్తివాసము, విత్యాసము Error for వ్యత్యాసము n. s. Which see.

విధాయకము n. s. Ordinance, order, decree. విధి, ఆజ్ఞ.

విరి n. s. Error for ఇరు. Thus విరిపార్శ్వంబుల on both sides.

విరిచికట్టుట v. a. To pinion. పెడరెక్కలుకట్టుట.

విరిద్ధము Error for విరుద్ధము n. s. Difference, enmity.

విళంబరము n. s. (Tamil விளம்பரம்.) Publication. notification. ప్రసిద్ధము, ప్రకటన. విళంబరము వ్రాశికట్టుట to fix a notice in a conspicuous place. విళంబరపత్రిక notice.

విలాయతి, విళాతి, విలాయతు n. s. (for H. ولايت) Country, land, home. The common phrase for England: or for Persia. విలాయతిగ్రామము n. s. A hamlet or dependant village.

విలియ n. s. Arrangement, order, distribution. విలియవేయుట to compare. విలియకుడలేదు This does not agree with it.

విలేవారి n. s. Arranging according to different heads, distribution, settlement. పరిష్కారముచేయడము, బాకీతువారిగాయేర్పరచడము.

విల్య n. s. See విలియ.

విల్లంగము n. s. (Tamil விலங்கம்) A claim, or dispute. సర్వవిల్లంగశుద్ధిగా without any the smallest claim. This is a phrase in bills of sale, transferring property.

వివచ్చ n. s. Error for వివక్ష n. s. Difference. భేదము.

విశిరికె n. s. Leisure. సావకాశము, తీరుబాటు.

విషకంటకాలు n. s. A plant producing a black seed used as a plaister for boils.

విషుగోళము n. s. A certain drug?

విసరుబాటు n. s. Means of success. గతి. ఈపూటకుఅన్నానికిచేతులోవిసరుబాటులేక I cannot afford a meal.

విసిపలక n. s. A bench, seat. కూర్చుండేబల్ల.

విస్తుపోవుట v. n. To be astonished or amazed. ఆశ్చర్యపడుట.

విస్తువ for ఇస్తువ n. s. Estate, property. సొత్తు.

వీనాసు n. s. Some sort of cloth. ఒకతరహాగుడ్డ.

వీశ n. s. (Tamil வீசை.) A weight of 5 seers or 120 Rupees. అయిదుశేరు.

వీసుబడి or వీసుబడి n. s. Cess or tax levied on a town and then divided among several persons each of whom pays his share.

వీసుబడి n. s. See వీసుబడి.

వుగ్గము n. s. See ఉగ్గము.

వురుఫు n. s. (H. عرف *Uruf.*) Alias, otherwise called.

వృధివడియ n. s. (Ganjam) Land immemorially waste.

వెంకెన n. s. అనగాకదంబపుష్ప. Q.?

వెంగరులు n. s. A sort of fish. Russell. No. 191.

వెంగ్యము n. s. An error for వ్యంగ్యము which see.

వెంచుట Error for ఎంచుట.

వెంద్రకాయ n. s. (Thus spelt in D.) A crab.

వెక్కపూరి n. s. అనగాపకాపీకా. Q?

వెక్తి n. s. A corruption of వ్యక్తి.

వెగటించుట v. n. To be distasteful. అసహ్యపుట. అదినీకువెగటించినదా did you dislike it?

వెట్ట n. s. (Tamil வெட்டை.) Toughness, excessive hardness. యీబంగారువెట్టగావున్నందువల్ల కమ్మిసాగదు this gold is too tough to draw into wire.

వెట్టు n. s. A stamp or tool for cutting coin?

వెట్టుపావడ n. s. (Tamil வெட்டுபாவாடை) A certain cloth, like fine handkerchief embroidered with gold or silver. కుచ్చెగాపట్టినగుడ్డ, రుమాలు.

వెత్యర్థము n. s. వెత్యాసము n. s. Error for వ్యత్యాసము n. s. Difference.

వెన్నగరులు n. s. A sort of fish? see వెంగరులు. Russell No 191.

వెన్నెలపత్రము n. s. A note of hand. This is a corruption of the Tamil வெண்ணொலிபத்திரம் *Venn Olie pattiram.* తాకట్టుపెట్టకుండావూరక వ్రాసియిచ్చినపత్రము.

వెలిగిలిచ్చ n. s. A plant called కటభి. Q.

వెలిమాడు n. s. Exports, as opposed to లోమాడు imports; goods received.

వెలివిడుపుధాన్యము n. s. Grain of a blackish colour.

వెల్లలి or వెల్లలినేల n. s. A plain, the low lands.

వెల్లాయి n. s. (Tamil வெள்ளாவி.) The steam of water used in bleaching cotton cloth.

వెల్లిగడ్డ n. s. (Tamil வெள்ளிகிழங்கு.) The sweet potatoe. చిలగడము.

వేజెము Error for వ్యాజ్యము n. s. Dispute.

వేటుబడిసొమ్ము n. s. Money advanced to weavers, &c. నేసేవానికిముందుగాయిచ్చినరూకలు.

వేనుత్రూను, అనగాదీర్ఘవృంత. Q.

వేపిలిచేప or యాపిలిచేప n. s. A kind of fish.

వేరియ n. s. (in navigation.) A tack in sailing. వేరియఫిరాయించుట To make a tack or turn.

వేరుమద్ది n. s. A certain tree. See మద్ది or అర్జునము.

వేరుమల్లె n. s. A certain medical herb.

వేలాం n. s. Auction. వేలాంపాట to sell by auction.

వేవిలి adj. Occasional, done at intervals.

వేశిలి or వేసిలి n. s. Disagreement, unhealthiness, contagion. ఉపద్రవము, తెవులు.

వేష్ట n. s. Mortification, annoyance. వేసట. (A low word.)

వేసాలు n. s. Dress, feigning. వేషము, చేడిజము. వేసాలమారి one who feigns.

వైకటికుడు n. s. A jeweller. రత్నములుసానబట్టేవాడు. D.

వైకుంఠము n. s. (Literally, *heaven*,) A taunting word for a dungeon. (See *Bykunta* in the Gloss. to 5th Report.)

వైరాను adj. ويران *Wairan*. Desolate, waste, depopulated, ruined. పాడుపడ్డ, నాశమైన.

వైరాను n. s. Desert. ఆపరగణాలురెండున్నువైరానులోవున్నవి these lands are desolate.

వైశాఖడౌలు n. s. See ఆయిందాజ్యాప్తి.

వొ Words beginning with Vo, Wo, will generally be found under ఒ the vowel O.

వ్యభజనము error for విభజన n. s. Allotment of shares or portions, dividing.

వ్యాపారి n. s. A class of secular bramins. గోలకొండవ్యాపారీలు another class of the same kind of bramins.

శ ష స

శ, ష, స S', SH, S. These three letters are so mingled in the spoken Telugu that in the colloquial and mixed language they are often used wrongly. And they will here be considered as one and the same initial.

శంకు n. s. (శంకు * a pin or stake) *Sankoo*. A cross, used in survey measurement. See Revenue Selections folio vol. 3 page 834.

శంగ n. s. A low hollow : a pool ?

శంగుబండకట్టించుట v. a. (سنگ بند *Sang band*. Stone facing.) To have the banks of a pond faced with stone. గుంటకురాళ్లుకట్టుట.

శంగోలము n. s. (Tamil செங்கோல்.) A sceptre, a royal staff. Notes on A. 4. 37.

శంజరుఖానా n. s. (for سنجرخانی *Sanjar Khānī*.) A kind of cloth. Some sort of shawl presented as a gift in honour. వస్త్రవిశేషము.

శంజాయం n. s. The same as మాని.

శంజాయించుకొనుట or శముదాయించుకొనుట v. a. (from سمجھانا *Samjānā*.) To beg off; to apologize for. To repair, to put in order, or in repair. To rest himself, recover himself. శమాళించుకొనుట.

శంజాయించుట or శముదాయించుట v. a. (from سمجھانا *Samjānā*.) To calm, comfort, pacify. To persuade, cajole, talk over. శాంతపరచుట.

శంజాయిషి n. s. سمجایش *Samjāish*. Peace, satisfaction. Explanation, persuasion. శమాధానము.

శంతతోద్ధారముగా for శంతతధారగా adv. Vastly, excessively. ఎడతెగకుండా.

శంతనచేసుట v. a. To collect money by subscription.

శంతనను n. s. (سلطنت *Sultanat*.) Pomp? display? Loc. VI. 58.

శంద n. s. A certain forest tree?

శందివాలము, శందివాళము n. s. (Tamil சண்டிவாளம்.) Sandivālam. Loss in redeeming a pledged article. Agency, fees, commission or

percentage paid to brokers. A penal sum, deposited and to be forfeited for the non-fulfilment of a purchase.

సందుకాపెట్టె for సందూక్‌పెట్టె n. s. (صندوق *Sandūq*) A box.

సందుగాపెట్టె n. s. (صندوقچه *Sandukcha*) A small box or trunk.

సంధిరోగము n. s. Epilepsy. కాకిసోమాల.

సంపాయించుట, సంపాదించుట for సంపాద్యము చేసుట v. a. To earn.

శంబరకాకి, శంబారిపిట్ట n. s. The bird called king crow?

సంబరాలు n. s. Sweet words: coaxing. సంబరాలుపెట్టుట to coax, fondle.

శంబళిచెట్టు n. s. The tree called Vitex Negundo.

సంబలులు or సంబాలు n. s. A superior kind of rice. కుసుమధాన్యము.

సంబాళించుట for సమాళించుట v. a. (from سنبهالنا *Sambhālnā*. Tamil சமாளிக்கிறது) To manage, to furnish, bring about, control, restrain.

సంభ్రవం for సంభ్రమము n. s. Joy, pleasure. సంతోషము.

సంమంధం for సంబంధము * n. s. Connection, relation. అనుబంధము.

సంయి for శ్యాయి n. s. (سیاهی *Siyāhī*) Ink. సంయిబుడ్డి an inkstand. D. H. 1. 158.

సకటుసుమారుగా i. e. సక్రత్తుగా adv. Here and there, scatteredly, moderately (for S సక్రత్.)

సకలాతి or సుకలాతు n. s. سقلات *Saqlāt*. Woollen cloth: scarlet cloth. Broad cloth. In the Glossary to Chaucer's Poems, '*Chekelatoun*'. i. e. French. *Ciclaton* "cloth of gold." In the extreme north of India this signifies a *blanket*.

సకలాతిబొంతచేప n. s. A sort of perch fish. (Russel, No cxxx.)

సకాలి or సకాలిచెట్టు n. s. (Sukalee) A kind of tree. Rox. page 762.

సక్తుచేయుట v. a. (from سخت *Sakht*.) To use violence. నిర్బంధముచేసుట. సక్తుహుకుం positive orders.

సఖీల్ n. s. سرخیل *Sarkhail*. The chief or General. (called Surkeel.)

సగటుసుమారు adv. سگت شمار *Sagat Shumar*. On an average. సరాసరి.

సగించుట for సహించుట v. a. from سہنا *Sahāna*. To suffer, forbear, sustain. తాళుట, ఓడుట.

సగిలి or సగిలె n. s. Toughness; as of wood: stubbornness; Strength, richness, as of corn land. compare జవురము.

సగిలిపారిన or సగిలెపారిన adj. Tough, stubborn, fat, as land. మొండిపారిన, గడుసుబారిన.

సగ్గుబియ్యము for సబ్బుబియ్యము n. s. The grain called sago.

సగ్గులిబి or సగ్గులిమి n. s. A mud nest like that of a wasp. కందిరీగగూటివంటిపొకమంటిగూడు.

సచ్చోటా adj. (سچوٹا *Sachōtā*.) Honest, upright, faithful, guileless. నిజస్థుడైన, మేదకుడైన. Jagann. 3. 120; here it is 'sneaking, pitiful.'

సజావలు for సజావల్ n. s. سزاول *Sazāwal*. Violent measures to enforce payment. తరుపు.

సజాపు adj. (*Sajāo* or rather سزاوار *Sazāwār*) Clear, unobstructed, plain, as a road. సజాపుగా honestly.

సజ్జగడ్డి n. s. A sort of root like seaweed: the alkali of which is called సజ్జాకారము or impure chlorate of Soda. Ainslie. 1. 395.

సజ్జనకోల n. s. (from سزا *Saza*, punishment.) A scourge or whip, a rod. చదివేచిన్నవాండ్లనుశిక్షించకోల. H. 3. 180. రెట్టలెగబట్టిబట్టించిరేళ్ళుమావుకొట్టుబెట్టుగసజ్జనకోలదెగను.

శరకోపము vulgarly పడగోపము or పడగోపరము n. s. A dish-cover, shaped like the cup of a hooka. On it are two marks like shoes, called Vishnu's sandals.

పరన, శరన n. s. Pride, insolence, deceit. Jealousy, envy. ADC. గర్వము, మోసము, పగ.

సడకు n. s. Help? aid, convenience?

పడాయించుట or శడాయించుట v. a. To spur. కాలిముల్లుతోతట్టిగుర్రమునుధాడాయించుట.

సతగి n. s. (corrupted from چھتری *Chhatrī*. ఛత్రి) An umbrella. గొడుగు.

సతాయించుట v. a. (ستانا *Satāna*.) To plague, tease, torment, persecute, vex. హింసించుట, బాధించుట.

సత్తిగియినాము n. s. (from K. సత్తిగి an umbrella or parasol.) Field or land granted to an umbrella bearer. గొడుగుపట్టేవాడికియిచ్చిన నేల.

సత్తివార n. s. A sort of fish. Russel. No. 11.

సత్తువమీను n. s. See కండుమీను.

సదనపువెదురు n. s. A kind of bamboo. ఒకతరహామంచిగట్టివెదురు, దీన్నియీటెకర్రలకువేస్తారు. Rox. 2. 193.

సదరహి, సదరు, సదర్హి adj.(صدر *Sadr.*) Aforesaid, abovementioned. పైనచెప్పిన, పైనపుదాహరించబడ్డ. This word is often used for ఆ, meaning that, the aforesaid.

సదరున adv. from صدر *Sadr.* Above. పైన. సదరునచెప్పినప్రకారము as is abovestated.

సదర్హీలు n. s. plu. The abovesaid persons. పైనచెప్పబడ్డవాండ్లు.

సదాబు n. s. سداب *Sadāb.* A certain herb called "rue."

సదురుబోయలు n. s. A certain division or sect in the బోయ tribe. ఒకతరహాబోయవాండ్లు.

సద్దించుట v. a. To polish cloth by dry beating with mallets. బట్టలనుగట్టనవేసుట.

సద్రి for సదర్ صدر *Sadr.* i. e. Sadarhi. The abovesaid.

సధ్యా for సద్యః * adv. At present. తత్కాలమునకు.

సన్, సన or సన్ను n. s. سن *San.* Year. సంవత్సరము ; this is generally written సా thus సా ౧౨౬౦.

సన్‌వారు adv. سن‌وار *Sanwār.* Yearly, annual.

సని plu. సనియనులు or సనీలు n. s. for سنين *Sanīn.* A bayonet (Shakesp.) సిపాయీలతుపాకీలకొనకుతగిలించేచేతియీటెలు.

సనికిపార n. s. A hoe or spade of a peculiar shape called *mamati.* ఒకతరహాపార.

సనుగులు n. s. A piece of stuff, containing several handkerchiefs woven in one web. తాను.

సన్న n. s. *Sanna.* A lever : a pole put under a weight to lift it. బరువుపైకిలేవడమునకైఅడుగునవేసిలేపేకర్ర.

సన్నదు n. s. سند *Sanad.* A patent of office or nobility. An order. A written grant, instrument or diploma, charter or letters patent. తాకీదు, ఆజ్ఞాపత్రిక, యోగ్యతాపత్రిక.

సన్నరాస్తము n. s. A medical root. Alpinia galanga minor. ఒకమందుదినుసు.

సన్నాయి n. s. شهنائي *Shah-nāī.* A clarionet. ఒకవూదువాద్యము.

సన్నాది n. s. (from سن ماضي *San-i-mazi.* The past year.) Old debts, balances of former years. గడిచినసంవత్సరపుబాకి.

సన్నాని plu. సన్నానులు n. s. They who have much influence or honor. సన్నానముగలవారు.

శవము error for శవము n. s. A corpse. పీనుగ.

సపాశి adj Empty, fasting. ఉత్తదిగావుండే, పస్తుగావుండే. వానికడుపుసపాశిగావున్నది he is fasting.

సప్రాణించుట v. n. To be well, abated. స్వస్థముగావుండుట.

సఫరు n. s. See సబరు. సఫరుసామాను sea stores.

సఫేది n. s. سفيدي *Sufaidī.* Ceruse, white lead used in painting. తెల్లవర్ణము.

సబబు n. s. سبب *Sabab.* Reason, ground, cause. కారణము.

సబరు or సబురు n. s. (سفر *Safr.*) A voyage. The season for voyaging out at sea. పైసబరు the season for coasting. The two monsoons. దరిసబరు sailing along the shore. లోసబరు putting out to sea. మేములోసబరుపోతూవుండగా while we were far out at sea.

సబరు n. s. صبر *Sabar.* A top-gallant mast. వాడస్తంభములోకొనది.

సబ్జ n. s. سبزه *Sabza.* Green leaf : the intoxicating drug called bang. పచ్చిగంజాయాకు.

సబ్నివీసు or సబ్‌నీసు n. s. صوبه‌نويس *Subāh nivees.* The District clerk or paymaster. నౌకరులకుజీతముయిచ్చేపెకపుద్యోగస్థుడు.

సబ్బుబియ్యము n. s. (rather called సగ్గుబియ్యము) Sago.

సమత్తు or సమితు n. s. for سمت *Simt.* A subdivision, quarter. తాలూకాలోపెకభాగము.

సమత్తారి n. s. سمتداري *Simt darī.* The office of a సమతుదారు (سمتدار) *Samutdar ;* a clerk or accountant.

సమష్టి * adj. Assembled, collected. సమష్టిగా collectively, in general. వాండ్లుసమష్టిగావున్నారు they live in one family.

సమస్తానము n. s. A mistake for సంస్థానము n. s. Any seat of Government.

సమానము n. s. A pair of tweezers?

సమాళించుట v. a. (error for *Samālnā.*) To manage, control. నిర్వహించుట. సమాళించిమాట్లాడుట to speak with good care.

సమాసరి adv. Error for సరాసరి.

సముఖా n. s. *Samakh.* A binnacle or compass stand. వాడలోకుంబానువుంచేపెట్టె.

సముజాయించుట or సముదాయించుట v. a. (from سمجهانا *Samjāna*) To calm, comfort, pacify.

సముజాయిషి n. s. سمجهايش *Samjāish.* Peace, satisfaction. Explanation, conciliation, persuasion. సముదాయించడము, తెలియచెప్పడము.

సముతు n. s. سمت *Simt.* A subdivision, a parish. తాలూకాలోవొకభాగము.

సముతుబంది, సముత్బంది or సముద్బంది n. s. (for سمت بندي *Simt bandi*) Arranging villages into a subdivision of a Taluk. యేర్పరచడము.

సముత్తు n. s. (for سمت *Simt*) A subdivision of a Taluk. తాలూకాలోకవొభాగము.

సముత్దారుడు n. s. See సముద్దారుడు.

సముదాయించుట v. a. (from سمجهايش كرنا *Samjāish carna*) To comfort, persuade. To appease, lull. To supply. ఓదార్పుట, అమరజెప్పుట.

సముద్దారుడు n. s. for سمتدار *Simt dār.* He who manages a Samut or subdivision of a Taluk. ఒకసముతుయొక్క అధికారి.

సముద్రపండు n. s. Sea-apple. It is about the size of a large melon of a very dry texture and bitter taste. Literally, foreign apples.

సముద్రపుచ్చ n. s. A plant called convolvulus speciosus. (Partington.)

సముస్తానం error for సంస్థానము n. s. Which see.

సమ్మందం Error for సంబంధం used thus, సొమ్ముసమ్మంధం Odds and ends.

సమ్మతు n. s. See సముతు.

సమ్యాలు or శమ్యాలు n. s. A certain kind of cakes. భక్ష్యవిశేషము.

సయి or సహి interj. صحيح *Sahīh.* Right! correct! Well said! This word is sometimes used *with* a signature, or *instead* of a name signed.

సరంగు for సరాంగు (سرهنگ *Sarhang.* A Serang, head lascar, or native boatswain.

సరంజాం n. s. سرانجام *Saranjām* Apparatus, the needful, *set out* or *trim*; sundries. Things, articles, property. సామాను, వస్తువులు. రూపాయీలుసరంజాంచేశి he got the money ready. నావల్లసరంజాంకాదు It cannot be effected.

సరంబీ n. s. (A Malay word; see Marsden page 168) A porch, gallery, awning: a clinker-built house made of shingle or board. (Masulipatam) సరంబీకొట్టు n s. Sarambi coṭṭu. A room with a cieling. బల్లకూర్పుచేసియుండేగది.

సరకారు or సర్కారు n. s. سركار *Sarcār.* The Government. దివాణము.

సరగటాలసామాను n. s. Goods, luggage?

శరతు, షరతు for శరత్ n. s. شرط *Shart.* Agreement, conditions agreed on. ఒడంబడిక.

సరదా n. s. The trigger of a gun. తుపాకిగుర్రముపడేటట్టుగాఅదినేతుపాకికట్టెకిందిబిసు.

సరపణి or సరవళి n. s. (సరిపెణ) A silver chain, a necklace. గొలుసు, ఒకకంఠాభరణము.

సరఫరాజి n. s. سرفرازى *Sarafrāzī.* Promotion, kindness or regard; exaltation; advancement: accomplishment of a work. అభివృద్ధి, అభిమానము, గౌరవము. లష్కరుసరఫరాజి purveying for a marching army or for troops passing. అందువల్లసరఫరాజుఅయితిని I was much honoured. Lit: my head was exalted.

శరబడి n. s. Sarabadi (Tamil.) Tribe, caste, family. తెగ. Rottler, p. 243.

సరవడి n. s. A sledge, a kind of carriage. ఎడ్లుయీడ్చుకొనిపొయ్యేవొకకొయ్యమొద్దు, దీనిమీదమనుష్యులుకూర్చుండిపోతారు.

సరసునీరసు *Saras nīras.* Good and bad, one with another?

శరా for షరా n. s. شرح *Sharah*. Remark. Postscript. Nota-benè. ఒకదాన్నిగురించిచెప్పేవి శేషము, దీన్నివిచారించమనడము.

శరాకటు, శరాఖటు for షరాకత్ n. s. شراکت *Shirākat*) Partnership in business. పాలికాపుతనము.

సరాగంగా adv. Without any difficulty. ధారాళముగా, నిరాటంకముగా.

సరాజి meant for శిరాజి.

సరాదు n. s. The shaft of a well? or its foundation. గోడసరాదున At the foot of the wall.

శరానా or సర్రానా, శరాణా n. s. (from چرانا *Churana*, theft) A fine levied on those who steal (ears of corn.)

సరాఫు, సరాబు n. s. for صراف *Sarrāf*. A banker, a money changer, a cashkeeper.

సరాయి for షరాయి n. s. شراعي *Sharāi* Tight trowsers. బిగువుగావుండేచల్లడము.

శరారత్ n. s. شرارت *Shararat*. Wickedness, outrage, cruelty. దుర్మార్గము.

సరాసరి adv. More or less, about, on an average. సుమారు.

సరికెలచేపు (*Sari kulla*) n. s. A sort of fish: "Perca" a perch. Russell No. 123.

సరికేళి n. s. سرخيل *Sar-i-khail*. i. e. a general or commander. The Major Domo. The king's favourite. This Title సరికేళి pronounced సర్కీలు Surkeel is in use at Tanjore and Vizianagram and Punganore.

సరిగిరో n. s. سرگروه *Sarigiro*. The prophet or head of a sect, an abbot. గురువు.

సరితట్టుట v. a. To make equal, to arrange differences, to make content or satisfied. సరిపుచ్చుట. ఆబియ్యముఆనెలకుసరితట్టిపోయినది the rice was all used up in the month.

సరితరం n. s. Classification of lands, an account wherein fields are rated according to the goodness of the soil. నేలలనుతరంవారిగా యేర్పరచడము.

సరిష్ట n. s. for سررشته *Sarrishtah* The order, arrangement. క్రమము.

సరిష్టదారుడు usually శిరస్తేదారుడు n. s. for سررشته دار *Sarrishtah dār*. The head Native Accountant and manager. The head officer in a Court of Justice.

సరిహద్దు for సరహద్దు n. s. سرحد *Sarhad*. Boundary, land mark; a frontier. పొలిమేర.

సరీ interj. Aha! very fine! oh!

శరీకు, షరీక్ n. s. شريك *Sharik*. A friend or ally. సహాయుడు. శరీకతు friendship.

సరీను n. s. سريش *Saṛēsh*. Glue. మానివజ్రము.

సరుకు n. s. Goods, commodities. సరుకుగాచెల్లించుట to pay in kind not in money.

సరుచష్మా n. s. for سرچشمه *Sarchashmā*. A captain of a certain number of companies of peons each commanded by a Dafadar.

సరుజు n. s. سرج *Sarj*. A saddle.

శరుతియ్యాన for షరత్ యానాకౌల్ *Shartiyāna cawl*. A conditional agreement. ఒడంబడిక.

సరుదునీరు n. s. A land flood. సరుదుకట్ట a dam.

సరుఫెను for సర్ పేచ్ n. s. سرپيچ *Sarpēch*. A gold cloth lappet worn over the turban. పాగామీదతురకలుకట్టుకొనేసరిగపట్ట.

సరువు n. s. سرو *Sarv*. A cypress tree. ఒకచెట్టు.

సర్కాయించుట v. n. from سرکانا *Sarcāna*. To move, put aside, shift. తొలుగుట.

సర్కారు n. s. سرکار *Sarcār*. The Government. A District. సర్కారువుద్యోగము public employ, employ under Government.

సర్కొటు n. s. (English) 'Circuit.' జిల్లాకోరట్లపైగావుండినకోరట్టు.

శర్తియానా, శర్తియానాకౌలు n. s. *Shartiyāna kowl*. A conditional agreement. ఒడంబడిక.

శర్తు n. s. for شرط *Shart*. Agreement, conditions stipulated. ఒడంబడిక. శర్తుగల adj. Conditional. ఒడంబడికగల.

సర్దారుడు for సర్దార్ n. s. (سردار *Sardār*. Sardárudu Sirdar.) Chief, Captain, Leader, Ringleader, Ruler, Head, Gentleman, Lord. పెద్దగావుండేవాడు.

సర్దేశముఖి or సిరదేశముఖి n. s. سرديس مکهي *Sardes mukhi*. The head officer of a province.

Also the allowance granted him of ten per-cent on the collections. See Malcolm's Memoir. 1. 66.

శర్ధ n. s. *Sardha.* A mispronunciation for శ్రద్ధ Faith, confidence, wish, desire, strong inclination.

సర్నామా n. s. سرنامه *Sarnamah.* Superscription, direction. పైవిలాసము.

సర్పేసుor సర్పేశ for సర్ పేచ్ سرپیچ *Sarpēch.* A head tire or gold band over the turband. తురకలుపాగామీదకట్టుకొనేసరిగపట్ట. Tara. 3. 16.

సర్బరాయి usually సర్బరా n. s. سربراهي *Sarbarāhī.* Furnishing supplies, preparation. సామానులుసముదాయించడము. లష్కరుసర్బరాయి Providing requisites for a regiment. Foraging.

సర్రె for చరియ n. s. A steep, a hollow between hills.

సర్లష్కరి, సర్లష్కరు or సల్లష్కరు n. s. سرلشکر *Sarlashkar.* General: chief, leader. సేనానాయకుడు.

సర్వదుంబాలా n. s. Land granted on a light quit rent. సర్వమాన్యము.

సలగం n. s. Dung, ordure. పురీషము. సలగామాడు to eat purīsham.

సలకు n. s. A crack. బీటిక. సలకతీసినది it is cracked.

శలవు n. s. for శెలవు Charges, cost, expense, expenditure. వ్యయము. See preamble to Reg. 1. of 1816. శలవు in this sense is a foreign word unknown in the northern circars. It is Tamil.

సలహ n. s. (for صلاح *Salāh.* and also used صلح *Sulh.*) Advice, counsel, peace, concord. బుద్ధి, సమ్మతి.

సలహకారి usually సలహాకారి n. s. from صلاح *Salāh.* An accomplice, an adviser. సహాయుడు.

సలా n. s. for సలహ Persuasion, صلاح *Salāh.* Counsel, advice, temptation. బోధన.

సలాం n. s. سلام *Salām.* Salutation. దండము.

సలాకు n. s. سلاخ *Salakh.* The mark on coin. రూపాయీఅంచునవుండేటిది, యిదివుంటేరూపాయిసరిగ్గామారదు.

సలాటముగా adv. Freely. ధారాళముగా.

సలాపం or సలాబం n. s. (Tamil) A pearl fishery. ముత్యములెత్తడము.

సలాము n. s. سلام *Salām.* Salutation, a bow. (see దండము.)

సలీసు adj. سليس *Salīs.* Easy. సులభమైన. సలీసుతరం a favourable assessment.

శలువ usually శిలువ صليب *Salib.* The Christian Cross. క్రీస్తునువేసినకొయ్య.

సల్తన for సంతన n. s. Joining, junction. ఇమిడిక.

సల్లస్కరు i. e. సరిలష్కరు n. s. سرلشکر *Sarlaskar.* General, Chief, Commander సేనానాయకుడు.

సల్లూకి or సలోకి for సల్లూక్ n. s. سلوک *Sulūk.* Good terms or understanding, kindness, benevolence. మంచిమాట, మంచితనము.

సవర్చలవనము for సౌవర్చలవణము n. s. A sort of salt. ఒకతరహాపుప్పు.

సవతు or సవుతు n. s. Kind or sort. A sort of cloth used for turbans. మాదిరి, వొకతరహాపాగయున్ను.

సవద్రి n. s. A ship's bowsprit. వాడకుముక్కువలె వేసియుండేకొయ్య.

సవరవాండ్లు n. s. *Savara.* The name of a savage tribe in the Kimedy Hills in Vizagapatam. చెంచువాండ్లు, యానాదివాండ్లు. See account of the మాళయాసవరలు in Loc. Rec. VII. 136.

సవలచేపు n. s. A fish. Russell, plate 41 says Sawala, and in plate 143. Sowarah.

సవాయి n. s. *Savāi.* The main-stay (sea term.)

సవాయిగావుండే adj. Scrofulous, tainted by old venereal complaints. సవాయిరోగము such taint.

సవారి n. s. سواري *Sawāri.* Riding: any mode of conveyance. సవారిపోవుట To take a ride. గాలిసవారి or కాలుసవారి walk, an airing, walking afoot.

సవాలు n. s. سوال *Sawāl.* A question, interrogation, inquiry, a proposal, or one bidding at an auction. ప్రశ్నఅడగడము.

సవ్వాసి or సంవ్వాసి error for సగంవాసి adj. About half.

సష్టకల్లి n. s. (see శ—) Craft, wicked device. Skill, cleverness (used in a contemptuous manner.) కుయుక్తి.

శహబాసు interj. شہباش *Shahbash.* Well done! Elphinstone in his Caubul 1. 374. observes that it is pronounced *ai shawasha* اي شواشا adding, "Oh well done; perhaps the original words are *ai-shah-bash.* Ah, be a king. "At pueri ludentes Rex eris, aiunt" an ingenious reference to Horace.

శహరు for షహర్ n. s. شہر *Shahr.* A city: the capital. పట్టణము.

శహరుగస్తు vulgarly సరిగస్తు n. s. شہرگشت *Shahr gasht.* Parading or going in procession round the town. The name given to the final day of the హోళికపండుగ hoeli feast or మొహరం. గ్రామప్రదక్షిణము, ఊరేగింపు.

సహిచేయుట or సియసుచేసుట v. n. from صحیح *Sahīh.* To sign. చేవ్రాలువేసుట.

సహీ adj. صحیح *Sahih.* Proper, correct, right, but this word is constantly attached to notes, bonds and deeds &c. or uttered at the close of declarations or statements of terms, conditions, proposals &c. implying approval and acquiescence: and is often used after the signature of one's own name. See a clear proof in Tod's Rajasthan 1. 202. where he misinterprets it (సహాయ) *Sahāya*; whereas it is *Sahīh.*

సా॥ a contraction for సాకిన్ also for సాహేబు and sometimes it means సాష్టాంగదండము.

సాంద్ర n. s. The name of a class of toddy sellers.

సాంబా سانبا *Sāmbā.* n. s. The large red stag (Malcolm) commonly called the Elk: but it is not the elk. The Samver of Bengal. See minute description in British Cyclopœdia, reprinted in Napier's scenes and sports. 1840 vol. 2. page 80. It is omitted in Shakesp. in Haughton in Molesworth in Reeve and in Wilson. పెద్దయెర్రజింక.

శాకకుంగ or శాళకుంగ n. s. A weed called Cyperus rotundus; cattle eat it, hogs are fond of the roots, the roots dried and powdered are used as a perfume.

సాకిన్ or సాకీను ساکن *Sākin.* n. s. Residing: an inhabitant, tenant. సాకీనుచెన్నపట్నం inhabitant of Madras. In such expressions Sākin-i-Chennapatnam, the order of the words is according to Persian syntax, the letter i being put between as representing "of." సా॥ మంగలగిరి inhabitant of Mangalagiri. కాపురస్థుడైన, కాపురమువుండేవాడైన.

సాఖ్తి adj. ساخته *Sākhta.* Manufactured. చేసే as of salt. నమ్మకుసాఖ్తి (meant for *Sākht*) the manufacture of salt.

సాగపొలము n. s. Low lands: a dell; a low moist field.

సాగబడి, సాగబళి or సాగవళి for సాగుబడి n. s. (Tamil சாகுபடி.) Cultivation, tillage. కృషి, వ్యవసాయము.

సాగుమానం error for సహగమనము * n. s. Which see.

సాచా adj. سانچا *Sāncha.* Honest, faithful, true, real, just. పెద్దమనిషియైన, న్యాయమైన, నిజమైన. సాచామనిషి an honest man. సాచాగా adv. Honestly, fairly, faithfully. By fair means, truly, really. పెద్దమనిషితనముగా, న్యాయముగా.

శాజీర, సాజీరా (شاجیرا *Shah-Jira.*) n. s. Cumminseed. A certain odoriferous seed used in cookery. జీలకర్ర.

సాజు ساز *Sāz.* n. s. Maker. చేసేవాడు, నమ్మక్కు సాజు *nammak sāz* a salt manufacturer.

సాటా n. s. Barter, exchange. మార్పడము adj. Similar, equal. సమమైన. సాటాకోటిబేరము bartered merchandize. సాటాయిచ్చుట to give in exchange, to barter.

సాటాతెచ్చుట or సాటావేయించుట v. a. To compare. సాటువచేసుట.

సాటి or సాటు (Tamil சாடி.) Thus used లాభ సాటిబేరము a bargain, sale with profits.

శాడాయించుట v. a. چلانا *Chalāna.* To spur a horse. గుర్రకాళ్లతోతట్టిధాడాయించుట.

సాణితనము for జాణతనము n. s. (*Shānī* for سیانا *Syāna.*) Cleverness, skill. చమత్కారము, గట్టితనము.

సాతు n. s. ساتھ *Sāth.* Company, escort. సోబతు, తోడు, సహవాసము.

సాదరా n. s. Cloth of gold, or silver stuff. జలతారుబట్ట.

సాదరు, సాదిరు adj. صادر *Sādir.* Issued, given, proclaimed, enacted. సాదరుచేయుట صادركرنا to issue, give (an order.)

సాదర్వారి, సాదల్వారి, సాదిర్వారిన్. n. s. صادروارد *Sāderwārid.* Expense and receipt. Out goings and incomings. Now used for petty charges for pens, ink, paper, lamp-oil &c.

సాదా adj. سادہ *Sādah.* Plain, clear, downright, distinct, unmixed, unornamented. Blank, unwritten. సాదుగావుండే, ఉత్త.

సాదిరుచేయుట v. a. See సాదరు.

శాసిలింగం n. s. (Tamil சாதிலிங்கம்.) Vermilion; red paint: factitious Cinnabar; made of mercury and brimstone. See Ainslie. 2. 253.

శానభోగు or శ్యానబోగు n. s. *Shanabhog.* (Kannadi.) A village clerk or accountant. గ్రామకరణము. Munro spells it *Shambogue.*

సాని adj (ثانی *Sānī.*) Second, second in rank. రెండో, నాయబ్. Thus; సానికరణములు my fellow-clerks.

సానిక n. s. An earthen bowl. పాత్రవిశేషము.

సానిచేప, సానిమొయ్య n. s. Shanee Moia, A species of Labrus. Russell's fishes. No. 119 and 120 మత్స్యవిశేషము.

శానితనము for జాణతనము n. s. Wickedness, cunning, trick, prank.

సాపడుట v. a. (Tamil.) To eat. భోజనముచేసుట. Bhanu. 4. 11.

సాపత్యం n. s. Error for సాపత్న్యము.

సాపాటు n. s. (Tamil) Food, eating. అన్నము, భోజనమున్ను. సాపాటుకాచేసుకొనివచ్చెను he dined and then came. సాపాటురాముడు A glutton.

సాఫు for సాఫ్ adj. صاف *Sāf.* Clean, clear, pure, fair. (see తేట, మడి, and శుభ్రమైన) *fair* as a copy. సాఫుబట్టలు clean clothes. Vulgarly *saf* also means straight, level, not crooked. సాఫుప్రతి a fair copy: (of a paper.) సాఫువ్రాయడము n. s. Copying out fair. తీర్పుగావ్రాయడము. సాఫుచేసుట to ruin, utterly destroy.

సాబకు for సాబిక్ adv. سابق *Sabac.* Formerly. సాబకుహుకుంచొట్టున in conformity to the former orders.

సాబత్ adj. ثابت *Sābit.* Proved. నిరూపింపబడ్డ.

శాబాసు or శాబాసు for శహబాస్ شاباش *Shābāsh.* interj. Bravo, excellent. శాబాసుగిరి n. s. Triumph, exultation. జయము.

సాబిత్తు for సాబత్ adj. ثابت *Sābit.* Proved, established, brought home, verified. సాబిత్తుచేయుట to prove, establish.

సామాను n. s. (سامان *Sāmān.*) Things, baggage, luggage, goods, wares, tools, apparatus, stuff, substance. A service or set of things. అంగడిసామానులు marketing. వంటసామానులు cooking ingredients.

శామిలాతుబంజరు n. s. شامل بنجر *Shāmilātbanjar.* Land mixed with waste. Land, part of which is waste. కొంతపాడుగావుండేభూమి.

శామిలు usually పామిలు or పామిలాత adj. (شامل *Shāmil.*) United, conspiring, leaguing. దుర్మార్గముగాచేరుకొన్న, కలుసుకొన్న, కూడుకొన్న. శామిలుగా adv. Unitedly, in league.

సాయబు, సాయిబు for సాహెబు n. s. (صاحب *Sāhib.*) Owner, master, possessor. పెద్దమనిషి, యజమానుడు a gentleman. Also an ordinary word for Musulman, just as a Frenchman is vulgarly called a Monsieur.

సాయరు n. s. from سائر *Sāyer.* (A journey.) The transit duty. Variable imposts, customs, duties, tolls. సుంకము.

సాయి, శాయి for శ్యాయి n. s. سیاهی *Syahi.* Country Ink: this is made of lampblack and never turns rusty. English Ink is called ఇంకి and (if made with galls) soon loses its blackness.

శారం n. s. (Tamil சாரம்) *Shārām.* Scaffolding. పురంజు. (Madras) Tamil Dictionary page 275.

శారటు or సారట్టు n. s. (The English word) A "chariot:" used for gigs &c. గుర్రపుబండి.

శారదగాడు n. s. A masquer or buffoon, who in a farce plays the part of Siva.

సారవ n. s. *Sarva.* A bridge (Cud.) A scaffolding: rather పురంజు q. v. శారము.

సారసవేరు n. s. *Sārass root.* A medicinal drug ఒకమందుదినుసు.

సారా, సారాయ or సారాయి n. s. Spirituous liquor. Wine. Arrack. మద్యము. సారాయిఅంగడి an arrack shop, gin shop.

సారీ n. s. ساری *Sārī.* A petticoat. చీర.

సారువాపంట n. s. The crop raised on low lying land. (Raj. and Nellore.)

సారె n. s. A man (at chess.) సారెనువంటుట v. a. To place (a piece, or man) at dominos or drafts.

సార్జంటు, సార్జంతు or సార్జెంతువు n. s. "Sergeant." జాతిబంట్రోతు. Bobbili. 3. 106.

శార్పనా, షార్పనా or శాహరుపనా n. s. شهرپناه *Shahr panāh.* A city wall. పట్టణముచుట్టూవుండే ప్రహరిగోడ.

సార్లా n. s. Success, completion, achievement. అనుకూలము, సంపూర్తి, సాధ్యము.

సార్లాఅవుట v. n. To succeed: be finished. సఫలమవుట, అనుకూలమవుట.

సార్లాచేయుట v. a. To settle, prepare, get ready. పరిష్కారముచేసుట, సిద్ధముచేసుట.

సార్లాపడుట v. n. To prosper. పూరాపడుట.

సార్వ n. s. See. సారవ.

సార్వా n. s. Any grain that has a light coloured husk, as rice?

సాళవాదాళవాలెక్క n. s. The account regarding the white and black grain crops: i. e. For the whole year. This term is peculiar to the north.

సాలస్త్రీ or సాలిస్త్రీ n. s. سالستری *Sālastri.* A farrier, a horse doctor. గుర్రపువైద్యుడు.

సాలాబాదు سال آباد *Sāl-ābād.* adj. Annual.

సాలాబాదుఖర్చు or సాలాబాదఖరుచు The permanent charges of a village, as those for the Pagoda &c. దేవాలయముమొదలయినవాటికినిలకడగాగ్రామములోనుంచియిచ్చే శలవుమొదలయినఖర్చులు.

సాలాబాదుగా adv. As usual. మామూలుగా. H. 4. 192. సాలాబాదుగనతండుసలుపుచునుండెన్

సాలామిశ్రి usually సాలంమిశ్రి n. s. Salep. A nutritious nut which makes a glutinous kind of gruel. ఒకమందుదినుసు.

సాలీన n. s. i. e. سالیانه *Salyāna.* Yearly income. Annuity, yearly stipend. వర్షాశనము.

సాలీయానా or సాల్యానా adj. Annual, yearly. ఏట.

సాలు, సాల్, or సాలె n. s. سال *Sāl.* A year. సంవత్సరము. సాలుగుజస్తా last year. సాలేహాలు, సాలుమజుకూరు the present year. సాలాఖైరు the end of a year. సాలెఅయిందా the ensuing year.

శాలువ n. s. سال A shawl.

సాళువాపిట్ట n. s. The bird called a quail.

సాల్బసాల్ adv. سال بسال *Sāl-bā-sāl.* Annually. ఏటా, ప్రతిసంవత్సరము.

సాల్యాన adv. سالیانه *Salyāna.* Yearly. ఏటా (adj.) Annual. ప్రతిసంవత్సరపు. సాల్యానలెక్క annual accounts.

సాల్యానా n. s. Annual income, annuity. వర్షాశనము.

సాళ్లు (for చాళ్లు plu. of చాలు) n. s. Furrows. లాంగలపద్ధతులు.

సావడచేప n. s. A kind of fish of the species called chimæra. మత్స్యవిశేషము.

సావధముచేయుట v. a. (error for సావధానముచేయుట.) To convince, bring him to his senses. స్మారకమువచ్చేటట్టుచేసుట.

సావరం n. s. *Sāvaram.* (Persian چاور *Chawar.*) A measure of land; *nominally* containing thirty *catties* (some contain only ten) each కత్తి being about 14 acres and 14 kuntas. i. e. acres 14 $\frac{7}{20}$. This mode of measurement is peculiar to zemindary land, in which *Sāvaram* signifies that part of the estate which the zemindar retains in his own hands; as discriminated from శేరీ shēri q. v. which was land let out to tenants. Jaim. Bha. 6. 205.

శావి n. s. (Italian, and Portugueze, "chiavi") a key. తాళంచెవి.

సావిడాలు n. s. plu. A large kind of fish imported dry from Bombay. ఒకచేప.

శావిరం or షావిరం error for సౌవీరము n. s. which see. Ainslie. 2. 355.

సావిలివాండ్లు n. s. A sort of gypsies?

శావుకుడు or శావకుడు error for సేవకుడు * n. s. A servant.

సాహిత్యం n. s. (Error for సహాయము) Help.

శాహిది n. s. (for షాహిద్ شاهد *Shāhid.*) A witness. సాక్షి.

సాహుకారు n. s. ساهوكار *Sāhucār.* A banker or money broker.

సాహెబు n. s. صاحب *Saheb.* Master, owner. యజమానుడు.

సింగాడా for శృంగాటికా * n. s. An aquatic plant. (Trapa bispinosa) నీళ్లలోపైరయ్యేవొక చెట్టు. సింగాడికాయలు the nuts of this; which are like almonds.

సింగాని n. s. A sort of grain grown in Nagpoor. ధాన్యవిశేషము.

సింగోటి n. s. A pair of antelope's horns joined together, butt to butt, as one stick, pointed at each end. జింకకొమ్ములను రెండుతట్లా మొనలువుండేటట్టుగా చేర్చినఆయుధవిశేషము.

సింహము or సింహపలక n. s. A timber. సరికివొక విధముగా చెక్కితీర్చినటేకుమాను.

శికస్తు or శికస్తుగావుండే adj. شكست Broken, ruined, burst. శిథిలమైన.

శికా or శిఖా n. s. سكه *Sicca.* A seal or impression, a die for coin, a stamped coin. ముద్ర. శిఖావుంగరము a ring with a seal.

సికాయించుట v. a. سكهانا *Sikhāna.* To teach, tutor, tamper with, to instigate. చదివించుట, నేర్పియిచ్చుట, దుర్బోధనచేసుట.

శికారా n. s. A hunting hawk. వేటాడేడేగ.

శికారి or సికారి n. s. شكارى *Sicāri.* Sporting, fowling, hunting: also an airing on foot, or horseback, a walk or ride. వేట, సవారి, కాలుసవారి. శికారిపోయినాడు he has gone out to walk or ride.

శికారి or శికారీ n. s. شكارى *Shicārī.* A huntsman, a fowler: a hunting hawk. వేటగాడు, వేటాడేవాడు, వేటాడేడేగ.

సికారు, or శికారు n. s. شكار (*Shikār.*) Game, hunting. An airing, a walk, drive, or stroll. వేట, కాలుసవారి, సవారి. శికారిపోవుట to go out for exercise, or to shoot.

శికిమీ or శిక్మి adj. شكمى *Sicmi.* Subordinate; as a subdivision. శికిమియిజారాదారుడు a sub-renter. లోగుత్తవాడు. శికిమి is equivalent to లో "in."

సిక్కా n. s. سكه *Sicca.* Seal, stamp, impression. This word is from the Italian or Turkish *Zecca.* i. e. the mint. ముద్ర. see శికా.

సిక్కువాడు n. s. A "Sikh" or Panjābī. శీకుదేశస్థుడు.

శిక్సా or శిక్సాపొడి n. s. A perfumed powder used in worship. ఒకతరహాగంధపొడి.

సికినాలు or సికినపువక్కలు n. s. plu. Boiled betel nut. ఒకతరహావండినవక్కలు.

సిగ్గాయము n. s. Savings in expenditure, embezzlement. అపహరించడము, అపహరించికూడబెట్టడము.

సిద్దీ *Siddī* سيدى *Sīdī.* n. s. Abyssinian, negro. African, or black. The Siddees are a tribe of Mahomedans, inhabitants of Gogo in Guzerat.

సిపాయి or శిపాయి n. s. سپاهى *Sipāi.* A soldier usually Hindu or Musulman soldier. H. 5. 207.

సిఫారసు n. s. سفارش A recommendation.

సిబ్బంది n. s. سيبندى *Sibbandi.* Rangers, militia. Armed peons, Irregular infantry. An establishment of clerks, peons &c. కట్టుబడివాండ్లు, బంట్రోతులు.

సిమ్మతు for సింత్ n. s. سمت *Simt* (vulgarly సమ్మతు *sammat.*) A quarter of the heaven. A hamlet.

సియ్యం adj. سيم Third. మూడో.

సిరకా for సిర్కా n. s. سركه *Sirca.* Vinegar. కాడి.

శిరస్తా n. s. سرشته *Sirasta.* Custom, usage. వాడుక.

శిరస్తా, శిరస్తాదారుడు or శిరస్తేదార్ n. s. سرشتهدار *Serishtadār.* The head accountant or manager in a revenue office or Court. లెక్కలకుజవాబుదారుడుగావుండేపెద్దవుద్యోగస్థుడు.

శిరా n. s. شره *Sirah.* Indian Ink; made of lampblack, gum, and sugar: as distinguished from (ఇంకి) English ink, made of galls and vinegar. The smell will always shew which is present: English ink which soon turns pale: but sira, made with lampblack never loses its colour. మసి.

శిరాజి n. s. and adj. شيرازى *Shirazi.* Brought from Shiraz. S. 1. 176. Swa. 4. 36. షిరాజనే దేశము, ఆదేశపువిన్ని.

శిరాన n. s. سرانا The tilt of a bed.

సిరిము n. s. See శిరము.

సిరు for సీర్ n. s. سر *Sir.* The head. Hence the words సిరుదేశముఖి *Sir-desmuk*, Sar-desmook, Sir-despondia and ser-canoongoi. Elph. p. 27.

సిర్క for సిర్ఖా n. s. *Sirca.* Vinegar. కాడి.

సిర్నామ n. s. سرنامہ The direction or heading of a letter. వక్కణ.

సిలక n. s. A question. ప్రశ్న. Gordon, in Luke XX. 3. మీతో వొకసిలకఅడుగుతున్నాను.

శిలపుచేప n. s. A kind of fish. మత్స్యవిశేషము. Russell. No. 100.

సిలసిల n. s. سلسلہ *Silsila.* Succession, series. పరంపర.

సిలసిల or సిలసిలగా adv. Successively, perpetually, in routine. క్రమముగా, పరంపరగా.

శిలుకు n. s. سلک *Silk.* Balance, outstanding money. సిలుకు or సిల్లు adj. Remaining. నిలవ. Reeve. సిలుకుబాకి a remaining balance, sums yet unrealized.

శిలుము for చిలుం n. s. چلم A chillum for a hookah. హుక్కాలోనిప్పువేసేటిది.

సిలువ n. s. (from صليب *Salīb.*) *Siluva.* The Cross. క్రీస్తునువేసినకొయ్య an expression which Pritchett uses in his Telugu Testament.

సిలేమానురాయి n. s. *Suleimānī.* Onyx. A stone used in burnishing.

సిలైను n. s. (The English word) Slice తునక, తుండు, బద్ద.

శివకర్ణిక, or శిందుగమాను n. s. See చిందుగచెట్టు.

సివాయ, or శివాయి adv. سواي *Siwāi.* Except, but, save, beyond. Extra, separately, besides. తప్ప.

శివాయి adv. سوای Besides, except. తప్ప. ఇది శివాయి besides this.

సివాయిజమ or శివాయిజమ n. s. سواي جمع Extra heads of Revenue. Extraordinaries (Malcolm.) more than the settled revenue.

శివారు or సివారు n. s. سوار *Siwār.* Fields and meadows lying around and appertaining to a village. గ్రామముచుట్టూవుండేపొలము, గ్రామముతోచేరినచేను.

శిసలు for సిసల్ adj. *Sisal.* Settled. నిర్ధారణమైన.

శిస్తు, or సిస్తు n. s. شست *Shist.* A land tax, assessment. తున్ను. రయాతుశిస్తు favourable assessment.

శిసాలా adj. ثلاثہ *Sih sālah.* Triennial. మూడుయేండ్లకు వొకమాటువచ్చే.

శీకి or సీకి (for చివికి the participle of చివుకుట v. n.) Being rotten by water.

శీకు or సీకు n. s. (The English word.) "Sickness." అతనుశీకులోవున్నాడు he is unwell.

సీతదుక్కి n. s. Breaking up a field, ploughing it in winter against sowing next spring. ఎండకాలములో విత్తడమునకైవానకాలములోదున్నిపెట్టడము.

సీతభేది n. s. (Tamil சீதபேதி.) The disease Tenesmus. A slimy flux. చీముచీముగాఅయ్యే ప్రవర్తి.

సీదా adj. سيدھا *Sīdha.* Right. న్యాయమైన, కుడి.

సీదా n. s. (i. e. సదావృత్తి daily bread) Rice bestowed as alms in a raw uncooked state: provisions, undressed victuals: forage. See Kasiyātra page 119.

సీదాగా adv. Honestly, uprightly, rightly. న్యాయముగా, పెద్దమనిషితనముగా.

సీనె n. s. (سينا *Sīna.* Sewing.) The gore or lining at the girdle of a petticoat.

సీపి n. s. سيپی An oyster. గుల్ల.

సీరక or సీరుక n. s. A fabulous monster, or roc of vast size. Perhaps the same as సీరము a dragon.

సీరుక for సిర్కా n. s. Vinegar. కాడి.

సీరుకుడు n. s. A ploughman. కృషికుడు.

సీర్క n. s. سرکہ Vinegar. కాడి.

సీసా n. s. شيشہ Bottle, phial of glass. చిన్నబుడ్డి.

శీక్షు n. s. A wrong spelling for శిక్షు * punishment. దండన.

నుందులు n. s. A sort of grain. ధాన్యవిశేషము.

H. 4. 155. సన్నసుందులు another sort of this grain.

సుకాని for చుక్కాణి n. s. A rudder. వాడనుతిప్పే టిది.

సుకాలి or సుకాలివాండ్లు n. s. A sort of gypsies. ఒకతరహాలంబాడివాండ్లు.

సుక్తిఫసలి n. s. (سُکھتی *Sukhti.*) A year without rain. వరపుగావుండేసంవత్సరము.

సుఖసంకథనవినోదంబున or సుఖసంకథావినోదంబున error for సుఖసత్కథావినోదంబున When he was listening at ease to the sacred history.

సుగియలు n. s. A kind of cakes. భక్ష్యవిశేషము.

సుగ్గు or కడుపుసుగ్గు n. s. Bloody flux. నెత్తురుభేది.

సుజ్జి for సొజ్జి n. s. سوجی *Sūjī.* A mess or dish made of grits of roasted rice. See సొజ్జ.

సుణుగు, జుణుగు or జుడుగు n. s. Cheating. మోసము.

సుణుగుట v. a. To cheat, over-reach. మోసపుచ్చుట. HK. 4. 184.

సుతరాం or సుతలాము adv. Totally, utterly. బొత్తుగా, ఒడసారము.

సుతారించుట v. a. To manage. To look after, take care of. నిర్వహించుట.

సుదామదు or శుదామద్ n. s. and adj. (perhaps from شُد *Shud* it is; and آمد *āmad* it comes) Custom, usage, customary, usual. వాడుక, మామూలు, వాడుకైన, మామూలైన. సుదామదుప్రకారముగా according to custom.

సుదారించుట v. a. To manage. నిర్వహించుట.

సుద్ద for శుద్ధ adj. Utter, downright. వట్టి.

సుద్దా adv. Also, even. Likewise, too, including. కూడా.

సుధారించుట v. a. To manage. నిర్వహించుట.

సునామణి or సునావణి n. s. سُنانا *Sunāna* Reading out or reciting. చదువుట. సునావణిచేయుట to read aloud. నాఅర్జిసునావణిఅయినదా has my petition been read out?

సునాసంగా error for సునాయాసముగా adv. Easily, lightly. సులభముగా, అవలీలగా.

సునుగుట v. a. See సుణుగుట.

సున్నచేయబడ్డవాడు n. s. An insignificant fellow. a nobody. వ్యర్థుడు.

సున్నతి n. s. سنت Circumcision. తురకలుగుల్లి కాయకొనతోలునుకోసుకోవడము.

సున్నాంగి n. s. The same as పుప్పునాతి which see.

సుబరకేళి n. s. *Subar-kēli.* The kelson or plank lying on a vessel's keel.

సుబా n. s. صوبہ *Subah.* A sooba or province. రాజ్యము.

సుబేదార్ or సుబేదారుడు n. s. A subadar. Governor of a province. In the modern army a sergeant or native captain. "Subadar Colonel Munro Saheb," Sir Thomas Munro.

సుబ్రహ్మణ్యము * n. s. The name of a certain river; a sort of bastard ruby found there?

శుమారు or సుమార్ شمار *Sumār.* prep. About. సు॥ రు॥ ౨౦౦ i. e. సుమారురూపాయలుఇన్నూరు About Rupees 200. సుమారుగావున్నాడు he is pretty well now, he is rather better to-day. శుమారుగారా come gently, fair and softly. సుమారుపదిరోజులు about ten days.

సురిపెట్టె or సురుగులపెట్టె properly సొరుగులపెట్టె n. s. A chest of drawers.

సురీ n. s. سوری Name of a country. Syria?

సురుగు or సురుగుచెట్టు A cypress tree?

సురుమాయి n. s. سرما *Surmā.* Collyrium. కాటుక, అంజనము. Bhanumati. 4. 21.

శురువు, సురు or సురువు n. s. شروع Commencement. ఆరంభము.

సులాకి, or సులాకు n. s. The dent in coin: the mint mark. రూపాయామీదపడేపొడగురుతు. From سلاک *Sallāk.* an ingot.

సులువు, or సులూ adj. Corrupted from సులభము Easy.

సుల్తాను n. s. سلطان *Sultan.* A sultan or Musulman prince. తురకదొర. Vemana. 814.

సుస్తీలుచేయుట v. a. To rectify, to reform?

సుస్తి adj. and n. s. سستی سست Lazy, Laziness. సోమరి, సోమరితనము.

సూనరి n. s. A flower seller. పూలమ్మేవాడు. M. XII. 1. 357. సూనరియన్నంబుజూదరియన్నంబు.

సూరతు n. s. سورت Features. But in Bobbili 3. 66. సూరతుమందుగుండ్లు means brought

from Surat. సూరతుముత్యాలు very fine pearls brought from the same country.

సూరతుకొమారుడు or సూరత్ సంబంధమైనకొమారుడు n. s. From *Sūrat zāda.* A natural son, one by a concubine. ఉంచుకొన్నదానికిపుట్టిన కొడుకు.

సూళె n. s. (Tamil சூளை.) A kiln (of bricks.) ఇటికెఆవము.

సూలెచేకటులు or సూలచేకట్లు n. s. A sort of bracelet. కంకణవిశేషము. S. I. 176. సూలచేకటులూకమూలవైచి.

సూలెరాయి n. s. Jasper. ఒకతరహాపుచ్చరాయి.

సూస్త్రం n. s. vulgar error for సూత్రము which see.

సెంగోల n. s. See చెంగోలు or సెంగోలము.

సెక్తి error for శక్తి * n. s. Power, ability. త్రాణ.

సెమ్మె n. s. شمع *Shamma.* A candlestick. దీపస్తంభము.

సెలగ n. s. *Selaga.* A word used in measuring grain. A double handful of grain, "One lot;" from which a new reckoning begins. The handful or pinch of grain put down as a mark of reckoning. పుట్టెడుకొలవగానేసలగో అనిఅరిచిపెకమూలకుప్పగాపోసేదోశెడుగింజలు. From the Arabic "Silqa" سلقة See Burckhardt's Nubia, 4to. p. 234. q. v.

సెలగుల్లాడుట v. n. To play pranks or tricks.

సేంబా or సేంబారోగము n. s. *Sēmbā.* The glanders. గుర్రమునకువచ్చేపెకరోగము.

సేకరముచేసుట v. a. To collect, accumulate, usually, to earn, get. జాగ్రతచేసుట.

శేకాదా usually శేకడా adv. Per-centum (Mahr. in Bellari.)

శేటు n. s. Set. The title assumed by Guzrati bankers, saocars.

శేటుసుండి n. s. "Landed militia." Elphinstone p. 11.

శేపించుట Vulgar for చేయింపించుట (causal of చేయుట) v. a. To make. A rustic ballad says కొత్తాసింబాలంటనే, శేపించిందిశిత్తూరికాడంటనే.

సేబధక్కాయి n. s. (Perhaps for చెంబడికాయ?) A scate. మత్స్యవిశేషము. Russell on fishes. No. 5.

సేబాను interj. شاباش *Shabash.* Well done! Bravo!

శేరి n. s. *Sherī:* or *Serī;* Free land: which though not Inaum pays no *direct* tax to Government. Land rented by a farmer from a Zemindar or possessor of a Manyam, and free of tax to government. "Land which pays no money rent, but a portion of the crop is taken as payment in kind." Vide Judicial Selections Vol. IV. 739-740, and also Elphinstone's Report on the Peishwa's Territories p. 41. also his appendix page XXIV. But in all these places the definitions are not quite exact. In the Rajahmandri district *Sheri* merely means land which is *not* Inaum. Land which is free of *direct* tax. See note on సావరము.

శేరిమాను n. s. A certain tree. Rox. 2. 442.

శేరు n. s. *Sēr.* A *seer;* a weight of eight పలములు, or eight Indian ounces. పరిమాణం. పక్కాశేరు a large seer equal to 96 Rupees weight. సవాశేరు or సవ్వాశేరు a seer of 30 Rupees weight.

సేవెలు n. s. *Sēvēl.* Vermicelli. A kind of grain. మణుగుపూలు, ధాన్యవిశేషమున్ను.

శేషి * n. s. *Sēshī.* (Vaishnava cant.) An epithet of God. దేవుడు. శేషితిరువళ్ళముఅట్లావుండినది it was the will of providence.

సై n. s. *Sai.* A year. సంవత్సరము.

సైడు, or సైడ్డు n. s. (an English word) A "side" or page.

సైతాంగావాయి n. s. *Saitān gavai.* A mast made all of one piece: not the topmast separate.

సైను n. s. 'Sign'. i. e. Signature. సైనుచేయుట to sign.

సైరు usually సాయరు n. s. Seyr. The transit duty on goods. సుంకము.

సైలోను n. s. 'Ceylon.' సిలోనదేవి.

సైసు interj. *Sais!* Stop! stay! సహించు.

సొంఠి n. s. See శుంఠి.

సొండిముంజ n. s. A scurvy wretch?

సొగసా or సొగుసా n. s. Pinchbeck: a composition of gold and copper called Tambāc. See Rottler page 384.

సొనాయి n. s. usually సన్నాయి A sort of clarinet.

సొనాయించుట v. a. سنانا *Sanāna.* To read or recite.

సొనారు for సోనార్ n. s. سنار A goldsmith. కంసలవాడు.

సొన్నా n. s. سونا Gold. బంగారు.

సొన్నాయి n. s. سنائي A sort of clarinet or rather hautboy. See proofs in Buch. E. I. 601. plate and explanation.

సొన్నారి n. s. سوناري The trade of a goldsmith.

సొరంతలేదు (for స్మరంత) There is not the least bit.

సొసాయించుట v. a. سنانا To persuade, talk over, encourage. To cheer, welcome. మందలించుట.

సోంటా n. s. سونٹا *Sonta.* A mace or curved stick carried by palankeen bearers &c. సోటాకర్ర.

సోజరు n. s. (The English word) a soldier.

షోణ n. s. The tip? ముక్కుషోణ The tip of the nose.

శోణంగినాయి n. s. (Tamil) An Arab greyhound. See జోనంగికుక్క.

సోదా or శోధా n. s. سودا Searching, overhauling. పరిశోధించడము.

సోదాచూచుట v. a. سودا دیکھنا To overhaul or search. పరిశోధించుట.

శోధ for శోధన * n. s. Search, enquiry, trial. Refining, purifying. వెతకడము, విమర్శ, శుద్ధి చేయడము.

సోపు గావుంచుట v. a. To embalm. శవముకుళ్లిపోకుండాపరిమళద్రవ్యములనువుంచికాపాడుట.

సోబతు n. s (vulgarly సోబతి.) صحبت *Sohbat.* Accompanying, being a guard. Intimacy: keeping company. Escort, convoy. తోడు.

సోమారివాండ్లు n. s. A sort of vagrants in Madras who subsist on leavings. "Gentlemen; idlers."

సోమాసి n. s. (K.) A kind of sweetmeat. An instrument used in making this sweetmeat.

సోరంగచేప n. s. "*Soring.*" A certain fish. Russell No. CXIII. A species of Sparus?

సోరవా n. s. شوربا Broth, also called సూపు "soup."

సోల n. s. چولا A sort of waistcoat.

శోళకం or శోళగం n. s. *Sholagam.* A dry hot wind. The south wind which the English call the long shore wind. (Guntoor.)

సోలతు, షోల్తి or షోలత్తు n. s. *Sholti.* Agency in bribery: a go between: intervention.

సోల్దాదివాండ్లు, or సోల్దాదులు n. s. Soldiers. "soldats." Bobbili. 3. 107.

సౌఖండీసావడి n. s. چوکھنڈي A particular building. ఒకకట్టడము.

సౌతు or సవతు n. s. A match, a pattern, specimen, sample. మాదిరి.

సౌత్తు n. s. *Sautu.* Model, pattern, fashion. తురకసౌత్తు Musulman fashion. See సౌతు.

సౌదా n. s. سودا Traffic, trade. Goods, wares, commodities. వర్తకము, సరుకులున్ను.

సౌదాగరు n. s. سوداگر A merchant, a trader. Also a horse dealer. వర్తకుడు, గుర్రాలవర్తకుడు.

సౌరక్షణ n. s. A mistake for సంరక్షణ which see.

స్కాటువరహా or పరింగివరహా n. s. French coin valued at 36 fanams or 45 annas ప్రెంచినాణ్యము.

స్టాంపు n. s. (the English word stamp.) ముద్ర. స్టాంపులు stamped papers.

స్థానాపతి n. s. A mediator. మధ్యవర్తి.

స్థానాపత్యము n. s. Mediatorial functions. మధ్యస్థము, మధ్యస్థత.

స్థిరద్రవ్యము * n. s. Real property, land and house.

స్థోమతు n. s. A false spelling for తోహమత్తు which see.

స్పృష్టి or స్రుష్టి n. s. Impurity occasioned by the decease of a relative. ఆశౌచము.

స్యాయి for శ్యాయి n. s. پاهي Ink made with lamp black. మషి.

స్రుష్టి n. s. vulgar error for షష్ఠీ which see.

శ్రావించుట * v. a. To read to. వినిపించుట.

శ్రోత్రియము * n. s. A favourable assessment. స్వల్పముగాతీసుకొనేపన్ను.

స్వర్గ n. s. Error for సర్గ a chapter or canto.

స్వల్పించుట v. n. To draw to a close, decrease,

lighten, go off, as a fever. కల్పమవుట, తీరెం టుట.

సావారం usually సర్వసావారము n. s. (a low bad word) The whole. యావత్తు.

సావారి i. e. సవారి n. s. سواری Riding, going abroad, a drive, an airing. A conveyance. Utt. Haris. 4. 22. కాలుసవారి walking a foot. గుర్రపుసవారి riding.

సావార్లు n. s. سوار *Sawār*. Riders, troopers, horsemen. సాదులు, అనగాతురుపువాండ్లు.

హ H. This letter is sometimes dropped as an initial as Ukum for حکم *Hukum*: it sometimes is transposed as hāshām for احشام *ahshām*. Ibrahim becomes ఇబ్రాం Ibram.

హంకరింపు n. s. The act of drawing or pulling out. ఉద్వదము, గుంజడము ? See అంకారింపుట.

హంగామా n. s. هنگامه The working season, time, period.

హంగామి adj. هنگامي Temporary, for the time being. తాత్కాలికమైన, సధ్యావుండే. హంగామిసిబ్బంది a temporary establishment.

హండా n. s. هنڈا A brass boiler or great kettle. చరువము.

హండి n. s. هنڈي A small cooking pot. కుండ.

హంసం, హంశము Error for అంశము n. s. Share, portion.

హంసాయి n. s. همسايه A neighbour. ఇరుగుపొరుగువాడు. హంసాయిదస్తుఖత్తులు the signatures of the neighbours, affixed to a statement made by all.

హంసాయిగ్రామం n. s. A neighbouring village. పొరుగూరు.

హాకామి n. s. حاکمی *Hākimĭ*. Authority. హాకామిచేసిపోయెను he took upon himself to go. స్వతంత్రించిపోయినాడు.

హాకీకతు or హాకీఖతు n. s. حقيقت Account, statement, representation of occurrences or affairs. Facts, matters. వృత్తాంతము, కథ.

హాక్కయిన adj. حق Rightful, due. బాధ్యతగల.

హాక్కన్సు n. s. عکس Spite, opposition. Hatred. క్రి. హాక్కన్సుతీర్చుకోవడము to revenge himself.

హాక్కు n. s. حق Lawful right or title. బాధ్యత.

హాక్కుదారుడు n. s. حقدار Owner, proprietor. బాధ్యుడు.

హాక్కుదావా n. s. حق دعوا *Hak dawa*. A statement of rights, a bill of dues. A claim. బాధ్యతనుగురించినమనవి.

హాక్కుగాయి or హాక్కుహంసాయి n. s. A neighbour, coparcener.

హాజరతు حضرت His honour, his reverence. హాజరతుమన్రోసాహేబులవారు his honour Colonel Munro.

హాజారము n. s. حضور A court, where persons of distinction sit. కొలువుకూటము. Radha. 2. 150.

హాజీరా n. s. A certain pot-herb?

హాజ్జుబజారిధరకాడికి adv. Error for *arz*, ارزبازاري At the market price. అంగడిధరప్రకారము.

హాటకరి n. s. (*Hatakari.*) A certain subdivision of the weaver caste.

హాడ్డీ for అడ్డీ n. s. Hindrance, check. ఆటంకము.

హాత్యారు n. s. هتيار Instrument, tool.

హాద్దు n. s. حد Boundary. Limit, term. హద్దుమహద్దులు from side to side.

హామాంబాబత్తు n. s. همه بابت Grand total.

హామేషా adv. همیشه Continually, always. ఎల్లప్పుడు.

హాయ్యాం, హాయ్యాను n. s. ايام *Ayyām*. Period, season, time, days, reign. కాలము.

హారకార n. s. هرکارا A messenger or courier. సమాచారము తెచ్చేబంటు.

హారణధారణశక్తిచొప్పున adv. By tooth and nail. యావచ్ఛక్తిని.

హారాంజాద adj. حرامزاده Wicked, vicious దుష్ట. హారాంజాదగుర్రము n. s. A wicked horse. దుష్టగుర్రము.

హారామి adj. حرامي Wicked, vicious. దుష్ట.

హారిగోలు n. s. (K.) A small boat. Suca. 3. 288. హారిగోలుగుంపునావనజంబులలితగాడ్పునజెలింప.

హారు adj. هر *Har*. Each, every. ప్రతి.

హారుకు (K.) adj. Torn, rent; n. s. A tear or rent. చింపి, తుంపు, తునక.

హరోల్ n. s. (*Harāval* هراول a Turkish word.) The van. సేనాముఖము, దండుయొక్క ముందరి భాగము.

హర్కతు for హరకతు n. s. حركت Opposition, hindrance. ఆటంకము.

హర్కారా n. s. هرکرا Messenger, courier, spy. వార్తావహుడు, వేగువాడు.

హర్గిజ adv. هرگز Ever, at all, not by any means.

హర్జి n. s. Error for అర్జీ. عرضي.

హర్దొహిస్సా n. s. هردوحصه *Har-do-hissa.* The whole, undivided gross produce. ఇరుగోరులు.

హర్రాస్తా adv. هرراستا Every way. ప్రతిదారి.

హర్రు adj. هر Every, each. ప్రతి.

హళస్తి adj. Open, unconfined, roomy. విశాలమైన. ఈయిల్లుహళస్తిగావున్నది this house is commodious or spacious.

హలాకు or అల్లాక్ adj. هلاک *Hallāk.* Ruined, destroyed, lost, slain. నాశముచేయబడ్డ, హతముచేయబడ్డ, చంపబడ్డ. హలాకౌట v. n. To be killed, perish, be fatigued. చంపబడుట, చచ్చుట, డయ్యుట.

హాలేకార్లు n. s plu. اهل کار *Ahl-i-kar.* People, attendants, menials.

హల్కా adj. هلکه Mean, base, low, inferior. Light, trifling, vulgar. నీచమైన, అల్పమైన, క్షుద్రమైన. హల్కావాడు n. s. A mean, despicable man. అల్పుడు.

హల్లా n. s. هلا *Halla.* Scaling a fort. Assault, escalade. (J. C. M.) హల్లాచేసుట to scale a fort. లగ్గయెక్కుట.

హల్లు adv. هلو *Hallu.* Gently, softly, slowly. తిన్నగా.

హవాయి for అవాయి n. s. (H.) هوای Alarm, consternation. దిగులు, తల్లడము. హవాయిదస్తు money collected by consternations.

హవాల్ error for అహ్వాలు n. s. احوال State, condition, circumstances. స్థితి.

హవాలా n. s. حوالہ Charge. అతనిహవాలాచేసినారు they committed it to him.

హవుజు or హౌదు n. s. حوض *Hawz.* A basin, tank, bath, fountain. A particular metal vessel for heating or holding water.

హవేలీ n. s. حويلی *Havēlī.* A mansion, a palace. నగరు. హవేలీతోట a royal garden. హవేలి గ్రామములు villages which were formerly kept in the hands of the Nabob or in his immediate management.

హాశీలు for హాశీలు n. s. حاصل Duty payable: tax. శున్ను.

హషం n. s. حشم Train, equipage, suite. The plural is احشام *Ahsham.* Followers. హషాం బంట్రోతు a peon in attendance, a sort of militia man.

హశ adj. حشو Petty, trifling.

హషువజా n. s. "Deduction of a complete head or whole item. Bellary." A poor definition. It seems to be meant for హషోవజ حشووضع *Hash-vaza.* i. e. పైనవజాచేయబడ్డది (Cud.) A mode of keeping accounts: the net sum being entered in the books instead of the gross.

హసను n. s. حسن *Hasan?* "Black land in a state of cultivation." (Bellary.)

హాకిము n. s. حکيم (Bobbili.) Master, ruler. ధణి.

హాజిరు or హాజర్ adj. حاضر Present, ready. హాజిరుజామీను bail for producing a culprit.

హాజిరుబాషి n. s. حاضرباشي Attendance. కనిపెట్టియుండడము.

హాజీలు or హాజీలై for హాజర్ adv. حاضر Ready, present. సిద్ధముగా. Satya. 2. 133. 186.

హాట్టరడా or హాటఖీర్ద n. s. (Marata.) A rough account.

హాత్పూచిహిస్సాబు n. s. *Hath pūchi hisāb.* A rough account?

హామి n. s. حامي *Hāmī.* A protector or defender. Assurance, the confirmation or ratification (to an engagement:) afforded by a third person's pledging himself to the fulfilment of it. హామితక్కావి n. s. Advances for cultivation on the responsibility of the third person. జామీనుమీదయిచ్చేవారకము.

హామిషం n. s. Food, maintenance, means. అన్నము, జీవనాధారము, బండవలము.

హాలసాలు for హాల్సాల్ n. s. حال سال The current year. నడిచేసంవత్సరము.

హాలి or హాలీ adv. حالي At present. ప్రస్తుతము ందు, ఇప్పట్లో.

హాలు adj. حال Current. నడిచే.

హాలున adv. At present. ఇప్పట్లో.

హాలెకారు n. s. plu. *Ahlicār.* اهلكار Official servants. ఉద్యోగస్థులు, బంట్రోతులు.

హాశ్చర్యం, or ఆశ్చిర్యం for ఆశ్చర్యము * n. s. Surprise, astonishment.

హాశ్శిలు, హాసీలు or హాసీల్ n. s. حاصل Customs, duty payable, tax.

హాస్పత్రి or ఆశిపత్రి n. s. A hospital. రోగులుపుం డేయిల్లు.

హిక్మా n. s. اغماض *Hikma.* Error for Ighmaz.

హిక్మాయించుట (Hikmāinchi. error for ighmazi اغماضي Scornfulness.) v. a. To refuse. scorn, disobey.

హిజారు n. s. ازار *Izār.* అనగాగుడిగ Short breeches. Suca. 1. 190. H. 4. 107.

హిజిరి n. s. هجري The Mohemedan æra. తురక సంవత్సరము.

హిమ్మత్తు n. s. همت Boldness, courage. Aid: instigation.

హిసాబు or హిస్సాబు n. s. حساب An account. లెక్క. హిసాబెనివాడా n. s. (Lit: an account of the settlement.) As (or on account of) the ryot's portion in the crops. See నివాడా.

హిసేబు n. s. See హిసాబు. حساب

హిస్సా n. s. حصه *Hissa.* A share or portion. భాగము.

హీనరాశి n. s. The lowest part of the rick or heap: where the grain is not clean (?)

హీర్ష n. s. Error for ఈర్ష్య.

హీలా for హిలా n. s. (*Hila.*) حيله Stratagem, trick, deceit, artifice. వంచన, మోసము.

హుకు || i. e. హుకుం Command, order.

హుండా n. s. "An estate." A canton? Thus వాల్తేరుహుండాప్రభుయిటరు the Proprietor of the Waltair Estate.

హుండామనగా adv. In the lump or gross.

హుండావణి n. s. هنڈارني The price paid upon a bill of exchange.

హుండి n. s. هنڈي A bill of exchange, a box for money received, (particularly in a pagoda,) like the poors' box. Or, at a custom house.

హుకుం n. s. حكم *Hukm.* An order. ఆజ్ఞ.

హుకుమత్ n. s. حكمت Orders. See Reg. V. of 1827 page 3, line 14.

హుజూరు n. s. حضور *Huzūr.* The presence. Court. Audience chamber. సన్నిధి, సముఖము.

హుజ్జత్ or, హుజితు حجت *Hujjat.* n. s. Perverse wrangling, objecting or making difficulties. Violent disputing, rebelling. హుజ్జతు చేయుట to bully.

హుటావళి for హుట్టువళి (K.) n. s. The produce of a field or of trade. The amount of an assessment. పుట్టుబడి

హుటాహుటిగా adv. Swiftly., త్వరగా.

హుటాహుటిప్రయాణము n. s. A forced march. From اتها اتهي oothā oothee.

హుట్టువళి n. s. (K.) Proceeds, collections. See హుటావళి.

హుతాళి for ఉత్తాళము n. s. (K.) Haste, precipitancy. ఆతురము. పోయినశుక్రవారమునాడుసముద్రమునిండాహుతాళిగావుండినది last Friday the sea was boisterous.

హుత్తేరె or హుత్తేరీ interj. *Hut Tèrè.* an indefinite imprecative exclamation.

హుమ్మన్ను n. s. (Error for *Himmat*?) Arrogance, self-conceit. గర్వము.

హురుమత్తు n. s. حرمت *Hurmat.* Honour, chastity, esteem. See ధూర్జటిచెప్పినకృష్ణరాయవిజయము. 1. 71.

హుశ్యారు for హుస్యార్ adj. هشيار Alert, active, watchful, careful.

హుషారు or హుష్యార్ n. s. هشياري Smartness, attentiveness. Cleverness, readiness, wariness. జాగరూకత, జాగ్రత.

హెబ్బారు n. s. (K.) A chief or head man. హెబ్బారువరు a chief Vaishnavite bramin: a class of bramins so called.

హేజీబు n. s. (حجيب *Hejēb*?) A clerk: a writer? See Kirabahattari page 22. I a

pose it comes from حجاب porter or chamberlain.

హోరియా or హోలీ حيله n. s. Trick, pretence. అక్కడయిక్కడ హోరియాలుచేసుకొంటూ idling away the time.

హేళ్ళరము or హేత్తరము n. s. Cause, ground, reason, sign. యిదివానకు హేళ్ళరముగావున్నది this is a symptom of rain.

హైబతు n. s. هيبت *Haibat.* Perturbation, distress. కొందలము, వైకల్యము.

హైరాను adj. *Hairān.* حيران Bewildered, at a loss, deserted. At his wits end. In confusion. నన్నుతిట్టికొట్టిహైరానుచేసి they bullied and harried and worried me.

హైజీరు n. s. See వజీరు.

హైదా or హైదా n. s. عهده Employ, office, duty, rank. హైదాదారు an employé, an officer.

హైరుగాలి n. s. (K?) A tempest, a gale. బలమైనగాలి.

హోళీx usually పోళి n. s. (K.) A broad round cake made of wheat flour, and filled with boiled pease, sugar &c.

హోళీపండుx n. s. The HOELI feast, held at the beginning of the vernal equinox: in which the Hindus throw coloured powder over each other. Broughton describes it in his Mahratta Camp and writes it HOHLEE. It commences on the date వసంతపంచమి and lasts about six weeks. But it is held in the ten days preceding full moon in the month Phalguna, commencing on the eighth day of the bright fortnight and ending on the night of the full moon. See Memoir in Bengal Chronicle, republished by Pogson in his History of the Boondelas. Calcutta 1828, p. 72.

హోషు n. s. هوش *Hōsh.* Senses, consciousness, sprightliness. బేహోషు *behosh* بيهوش out of his senses. హోషుతప్పినతర్వాత after he became senseless.

హోష్యారు or, హుషారు هوشيار *Hoshyār.* adj. In his senses, alert.

హోహో interj. (Mahr.) Yes! Yes! for అవు, అవు.

హౌదా n. s. هودا *Hauda.* A seat on an elephant. Binj. 1.123.

క్షురీ چهري A switch.

క్షేమించుట See క్షమించుట.

SUPPLEMENT.

చందు n. s. چند *A preposition used with dates* "On" Thus చందు ౨౬ మాహెఅక్టోబరు "On" the 26th of October.

బారబలావతీలు n. s. plu. بارهبلوتي The twelve hereditary servants of a village. ఆయగాండ్లు Thus, నంబివాడు, రెడ్డి, కరణము, పారోహితుడు, తలారి, సడ్లవాడు, కమ్మరవాడు, కుమ్మరవాడు, చాకలవాడు, మంగలవాడు, మాలవాడు, మాదిగవాడు These twelve are, The officiating priest in a Vishnu temple, the head farmer, the town clerk, the village priest, the watchman, the carpenter, the blacksmith, the potmaker, whitster, barber, pariar, and cobbler.

THE END.

బ్రణ్య మిశ్రభాషా నిఘంటు

DICTIONARY

OF MIXED TELUGU

ALSO AN

EXPLANATION OF THE TELUGU ALPHABET